

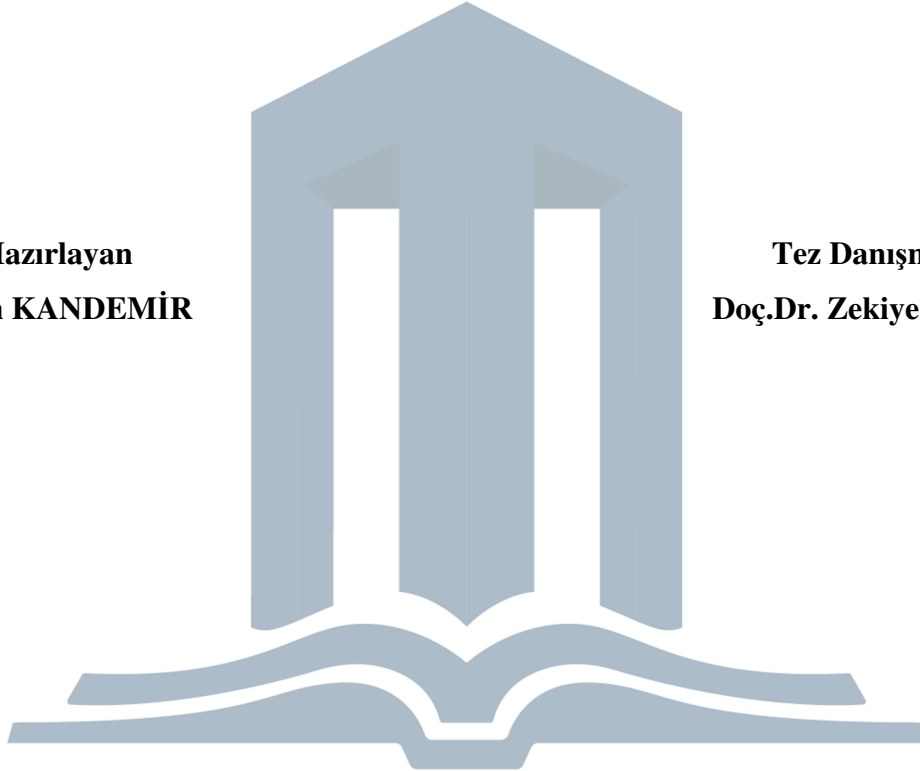
T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

ŞALPAZARI'NDA BULUNAN SERENDERLER (TEKİRLER)

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Ercan KANDEMİR

Tez Danışmanı
Doç.Dr. Zekiye UYSAL

TAAHHÜTNAME

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Şalpazarı’nda Bulunan Serenderler (Tekirler)” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, özgünlüğünü ve bir başka mecraya sunulmadığını, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu ve yararlandığım kaynak ve verilerde hiçbir bir çarpıtma yapmadığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

26/07/2019

Ercan KANDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Ercan KANDEMİR'e ait Şalpazarı'nda Bulunan Serenderler (Tekirler) adlı çalışma, jürimiz tarafından Sanat Tarihi Anabilim Dalı YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Üyeler

İmza

Doç. Dr.
Zekiye UYSAL
(Danışman)

Doç.Dr. Erkan ATAK

Dr. Öğr. Üyesi
Yusuf ACIOĞLU

Tez No : 102 74794
Tez Savunma Tarihi : 28.06.2019

ONAY

Prof. Dr. Şerif KORKMAZ
Enstitü Müdürü

26.07/2019

ÖZET

ŞALPAZARI'NDA BULUNAN SERENDERLER (TEKİRLER)

Araştırmamızda Şalpazarı'nda bulunan seksen sekiz adet serender incelenmiştir. Çalışmada serender mimarisinin tarihi menşei hakkında incelemeler yapılmıştır. İlçenin tarihi ve serender mimarisinin yapımına etkisi bakımından iklimi ve coğrafyası hakkında araştırmalar da yapılmıştır. Bir mimari; rastlantısal bir şekilde ortaya çıkmamakta, bir toplumun düşüncesiyle şeklini almaktadır ve ayrıca mimarinin yapıldığı bölgenin iklimi ve coğrafi özellikleri de bu düşüncayı etkileyen unsurlardandır.

Ahşap yığma tekniğiyle yapılan, kurtboğazı tekniğiyle birbirine tutturulan bu yapıların duvar tekniğini tarihin derinliklerinde de aranmıştır ve bu şekilde çalışmamızda serender mimarisinin tarihi menşei ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Araştırma sürecinde genel kanı olarak sadece Karadeniz'de bulunduğu sanılan bu tür ambar mimarisinin benzerlerinin aslında Norveç'te, Finandiya'da, bazı elemanlarıyla ABD ve İngiltere'de, ülkemizde ise Ege Bölgesi'ndeki Uşak ilimizde olduğu ortaya çıkmıştır.

Çok etkili bir süsleme özelliği bulunmayan serenderler ahşap mimarisiyle bu açığını kapatmaktadır. Şalpazarı'nda tekir denilen serenderlerin mimarisi, malzeme ve tekniği, süsleme özellikleri çalışmamızda incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Serender, Tekir, Şalpazarı, Çepni, Ambar

ABSTRACT

SERENDERS FOUND IN ŞALPAZARI (TEKİRLER)

Eighty-eight serender in Şalpazarı were investigated in our study. In this study, the historical origin of the serender architecture was examined. The history of the district was examined. The effects of climate and geography of the district on wood warehouse architecture were investigated. An architecture; it does not appear in a coincidental way, it takes its shape with the thought of a society. Besides, the climate and geographical characteristics of the region where architecture is made are also factors affecting this idea.

These structures are made by wood stacking technique. The planks are tied together by wolf throat technique. We searched this architectural technique in the depths of history. Thus, the historical origin of the serender architecture was tried to be revealed.

We noticed some points in the research process. It is seen that this wood warehouse architecture, which is believed to be only in the Black Sea, is also in Uşak in the Aegean Region. In addition to our country, Norway, Finland and some of the elements are seen in the United States, England and Italy.

There is not much interesting decorations of the serenders. However, the wooden architecture closes this gap. In the Şalpazarı region, serenders are also called tekir. In this study; architectural features, materials and technique and decoration features were examined.

Keywords: Serender, Tekir, Wood Warehouse, Şalpazarı, Çepni

ÖNSÖZ

Serenderlere benzeyen loftlar Norveç Norsk Folkmuseum’da onarılarak bir araya toplanmışlardır ve ziyaretçilerine sergilenmektedirler. Ancak loftların Türkiye’deki kardeşleri ne yazık ki Karadeniz’in hırçın iklim ve coğrafyasında zamana terk edilmişlerdir. Gerek teknolojinin gelişmesiyle buzdolabı gibi teknolojik aletlerin ortaya çıkması gerekse de hazır yiyeceklerle çok kolay erişilebilmesi serenderlerin pabucunun dama atılmasına, artık gıda koruyucu işlevlerini kaybetmelerine sebep olmuştur.

Yatırım alamayan bir ilçe olan Şalpazarı’nda serenderler Norveç’de loftlar için yapıldığı gibi bir araya toplanıp restore edilerek turizme açılabilir ve bu sayede serenderlerin çürüyüp yok olması önlenabilir. Bunu yapmak bir yana Şalpazarı’ndaki serenderler hakkında küçük bir bilimsel araştırma bu zamana dek yapılmamıştır. Dolayısıyla yol gösterici veri de oluşmamıştır.

Çalışmamızda Şalpazarı’nda bulunan serenderler incelenerek bu yapılar hakkında veri oluşturulmaya çalışılmıştır. Belki yol gösterici anlamında da değerlendirilebilecek çalışmamız serenderlerin yok olmasının önlenmesine de katkıda bulunacaktır.

Öncelikle tez aşamamın her safhasında bana yardımcı olan, yol gösteren, eserlerin tanımlanmasında yüksek bilgi ve tecrübesi ile bana katkılarda bulunan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Zekiye UYSAL’a çok teşekkür ederim. Ortaçağ Türk Mimarisi’nde Yapı Analizi dersinde yapıların mimarisi ve tipoloji değerlendirmesi hakkında zihin açıcı bilgileriyle bize yardımcı olan Prof. Dr. Osman UYSAL’a teşekkür ederim. Yüksek lisans programında Sanat Tarihi Araştırma Metodu dersinde araştırma yöntemlerini engin bilgi ve tecrübeleriyle ve saatlerce süren sabrıyla bize öğreten Sayın Prof. Dr. Ayşe ÇAYLAK TÜRKER’e teşekkür ederim. Çanakkale’deki öğrencilik hayatımda bana yardımcı olan, sorunlarımla ilgilenen Prof. Dr. Ali KARABAYIR’a teşekkür ederim.

Şalpazarı’nda saha araştırması safhasında gerekli izinlerin çıkartılmasında bana büyük kolaylıklar sağlayan ve hoşgörü gösteren T.C. Şalpazarı Kaymakamlığına ve personellerine teşekkür ederim.

Doğduğumdan bu güne dek ne olursa olsun yanımda bulunmuş olan, desteklerini hiç esirgemeyen annem Reyhan KANDEMİR’e ve babam Mehmet KANDEMİR’e, kardeşim Hami KANDEMİR’e teşekkürü bir borç bilirim. Bana rahat bir çalışma ortamı

sağlayan ve desteklerini esirgemeyen ablam Nurcan KANDEMİR KARABAYIR'a ve eniştem Ersin KARABAYIR'a teşekkür ederim. Desteğini, ilgisini benden hiç esirgemeyen çok sevdiğim ve değer verdiğim Demet DEMİRAL'a teşekkür ediyorum.

Benden desteklerini esirgemeyen Şalpazarı Araştırma Derneği Başkanı Yücel KAYA'ya, Kağan KARABAYIR'a, Hüseyin SAYAL'a ve Hikmet KARAASLAN'a teşekkür ederim.

Ercan KANDEMİR

Çanakkale, 2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	x
TERİMLER SÖZCÜĞÜ	xi
RESİM LİSTESİ	xiii
ÇİZİM LİSTESİ	xxx
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞALPAZARI'NIN COĞRAFI KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1. Coğrafi Konumu	5
1.2. Tarihçesi	5

İKİNCİ BÖLÜM

SERENDER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Serender Kelimesinin Kökeni	10
2.2. Serender ve Benzer Ahşap Yapıların Menşei Hakkında.....	11
2.3. Serendere İhtiyaç Duyulmasında İklim ve Coğrafyanın Etkisi	19

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KATALOG

3.1. Cafer Metin Tekiri	21
3.2. Bahri Metin Tekiri.....	24
3.3. Hava Yamaç Tekiri.....	27

3.4. Ali Yamaç Tekiri.....	30
3.5. Kadir Akgül Tekiri	32
3.6. Osman Karadağ Tekiri.....	35
3.7. Nihat Bektaş Tekir	38
3.8. Şevki Bektaş Tekiri.....	41
3.9. Muhammet Güner Tekiri.....	42
3.10. Ali Kandil Tekiri.....	44
3.11. Ali Yamaç Tekiri.....	46
3.12. İsmail Alkurt Tekiri.....	48
3.13. Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir.....	50
3.14. Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir	52
3.15. Şakir USTA Tekiri	54
3.16. Kazım Söyler Tekiri.....	56
3.17. Osman Karagöz Tekiri.....	58
3.18. Osman Şen Tekiri	60
3.19.Mehmet Erata Tekiri.....	62
3.20. Mustafa Çolak Tekiri	64
3.21.Sadettin Köse Tekiri	66
3.22. Ali Halcı Tekiri.....	68
3.23.Kemal Kaya Tekiri	71
3.24. Selamet Cüre Tekiri.....	73
3.25.Hüseyin Aksoy Tekiri	75
3.26. Mustafa Aktaş Tekiri.....	78
3.27.Mehmet Öztürk Tekiri	80
3.28. Mehmet Karabayır Tekiri.....	82
3.29.Esma Yılmaz Tekiri	84

3.30. Ali İhsan Özdemir Tekiri	86
3.31. Muhammet Boğaz Tekiri	88
3.32. Süleyman Özdemir Tekiri	90
3.33. Osman Yılmaz Tekiri	92
3.34. Köksal Türkmen Tekiri	93
3.35. Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir	95
3.36. Efendioğlu Murat Tekiri	96
3.37. Murat Diner Tekiri	98
3.38. Mustafa Özendi Tekiri	99
3.39. Remzi Yirmibeş Tekiri	101
3.40. Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir	103
3.41. Sadık Köse Tekiri	105
3.42. Mustafa Karagöz Tekiri	107
3.43. Nazmiye Daştan Tekiri	109
3.44. Mustafa Durmuş Tekiri	111
3.45. Ali Gören Tekiri	113
3.46. Salih Koşgin Tekiri	115
3.47. Mustafa Çabuk Tekiri	117
3.48. Hakkı Bektaş Tekiri	119
3.49. Hüseyin Bektaş Tekiri	121
3.50. Mehmet Karadağ Tekiri	123
3.51. Mustafa Yaşar Tekiri	125
3.52. Sabri Tonk Tekiri	127
3.53. Ali Demirtaş Tekiri	128
3.54. Sami Bayraktar Tekiri	130
3.55. Ali Karaman Tekiri	132

3.56.Mehmet Muhcu Tekir.....	134
3.57.Hüseyin Bayram Tekiri	136
3.58 Hasan Koral Tekiri	138
3.59. Mustafa Özkan Tekiri	140
3.60.Yakup Özkan Tekiri	142
3.61.Ali Usta Tekiri	144
3.62. Fatma Güler Tekiri.....	145
3.63.Güdün Beşik Çatılı Tekir	147
3.64. Mehmet Atalar Tekiri.....	149
3.65.Tepeağzı 4 A Kapı Numaralı Tekir	151
3.66.Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir	153
3.67.İbrahim Karagöz Tekiri	155
3.68.Hikmet Karagöz Tekiri	157
3.69.Vahid Şekerci Tekiri.....	159
3.70. Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir	161
3.71.Ahmet Uçar Tekiri.....	163
3.72.Ahmet Köse Tekiri.....	165
3.73. Mehmet Yanık Tekiri	167
3.74.Mustafa Metin Tekiri	169
3.75.Muhammet Yılmaz Tekiri.....	171
3.76. Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir	173
3.77.Abdullah Usta Tekiri	175
3.78. Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir Tekiri	177
3.79.Mehmet Söyler Tekiri.....	179
3.80.Zeki Muhcu Tekiri.....	181
3.81. Ayşe Ergin Tekiri.....	183

3.82. Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir	185
3.83. Mustafa Özdin Tekiri	187
3.84. Ahmet Yılmaz Tekiri	189
3.85. Hasan Karagül Tekiri	191
3.86. Abdullah Kurukız Tekiri	193
3.87. Mican Karaca Tekiri	195
3.88. İbrahim Yanık Tekiri	198

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

4.1. Mimari Özellikleri	199
4.1.1. Tipoloji	208
4.2. Malzeme ve Teknik	210
4.3. Süsleme Özellikleri	217
4.3.1. Geometrik Karakterde Olan Süslemeler	217
4.3. Bitkisel Karakterde Olan Süslemeler	221
SONUÇ	223
KAYNAKÇA	226
ÖZGEÇMİŞ	232

KISALTMALAR

S.	: Sayı
s	: Sayfa
ss	: Sayfa aralığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
v.b.	: ve benzeri
vd	: ve diğerleri
No.	: Numara
N	: Dergi numarası
cm	: Santimetre
age	: Adı geçen eser
agm	: Adı geçen makale

TERİMLER SÖZCÜĞÜ

Aşak: Serenderin ayaklarının baş tarafına geçirilen, taşıyıcı özelliği olmayan ve zararlı haşerelerin ambara girmesini önlemek için kullanılan yuvarlak tekerleklerdir. Aşak yörede aynı zamanda iplik eğirirken iğın ağır ve hızlı dönmesini sağlayan dairesel formdaki tahtaya da denmektedir. Yörede ağırşak kelimesi aşak şeklinde söylenmektedir.

Cablama: İnce, uzun yontulmuş ve köşeli ahşaplardır.

Çantı Tekniği: Ahşap geçme tekniğine benzer bir tekniktir. Bu teknikte ahşaba bir boğaz açılmaktadır. Diğer ahşap bu boğaza yerleştirilmek suretiyle ahşaplar üst üste yığılmaktadır.

Dokurcun: Yapı zemininin düzgün bir şekilde oturtulabilmesi için her iki ayağın üzerine 15x15 cm kalınlığında ahşap hatıllar atılmaktadır. Bu hatıllara yörede dokurcun da denilmektedir.

Güdene: Mısırın tanelerinin dizili olduğu, taneleri taşıyan sert bitki organıdır. Bu organa koçan da denilmektedir. Yöreeye ait bir adlandırmadır.

Hartama: Örtü sisteminde kullanılan ince ahşap plakalardır. Günümüzde üst örtüde kullanılan teneke veya çinkolar yerine geçmişte kullanılmıştır.

Horrero: İspanya’da bulunan mimari ahşap veya taştan inşa edilen, muela denilen aşakları olan ambar yapılarıdır.

Kurtboğazı Tekniği: Ahşap geçme tekniğidir. Bu teknikte tahtanın iki tarafına boğaz açılmaktadır. Boğaz açılan tahta boğaz açılmamış tahtaya geçirilmektedir. Böylece tahtalar üst üste yığılarak duvar oluşturulmaktadır.

Loft: Norveç’te yapılan, iki katlı ve ahşap geçme tekniği ile yapılan ambar yapılarıdır.

Lumbung: Endonezya’da yer alan bu mimariler, dört veya altı ayak üzerine yükseltelen, serenderler gibi aşakları olan ahşap ambar yapılarıdır.

Sandık: Serenderin ana mekan bölümüne ahşaptan yapılan, mısır, elma v.b. yiyeceklerin istiflenmesi için kullanılan üstü açık ahşap birimler.

Stabbur: Loftlara benzeyen ve Norveç’te yer alan, ahşap geçme tekniği ile yapılan ambar yapılarıdır.

Tekir: Yuvarlak, tekerlek anlamlarına gelmektedir. Serenderin aşağının bir diğer adlandırmasıdır. Bu mimari parça aynı zamanda, şalpazarı'ndaki serenderlerin tekir şeklinde adlandırılmasını da sağlamıştır.

Tekir Sıvası: şalpazarı yöresinde serenderin balkonuna verilen isimdir.

Uzunluk: Dokurcunların üzerine boydan boya atılan 10x10 cm kalınlıklarındaki ahşap cablamalardır.

Uzunluk Kuşağı: Uzunlukların dışa bakan yüzeyleridir. Genellikle bu yüzeylere ahşap oyma tekniğiyle süsleme yapılmaktadır.

RESİM LİSTESİ

- Resim 1:** İğın ağır ve hızlı dönmesini sağlayan aşak, ağırşak
- Resim 2:** Abdullah Usta Tekirine Ait Ahşap Aşak
- Resim 3:** Samsun İkiztepe'deki Büyük Yapı
- Resim 4:** Arzhan II Mezar Odasının Modeli - Tuva Cumhuriyeti Ulusal Müzesi
- Resim 5:** Norveç Folkmuseum'da Bulunan Loft
- Resim 6:** Karadeniz'de bir Serender
- Resim 7:** Norveç Norsk Folkmuseum'da bulunan bir loft ambar
- Resim 8:** Uşak ilinin Banaz ilçesine bağlı Ovacık köyündeki ahşap ambarlar
- Resim 9:** İspanya'da bulunan taştan horrero ve yuvarlak aşakları
- Resim 10:** Ahşap horrero ve ahşap geçme tekniği
- Resim 11:** Cafer Metin Tekiri batı cephesi
- Resim 12:** Cafer Metin Tekiri doğu – ön cephesi
- Resim 13:** Metal sac ile kaplanmış ahşap aşak
- Resim 14:** Yapının güney cephesinden görünüm
- Resim 15:** Kurtboğazı yani ahşap geçme tekniği
- Resim 16:** Komar ağacı dalları ile örülmüş zemin
- Resim 17:** Yapının içerisinde bulunan ambar bölümü ve bir yığın kullanım eşyası
- Resim 18:** Bahri Metin Tekirinin ahşap ayak ve yuvarlak aşağından görünüm
- Resim 19:** Bahri Metin Tekiri önden görünüm
- Resim 20:** Doğu cephesinden görünüm
- Resim 21:** Bahri Metin Tekiri ambarlarından görünüm
- Resim 22:** Bahri Metin Tekiri zemininin komar dalı örgülü döşemesi
- Resim 23:** Bahri Metin Tekiri uzunluk kuşaklarındaki süslemeler
- Resim 24:** Bahri Metin Tekiri kapı sövelerindeki süslemeler

Resim 25: Hava Yamaç Tekirinden Görünüm

Resim 26: Hava Yamaç Tekiri Ambar Birimleri

Resim 27: Hava Yamaç Tekirinin Kuşağındaki Motifler

Resim 28: Hava Yamaç Tekiri Kapı Söveleri ve Kapı Kanadı

Resim 29: Hava Yamaç Tekiri Kapı Sövesi Süsleme Detayı

Resim 30: Hava Yamaç Tekiri Kapı Kanadı Ahşap Süsleme Detayı

Resim 31: Ali Yamaç Tekiri

Resim 32: Ali Yamaç Tekiri Beton Aşağı

Resim 33: Ali Yamaç Tekiri Kuşağında Üçgen ve Madalyon

Resim 34: Kadir Akgül Tekiri

Resim 35: Kadir Akgül Tekiri Ayak ve Ahşap Aşağı

Resim 36: Kadir Akgül Tekiri Demir Kilit Sistemi

Resim 37: Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan Bölümü ve Mısır Koçanları

Resim 38: Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Ambar (Sandık) Birimleri

Resim 39: Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Duvara Sabitlenmiş Ambar Birimleri

Resim 40: Kadir Akgül Tekiri Boya İle Yazılmış Dualar

Resim 41: Kadir Akgül Tekiri Kapı Sövelerindeki Madalyonlar

Resim 42: Osman Karadağ Tekiri

Resim 43: Osman Karadağ Tekiri

Resim 44: Osman Karadağ Tekiri Zemin Döşemesi

Resim 45: Osman Karadağ Tekiri Duvara Asılı Olan Ambar (Sandık) Birimleri

Resim 46: Osman Karadağ Tekiri Kapı Söveleri ve Kapı Kanadındaki Ahşap Süslemeler

Resim 47: Osman Karadağ Tekiri Kapı Sövesi Süsleme Detayı

Resim 48: Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadındaki Dağ ve Uçları Sivri Yarım Daire Motifleri

Resim 49: Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadındaki Madalyon

Resim 50: Nihat Bektaş Tekiri

Resim 51: Nihat Bektaş Tekiri Balkon Giriş Kapısı ve Yapıdan Bağımsız Merdiveni

Resim 52: Nihat Bektaş Tekiri Ana Mekanında Yer Alan Ambar Birimi

Resim 53: Nihat Bektaş Tekiri Duvarında Asılı Duran Mısır Tanelerini Koçanından Ayırmaya Yarayan Elek

Resim 54: Nihat Bektaş Tekiri Komar Ağacı Dallarıyla Örülmüş Zemin Döşemesi

Resim 55: Nihat Bektaş Tekiri Kuşaklarındaki Zencirek ve Madalyonlar

Resim 56: Nihat Bektaş Tekiri Kapısının Söve ve Kanadındaki Süslemeler

Resim 57: Nihat Bektaş Tekiri Kapı Sövesindeki Süslemeler

Resim 58: Nihat Bektaş Tekiri Kapı Kanadındaki Süslemeler

Resim 59: Şevki Bektaş Tekiri

Resim 60: Şevki Bektaş Tekiri Beton Ayağı ve Aşağı

Resim 61: Muhammet Güner Tekiri

Resim 62: Muhammet Güner Tekiri Zemin Döşemesi, Beton Ayağı ve Aşağı

Resim 63: Muhammet Güner Tekiri Güney Cephesindeki Pencere Açıklığı

Resim 64: Ali Kandil Tekiri

Resim 65: Ali Kandil Tekiri Üst Örtüsü

Resim 66: Ali Kandil Tekiri Aralıklı Zemin Döşemesi, Uzunlukları ve Ayaklar Üzerine Atılan Kalın Hatıllar

Resim 67: Ali Kandil Tekiri Kuşaklarındaki Madalyonlar

Resim 68: Ali Yamaç Tekiri

Resim 69: Ali Yamaç Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 70: Ali Yamaç Tekiri Ahşap Ayakların Oturtulduğu Taş Paye, Yastık Taşı

Resim 71: İsmail Alkurt Tekiri

Resim 72: İsmail Alkurt Tekiri Kuşaklardaki Üçgen ve Madalyonlar

Resim 73: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir

Resim 74: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir Teneke İle Kaplanmış Aşağı

Resim 75: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir Kuşağındaki Süslemeler

Resim 76: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir

Resim 77: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekirin Tahta Duvarlarına Uygulanan Ahşap Çivi Detayı

Resim 78: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekirin Tahta Duvarlarına Uygulanan Ahşap Çivi Detayı

Resim 79: Şakir Usta Tekiri

Resim 80: Şakir Usta Tekiri Ana Mekan Duvarına Asılı Duran U Şeklindeki Ambar Birimleri

Resim 81: Şakir Usta Tekiri Kapı Sövesi ve Kapı Kanadı

Resim 82: Kazım Söyler Tekiri

Resim 83: Kazım Söyler Tekiri Direk ve Taştan Yapılmış Aşağı

Resim 84: Kazım Söyler Tekiri Ana Mekan Duvarına Sabitlenmiş Ambar Birimi

Resim 85: Kazım Söyler Tekiri Ahşap Örtü Sistemi

Resim 86: Kazım Söyler Tekiri Tavan Arası Bölümü

Resim 87: Osman Karagöz Tekirinin Kapı Kenarındaki Arap Rakamlarıyla 1263 Tarihi

Resim 88: Osman Karagöz Tekiri

Resim 89: Osman Karagöz Tekiri El İşiyle Yapılmış Demir Çivi

Resim 90: Osman Karagöz Tekiri Kapı Sövelerindeki Ahşap Süslemeler

Resim 91: Osman Şen Tekiri

Resim 92: Osman Şen Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 93: Osman Şen Tekiri Zemine Oturmuş Şekilde Duran Ambar (Sandık) Birimi

Resim 94: Mehmet Erata Tekiri Ahşap ve Beton Ayak ve Aşakları

Resim 95: Mehmet Erata Tekiri

Resim 96: Mehmet Erata Tekirinde Tekirin Alt Kısımına Serilen Hasır

Resim 97: Mustafa Çolak Tekiri

Resim 98: Mustafa Çolak Tekiri Ayak ve Aşağı

Resim 99: Mustafa Çolak Tekiri Balkon Kaplaması

Resim 100: Mustafa Çolak Tekiri Ahşap Örtü Sistemi ve Tavan Arası Boşluğu

Resim 101: Sadettin Köse Tekiri

Resim 102: Sadettin Köse Tekiri Ana Mekan Bölümü ve Doğu Duvarı Tarafındaki Ambar Birimi

Resim 103: Sadettin Köse Tekiri Güney Duvarına Asılmış Ambar Birimi

Resim 104: Ali Halcı Tekiri

Resim 105: Ali Halcı Tekiri Taştan Yapılmış Aşaklar

Resim 106: Ali Halcı Tekiri Duvara Sabitlenmiş Ambar Birimleri

Resim 107: Ali Halcı Tekiri Kuşağındaki Süslemeler

Resim 108: Ali Halcı Tekiri Giriş Kapısı

Resim 109: Ali Halcı Tekiri Kapı Sövesindeki Salbekli Şemse

Resim 110: Kemal Kaya Tekiri

Resim 111: Kemal Kaya Tekiri Ahşap Direkleri ve Taştan Aşağı

Resim 112: Kemal Kaya Tekiri Batı Cephesi ve Balkon Bölümündeki Penceresi

Resim 113: Kemal Kaya Tekiri Komar Ağacı Dallarıyla Yapılmış Zemin Döşemesi

Resim 114: Kemal Kaya Tekiri Kuşaklarındaki Üçgen ve Madalyon Motifleri

Resim 115: Selamet Cüre Tekiri

Resim 116: Selamet Cüre Tekiri Ahşap Ayağı ve Beton Aşağı

Resim 117: Selamet Cüre Tekiri Balkon Bölümü Bir Oda Gibi Hazırlanmış

Resim 118: Selamet Cüre Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Ambar Birimi

Resim 119: Selamet Cüre Tekiri Üst Örtüsü ve Tavan Arası Boşluğu

Resim 120: Selamet Cüre Tekiri Kuşağındaki Madalyon Motifi

Resim 121: Hüseyin Aksoy Tekiri

Resim 122:Hüseyin Aksoy Tekiri Ana Mekan Bölümü ve Ambar (Sandık) Birimi

Resim 123: Hüseyin Aksoy Tekiri Kuşağındaki Düğümlü Zencirek Motifi

Resim 124: Hüseyin Aksoy Tekiri Cephesinin Ortasından Geçen Ahşap Süsleme Kuşağı

Resim 125: Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap Süslemeler

Resim 126:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap Süsleme Detayı

Resim 127:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap Süsleme Detayı

Resim 128:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap Süsleme Detayı

Resim 129:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap Süsleme Detayı

Resim 130: Mustafa Aktaş Tekiri

Resim 131: Mustafa Aktaş Tekiri Ayağı ve Aşağı

Resim 132: Mehmet Öztürk Tekiri

Resim 133:Mehmet Öztürk Tekiri Beton Direği ve Ahşap Aşağı

Resim 134: Mehmet Karabayır Tekiri

Resim 135: Mehmet Karabayır Tekirinin Kuşağındaki Baklava Dilimi Desenleri ve Yarım Daireler

Resim 136: Mehmet Karabayır Tekiri Giriş Kapısındaki Baklava Desenleri, Madalyonlar

Resim 137: Kapıdaki Süsleme Detayı

Resim 138: Kapı Kanadındaki Madalyonlar

Resim 139: Kapı Kanadındaki Baklava Dilimli Desenler

Resim 140: Esma Yılmaz Tekiri

Resim 141:Esma Yılmaz Tekiri Güney Cephesindeki Pencere Açıklığı ve Ahşap Ayak ile Aşağı

Resim 142: Ali İhsan Özdemir Tekiri

Resim 143: Ali İhsan Özdemir Tekiri Ambar Birimi

Resim 144:Ali İhsan Özdemir Tekiri Tavan Arası ve Giriş Kapısındaki Demir Kilit Sistemi

Resim 145:Ali İhsan Özdemir Tekiri Kuşağındaki Yıldız ve Üçgen Motifleri

Resim 146:Ali İhsan Özdemir Tekiri Kapısındaki Ahşap Motifler

Resim 147: Muhammet Boğaz Tekiri

Resim 148:Muhammet Boğaz Tekiri Ayağı ve Aşağından Görünüm

Resim 149: Süleyman Özdemir Tekiri

Resim 150: Osman Yılmaz Tekiri

Resim 151: Osman Yılmaz Tekirinin Kuzey Doğudan Görünümü

Resim 152: Köksal Türkmen Tekiri Balkon Bölümü

Resim 153: Köksal Türkmen Tekiri Kuzey Cephesi

Resim 154: Köksal Türkmen Tekiri Aşağı

Resim 155:Köksal Türkmen Tekiri Zemin Döşemesi

Resim 156: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 157: Tekirin Kuzey Cephesi

Resim 158: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekirin Zemin Döşemesi

Resim 159:Efendioğlu Murat Tekiri

Resim 160: Efendioğlu Murat Tekiri Ahşap Aşağı ve Komar Ağacı Dallarından Örülmüş Zemin Döşemesi

Resim 161: Murat Diner Tekiri

Resim 162: Murat Diner Tekiri Ayağı ve Aşağı

Resim 163: Mustafa Özendi Tekiri

Resim 164: Mustafa Özendi Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Büyük Ambar Birimi

Resim 165: Mustafa Özendi Tekiri Komar Ağacı Dallarından Zemin Döşemesi

Resim 166: Mustafa Özendi Tekiri Örtü İskeletinin Üzerine kaplanmış Ahşap Plaka Yani Hartama

Resim 167: Mustafa Özendi Tekiri El İşi Demir Kilit Sistemi

Resim 168: Remzi Yirmibeş Tekiri

Resim 169: Kuşakta Yer Alan Üçgen, Madalyon ve Zencirek Şeridi

Resim 170: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 171: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Aşağı

Resim 172: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Ayaklarının Oturduğu Taş Paye, Yastık Taşı

Resim 173: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Yastık Taşı

Resim 174: Tekir Kuşağındaki Ahşap Baklava Desenleri ve Madalyonlar

Resim 175: Sadık Köse Tekiri

Resim 176: Sekiz Adet Ayak Üzerine Yükseltelen Sadık Köse Tekiri

Resim 177: Sadık Köse Tekiri Beton Ayağı ve Sac Aşağı

Resim 178: Sadık Köse Tekiri Komar Ağacı Dallarıyla Örülmüş Ana Mekan Bölümü

Zemini ve Serili Duran Mısır Taneleri

Resim 179: Mustafa Karagöz Tekiri

Resim 180: Mustafa Karagöz Tekiri Ahşap Geçme Tekniği

Resim 181: Mustafa Karagöz Tekiri Kıрма Çatılı Üst Örtü

Resim 182: Mustafa Karagöz Tekiri Ambar Birimleri

Resim 183: Mustafa Karagöz Tekiri Kuşağındaki Baklava Desenli Şeritler

Resim 184: Ana Mekan Kapısının Sövesindeki Madalyon Motifleri

Resim 185: Nazmiye Daştan Tekiri

Resim 186: Nazmiye Daştan Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 187: Nazmiye Daştan Tekiri Balkon Bölümü

Resim 188: Nazmiye Daştan Tekiri Ambar Birimleri

Resim 189: Nazmiye Daştan Tekiri Kapısının Üst Kısımındaki Baklava Dilimli Desen

Resim 190: Nazmiye Daştan Tekiri Kapı Sövesindeki Madalyon

Resim 191: Mustafa Durmuş Tekiri

Resim 192: Mustafa Durmuş Tekiri Yapıdan Bağımsız Merdiveni ve Seyyar Tahta Köprüsü

Resim 193:Mustafa Durmuş Tekiri Kuşağındaki Bitkisel ve Geometrik Süslemeler

Resim 194: Mustafa Durmuş Tekiri Ana Mekan Duvarının Ortasından Geçen Süsleme Kuşağı

Resim 195:Mustafa Durmuş Tekiri Kapı Sövesindeki Madalyonlar

Resim 196: Ali Gören Tekiri

Resim 197: Sekiz Adet Ayak Üzerine Yükseltilmiş Ali Gören Tekiri

Resim 198: Kuşaktaki Üçgen, Ay Yıldız ve Dağ Motifleri

Resim 199: Ali Gören Tekiri Kuşağındaki Ay Yıldız Motifi

Resim 200: Salih Koşgin Tekiri

Resim 201: Salih Koşgin Tekiri Güney Cephesi

Resim 202: Salih Koşgin Tekiri Ana Mekanından Görünüm - Duvara Sabitlenmiş U Şeklindeki Ambar Birimleri

Resim 203: Salih Koşgin Tekiri Kuşağındaki Süslemeler

Resim 204: Salih Koşgin Tekiri Kapı Sövelerindeki Ahşap Madalyonlar

Resim 205: Mustafa Çabuk Tekiri

Resim 206: Mustafa Çabuk Tekiri Ahşap Ayakları ve Taştan Aşakları

Resim 207: Mustafa Çabuk Tekiri Balkonun Batı Cephesindeki Dikdörtgen Pencere

Resim 208: Mustafa Çabuk Tekiri Kuşağındaki Madalyonlar

Resim 209: Ahşap Geçme Tekniği İle Yapılmış Hakkı Bektaş Tekiri

Resim 210: Hakkı Bektaş Tekiri

Resim 211:Hakkı Bektaş Tekiri Uzunlukların Üzerindeki Aralıklı Zemin Döşemesi

Resim 212: Hakkı Bektaş Tekiri Kırma Çatısı

Resim 213: Hakkı Bektaş Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyonlar

Resim 214: Hüseyin Bektaş Tekiri

Resim 215: Tekirin Kuzey Batı Cephesi

Resim 216: Hüseyin Bektaş Tekiri Kuşağındaki Çeşitli Zencirek Motifleri

Resim 217: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapısı

Resim 218:Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı Kanadındaki Madalyon

Resim 219:Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı Sövesindeki Artı İşaretli Madalyon

Resim 220: Mehmet Karadağ Tekiri

Resim 221:Mehmet Karadağ Tekiri Kapısı ve Ahşap Süslemeler

Resim 222: Mustafa Yaşar Tekiri

Resim 223: Kurtboğazı Tekniğiyle Yapılmış Mustafa Yaşar Tekiri

Resim 224: Mustafa Yaşar Tekiri Ayağının Üzerine Atılmış Hatıl (Dokurcun)

Resim 225: Mustafa Yaşar Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyonlar

Resim 1: Mustafa Yaşar Tekirinin Uzunlukları Üzerine Aralıklı Döşenmiş Zemin

Resim 227: Mustafa Yaşar Tekiri Kuşağındaki Çiçek ve Madalyon Süslemeleri

Resim 228:Sabri Tonk Tekiri

Resim 229:Sabri Tonk Tekiri Sonradan Kapatılmış Balkon Bölümün Kapı Sövesindeki Madalyonlar

Resim 238: Ali Karaman Tekiri

Resim 239: Kuşakta Yer Alan Madalyon ve Çiçek Motifleri

Resim 240: Ali Karaman Tekiri

Resim 241: Kuşakta Yer Alan Madalyon ve Çiçek Motifleri

Resim 242: Mehmet Muhcu Tekiri

Resim 243: Zemin Döşemesi

Resim 244: Kuşaktaki Madalyon ve Baklava Desenleri

Resim 245:Mehmet Muhcu Tekiri Kuşaklarındaki Süslemeler

Resim 246: Hüseyin Bayram Tekiri

Resim 247: Hüseyin Bayram Tekiri Ambar Birimleri

Resim 248: Tavan Arası Boşluğu

Resim 249: Hüseyin Bayram Tekirinin Kuşağındaki Süslemelerden Görünüm

Resim 250: Kuşaklardaki Madalyon ve Baklava Desenleri

Resim 251: Hasan Koral Tekiri

Resim 252: Hasan Koral Tekiri Güney Cepheadeki Kapı

Resim 253: Hasan Koral Tekiri Kuşaklarındaki Süslemeler

Resim 254: Mustafa Özkan Tekiri

Resim 255: Mustafa Özkan Tekiri Doğu Cephesi

Resim 256: Mustafa Özkan Tekiri Örtü Sistemi

Resim 257: Mustafa Özkan Tekiri Eski Taş Paye ve Ayağı

Resim 258: Mustafa Özkan Tekiri Ana Mekan Kapısındaki Süslemeler

Resim 259: Mustafa Özkan Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon

Resim 260: Yakup Özkan Tekiri

Resim 261: Yakup Özkan Tekiri Kapıdaki Süslemeler

Resim 262: Yakup Özkan Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 263: Ali Usta Tekiri

Resim 264: Ali Usta Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 265: Ali Usta Tekiri Aşağı

Resim 266: Fatma Güler Tekiri

Resim 267: Fatma Güler Tekiri Batı Cephesi

Resim 268: Fatma Güler Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 269: Fatma Güler Tekiri Kıрма Çatısı

Resim 270: Fatma Güler Tekiri Kapı Sövesindeki Madalyonlar ve Çarkıfelek Motifi

Resim 271: Fatma Güler Tekiri Kuşağındaki Süsleme

Resim 272: Güdün Beşik Çatılı Tekir

Resim 273: Güdün Beşik Çatılı Tekirin Güney Cephesi

Resim 274: Güdün Beşik Çatılı Tekir Taştan Aşakları

Resim 275: Mehmet Atalar Tekiri

Resim 276: Mehmet Atalar Tekiri Tahta Döşeli Balkon Zemini ve

Komar Ağacı Dallarıyla Döşenmiş Ana Mekan Zemini

Resim 277: Mehmet Atalar Tekiri Kuşak Süslemeleri

Resim 278: Tepeağzı 4 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 279: Tepeağzı 4 A Kapı Numaralı Tekir Kuşak Süslemesi

Resim 280:Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 281: Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekirde Ayağın Oturduğu Yastık Taşı

Resim 282: Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekirde Balkonu Kapanan Tahtalar Çivilerle Tutturulmuş

Resim 283:Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir Zemin Döşemesi

Resim 284:Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon Süslemeleri

Resim 285: İbrahim Karagöz Tekiri

Resim 286: İbrahim Karagöz Tekiri Batı Cephesi

Resim 287: İbrahim Karagöz Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 288:Hikmet Karagöz Tekiri

Resim 289:Hikmet Karagöz Tekiri Kuzey Cephesi

Resim 290: Vahid Şekerci Tekiri

Resim 291: Vahid Şekerci Tekiri Güney Cephesi

Resim 292:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir

Resim 292:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Güney Cephesi ve Balkonun Kapatılış Şekli

Resim 294:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Balkon Tavanı

Resim 295: Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Kapı Sövesindeki Madalyon

Resim 296:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Kuşağındaki Madalyonlar

Resim 297: Ahmet Uçar Tekiri

Resim 298: Ahmet Uçar Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 299: Ahmet Köse Tekiri

Resim 300: Ahmet Köse Tekiri Zemin Döşemesi

Resim 301: Ahmet Köse Tekiri Kapı Sövesindeki Süsleme

Resim 302: Ahmet Köse Tekirinin Kuşağındaki Madalyon ve Çiçek Süslemeleri

Resim 303: Mehmet Yanık Tekiri

Resim 304: Mehmet Yanık Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 305: Mehmet Yanık Tekiri Sövedeki Süslemeler

Resim 306: Mustafa Metin Tekiri

Resim 307: Mustafa Metin Tekiri Kuşağındaki Madalyonlar

Resim 308: Mustafa Metin Tekiri Kapı Sövesindeki Madalyon

Resim 309: Muhammet Yılmaz Tekiri

Resim 310: Beton Platform Üzerindeki Muhammet Yılmaz Tekiri

Resim 311: Muhammet Yılmaz Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyonlar

Resim 312: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 313: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir Pencere Açıklığı

Resim 314: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir Ana Mekan Bölümü

Resim 315: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir Ambar Birimi

Resim 316: Kapı Sövelerindeki Süslemeler

Resim 317: Abdullah Usta Tekiri

Resim 318: Abdullah Usta Tekiri Doğu Cephesi

Resim 319: Abdullah Usta Tekiri Kapı Kanadı

Resim 320: Abdullah Usta Tekiri Zencirek ve Madalyonlar

Resim 321: Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 322: Mehmet Söyler Tekiri

Resim 323: Zeki Muhcu Tekiri

Resim 324: Aşak Kalıbı

Resim 325: Ayşe Ergin Tekiri

Resim 326: Ayşe Ergin Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 327: Ayşe Ergin Tekiri Tavan Arası

Resim 328: Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 329: Kuşaktaki üçgen ve madalyon motifleri

Resim 330: Mustafa Özdin Tekiri

Resim 331: Mustafa Özdin Tekiri Demir Kilit Sistemi

Resim 332: Mustafa Özdin Tekiri Kapı Sövesindeki Süsleme

Resim 333: Ahmet Yılmaz Tekiri

Resim 334: Ahmet Yılmaz Tekirinde Uzunluk Ağacı Hatlların Üzerine Çantı Tekniği İle Oturtulmuş

Resim 335: Ahmet Yılmaz Tekirinde Uzunluk Ağacı, Hatıla El Yapımı Demir Çivi İle Tutturulmuştur

Resim 336: Ahmet Yılmaz Tekirinde Tahta Duvar Ahşap Çivi İle Sağlamlaştırılmış

Resim 337: Hasan Karagül Tekiri

Resim 338: Hasan Karagül Tekiri Pencere Açıklığı

Resim 339: Abdullah Kurukız Tekiri

Resim 340: Abdullah Kurukız Tekiri Geçme Tekniğindeki Ahşap Çivi

Resim 341: Mican Karaca Tekiri

Resim 342: Mican Karaca Tekiri Doğu Cephesi

Resim 343: Mican Karaca Tekiri Ana Mekandaki Mısır Koçanlar

Resim 344: Mican Karaca Tekiri Kapı Kanadındaki Demir Kilit Sistemi

Resim 345: Kuşaktaki Zencirek Motifleri

Resim 346: Kuşaktaki Zencirek ve Madalyon Motifi

Resim 347: Kuşaktaki Zencirek Motifleri

Resim 348: Sövelerdeki Zencirek Motifi

Resim 349: İbrahim Yanık Tekiri

Resim 350: Serenderin ayakları taş payeye oturtulmuştur

Resim 351: Ayağın üst kısmına yerleştirilmiş aşak

Resim 352: Ayağın Üzerine Atılmış Hatıl (Dokurcun)

Resim 353: Hatılın üzerine atılan uzunluklar

Resim 354: Serenderin bazı mimari elemanları

Resim 355: Örtü Sistemi Ahşaptandır ve Ahşap Plaka (Hartama) Örnekleri Hala Durmaktadır – Mustafa Özendi Tekiri

Resim 356: Komar dallarıyla örülmüş zemin döşemesi

Resim 357: Ahşap ile aralıklı döşenmiş zemin

Resim 358: Tavan arası boşluğu ve buraya konulmuş eşyalar

Resim 359: Yapıdan Bağımsız Merdiven

Resim 360: Duvara Asılı Şekilde Duran Ambar (Sandık) Birimi – Sadettin Köse Tekiri

Resim 361: Norveç Folkemuseum’da yer alan bir loft

Resim 362: İngiltere’de yer alan tahıl ambarı ve ayakların üzerine konulan aşaklar, staddle.

Resim 363: Uşak Yenice Köyü Meydan Ambarı

Resim 364:Çanakkale Çan Cazgirler

Resim 365: Çanakkale – Çan – Cazgirler

Resim 366:Kastamonu Kasabaköy

Resim 367: Norveç Folkmuseum'da Bulunan Loft

Resim 368: Karadeniz'de bir Serender

Resim 369: İspanya'da bulunan taştan horrero ve yuvarlak aşakları

Resim 370: Ahşap horrero ve ahşap geçme tekniği

Resim 371: Endonezya'da Bir Ambar Yapısı Lumbung

Resim 372:Açık Balkonlu Mehmet Karabayır Tekiri

Resim 373: Kapalı Balkonlu Vahid Şekerci Tekiri

Resim 374: Mustafa Aktaş Tekiri Aşağı

Resim 375: Çatıda ahşap kullanımı

Resim 376: Ahşap ambar birimi

Resim 377: Ahşap direk ve aşaklar

Resim 378: Duvar, balkon direkleri, kapı kanadı v.s. ahşap kullanımı

Resim 379: Demir kilit sistemi

Resim 380: Demir çivi

Resim 381: Aşak sac ile sarılmıştır

Resim 382: Örtü sisteminde teneke kullanımı

Resim 383: Örtü sisteminde çinko ve boya kullanımı

Resim 384: Ayağın oturtulduğu taş paye, yastık taşı

Resim 385: Beton malzeme ile yapılmış merdiven

Resim 1: Beton direk ve aşaklar

Resim 387: Kurtboğazı ahşap çivi ile sağlamlaştırılmıştır

Resim 388: Ahşap Parmaklıklı Pencere Açıklığı

Resim 389: Ali İhsan Özdemir Tekiri Kapı Kanadındaki Zencirek Motifleri

Resim 390: Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekirin Kuşağındaki Şerit ve Madalyon Süslemeleri

Resim 391: Hasan Koral Tekirinin Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon Süslemeleri

Resim 392: Hasan Koral Tekiri Kuşağındaki Üçgen, Madalyon ve Hilale Benzeyen Yarım Daireler

Resim 393: Mustafa Durmuş Tekirinde Madalyon ve Üçgen Motifleri

Resim 394: Hakkı Bektaş Tekirindeki Üçgen ve Motifleri

Resim 395: Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekirindeki Üçgen ve Madalyon Motifleri

Resim 396: Hüseyin Bektaş Tekiri Yarım Daire Oluşturan Zencirek Motifleri

Resim 397: Nihat Bektaş Tekiri Yarım Daire Oluşturan Zencirek Motifi

Resim 398: Mican Karaca Tekiri Yarım Daire Oluşturan Zencirek Motifi

Resim 399: Hava Yamaç Tekiri Kapı Kanadındaki Dairesel Karakterli Madalyon Motifi

Resim 400: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı Kanadındaki Madalyon

Resim 401: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı Sövesinde Madalyon ve İçerisindeki Artı İşareti

Resim 402: Sami Bayraktar Tekiri Kapı Sövesindeki Madalyonlar

Resim 403: Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadı

Resim 404: Salbekli Şemse

Resim 405: Kadir Akgül Tekirinde Boya İle Yapılmış Geometrik Şekiller

Resim 406: Kadir Akgül Tekirindeki Arapça Yazılar

Resim 407: Mustafa Durmuş Tekirinin Kuşağında İki Yana Sarkmış Çiçek Motifi

Resim 408: Sami Bayraktar Tekiri Kapı Sövesinde İki Yana Sarkmış Çiçek Motifi

Resim 409: Mustafa Durmuş Tekirinin Duvarında Yer Alan Süsleme Kuşağındaki Bitkisel Motifler

ÇİZİM LİSTESİ

- Çizim 1:** Ahşap Geçme Tekniği (Kurtboğazı)
- Çizim 2:** Duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi ile sağlamlaştırılır
- Çizim 3:** Cafer Metin Tekiri Planı
- Çizim 4:**Cafer Metin Tekiri Zemin Planı
- Çizim 5:**Bahri Metin Tekiri Planı
- Çizim 6:**Bahri Metin Tekiri Zemin Planı
- Çizim 7:**Hava Yamaç Tekiri Planı
- Çizim 8:**Ali Yamaç Tekiri Planı
- Çizim 9:**Kadir Akgül Tekiri Planı
- Çizim 10:**Osman Karadağ Tekiri Planı
- Çizim 11:**Nihat Bektaş Tekiri Planı
- Çizim 12:**Şevki Bektaş Tekiri Planı
- Çizim 13:** Muhammet Güner Tekiri Planı
- Çizim 14:**Ali Kandil Tekiri Planı
- Çizim 15:**Ali Yamaç Tekiri Planı
- Çizim 16:**İsmail Alkurt Tekiri Planı
- Çizim 17:**Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir Planı
- Çizim 18:**Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir Planı
- Çizim 19:**Şakir Usta Tekiri Planı
- Çizim 20:**Kazım Söyler Tekiri Planı
- Çizim 21:**Osman Karagöz Tekiri Planı
- Çizim 22:**Osman Şen Tekiri Planı
- Çizim 23:**Mehmet Erata Tekiri Planı
- Çizim 24:**Mustafa Çolak Tekiri Planı

Çizim 24:Sadettin Köse Tekiri Planı

Çizim 26:Ali Halcı Tekiri Planı

Çizim 27:Kemal Kaya Tekiri Planı

Çizim 28:Selamet Cüre Tekiri Planı

Çizim 29: Hüseyin Aksoy Tekiri Planı

Çizim 30:Mustafa Aktaş Tekiri Planı

Çizim 31:Mehmet Öztürk Tekiri Planı

Çizim 32: Mehmet Öztürk Tekiri Zemin Planı

Çizim 33:Mehmet Karabayır Tekiri Planı

Çizim 34:Esma Yılmaz Tekiri Planı

Çizim 35:Ali İhsan Özdemir Tekiri Planı

Çizim 36: Muhammet Boğaz Tekiri Planı

Çizim 37:Süleyman Özdemir Tekiri Planı

Çizim 38: Osman Yılmaz Tekiri Planı

Çizim 39:Köksal Türkmen Tekiri Planı

Çizim 40: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 41:Efendioğlu Murat Tekiri Planı

Çizim 42: Murat Diner Tekiri Planı

Çizim 43: Mustafa Özendi Tekiri Planı

Çizim 44: Remzi Yirmibeş Tekiri Planı

Çizim 45: Remzi Yirmibeş Tekiri Zemin Planı

Çizim 46: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 47:Sadık Köse Tekiri Planı

Çizim 48: Mustafa Karagöz Tekiri Planı

Çizim 49: Nazmiye Daştan Tekiri Planı

Çizim 50: Mustafa Durmuş Tekiri Planı

Çizim 51: Ali Gören Tekiri Planı

Çizim 52: Salih Koşgin Tekiri Planı

Çizim 53: Mustafa Çabuk Tekiri Planı

Çizim 54: Hakkı Bektaş Tekiri Planı

Çizim 55: Hüseyin Bektaş Tekiri Planı

Çizim 56: Mehmet Karadağ Tekiri Planı

Çizim 57: Mustafa Yaşar Tekiri Planı

Çizim 58: Sabri Tonk Tekiri Planı

Çizim 58: Ali Demirtaş Tekiri Planı

Çizim 60: Sami Bayraktar Tekiri Planı

Çizim 61: Ali Karaman Tekiri Planı

Çizim 62: Mehmet Muhcu Tekiri Planı

Çizim 63: Hüseyin Bayram Tekiri Planı

Çizim 64: Hasan Koral Tekiri Planı

Çizim 65: Mustafa Özkan Tekiri Planı

Çizim 66: Yakup Özkan Tekiri Planı

Çizim 67: Ali Usta Tekiri Planı

Çizim 68: Fatma Güler Tekiri Planı

Çizim 69: GÜDÜN Beşik Çatılı Tekir Planı

Çizim 70: Mehmet Atalar Tekiri Planı

Çizim 71: Mehmet Atalar Tekiri Zemin Planı

Çizim 72: Tepeağzı 4 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 73: Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 74: İbrahim Karagöz Tekiri Planı

Çizim 75: Hikmet Karagöz Tekiri Planı

Çizim 76: Vahid Şekerci Tekiri Planı

Çizim 77:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 78:Ahmet Uçar Tekiri Planı

Çizim 79:Ahmet Köse Tekiri Planı

Çizim 80: Mehmet Yanık Tekiri Planı

Çizim 81:Mustafa Metin Tekiri Planı

Çizim 82: Muhammet Yılmaz Tekiri Planı

Çizim 83: Muhammet Yılmaz Tekiri Zemin Planı

Çizim 84: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 85: Abdullah Usta Tekiri Planı

Çizim 86: Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 87:Mehmet Söyler Tekiri Planı

Çizim 88: Zeki Muhcu Tekiri Planı

Çizim 89: Ayşe Ergin Tekiri Planı

Çizim 90: Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Çizim 91:Mustafa Özdin Tekiri Planı

Çizim 92:Ahmet Yılmaz Tekiri Planı

Çizim 93:Hasan Karagül Tekiri Planı

Çizim 94: Abdullah Kurukız Tekiri Planı

Çizim 95:Mican Karaca Tekiri Planı

Çizim 96:İbrahim Yanık Tekiri Planı

Çizim 97: Cafer Metin Tekiri Zemin Planı – Altı Ayaklı

Çizim 98: Bahri Metin Tekiri Zemin Planı – Altı Ayaklı

Çizim 99:Remzi Yirmibeş Tekiri Zemin Planı – Sekiz Ayaklı

Çizim 100:Mehmet Atalar Tekiri Zemin Planı – Sekiz Ayaklı

Çizim 101: Açık Balkonlu Mehmet Karabayır Tekiri Planı

Çizim 102: Kapalı Balkonlu Vahid Şekerci Tekiri Planı

Çizim 103: Aşak

Çizim 104: Ayakların üzerine konulan hatıllar

Çizim 105: Hatılların üzerine atılan uzunluklar

Çizim 106: Ahşap Geçme Tekniği

Çizim 107: Duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi ile sağlamlaştırılır

Çizim 108: Zemin Şeması

Çizim 109: Serender Şeması

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

En genel tanımıyla serenderler evlerden ayrı olarak kışlık gıda malzemelerinin saklanması ve korunması için Doğu Karadeniz’de yoğun olmak üzere tüm Karadeniz’de kullanılan dört, altı, sekiz ayaklı ahşap ambar yapılarıdır. Trabzon’un Şalpazarı ilçesinde de bu yapılardan bulunmasına rağmen doğrudan buradaki serenderleri konu alan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu yüzden zamanla yok olma tehlikesine karşı burada bulunan serenderleri araştırma konusu olarak seçtik. Çalışma, seksen yedi adet tespit edilen serenderleri kapsamaktadır. Yörede serenderler tekir olarak adlandırılmaktadır.

Bu tez ile insan faktörü ve çevre koşullarından fazla etkilenmeden Trabzon’un Şalpazarı ilçesindeki serenderleri tespit etmek, kayıt altına almak, mimari ve süsleme özelliklerini belirlemek, malzeme ve teknik özelliklerini saptamak ve işlevlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın Yöntemi ve Düzeni

Araştırma kapsamında ilk olarak konunun tespiti yapılmıştır. Daha sonra tespit edilen konuyla ilgili döküm ve kaynaklar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Trabzon Şalpazarı’ndaki İlçe Halk Kütüphanesi’nde, Üsküdar’daki Şemsipaşa Halk Kütüphanesi’nde, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Kütüphanesi’nde kaynak araştırması yapılmış, kitap ve veriler toplanmıştır. ULAKBİM, YÖK, İSAM, Academia.edu, dergipark.gov.tr gibi kurumların internet arşivlerinde konuya dair kaynaklar araştırılmış ve edinilmiştir.

Saha araştırması sırasında bazı serender sahiplerinin il dışında veya yurt dışında yaşaması ve inceleme için gerekli izinlerin alınması karşılaştığımız önemli sorunlardan birisi idi. Ayrıca serenderlerin bulunduğu yerleşim yerlerinin oldukça dağlık ve engebeli olması, karayollarının darlığı, kimi yerlerde ise araç yolunun dahi olmaması çalışmamızda zorluk yaşamamıza sebep olmuştur.

Literatür taraması işleminin ardından yapılar yerinde incelenmiş, fotoğrafları çekilmiş, ölçüleri alınmış ve planları çizilmiştir. Engebeli arazi ve serenderlerin evlere oldukça yakın yapılması fotoğraf açısının daralmasına da sebep olmuştur. Bazı serenderlerin fotoğraflanmasında bu sebeplerden dolayı zorluk çekilmiştir.

Çalışmamız; “Giriş”, “Şalpazarı Hakkında”, “Serenderler Hakkında Genel Bilgiler”, “Şalpazarı’nda bulunan serenderlerin konu edildiği “Katalog”, “Değerlendirme ve Sonuç” kısımlarından oluşmaktadır.

“Giriş” bölümünde bu çalışmayla amaçlananlar ve kapsamından söz edilmiş, ilgili kaynaklara yer verilmiş, araştırmamızda izlediğimiz düzen anlatılmıştır. “Şalpazarı Hakkında” bölümünde Şalpazarı’nın tarihçesi ve coğrafi özellikleri üzerinde durulmuştur. Diğer bölümümüz olan “Serenderler Hakkında Genel Bilgiler” kısmında serender hakkında bilgilere yer verilmiştir. Şalpazarı’ndaki serenderleri ele aldığımız “Katalog” bölümünde ise yapılar yerinde incelenmişlerdir. “Değerlendirme ve Sonuç” bölümünde serenderler mimari özellikleri, malzeme ve teknik, süsleme özellikleri bakımlarından ele alınmış ve ulaşılan sonuçlar verilmiştir.

İlgili Kaynak ve Yayınlar

Türk mimarisinde ahşap mimari hakkında çeşitli yayınlar bulunmasına rağmen Serenderler konusunda çok az yayın bulunmaktadır. Doğrudan Şalpazarı’nda bulunan serenderler ile ilgili herhangi bir yayın bulunmamaktadır.

Ancak Haşim Karpuz’un “Türk ve Norveç Halk Mimarisinde Eş Değerlikli İki Yapı”¹ başlıklı makalesi eserlerimizi incelemeye faydalı olmuştur.

Necati Demir tarafından yazılan “Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi’nde Serendi / Serenderler”² ve ‘Serendi / Serender Kelimesi Üzerine’³ adlı makalelerinden yararlanılmıştır. Bu çalışmada özellikle serender kelimesi etimolojik bakımdan değerlendirilmiştir.

Selahattin Polat’ın ‘Uşak İlinde Bir Ev Eklentisi Olarak Ambarlar’⁴ adlı makalesi ülkemizde serendere benzer yapıların Karadeniz dışında da olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Leonid Marsolodov’un “M.Ö. XI-VII. Yüzyıllarda Sayan Altay Göçebeleri”⁵ adlı makalesi, Yaşar Çoruhlu’nun “Arkeolojik Kazı Sonuçlarına Göre Türklerde Mezarlara At

¹ Haşim Karpuz, “ ‘Serender’ ve ‘Loft’: Türk ve Norveç Halk Mimarisinde Eş Değerlikli İki Yapı”, *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt:19, S.1-2, 1999, ss.71-82

² Necati Demir, “Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi’nde Serendi / Serender’ler”, <http://www.necatidemir.net/images/demir/bkosem/serender.pdf>, 2007, (Erişim Tarihi:20.05.2017)

³ Necati Demir, “Serendi / Serender Kelimesi Üzerine”, *Türk Dili Dergisi*, S.617, 2003

⁴ Selahattin Polat, “Uşak İlinde Bir Ev Eklentisi Olarak Ambarlar”, *Marmara Coğrafyası Dergisi*, S.34, 2016, ss.230-243

Gömme Geleneği” adlı makalesi ahşap yapıların menşesine dair bilgiler elde edilmesine ışık tutmuştur.

Değeri yadsınamayacak bir başka eser de Ksenophon adlı tarihçi, asker, filozofun M.Ö. 400’lerde yazdığı, Sinem Ceviz’in Türkçe’ye çevirisiyle “Anabasis (Onbinlerin Dönüşü)”⁶ adlı eserdir. Eserde Giresun dolaylarında yaşayan Mossinoiklerin ev ve ambar mimarisi hakkında bilgi verilmektedir.

Samsun’da bulunan İkiztepe arkeolojik kazı alanlarında yapılan çalışmalar hakkında “Samsun-İkiztepe arkeolojik kazıları Tepe III çalışmaları (1995 dönemi sonuçları)”⁷ adlı makaleyi yazan Önder Bilgi’nin bu makalesi serenderlerin mimari kaynağı hakkında bilgi edinilebilmesi bakımından oldukça önemlidir. Yine İkiztepe’de yapılan kazılarda elde edilen ahşap mimari ile ilgili bilgilerin yer aldığı “Geç Kalkolitik Çağdan Günümüze Orta Karadeniz Bölgesi Kıyıları Kırsal Kesiminde Geleneksel Ahşap Mimari” adlı makale de serender mimarisinin menşesine ışık tutması bakımından önemlidir.⁸

Yöredeki coğrafi imkanların serender kullanımına etkisini incelemeye ““The Impact Of Physical and Socio-Cultural Factors On Structuring Vernacular Dwellings in Eastern Black Sea Region” adlı makale yardımcı olmuştur.⁹ İklim şartlarının serender kullanımına etkisinin incelenmesinde “Türkiye İklimi” makalesi yardımcı olmuştur.¹⁰ Ayrıca serender mimarisinin gıdalar üzerindeki koruyuculuğunu incelemek bakımından “Doğu Karadeniz Kırsal Mimarisinden Bir Örnek: Rize-Fındıklı Aydınoglu Evi “ makalesi önemlidir.¹¹

Şalpazarı tarihinin ve günümüzde ilçede yaşayan Çepnilerin buraya ne zaman geldiğinin incelenmesinde Feridun Mustafa Emecen’in “Doğu Karadeniz’de Bir Vadi

⁵ Leonid Marsadolov, “M.Ö. XI-VII. Yüzyıllarda Sayan Altay Göçebeleri”,*Türkler Ansiklopedisi*”,Cilt:1,Ankara 2002, ss.526-532

⁶ Ksenophon, *Anabasis (Onbinlerin Dönüşü)*, (Çev: Sinem Ceviz), Parola Yayınları, İstanbul 2014

⁷ Önder Bilgi, “Samsun-İkiztepe arkeolojik kazıları Tepe III çalışmaları (1995 dönemi sonuçları)”, *Anadolu Araştırmaları Dergisi*, 1999, S.15, ss.137-165

⁸ Şevket Dönmez ve Emine Naza Dönmez, *Geç Kalkolitik Çağdan Günümüze Orta Karadeniz Bölgesi Kıyıları Kırsal Kesiminde Geleneksel Ahşap Mimari. Vita*, Ege Yayınları, İstanbul 2007, s. 223

⁹ Gülay Usta vd. , “The Impact Of Physical and Socio-Cultural Factors On Structuring Vernacular Dwellings in Eastern Black Sea Region”, *Scientific Research and Essays (SRE)*,2012,S.7(8), s.843

¹⁰ Türkiye İklimi, https://www.mgm.gov.tr/FILES/genel/makale/13_turkiye_iklimi.pdf (Erişim Tarihi: 08.01.2019)

¹¹ Koray Güler, “Doğu Karadeniz Kırsal Mimarisinden Bir Örnek: Rize-Fındıklı Aydınoglu Evi”VIII. Uluslar Arası Sinan Sempozyumu Bildiri Kitabı, Trakya Üniversitesi Yayınları, Edirne 2013, s.29

Boyu Yerleşmesi Ağasar Vadisi: Şalpazarı-Beşikdüzü” adlı kitabı önemlidir.¹² Ayrıca bölgedeki ilk Türk izlerinin incelenmesinde Onbinlerin Dönüşü eserinin yanı sıra “Kimmerlerin Anadolu’ya Girişleri ve M.Ö. 7’nci Yüzyılda Asur Devletinin Anadolu ile Münasebetleri”¹³, “Tarih Boyunca Pontus”¹⁴ makaleleri ve “Prehistorik Dönemden Roma Dönemine Kadar Trabzon ve Çevresi”¹⁵ adlı yüksek lisans çalışması önemli birer kaynak oluşturmuşlardır.

¹² Feridun Mustafa Emecen, *Doğu Karadeniz’de Bir Vadi Boyu Yerleşmesi Ağasar Vadisi: Şalpazarı-Beşikdüzü*, Serender Yayınevi ,Trabzon 2010, ss.27-41

¹³ Kadriye Tansuğ, “Kimmerlerin Anadolu’ya Girişleri ve M.Ö. 7 nci Yüzyılda Asur Devletinin Anadolu ile Münasebetleri”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, S.4, 1949, s.536.

¹⁴ Fatma Acun, “Tarih Boyunca ‘Pontus’”, *Milli Mücadele Döneminde Giresun Sempozyumu*, İstanbul 1999, s.21

¹⁵ Osman Emir, *Prehistorik Dönemden Roma Dönemine Kadar Trabzon ve Çevresi*, T.C. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2008, s.44

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞALPAZARI'NIN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1. Coğrafi Konumu

Doğu Karadeniz’de yer alan Trabzon 4664 km² yüz ölçümüne sahiptir. Trabzon’un kuzeyde Karadeniz’e kıyısı bulunmaktadır ve doğuda Rize, güneyde Bayburt ve Gümüşhane, batıda Giresun illeri ile sınırları bulunmaktadır.¹⁶

Trabzon İlkçağda Trapezus veya Trapeza denilmiştir. Batılılar Trapezunde, Trabizonde, bazı Müslüman yazarlar Atrabezuni şeklinde Trabzon’u anmışlardır.¹⁷ Şalpazarı ise Ağasar vadisine kurulmuş bir ilçedir. 138 km² yüz ölçümüne sahiptir. Şalpazarı’nın kuzeyde Beşikdüzü, güneyde Kürtün, doğuda Tonya, batıda Giresun’a bağlı olan Eynesil ve Görele ilçelerine sınırı bulunmaktadır.¹⁸

1.2.Tarihçesi

Şalpazarı’nda ilk yerleşimin ne zaman olduğu bir muammadır ve araştırılmaya muhtaçtır. Bölgedeki ilk yerleşime dair herhangi bir iz de bulunmamaktadır. M.Ö. 400’de bölgeden geçen Ksenefon’un verdiği bilgilere göre Şalpazarı’nın bulunduğu Ağasar vadisini ilgilendiren bölgede yerel halklardan Driller ve Mossinoikler yaşamaktadır. Kaynaklar 13. yy’larda Oğuzların Üçoklar kolundan Çepnilerin bölgeye gelmesiyle beraber Ağasar vadisi ile ilgili sessizliğini bozmaktadır. Latin istilasından sonra Trabzon’a gelen Komnenos hanedanı burada bir devlet kurmuştur. İlerleyen paragraflarda da bahsedeceğimiz üzere Çepniler bölgede bu devlet ile mücadele etmiştir ve Şalpazarı 1397 yılına dek yapılan savaşlar ve akınlar ile beraber Türklerin eline geçmiştir.¹⁹

Trabzon iline bağlı Şalpazarı ilçesinde günümüzde Oğuzlar’ın Üçoklar kolundan Gök Han’ın soyundan gelen Çepni Boyu’na mensup Türkler yaşamaktadır. Bu bölümün devamında Şalpazarı’nda Çepniler hakkında bahsedilecektir. Ancak Şalpazarı’nın tarihini Karadeniz’den ve ayrıca Anadolu coğrafyasından bağımsız bir şekilde ele almak doğru olmayacaktır.

¹⁶ Serkan Doğanay, Ulaşım Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: Trabzon Limanı ve Hinterlandı, *Pegem Akademi Yayınları*, Ankara 2014, s.01

¹⁷ Melek Öksüz, “Kuruluşundan 19. yy’a Kadar Trabzon Tarihine Kısa Bir Bakış”, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S.5, 2005, s.11

¹⁸ Feridun Mustafa Emecen, a.g.e., s.27

¹⁹ Feridun Mustafa Emecen, a.g.e., ss.34-41

Bazı kaynaklarda Türk kavimlerinden biri olduğu söylenen²⁰ Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan Kimmerler, İskitlerin baskısıyla²¹ M.Ö. 675 yılında²² Doğu Karadeniz Bölgesine ve Trabzon'a yerleşmişlerdir.²³ Ardından yine İskitler M.Ö. 654'de²⁴ Kimmerlerin ardından gelerek Kafkasya üzerinden Anadolu'ya ve Doğu Karadeniz'e girmişler ve buralarda ticari faaliyetlerde bulunmuşlardır.²⁵ Türkler ile aynı coğrafyalarda yaşayan İskitler hayvanlar ile çekilebilen dört yada altı tekerlekli arabaların üzerine kurulmuş keçe çadırlarda yaşamışlardır. İskitler tıpkı Hun Türkleri gibi kımız içmişler, sütü kurutarak 'kurut' yapmışlar, ata binmişlerdir.²⁶

Kimmerlere ait Zaparojye'de yer alan Balki köyünde bir kurgan bulunmuştur. Dikdörtgen plandaki bu mezarın etrafı ağaç kütükler ile çevrilmiştir.²⁷ Göçer hayata iyice entegre olan İskitler evlerini de atlı arabalar ile taşımışlardır. Böylece hayvanlarıyla birlikte yazlak ve kışlaklara gitmişler, çeşitli coğrafyalarda hayatlarını atlı arabalarının üzerine yaptıkları taşınır evlerde geçirmişlerdir. Bu evler dört ya da altı tekerlekli arabaların üzerine ahşap çatkı ile yapılmaktadır. Ahşap çatkıların keçe, keten ya da kenevirden dokudukları kumaşı örtmüşlerdir.²⁸

İskitlerin Doğu Karadeniz'deki hakimiyetine M.Ö.606'da Medler son vermiştir ve onların hakimiyetine de M.Ö. 547'de Persler son vermiştir. Karadeniz'e ticaret amacıyla gelen Medlerin ve Perslerin hakimiyetleri pek uzun sürmemiştir.²⁹

M.Ö. 400'de Doğu Karadeniz'de yaşayan topluluk ve isimleriyle ilgili bilgilere; M.Ö. 431-354 yılları arasında yaşamış asker, tarihçi ve filozof Ksenepon'un yazdığı Cyrus ile çıktığı seferi anlattığı Anabasis (Onbinlerin Dönüşü) adlı eserinde rastlamaktadır. Driller, Kohlar, Makronlar, Mossinoikler, Tibarenler bu kavimlerden birkaçıdır.³⁰

²⁰Fatih Şengül, "Homeros'a Göre Kimmer Kavim Adı Etimolojisi", *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, C.5, S. 17, 2008, s.33-41

²¹Kadriye Tansuğ, a.g.m., s.536.

²²Fatma Acun, a.g.m., s.21

²³ Osman Emir, a.g.m., s.44

²⁴Fatma Acun, a.g.m., s.21

²⁵ Engin Eroğlu, "Kimmer ve İskitlerin Anadolu'daki Ticari Hayata Etkileri Üzerine Bir Yorum" *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, S.7, Ahlen, Germany 2006, s.42

²⁶ Abdülhaluk Çay, İlhami Durmuş, "İskitler", *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:1, Ankara 2002, s.590

²⁷ Aziz Novruzlu, "Kimmer Kültürüne Bir Bakış", *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:18, S.32, 2017, s.213

²⁸ Taner Tarhan, "Ön Asya Dünyasında İlk Türkler: Kimmerler ve İskitler", *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:1, Ankara 2002, s.607

²⁹ Ayhan Yüksel, "Doğu Karadeniz'de Rum Yerleşmesinin Niteliği: Ayanlar ile Rum Ahali Arasında Arazi ve Emlak Anlaşmazlığı Örneği", *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, S.24, İstanbul 2004, s.366

³⁰Ksenepon, a.g.e., s.4

Konumuz itibarıyla Mossinoikler daha fazla önem arz etmektedir. Çünkü Anabasis adlı esere göre Mossinoikler taşlar üzerine yapılan birbiri üzerine dizilmiş ahşaplardan yapılmış evlerde yaşamaktadırlar. Yunan askerleri Trabzon'a ulaştıktan sonra Giresun'a doğru ilerlemişler ve burada Mossinoiklere rastlamışlardır.³¹ Mossinoik, tahta evlerde yaşayanlar anlamına gelmektedir.³² Ksenophon eserinde Mossinoiklerin evlerinin ahşap evlerde kaldıklarını ve evlerinin üst katında gıda ambarları bulunduğunu yazmıştır. Eserde verilen bilgilere göre Giresun dolaylarında Mossinoikler hakim konumdadır. Yunanlılar Giresun'dan Ordu'ya doğru ilerlediklerinde Tibarenler'e rastlamışlardır. Ksenophon, Tibarenler'in ülkesinin oldukça düz olduğunu ve hisarlarının sahile kadar uzandığını söylemektedir.³³

Ksenophon, Doğu Karadeniz'de ve Trabzon'da yaşayan toplulukların isimleriyle ilgili oldukça zengin bilgiler vermektedir. Yunan ordu birliği Doğu Anadolu üzerinden Karadeniz'e doğru ilerlerken Karadeniz'in yüksek dağlarında Makronlara, Trabzon'un dağ sınırına ulaştıklarında Kolhislere rastlamışlardır.³⁴ Trabzon'a gelen Yunan birliğinin Trabzon sahili ile Kolhislerin arasındaki daha alçak dağlarda yaşayan ve savaşçı bir halk olduğu belirtilen Driller ile savaşmışlardır.³⁵ Çeşitli kaynaklarda Karadeniz'de yaşayan bu halkların Yunan olmadıkları,³⁶ Kafkasya'dan Trabzon'a ve Doğu Karadeniz'e geldikleri belirtilmektedir.³⁷

Sürekli güç değişimi yaşayan Doğu Karadeniz'e M.Ö.334'de Makedonya Kralı Büyük İskender hakim olmuştur. M.Ö.280'de ise Pers Satraplığı'ndan olan Pontos hanedanından I. Mithridates tarafından kurulan Pontus Devleti bölgeye hakim olmuştur.³⁸ M.Ö. 63 yılında Trabzon ve Doğu Karadeniz, Doğu Roma İmparatorluğunun hakimiyetine girmiştir. M.Ö.395'de Trabzon'da Bizans hakimiyeti başlamış ve daha sonra M.S.1204'de İstanbul'dan kaçan Bizanslı Komnenos hanedanı Gürcistan kralının desteği ile M.S. 1206'da Trabzon'u ele geçirip³⁹ Komnen Krallığı kurmuşlardır.⁴⁰ Türklerin Doğu

³¹Ksenophon, a.g.e., ss.201-204

³² Necati Demir, a.g.m., s.2 ; Ksenophon, a.g.e., s.204

³³Ksenophon, a.g.e., ss.208-210

³⁴a.g.e., ss.181-185

³⁵a.g.e., ss.195

³⁶ Kenan İnan, "Trabzon'un Osmanlılar Tarafından Fethi", *KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.14, 2003, s.71

³⁷ Ayhan Yüksel, a.g.m., s.366

³⁸ Mehmet Okur, "Pontos Meselesinin Ortaya Çıkışı ve Karadeniz Bölgesi'ne Pontosçu Faaliyetler", *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S.14, 2007, s.2-3

³⁹ Melek Öksüz, "Kuruluşundan 19. yy.'a Kadar Trabzon Tarihine Kısa Bir Bakış", *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S.5,2005, ss.18-21

Karadeniz'e gelişi hala kesilmemiştir. Bizanslılar M.S. 530'da bozguna uğrattıkları Bulgar Türklerini Trabzon'a yerleştirmişler, 12.yy'da 40 bin kişilik Kıpçak Türk'ü aile Doğu Karadeniz'e doğru gelmişlerdir. Artık 1057 yıllarından sonra Oğuz'un Çepni Boyu atalarının yaşadığı toprakları sonsuza dek Türkleştirmek üzere Doğu Karadeniz'e ve Trabzon'a gelmeye başlamışlardır.⁴¹

Çepni Türkleri 1280-1297 yıllarında Ordu Ünye'yi ele geçirmiştir. Komnenos Kralı II.Aleksios 1301 yılında Çepniler'in kurduğu Bayramlı Beyliği'ni yenilgiye uğratmıştır. Buna göre Çepniler'in Ordu'yu ele geçirip Giresun'a doğru geldikleri görülmektedir. Bayram Bey'in oğlu Hacı Emir Bey 1357 yılında Komnenos Krallığı'nın elinde bulunan Maçka'yı yağmalamıştır. III.Aleksios bunun üzerine 1380 yılında Çepnilerin yoğun olarak yaşadığı günümüzde Gümüşhane'ye bağlı ilçe olan Kürtün üzerine sefere çıkmış, Çepnilerin çadırlarını yıkıp insanları katletmiştir. Hacı Emir Bey'in oğlu Süleyman Bey 1396 yılında Komnenos Krallığı'nın elinde bulunan Giresun Kalesi'ni fethederek Ordu ve Giresun dolaylarındaki hakimiyetini güçlendirmiştir.⁴²

Çepniler, 1297'de Komnenos Krallığı'nın elinde bulunan Canik bölgesini ele geçirmiştir. Komnenos Krallığı Giresun önlerinde Çepniler'i 1301 yılında yense de savaşçı Oğuz akınlarını durduramamıştır. 1317'de Bayramlı Beyliği, Komnenos Krallığı'nın hayvan barınaklarını yağmalamış, 1319'da ise Sinop Çepnileri Trabzon'a gelip şehri ateşe vermişlerdir.⁴³

Günümüzde Gümüşhane'nin Kürtün ilçesinde yer alan Süme Kalesini ele geçiren Çepniler 1313'dan sonra sık sık Maçka'ya akınlar düzenlemişlerdir. Süme Kalesinin Çepnilerin Alevi inanç önderi olan Güvenç Abdal liderliğinde alındığı muhtemeldir. Güvenç Abdal hala Şalpazarı'nda da çok saygı duyulan ve sevilen bir inanç önderidir. Güvenç Abdal'ın sancağı olduğu bilinen bir sancağın Şalpazarı'nın Geyikli mahallesinde Bayraktar sülalesinde olduğu bilinmektedir. Sık sık Maçka'ya akınlar yapan Çepniler muhtemelen bu tarihlerde Kadırğa Yaylasından kuzeye inerek Şalpazarı başta olmak üzere

⁴⁰ Mehmet Okur, a.g.m., s.5

⁴¹ Ayhan Yüksel, a.g.m., s.367

⁴² Faruk Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler)*, Türk dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul,1999, ss.323-326

⁴³ Cemil Kutlu, Çayelinden Erzurum'a, *Atatürk Üniversitesi Yayınları*, Erzurum,2016, ss.320-321

Beşikdüzü, Vakfıkebir, Eynesil, Görele ve Çanakçı'yı fethederek bir Çepni beyliği olan Hacıemiroğulları Beyliği sınırlarına katmışlardır.⁴⁴

Çepnilerin bu faaliyetlerinden anlaşılmaktadır ki Komnenos Krallığı adeta Trabzon kalesine hapsedilmişlerdir. Çepniler Giresun'a ve Trabzon'un güney batı dağlarına hakim olmuşlardır. Trabzon, bilindiği üzere 1461 yılında Osmanlı Devleti'nin hakimiyetine girmiştir.

Artık Çepni Türklerinin yaşadığı bir yurt olan Şalpazarı, 1809 yılına kadar Görele kazasına bağlı iken bu tarihte Vakfıkebir kazasına bağlanmıştır. 1968 yılında belediye teşkilatı kurulmuş, 1987 yılında Şalpazarı ilçe olmuştur.⁴⁵

⁴⁴ Necati Demir, “Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde Çepni Türkmenleri ile Güvenç Abdal Ocağı'nın Kuruluşu” *Türk Kültürü ve Hacıbektaş Veli Araştırma Dergisi*, S:63,2012, ss.89-90

⁴⁵ Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <http://www.trabzonkulturturizm.gov.tr/TR,57626/salpazari.html>, (Erişim Tarihi:21.05.2017)

İKİNCİ BÖLÜM

SERENDER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Serender Kelimesinin Kökeni

Serenderler evlerden ayrı olarak, ürünlerin bozulmadan saklanabilmesi için yapılan yardımcı mimari yapılardır.⁴⁶ Serender yapısı kışlık gıda malzemelerinin saklanması ve korunması için Doğu Karadeniz’de yoğun olmak üzere tüm Karadeniz’de kullanılan dört, altı, sekiz ayaklı ahşap ambar yapısıdır. Bilinen ismiyle serender denilen bu yapıya Şalpazarı yöresinde tekir denmektedir.

Serender kelimesinin Yunanca kurutucu anlamına gelen ksirandiro kelimesinden geldiği söylenmektedir. Ksirandiro’nun kuru anlamına gelen ksiros ve teras anlamına gelen andiro kelimelerinin birleşiminden meydana geldiği söylenmektedir.⁴⁷ Ancak Türk Dili uzmanı Prof. Dr. Necati Demir bu duruma karşı çıkmaktadır ve seren, serende, sereti, serenter, seretir, seretire gibi isimlerle de anılan serenderin adının, Türkçe -ser fiili ile direk kelimelerinin birleşerek oluştuğunu söylemektedir.⁴⁸

TDK sözlüğüne göre Seren; meyve, sebze, tarhana gibi gıdaları kurutmaya yarayan genişçe, üstü açık balkon demektir.⁴⁹ Üzerinde gıda kurutulan üstü açık yer anlamına gelen sergen Şalpazarı’nda da sergen ve sergen yeri adlarıyla alınır.

Serenderlerin en göze çarpan mimari özelliği direklerin üzerinde olmasıdır. Bu yapı mısır, haşlanmış elma, armut, ayva, fasulye gibi malzemelerin kurutulması için de kullanılmaktadır. Ayrıca içi serin olması sebebiyle de yeni toplanan elma, armut gibi meyvelerin taze bir şekilde saklanması amacıyla da kullanılmaktadır. Yapının ana mekânında toplanan mısırların serilip kurutulması işi de görülmektedir. Necati Demir de yapının bu işlevine vurgu yaparak serender kelimesinin kökenini, seren direği kelimelerinin birleşerek serender şekline gelmesiyle açıklamaktadır.⁵⁰

⁴⁶ Koray Güler, a.g.e., s.29

⁴⁷ <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/serander> (Erişim Tarihi:22.05.2017)

⁴⁸ Necati Demir, 2003, a.g.m., s.443-446

⁴⁹ Türk

Dil

Kurumu,

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategori=derlay&kelime1=serender (Erişim Tarihi:22.05.2017)

⁵⁰ Necati Demir, 2003, a.g.m., ss.443-446

Orhan Özgüner ise serenderin; serin, havadar yer anlamına geldiğini söylemektedir.⁵¹

Serendere Şalpazarı'nda 'tekir' denilmektedir. TDK'nın Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü'ne göre Tekir, yuvarlak, tekerlek anlamlarına da gelmektedir.⁵² Direk başlığı olarak ve zararlı haşerelerin ambara girmesini önlemek için kullanılan yuvarlak aşaklar yani tekerlekler serenderin en göze çarpan mimari parçalarındandır. Ağırşak kelimesi yörede aşak şeklinde söylenmektedir. Aşak, iplik eğirirken iğn ağır ve hızlı dönmesini sağlayan dairesel formda tahta bir ağırlıktır (Resim 1). Bu parçaya benzeyen ve daha büyük boyutta olan parça serenderlerde kullanılmıştır. Yörede serenderlerde kullanılan bu parçaya da aşak denilmektedir (Resim 2).

Resim 1: İğn ağır ve hızlı dönmesini

Resim 2: Abdullah Usta Tekirine Ait Ahşap Aşak

sağlayan aşak, ağırşak⁵³

2.2. Serender ve Benzer Ahşap Yapıların Menşei Hakkında

Serenderler ilginç mimarileri ve işlevleri ile merak uyandırmaktadır. Serenderler tamamen çivisiz ve ahşap geçme tekniği yöntemi ile yapılmaktadırlar (Çizim 1).⁵⁴ Ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılan duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi geçirilmektedir ve duvar sağlamlaştırılmaktadır (Çizim 2). Karadeniz bölgesinde görmeye

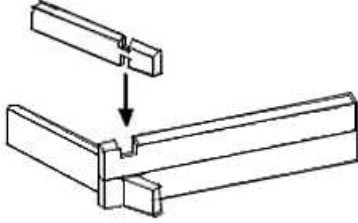
⁵¹ Orhan Özgüner, *Köyde Mimari Doğu Karadeniz*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara 1970, s.50

⁵² TDK, Türk Dil Kurumu, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=veritbn&kelimesec=307502 (Erişim Tarihi:22.05.2017)

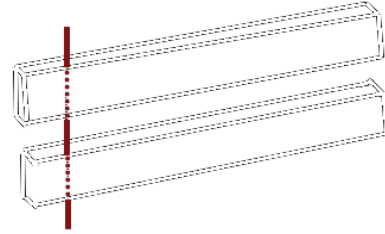
⁵³ https://www.instagram.com/post/1563775206064297146_1042289249 (Erişim Tarihi: 13.05.2019)

⁵⁴ Atalay Yılmaz, *Karadeniz'in incisi: Serander (Nayla)*, Trabzon Dernekler Birliği, İstanbul 2007, ss.13-14

alışkın olduğumuz geçme tekniği ile inşa edilen bu yapıların ilk örneklerinin tarihi oldukça eskidir.

Çizim 1: Ahşap Geçme Tekniği (Kurtboğazı)

Çizim 2: Duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi ile sağlamlaştırılır

Yapılan arkeolojik kazı çalışmaları neticesinde ilk yerleşimin Geç Kalkolitik Çağ'da görüldüğü Samsun İkiztepe'de⁵⁵yaşayan insanlar evlerini, birbiri üzerine yığılan ahşap kütüklerin geçme (çantı) tekniği ile birbirlerine bağlanması suretiyle yapmışlardır.⁵⁶Bu yapıların, Karadeniz'de çantı tekniği ile yapımı günümüzde de devam eden yapıların yaratıcısı oldukları düşünülmektedir.⁵⁷ Samsun ilimizin Çarşamba ilçesinde çantı tekniği ile yapılan Gökçeli Cami'nin mimari özellikleri ile İkizce'deki evlerin ortaya çıkartılan mimari özellikleri birbirine benzemektedir.⁵⁸Bu durum da çantı tekniği geleneğinin günümüze dek devam ettiğini göstermektedir.

İkiztepe'deki Tepe III çalışmalarında birinci, ikinci ve dördüncü mimari tabakalarda tomrukların çantı tekniği kullanılarak üst üste yığılmasıyla yapılan evler bulunmuştur. Dördüncü mimari tabakada bulunan yapının ikiz gözlü olduğu tespit edilmiştir. Bu yapının kuzeye bakan küçük gözünün depo olarak kullanıldığı düşünülmektedir.⁵⁹

İkiztepe'de M.Ö. 4500-2500'de Geç Kalkolitik Çağ'a ait olan "Büyük Yapı" çantı tekniği ile kütükler üst üste yığılarak yapılmıştır ve mimari anlamda bölgedeki ilk örnek olarak düşünülmektedir (Resim 3). M.Ö. 3000-2000'e tarihlenen İlk Tunç Çağı III

⁵⁵M. Ali Yılmaz, "Demir Çağı'nda Samsun: Kazılar ve Yüzey Araştırmaları Işığında Genel Bir Bakış" *Samsun Sempozyumu-Samsun'a Bir Parantez Açıyoruz*, (13-16 Ekim 2011), Cilt 1, Samsun 2013, s.100

⁵⁶Velî Sevin, *Anadolu Arkeolojisi*, Der Yayınları, İstanbul 2003, s.107

⁵⁷ Celal Tuna, "Mağaradan Kente Anadolu'nun Eski Yerleşim Yerleri", İletişim Yayınları, Cilt:1, İstanbul 2000, s.97

⁵⁸ Şevket Dönmez ve Emine Naza Dönmez, a.g.e., s. 223

⁵⁹ Önder Bilgi, a.g.m., ss.139-142

Dönemi'ne ait dini yapı da çantı tekniği ile yapılmıştır ve benzer mimarideki dini yapı örneği yaklaşık 3000 yıl sonra 1206 yılında inşa edilen Gökçeli Cami'nde görülmektedir.⁶⁰

Resim 3: Samsun İkiztepe'deki Büyük Yapı⁶¹

Karadeniz'de ahşap yığma ile yapılan yapılardan Ksenophon'un yazdığı Anabasis'de bahsedilmektedir. Yunan birliği Trabzon'a gelip Giresun tarafına geçtiklerinde Mossinoiklere rastlamışlardır. Mossinoiklerin hisarlar yani taşlar üzerine yapılan üst üste yatay dizilmiş ahşap evlerde kaldıkları yazılmaktadır. İki katlı bu ahşap evlerin üst katında da gıda ambarı bulunmaktadır.⁶² Anabasis, Ksenophon tarafından yazılmıştır. Kitapta M.Ö.401- Mart 399 yılları arasında bir Yunan ordusunun Cyrus'a yardım etmek için Pers ülkesine gitmesi ve geri dönüşü arasında gerçekleşen olaylar anlatılmaktadır. ⁶³ Doğu Karadeniz'de binlerce yıldır doğal malzemeler ile ahşap evler ve yardımcı yapılar yapılagelmiştir.⁶⁴

İlk ahşap yapılara ait bir buluntu da günümüzde Rusya Federasyonu hakimiyetindeki Türk özerk devleti olan Tuva Cumhuriyeti'nde bulunan Arzhan yakınında Sayan-Altay bölgesinin en büyük anıtında ortaya çıkartılmıştır. Anıt M.Ö.808'in Ağustos-Eylül aylarına tarihlendirilmektedir.⁶⁵ Bu anıtta yer alan Arjan II adındaki mezar odası çantı tekniğiyle üst üste istiflenmiş ağaçlar ile yapılmıştır (Resim 4).⁶⁶

⁶⁰ Yusuf Burak Dolu, "Kocaeli ve Çevresinde Çandı (Ahşap Yığma) Teknikle Yapılmış Camiler", *Uluslararası Gazi Akçakoca ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu*, Kocaeli Belediyesi Yayını, Kocaeli 2015, s.1687-1688

⁶¹ Yusuf Burak Dolu, a.g.m., s.1688

⁶² Ksenophon, a.g.e., s.208

⁶³ a.g.e., s.4

⁶⁴ Naile Salman Çevik, "Özgün Seramik Uygulamalarda Karadeniz Ahşap Mimarisinin Konstrüksiyon Özelliklerinin Bireysel Yorumları", *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S.42, 2014, ss.155-165

⁶⁵ Leonid Marsadolov, a.g.m., s.526-527

⁶⁶ Yaşar Çoruhlu, "Arkeolojik Kazı Sonuçlarına Göre Türklerde Mezarlara At Gömme Geleneği" *Tarih Ve Medeniyetler Tarihi Bildiriler*, Atatürk Kültür Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu, S.1 Ankara 2012, s.1055-1056

Resim 4: Arzhan II Mezar Odasının Modeli - Tuva Cumhuriyeti Ulusal Müzesi ⁶⁷

Tagar Taştık kültüründe M.Ö.300'lerden sonra birbiri üzerine dizilen kütüklerden sabit evler yapılmıştır.⁶⁸

M.Ö. 8-7. Yüzyıllara tarihlendirilen Şilikti Baygetöbe kurganının ikinci katındaki taş yığınının altında yer alan mezar odası çantı tekniği ile ahşaptan inşa edilmiştir.⁶⁹

Esik Kurganı, kütüklerin üst üste yığılması ile yapılmıştır.⁷⁰ Kurgan, M.Ö. 5-4 yüzyıla tarihlendirilmektedir.⁷¹

İskit öncesinde yaşanan Chernogorovka (M.Ö.900-750) ve Novocherkassk (M.Ö. 750-650) kültürlerinde ahşap mezar anıtları yapılmıştır.⁷² Chernogorovka ve Novocherkassk kültür evrelerine kütük kulübeler devri denilmektedir. Kimmerler ve İskitlerin bu dönem sonunda karşılaştıkları düşünülmektedir.⁷³

Hun döneminde yapılan kurgan mimarisinde de çantı tekniği kullanılmıştır.⁷⁴ Hunlarda çantı tekniği ile mezar odaları yapıldığı gibi bu teknikler evler de yapılmış olabileceği düşünülmektedir.⁷⁵

⁶⁷ <http://www.panoramio.com/photo/41699474> (Erişim Tarihi:22.05.2017)

⁶⁸ Salim Koca, "Türklerin Göçleri ve Yayılmaları", *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:1, Ankara 2002, s.654

⁶⁹ Muzaffer Gürsoy, "Doğu Kazakistan Tabagatay Yamacındaki Şilikti Baygetöbe Kurganı", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, S.1/3, 2013, s.42-44

⁷⁰ Murat Arık, *Esik Kurganı, Buluntuları ve Kültür Tarihi Açısından Değerlendirilmesi*, T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008, s.17

⁷¹ Murat Arık, a.g.e., s.24

⁷² A.Y.Alekseev vd. , "Some Problems In The Study of the Chronology of the Ancient Nomadic Cultures in Eurasia (9TH - 3RD Centuries BC)", *Geochronometria, Journal on Methods and Applications of Absolute Chronology*, S.21, 2002, s.144

⁷³ Timur Demir, *Anadolu'da Kimmer-İskit İz ve Etkileri*, T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008, s.5

⁷⁴ Yaşar Çoruhlu, "Hun Sanatı", *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:4, Ankara, 2002, s.56

⁷⁵ Haşim Karpuz, "İslam Öncesi Türk Sanatının İslami Döneme Etkisi", *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:6, Ankara 2002, s.39-42

Norveç'te; serenderlere yani tekirlere benzer mimaride ve ayaklar üzerine yapılan ahşap ambar yapıları bulunmaktadır. Çoğu Norveç Folkmuseum'da toplanan ve sergilenen bu ambarlar loft ve stabburdur. Norveç'te bulunan stabburlar buzdolabının olmadığı dönemlerde gıdaları korumaya yarayan, hava akımının olduğu ve ahşap geçme tekniği ile yapılan loftlara benzer yapılardır.⁷⁶ Loftlar da serenderler gibi geçme tekniği ile yapılmaktadır (Resim 5-6).⁷⁷ Yaklaşık 700 yıllık izleri olan loftun⁷⁸ Norveç'teki Norsk Folkmuseum'da 1759'lardan kalma örnekleri bulunmaktadır.⁷⁹ Loftların Norveç'e Viking çağında Rusya ve Finlandiya üzerinden getirildiği söylenmektedir (Resim 7).⁸⁰ Ali Devrim Işıkkaya, loftun kelime anlamını *"Loft, kelime anlamı olarak, eskiden, üst kat, kırma çatı altında kalan alan en üst katın tavanının duvarlarla çevrili taşıyıcıları, temelde depolama amaçlı kullanılan tavan arası şeklinde tanımlanmıştır. Teknik Terimler Sözlüğü'nde loft kavramı "tavan arası, dam altı; samanlık, güvercinlik; kilise balkonu" şeklinde karşılık bulmuştur."* şeklinde açıklamıştır.⁸¹

Resim 5: Norveç Folkmuseum'da Bulunan Loft⁸²

Resim 2: Karadeniz'de bir Serender⁸³

⁷⁶ Marianne Workman, "Stabbur (Storehouse On Pillars)", <https://www.steinfjell.com/November%202013%20Posten.pdf>, s.11, (Erişim Tarihi:10.05.2019)

⁷⁷ Haşim Karpuz, 1999, a.g.e., s.74

⁷⁸ Norsk Folkemuseum, <http://norskfolkemuseum.no/en/rolstad> (Erişim Tarihi:24.12.2018)

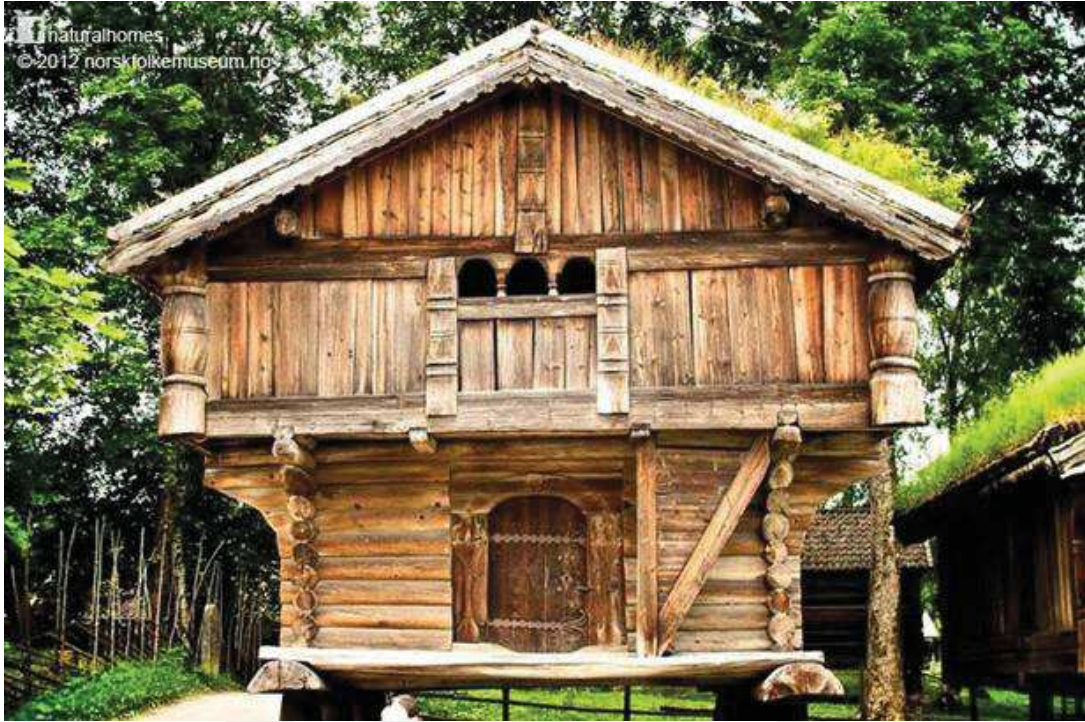
⁷⁹ Norsk Folkemuseum, <http://norskfolkemuseum.no/en/berdal> (Erişim Tarihi:24.12.2018)

⁸⁰ <http://naturalhomes.org/timeline/norwegian-loft.htm> (Erişim Tarihi:24.12.2018)

⁸¹ Ali Devrim Işıkkaya, "Loft Tipi Konutların Başkalaşım Süreci Bağlamında Türkiye'de Loft Kavramının Analizi: Levent Loft Örneği" *Megaron Dergisi*, 2015, S.10 (2), s.206

⁸² Norsk Folkemuseum, <http://norskfolkemuseum.no/berdalsloftet> (Erişim Tarihi:22.15.2017)

⁸³ Haber7, <http://ekonomi.haber7.com/foto-galeri/25730-karadenizin-serender-evleri/p3> (Erişim Tarihi:22.15.2017)

Resim 3: Norveç Norsk Folkmuseum'da bulunan bir loft ambar

Tüm bu bilgilere göre çantı (geçme) tekniği ile yapılan mimariler geniş coğrafyalarda ve farklı yüzyıllarda görülmektedir. Dolayısıyla bu yapı tekniği dünya üzerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak ikisi de Karadeniz’de bulunan, Samsun İkiztepe’deki Büyükyapı ve M.Ö. 400’lerde Giresun dolaylarında yaşayan Mossionoiklerin yaptığı ambar örneklerinde birbirine oldukça benzeyen mimarilerin uzun yüzyıllar sonra aynı coğrafyalarda görülmesi, halk kitleleri ve kültürleri zamanla değişse de o coğrafyadaki bazı mimari geleneklerin hala devam ettiğini göstermesi açısından önemlidir. Bu teknik Karadeniz’deki evlerde, camilerde ve serenderlerde kullanılmıştır.⁸⁴ Konumuz açısından, bundan yaklaşık 4000 yıl önce Karadeniz’de yapılan ev mimarisinde kullanılan çantı tekniğinin günümüzde serenderlerde de kullanılması önemlidir. Serender mimarisi kaynağını Arzhan’da çıkartılan mezar odasının mimarisinden aldığı söylenmektedir,⁸⁵ ancak İkiztepe’deki yapı bundan binlerce yıl daha eskidir.⁸⁶

⁸⁴ Haşim Karpuz, 1999, a.g.e., s.72

⁸⁵ Necati Demir, *Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi’nin Tarihi Alt Yapısı*, Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005, s.22

⁸⁶ Yusuf Burak Dolu, a.g.m., s.1687

Türk Dili uzmanı Necati DEMİR; çantı tekniği ile yapılan mimarinin, kaya üzerine yapılan Türk karakterli yazı ve resimlerin coğrafyasıyla paralellik gösterdiğini de söylemektedir.⁸⁷

Çantı tekniği ile yapılan mimariler Türklerin yaşadıkları coğrafyalarda ve komşu coğrafyalarda bulunan İran, Romanya, Bulgaristan, Macaristan ve İskandinavya'da kullanılmıştır.⁸⁸

Serenderlerin üzerinde yapıldığı tarihe dair kitabe v.b. bulmak zordur. Necati Demir, serenderler ile ilgili yaptığı araştırmada Ordu'nun Tekkiraz beldesindeki Dizdar köyünde bulunan serenderin üzerinde yazılı H.1276 (M.1859) tarihini tespit etmiştir.⁸⁹

Serender mimarisinin Karadeniz bölgesine ait yapılar olduğu genel kabul görmüştür. Ancak Türkiye'de serender mimarisine oldukça benzeyen ambarlara Uşak ilimizde de rastlanmaktadır. Uşak'da yağışın fazlalık gösterdiği Murat Dağı, Elmadağı ve Ahır Dağı bölgelerinde yoğunluk gösteren bu ahşap ambarlar taş kaideler üzerine oturtulmuştur. Taş ayaklar ve kaideler üzerine oturtulan bu ahşap ambarlar geçme tekniği ile yapılmıştır. Meydan ambarı da denilen bu yapılar geçme tekniği ile inşa edildiğinden serenderlerde olduğu gibi daha sonra sökülüp yerleri değiştirilebilmektedir.⁹⁰(Resim 8)

Resim 4: Uşak ilinin Banaz ilçesine bağlı Ovacık köyündeki ahşap ambarlar ⁹¹

⁸⁷ Necati Demir, "Türk Tarihinin Ve Kültürünün Kaynağı Olarak Kaya Üzeri Resimler (Petroglifler) Ve Yazılar", *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*, S.1, N: 1, 2009, s.18

⁸⁸ Haşim Karpuz, "Halk Mimarimizde Ahşap Yığma 'Çantı' Yapılar" *III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Başbakanlık Basımevi, Cilt: 5, Ankara 1987, s. 166

⁸⁹ Necati Demir, 2007, a.g.m., s.3

⁹⁰ Selahattin Polat, "Uşak İlinde Bir Ev Eklentisi Olarak Ambarlar", *Marmara Coğrafyası Dergisi*, S.34, 2016, ss.232-234

⁹¹ Selahattin Polat, a.g.m., s.239

Dört, altı ve sekiz ayaklar üzerinde yükseltelen serenderlere benzeyen ambar yapılarına Endonezya'nın Bali kentinde de rastlanmaktadır. Lumbung denilen bu yapılar dört ve altı ayaklar üzerinde yükseltilmiştir. Yerel halk eski tarihlerde daha büyük lumbungların olduğunu ve ayak sayılarının daha fazla olduğunu söylemektedir. ⁹²Ayrıca serenderlerde olduğu gibi lumbunglarda da haşeratin ambara çıkmasını önlemek amacıyla direk başlarına konulan yuvarlak aşaklar bulunmaktadır.⁹³

İspanya'nın Galiçya bölgesinde bulunan Ourense'de "horrero" adlı ahşap ve taştan yapılan ambar yapıları bulunmaktadır. Bu yapıların serenderler ile benzer olan tarafı ahşap ya da taş direkler üzerinde yükselmesi ve serenderlerde olduğu gibi direkler ile ambar yapısına geçişte muela denilen yuvarlak aşakların kullanılmasıdır. Ayrıca ahşap olan horrero yapılarında muelanın üzerine atılan ahşap kütük hatıllar geçme tekniği ile ucundan birbirine tutturulmuştur. Horrero yapı türü kökeninin Keltlere dayandığı düşünülmektedir (Resim 9-10).⁹⁴

Görüldüğü gibi çeşitli dönemlerde karşımıza çıkan serender türü binaların menşei tespit etmek oldukça zordur. Anlaşılan odur ki insanoğlu tarihin hemen hemen her devrinde yiyeceklerini saklayabileceği ambarlar inşa etmiştir.

Resim 5: İspanya'da bulunan taştan horrero ve yuvarlak aşakları⁹⁶

Resim 6: Ahşap horrero ve ahşap geçme tekniği⁹⁵

⁹²Leo Aoi Hosoya, "Traditional Raised-Floor Granary and Rice Production Cycle in Bali: Past, Present, and Future of Balinese Agriculture", Agricultural and Biological Sciences, *Alternative Crops and Cropping Systems*. InTech, Rijeka, Croatia 2016, s.53

⁹³Leo Aoi Hosoya, a.g.e., s.55

⁹⁴The Hórreo – Singular Symbol of Spain, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreos-singular-symbols-of-spain.html> (Erişim Tarihi: 09.01.2019)

⁹⁵Ku, Kuriosias, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreos-singular-symbols-of-spain.html> (Erişim Tarihi: 09.01.2019)

⁹⁶Ku, Kuriosias, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreos-singular-symbols-of-spain.html> (Erişim Tarihi: 09.01.2019)

2.3. Serendere İhtiyaç Duyulmasında İklim ve Coğrafyanın Etkisi

Doğu Karadeniz bölgesinde bulunan Trabzon iline bağlı Şalpazarı'nda Karadeniz iklimi yaşanmaktadır. Her mevsim bol yağış alan ilçede heyelan riski de yüksektir.

İlçe, Giresun ve Gümüşhane'ye sınır komşusudur ve Trabzon'un batısında bulunmaktadır. İlçenin arazisi oldukça engebelerlidir. Halk, Ağasar ve Körüsten derelerinin oyduğu iki vadi arasında ve dağ yamaçlarına kurulan ilçe ve köylerde yaşamaktadır.

Karadeniz'de dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Doğu Karadeniz'de kıyıdan itibaren hemen yükselerek 3000 metreye uzanan, Rize'de 4000 metreyi bulan dağlar vardır.⁹⁷ Bölgenin coğrafi yapısı iklimine de doğrudan etki etmektedir. Denizden gelen hava kütlesi dağlara doğru tırmandıkça soğuyarak yoğunlaşmaktadır. Bunun sonucunda dağların yamaçlarına bol yağmur düşmektedir. Oluşan yüksek nemin etkisiyle bitki örtüsünde de çeşitlenme görülmektedir. Bu nedenle halk zengin orman varlığından yararlanarak mimarilerinde bolca ahşap malzemeler kullanmıştır.⁹⁸

Karadeniz'de kışlar ılık, yazlar serin geçmektedir. Karadeniz'in kıyı kesimlerinde neme ihtiyaç duyan geniş yapraklı ağaçlar yetişmekte, yüksek kesimlerde ise iğne yapraklı ağaçlar yetişmektedir. Bol ve şiddetli yağışlar nemin yükselmesine de neden olmaktadır.⁹⁹ Nemin yüksek olması ise tarım ürünlerinin kısa zamanda bozulmasına sebebiyet vermektedir. Hem nemin hem de sıcaklığın azaltılmasıyla ürünlerdeki küflenmeler ve bozulmalar engellenmektedir.¹⁰⁰ Hal böyle olunca buzdolabı gibi gıdayı uzun süre bozulmaktan koruyan teknolojik aletlerin olmadığı zamanlarda Karadeniz'de yaşayan insanlar ürünlerinin bozulmaması için bir önleme ihtiyacı duymuşlardır. Mimarisinin bol hava akımına izin verdiği serenderde hem sıcaklık daha düşük hem de nem az olmaktadır. Bu sayede serendere konulan ürünler bozulmadan uzun süre bekletilebilmektedir.¹⁰¹

Ahşaptan yapılan mimari, yine ahşap dikmelerin üzerine konulmaktadır. Ahşap direklerle depo arasına tekir veya aşak adı verilen yuvarlak ve huni şeklinde bir eklenti

⁹⁷ Osman Emir, "Eski Çağlarda Doğu Karadeniz Bölgesi'nin Jeopolitik Önemi", *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Cilt:13, S.13, 2012, s.10

⁹⁸ Gülay Usta vd., a.g.m., s.843

⁹⁹ Türkiye İklimi, https://www.mgm.gov.tr/FILES/genel/makale/13_turkiye_iklimi.pdf (Erişim Tarihi:08.01.2019)

¹⁰⁰ Soner Abdullah Ergin, "Tekirdağ İlindeki Toprak Mahsulleri Ofisine Ait Buğday Depolarının Durumu ve Geliştirme Olanakları", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ 2010, ss.9-10

¹⁰¹ Şahin Köktürk, "Trabzon'un Beşikdüzü İlçesinde Serender'in Köy Hayatındaki Yeri ve Bir Serender Numunesi", *Erdem Dergisi*, Cilt:13, S.38, Ankara 2002, s.365

konmaktadır. Yapının hem ahşap direkler ile yükseltilmesi hem de bu yuvarlak eklentiler sayesinde ürünler zararlı canlılardan uzak tutulmaktadır.¹⁰² Adeta havada asılı kalan yapının, altından geçen hava akımı sayesinde nemli bir iklime sahip olan Karadeniz’de ürünler bozulmaktan kurtarılmaktadır.¹⁰³

Serender yapıları; halkın engebeli arazilerde, şehirlerden ve kasabalardan uzak yaşaması sebebi ile kendi ürettikleri ürünlerini depolayacakları yer olarak kullanılmıştır. Bu yapılar Karadeniz’de yaşayan halkın evlerden sonra en önemli gördükleri mimarilerdir.¹⁰⁴

¹⁰² Enver Uzun, "Trabzon’da Yiyeceklerin Saklanma Yöntemleri" *Uluslararası Karadeniz Havzası Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, Cilt:1, S.1, 2015, s.116

¹⁰³ Şevket Dönmez ve Emine Naza Dönmez, a.g.e., s.223

¹⁰⁴ Seda Al vd. , A Sustainable Building in Eastern Black Sea Region of Turkey: Serander", *Research Journal of International Studie* ,S.17, Kasım 2010, s.42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KATALOG

3.1. Cafer Metin Tekiri

Katalog No: 1

Resim No: 11-17

Çizim No: 3-4

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı.

Yeri: Kireç Mahallesi

Yapım Tarihi: Serenderin günümüzdeki sahibi Cafer METİN'in verdiği bilgilere göre serender 1950'de yaptırılmıştır.

Tanım: Serender, Cafer METİN'e babası Hasan METİN'den kalmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır (Çizim 3-4). Balkon bölümü sonradan kapatılmıştır. Yapının boyu 5,70 m eni ise 2,94 m'dir. Ayaklar betondan yapılmıştır. Ayakların özgün hali ahşaptır. (Resim 11-12) Yapının ayaklara bindiği noktada Şalpazarı'nda aşak denilen yuvarlak tekerlekler vardır. Yapıya tekir adını da bu parça vermektedir. Bu tekerlekle haşerelerin yapıya çıkmasına engel olmaktadır. Bu sayede ambarın içerisinde bulunan gıda maddeleri zararlılardan korunmaktadır (Resim 13). Duvar tahtaları kurtboğazı tekniği ile üst üste yığılmıştır (Resim 14-15).

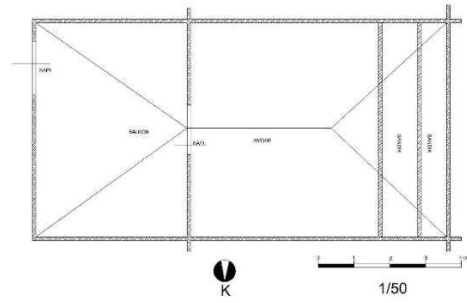
Serender kırma çatı ile örtülmüştür. Üst örtünün özgün hali hartamadır. Hartama üst örtüde kullanılan ince ahşap plakalardır. Hartoma da denilen hartama, TDK sözlüğüne göre kiremit yerine kullanılan ya da kiremit altına konulan ince tahtadır.¹⁰⁵ Ancak daha sonra tenekeler ile örtülmüştür.

Kapılar ahşaptır ve kilitleri demirden el işiyle yapılmıştır. İçerisinde üretilen gıdaların düzgünce yerleştirilebilmesi için ahşaptan ambarlar vardır. Ancak yapı işlevini kaybetmiştir ve içerisine gıda haricinde bir çok kullanım eşyası yığılmıştır. Yapının tabanı komar dalları ile örülmüştür. Komar dalları tabanda aralıklar bırakmaktadır. Yapının

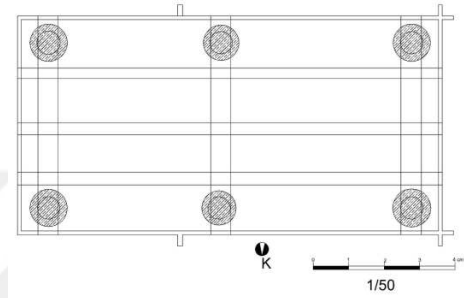
içerisinde dövülen mısırların taneleri bu aralıklardan, alt kata serilen malzemenin üzerine düşmektedir. Böylece mısır taneleri ayrılmaktadır.(Resim 16-17)

Saha araştırmamızda yapının içerisinde bidon, sepet, tencere gibi köy hayatında lazım olan günlük kullanım eşyalarının konulduğu, yapının gıdayı istifleme ve koruma işlevini kaybettiği görülmüştür.

Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 3:Cafer Metin Tekiri Planı

Çizim 4:Cafer Metin Tekiri Zemin Planı

Resim 7: Cafer Metin Tekiri Batı Cephesi

Resim 8: Cafer Metin Tekiri doğu – ön cephesi

Resim 9: Metal sac ile kaplanmış ahşap aşak

Resim 10: Yapının güney cephesinden görünüm

Resim 11: Kurtboğazı yani ahşap geçme tekniği

Resim 12: Komar ağacı dalları ile örölmüş zemin

Resim 13: Yapının içerisinde bulunan ambar bölümü ve bir yığın kullanım eşyası

3.2.Bahri Metin Tekiri

Katalog No:02

Resim No: 18-24

Çizim No:5-6

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kireç Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapının üzerinde herhangi bir tarihlendirme yoktur. Yapının günümüzdeki sahibi Bahri METİN, serenderi dedesi Halil METİN'in yaptırmış olabileceğini söylemiştir.

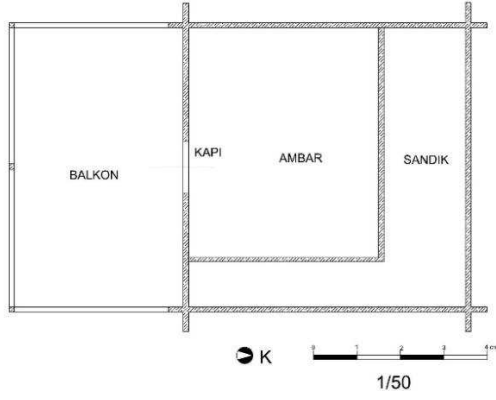
Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve yapıya haşerelerin tırmanmasını önleyen aşaklar ahşaptan yapılmıştır(Resim 18). Saha araştırmamızda Bahri METİN bu direklerin ve aşakların hiç değişmediğini belirtmiştir. Ayrıca kırma çatılı üst örtünün özgün halinin hartama olduğunu, çürüdükten sonra değiştirilerek teneke ile yapıldığını söylemiştir.(Resim 19)

Ahşap tahtalar üst üste dizilirken kurtboğazı tekniği kullanılmıştır (Resim 20). Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.06 m, eni 2.93 m'dir (Çizim 5-6). Yapının balkon kısmı açıktır ve üst örtüyü balkonda üç adet ahşap direk taşımaktadır. Ana mekanın içerisinde kuzey ve güney taraftaki duvarlara sabit, L şeklinde yapılmış ahşap ambarlar vardır. Kuzey duvarındaki ambar 34 cm genişliğinde, güneydeki ise 37 cm genişliğindedir. 1.00 m yükseklikte duvara asılı şekilde sabitlenmiştir. Bunlarda fasulye, elma, armut gibi daha hassas ürünler saklanmaktadır. Ambarlar kuzey duvarında üst üste iki adettir. Altta kalan ambar daha geniştir. Mısırlar bu alttaki ambara istiflenmektedir.(Resim 21)

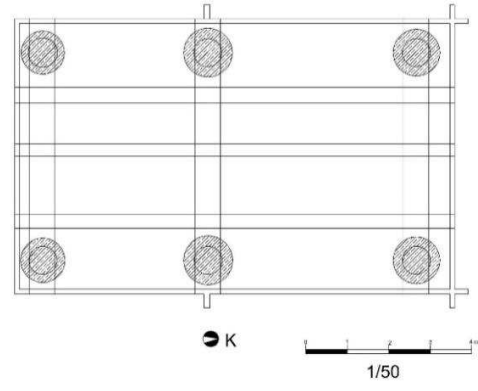
Yapının zemini komar dallarıyla örülerek yapılmıştır (Resim 22). Genişliği 59 cm olan kapı ahşaptır ve el işçiliği ile demirden kilidi vardır.

Süslemeler serenderin tahta duvarlarının bindiği uzunlukların kuşağında yer alır. Oyularak yapılan yıldızların uçları dikdörtgen oluşturacak şekilde sonlandırılmıştır. Aynı süslemeler kapı sövelerinde de uygulanmıştır. Böylece girişe bir hareketlilik kazandırılmıştır.(Resim 23-24)

Yapının içerisinde günlük kullanım eşyaları bulunmaktadır. Alt kısma ise kışlık odunlar istiflenmiştir.

Çizim 5: Bahri Metin Tekiri Planı

Çizim 6: Bahri Metin Tekiri Zemin Planı

Resim 14: Bahri Metin Tekirinin ahşap ayak ve yuvarlak aşağından görünüm

Resim 15: Bahri Metin Tekiri önden görünüm

Resim 16: Doğu cephesinden görünüm

Resim 17: Bahri Metin Tekiri ambarlarından görünüm

**Resim 18: Bahri Metin Tekiri zemininin
komar dalı örgülü döşemesi**

**Resim 19: Bahri Metin Tekiri uzunluk kuşaklarındaki
süslemeler**

Resim 20: Bahri Metin Tekiri kapı sövelerindeki süslemeler

3.3.Hava Yamaç Tekiri

Katalog No: 03

Resim No: 25-30

Çizim No: 7

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı.

Yeri: Çamlıca Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda bir tarihlendirme kitabesi v.b. bulunmamaktadır. Yapının günümüzdeki sahibi Hava YAMAÇ, eski olduğunu ve tekirin yaşının 100 yıldan fazla olabileceğini söylemiştir.

Tanım: Serender 6 adet ayak üzerine yapılmıştır. Daha önce ahşap olan direkler beton direklerle değiştirilmiştir. Ancak özgün ahşap aşaklar kullanılmaya devam edilmiştir.(Resim 25)

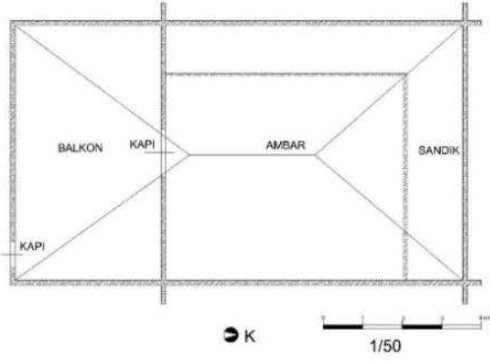
Dikdörtgen planlı yapının uzunluğu 5.75 m, eni ise 3.05 m'dir (Çizim 7). Serenderin önünde kesme taştan yapılmış 5 basamaklı merdiven bulunmaktadır. Bu merdivenin yapı ile teması yoktur. Çünkü haşerelerin yapıya girmesi engellenmek istenmiştir. Yapıya girebilmek için merdiven ile yapı arasına tahta konulmaktadır. Yapının balkonu kapalıdır. Muhtemelen balkon sonradan kapatılmıştır. Balkon 190 x 3.05 m boyutlarındadır. Böylece serender iki kapalı bölüme sahip olmuştur.

Ana mekanın duvarları, tahtalar kurtboğazı tekniği ile birbirine geçirilerek yatay şekilde yapılmıştır. Ancak balkon kısmının tahtaları dikey dizilmiştir ve metal çivi kullanılarak tahtalar tutturulmuştur. Fabrikasyon çivilerin kullanılması balkon kısmının sonradan kapatıldığını göstermektedir.

Balkon kapısı ve ana mekanın kapısı 63 cm genişliğindedir. Ana mekanın kuzey ve doğu duvarlarına sabit şekilde yapılmış meyve ambarları bulunmaktadır. Bunlar 40 cm genişliğindedir. Kuzeydeki duvara sabitlenmiş ve zemine oturtulmuş şekilde duran daha büyük ambarın genişliği 74 cm'dir. Ambarlar yapıda boylu boyunca uzanmaktadır. (Resim 26)

Ahşap oyma tekniği ile yapılan süslemeler yapının tahta duvarlarının oturduğu uzunluk kuşaklarında ve giriş kapısında yer almaktadır. Uzunluk kuşağı, uzunlukların dışa bakan yüzeyleridir. Kuşakta ortası boş bir çerçeve görülmektedir. Muhtemelen süsleme ile

doldurulması gereken çerçevenin içi boş bırakılmıştır.(Resim 27) Kuşakların yapı zemininin oturduğu uzunluklara denk gelen bölümlerinde madalyonlar yer almaktadır. Ana mekan kapısında daha büyük bir madalyon yer almaktadır. Dairesel karakterli bir süslemedir. Kapı sövelerinde içlerinde yıldız bulunan madalyonlar birbirine geçer şekilde yapılmışlardır.(Resim 28-30)

Çizim 7: Hava Yamaç Tekiri Planı

Resim 21: Hava Yamaç Tekirinden Görünüm

Resim 22: Hava Yamaç Tekiri Ambar Birimleri

Resim 23: Hava Yamaç Tekirinin Kuşağındaki Motifler

**Resim 24: Hava Yamaç Tekiri Kapı Söveleri
ve Kapı Kanadı**

**Resim 25: Hava Yamaç Tekiri Kapı Sövesi
Süsleme Detayı**

Resim 26: Hava Yamaç Tekiri Kapı Kanadındaki Madalyon

3.4. Ali Yamaç Tekiri

Katalog No: 04

Resim No: 31-33

Çizim No: 8

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı.

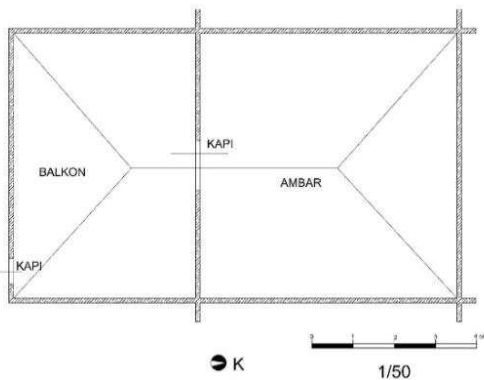
Yeri: Çamlıca Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapının üzerinde herhangi bir tarih ibaresine rastlanmamıştır. Serenderin sahipleri de evde bulunmadıklarından dolayı tarihlendirmeye dair bir bilgi alınamamıştır.

Tanım: Serender Ali YAMAÇ'a aittir. Yapı kütlesi altı adet ayağın üzerine oturtulmuştur. Bu ayaklar beton ile yapılmıştır. Bundan, çürüyen ahşap direklerin beton ile değiştirildiği anlaşılmaktadır. Yuvarlak aşaklar ise taş yontularak yapılmıştır. (Resim 31-32)

Direkler ile yükseltile yapıya girişi üç basamaklı kesme taştan yapılan merdiven sağlamaktadır. Kapalı balkon kısmının kapısı kuzeye bakmaktadır. Aynı cephede 18 cm genişliğinde bir de pencere bulunmaktadır. Dikdörtgen planlı yapı 5.47 m boyutunda ve 3.00 m enindedir (Çizim 8).

Süslemeler yapının kuşağında yer almaktadır. Bunlar geometrik şekillerdir ve ahşap oyma tekniği ile yapılmışlardır. Kartuşlar içerisine zencirek motifi ile üçgen motifleri yapılmıştır. Ortada madalyon, yanlarda kartuş ve yine bir madalyon münavebeli şekilde yapılmıştır. (Resim 33).

Çizim 8: Ali Yamaç Tekiri Planı

Resim 27: Ali Yamaç Tekiri

Resim 28: Ali Yamaç Tekiri Beton Aşağı

Resim 29: Ali Yamaç Tekiri Kuşağında Üçgen ve Madalyon

3.5.Kadir Akgül Tekiri

Katalog No:05

Resim No: 34-41

Çizim No: 9

Tip:Kapalı balkonlu, altı ayaklı.

Yeri: Turaluşağı Mahallesi

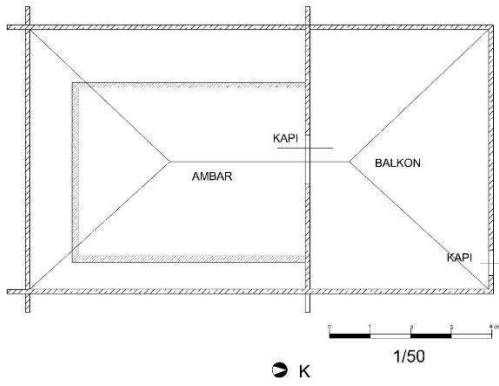
Yapım Tarihi: Yapının üzerinde bir tarihlendirme ibaresine rastlanmamıştır.

Tanım: Kadir AKGÜL'e ait olan tekir 6 adet ayak üzerine yapılmıştır. Yapının ayakları betondan yapılmıştır. Aşakları ahşaptan yapılmıştır.(Resim 34-35)

Yapıya girişi taştan yapılan 6 basamaklı bir merdiven sağlamaktadır. Merdiven yapıdan bağımsızdır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.00 m ve eni 2.90 m enindedir (Çizim 9). Balkon kısmı dikey çakılan tahtalar ile kapatılmıştır. Serender kurtboğazı tekniği ile yapılmıştır. Buna karşın balkon kısmını kapatan tahtaların çivi ile tutturulması bu kısmın sonradan kapatıldığını göstermektedir. Kuzeye bakan balkon kapısının kanadı süsleme bakımından sadedir. Ana bölüme açılan kapı da sadedir ve el işi demir kilit sistemine sahiptir (Resim 36).

Yapının zemini tahta ile döşenmiştir. Serenderde mısırlar istiflenmiştir. Bu da yapının hala aktif bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Ana mekanda ambar bölümleri vardır. Ambarlar duvara U şeklinde sabitlenmiştir. Duvarlarda boylu boyunca uzanan ambarların genişliği 42 cm'dir. Güneydeki ambarın alt kısmında da zemine oturmuş şekilde duran daha büyük, 76 cm genişliğinde ambar vardır.(Resim 37-39)

Oyma tekniği ile yapılan süslemeler ana bölüme açılan kapının sövelerinde bulunmaktadır. Bu süslemeler içlerinde yıldız bulunan madalyonların birbirine geçirilerek dizilmesiyle yapılmıştır. Süslemede sonsuzluk ilkesi bulunmaktadır. Bu iç kapının bulunduğu cephedeki tahta duvarda kırmızı boya kullanılarak Arap alfabesi ile yazılan yazılar ve bir takım geometrik süslemeler bulunmaktadır. (Resim 40-41)

Çizim 9:Kadir Akgül Tekiri Planı

Resim 30: Kadir Akgül Tekiri

Resim 31: Kadir Akgül Tekiri Ayak ve Ahşap Aşağı

Resim 32: Kadir Akgül Tekiri Demir Kilit Sistemi

Resim 33:Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan
ve Mısır Koçanları

Resim 34:Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan
Bölümündeki Ambar (Sandık) Birimleri

Resim 35:Kadir Akgül Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Duvara Asılı Sandıklar

Resim 36: Kadir Akgül Tekiri Boya İle Yazılmış Dualar

Resim 37:Kadir Akgül Tekiri Kapı Sövelerindeki Madalyonlar

3.6.Osman Karadağ Tekiri

Katalog No: 06

Resim No: 42-49

Çizim No: 10

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı.

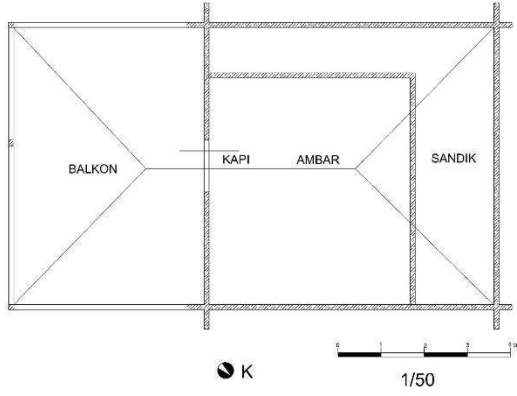
Yeri: Çamkiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapının üzerinde tarihlendirme yoktur. Vefat eden Osman KARADAĞ'ın torunu Osman KARADAĞ da dedesinin serenderin ne zaman yapıldığını bilmediğini, dedesi tarafından satın alınarak buraya getirildiğini belirtmiştir.

Tanım: Yapının ahşap ayak ve aşakları beton olanları ile değiştirilmiştir. Yapının altı adet ayağı bulunmaktadır ve açık balkonludur. Giriş balkon tarafından yapılmaktadır. Eğimli bir araziye yapılan serendere girişi kolaylaştırmak için bu eğimli araziye balkon hizasında düz bir platform inşa edilmiştir. Bu platform yapıdan bağımsızdır ve bu platform ile serender arasında seyyar bir tahta köprü görevi görmektedir. Yapının boyu 5.63 m ve eni 3.04 m'dir (Çizim 10). Balkon genişliği 2.05 m x 3.04 m'dir. (Resim 42-43) Ahşap kapı kanadının el işiyle yapılmış demirden kilit sistemi vardır. Ana mekanın zemini tahtalar ile döşenmiştir. Tahtalar arasında 1 cm'lik aralıklar bırakılmıştır. Aralık bırakılmasının nedeni içeride mısırların ahşap sopalar ile dövülerek mısır tanelerinin alt kata dökülmesini sağlamaktır. Kuzey batı ve güney batı taraftaki iç mekan duvarlarını L şeklinde dönen ahşap ambarları bulunmaktadır. (Resim 44-45)

Süslemeler yapının batı cephesindeki uzunluk kuşağında, kapı kanadında ve kapı sövelerinde bulunmaktadır. Uzunluk kuşağında yer alan süsleme ahşabın kenarlarında çeyrek silindirlerin art arda dizilmesiyle yapılmıştır.

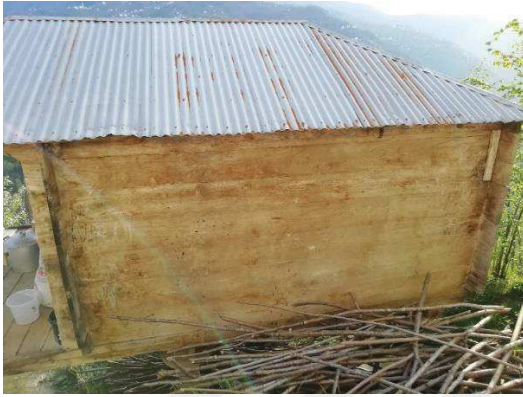
Kapı kanadındaki ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler çok yoğundur. Kapı kanadı zencirel motifi ile süsleme bölümlerine ayrılmıştır. Yukarıdan başlayarak ilk ve en sondaki bölümde ortadaki daha küçük olmak üzere adeta dağ motifleri bulunmaktadır. Ortada ise bir madalyon yer almaktadır. Madalyon içerisinde uçları daireden dışarı taşan çiçek motifine benzer bir süsleme yer almaktadır. Madalyonun her iki yanında uçları ok ucu şeklinde düzenlenmiş birer yarım daire yer almaktadır. (Resim 46-49)

Çizim 10: Osman Karadağ Tekiri Planı

Resim 38: Osman Karadağ Tekiri

Resim 39: Osman Karadağ Tekiri

Resim 40: Osman Karadağ Tekiri Zemin Döşemesi

Resim 42: Osman Karadağ Tekiri Duvara Asılı Olan
Ambar (Sandık) Birimleri

Resim 41: Osman Karadağ Tekiri Kapı Söveleri ve
Kapı Kanadındaki Ahşap Süslemeler

**Resim 47:Osman Karadağ Tekiri Kapı Sövesi
Süsleme Detayı**

**Resim 43:Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadındaki
Dağ ve Uçları Sivri Yarım Daire Motifleri**

**Resim 44: Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadındaki
Madalyon**

3.7.Nihat Bektaş Tekiri

Katalog No: 07

Resim No: 50-58

Çizim No: 11

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı.

Yeri: Üzümlü Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapının üzerinden herhangi bir tarihlendirme ibaresi tespit edilememiştir. Meryem BEKTAŞ yapının 100 yıldan fazladır burada olabileceğini belirtmektedir.

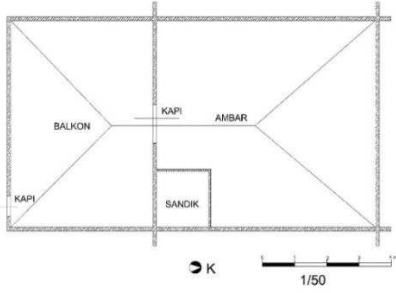
Tanım: Yapı 6 adet beton ayaklar üzerine yapılmıştır. Aşakları da betondan yapılmıştır ve zamanla zarar görüp dağılmaması için metal sac ile kaplanmıştır (Resim 50). Dikdörtgen planlıdır (Çizim 11).

Balkon sonradan kapatılmıştır. Evin bireyi olan Meryem BEKTAŞ, balkonu sonradan kapattırdıklarını söylemiştir. Ana mekanın tahta duvarları kurtboğazı tekniği ile yapılmıştır. Balkonun sonradan tahta ile kaplandığını buradaki tahtaların metal çivi ile tutturulması göstermektedir.

Yapıya giriş doğu cephesindeki balkon kapısından sağlanmaktadır. Burada engebeli araziden yapıya girişi kolaylaştırmak için iki basamaklı merdiven yapılmıştır (Resim 51). Ana mekana giriş de güney cephede yer alan kapıdan sağlanmaktadır. Ana mekanda, kapının hemen doğu kenarında bir ambar bulunmaktadır. Ambar 96x80 cm genişliğindedir (Resim 52). Yapının duvarında asılı şekilde duran ve eski olduğu düşünülen bir elek de bulunmaktadır. Bu elek dövülen mısırın tanelerini güdenelerinden ayıklamak için kullanılmıştır (Resim 53). Güdene, yöreye ait bir adlandırmadır. Mısır tanelerinin dizili olduğu, taneleri taşıyan sert bitki organıdır.

Yapıda, iç mekana açılan ve balkon tavanı ile üst örtü arasında kalan bir boşluk da bulunmaktadır. Bu bölümde çeşitli günlük kullanım eşyaları saklanmaktadır. Üst örtü kırma çatılıdır ve çinko ile örtülmüştür. Yapının zemini aralık oluşturacak şekilde komar ağacı dalları ile örülmüştür (Resim 54). Meryem BEKTAŞ, önceleri bu yapıda yaz aylarında kaldıklarını da söylemektedir.

Süslemeler, uzunlukların dışa bakan yüzeylerinde yani kuşaklarında, iç kapı sövelerinde ve kapı kanadında bulunmaktadır. Uzunluk kuşaklarında ahşap oyma tekniği ile zencirek motifleri yapılmıştır. Yarım daire oluşturan zencirek motifleri iç içe geçmiştir. yapılan yıldız motifleri yer almaktadır. İçlerinde yıldız bulunan madalyonlar da iç içe geçirilmiştir. (Resim 55) Kapı sövelerinde de bu madalyonlardan bulunmaktadır ve bu süsleme sonsuzluk hissi vermektedir. Kapı kanadının tahtalarının tutturulması için mızrak formunda iki adet metal bir süsleme kullanılmıştır. Uçları mızrak gibi olan bu metallerin arka tarafı yanlara doğru kıvrılmıştır. Metalin ortasında bombe oluşturulmuştur. Bu iki metal süslemenin arasında dairesel formda yıldız motifi vardır. Bu dairenin içerisinde çiçek motifi oyularak konturlanmıştır ancak içleri doldurulmamıştır. Bu da motiflerin yapılmadan önce bu şekilde konturlandığını göstermektedir. (Resim 56-58)

Çizim 11:Nihat Bektaş Tekiri Planı

Resim 45: Nihat Bektaş Tekiri

Resim 46: Nihat Bektaş Tekiri Ana Mekanında Yer Alan Ambar Birimi

Resim 47: Nihat Bektaş Tekiri Balkon Giriş Kapısı ve Yapıdan Bağımsız Merdiveni

Resim 48: Nihat Bektaş Tekiri Duvarında Asılı Duran Tanelerini Koçanından ayırmaya Yarayan Elek

Resim 49: Nihat Bektaş Tekiri Komar Ağacı Mısır Dallarlarıyla Örülmüş Zemin Döşemesi

Resim 51: Nihat Bektaş Tekiri Kuşaklarındaki Zencirek ve Madalyonlar

Resim 52: Nihat Bektaş Tekiri Kapı Sövesindeki Süslemeler

Resim 50: Nihat Bektaş Tekiri Kapısının Söve Kanadındaki Süslemeler

Resim 58: Nihat Bektaş Tekiri Kapı Kanadındaki Süslemeler

3.8.Şevki Bektaş Tekiri

Katalog No: 08

Resim No: 59-60

Çizim No: 12

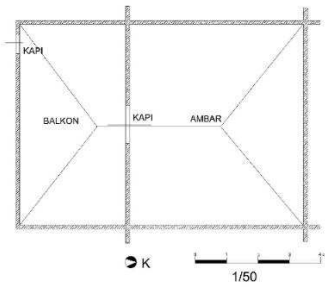
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Üzümlü Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapıda tarihlendirmeye ait bir ibare bulunamamıştır.

Tanım: Serender 6 adet ayak üzerine yapılmıştır. Direkler beton ile yapılmıştır. Aşaklar da betondandır. Muhtemelen çürüyen ahşapların yerine beton olanları yapılmıştır.(Resim 59-60) Ahşap tekirin tahtaları normalde fabrikasyon metal çiviler ile tutturulmuştur. Ancak yapının görünümünü muhtemelen hareketlendirmek için kurtboğazı tekniği ile yapılan tekirlerde olduğu gibi tahtaların bir ucu uzatılmıştır. Yapının kuzey cephesindeki tahtalar doğu ve batı cephesindeki tahtaların çiviler ile çakılabilmesi için kısa tutulmuştur. Doğru ve batı cephesine doğru uzatılamayan tahtaların görüntü boşluğunu kapatmak için iki adet tahta dikey şekilde bu cephelere yerleştirilmiştir.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 4,65 m ve eni 2.48 m'dir (Çizim 12). Balkon kapalıdır. Yapıya giriş güney cephesindedir.

Çizim 12:Şevki Bektaş Tekiri Planı

Resim 53: Şevki Bektaş Tekiri

Resim 54: Şevki Bektaş Tekiri Beton Ayağı ve Aşağı

3.9.Muhammet Güner Tekiri

Katalog No: 09

Resim No: 61-63

Çizim No: 13

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

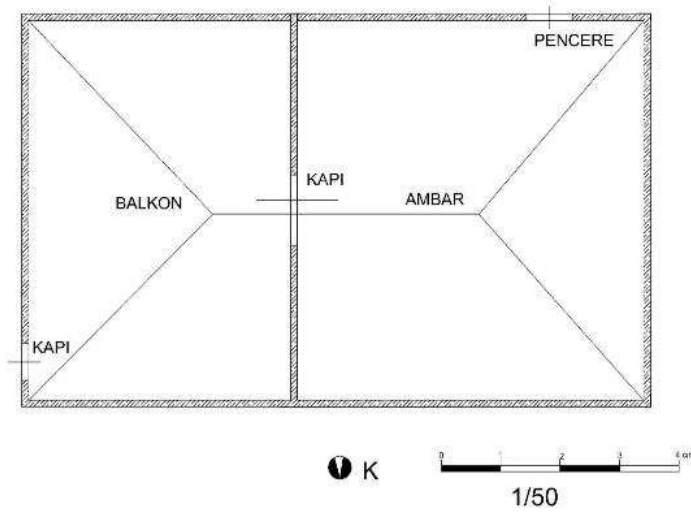
Yeri: Doğancı Mahallesi

Yapım Tarihi: Üzerinde tarihlendirme ibaresi bulunmamaktadır. Yapının sahipleri ile de bağlantı kurulamamıştır.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı 6 adet ayak üzerine oturtulmuştur (Çizim 13). Ayaklar ve aşaklar beton ile yapılmıştır. Yapıya giriş doğu cephesindeki kapı ile sağlanmaktadır. Zemin tahta ile döşenmiştir. (Resim 61-62) Yapının duvar tahtaları metal çiviler ile tutturulmuştur.

Giriş doğu cephesindeki kapıdan sağlanmaktadır. Güney cephesinde ana mekana açılan 20 cm genişliğinde bir havalandırma penceresi de bulunmaktadır (Resim 63).

Yapının boyu 5.30 cm ve eni 3.00 m'dir. Yapıda herhangi bir süsleme bulunmamaktadır. Saha araştırmamızda ailenin evde bulunmamasından ve serenderin kapısının kilitli olmasından dolayı içerisine girilememiştir.

Çizim 13: Muhammet Güner Tekiri Planı

Resim 55: Muhammet Güner Tekiri

**Resim 56: Muhammet Güner Tekiri Zemin Döşemesi
Beton Ayağı ve Aşağı**

**Resim 57: Muhammet Güner Tekiri Güney Pencere
Açıklığı Cephesindeki**

3.10. Ali Kandil Tekiri

Katalog No: 10

Resim No: 64-67

Çizim No:14

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

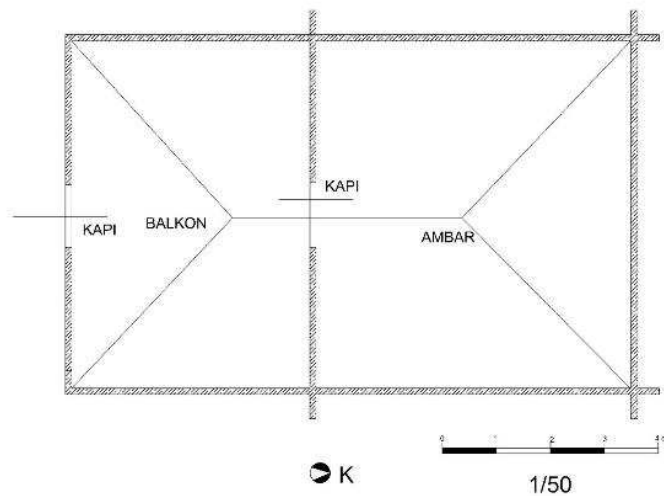
Yeri: Dorukkiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda bir tarihlendirme ibaresine rastlanamamıştır.

Tanım: Kahyaoğlu Ali KANDİL'e ait dikdörtgen planlı yapının boyu 5.41 m ve eni 2.77 m'dir (Çizim 14). Balkon kısmı kapalıdır. Hem balkon kısmı hem de ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği yani kurtboğazı tekniği ile yapılmıştır. Yapıya giriş güney cephesindeki balkon kapısından sağlanmaktadır.(Resim 64) Yapının zemini aralık oluşturacak şekilde ahşap ile döşenmiştir. Kıрма çatılı örtü çinko ile kaplanmıştır.(Resim 65-66)

Altı adet ayak üzerinde yükseltlen yapıya girişi kolaylaştıran beş basamaklı merdiven taş ile yapılmıştır. Bu merdivenin yapı ile teması bulunmamaktadır. Bunun sebebi yapıya zararlı hayvanların girişini engellemektir.

Tekirin uzunluk kuşaklarında ahşap oyma tekniği ile yapılmış madalyonlar bulunmaktadır. Yine ahşap oyma tekniği ile yapılmış dikdörtgen çerçeveler bulunmaktadır. Bu çerçevelerin içi boş bırakılmıştır (Resim 67).

Çizim 14:Ali Kandil Tekiri Planı

Resim 58: Ali Kandil Tekiri

Resim 59: Ali Kandil Tekiri Üst Örtüsü

Resim 60: Ali Kandil Tekiri Aralıklı Zemin Döşemesi,
Uzunlukları ve Ayaklar Üzerine Atılan Kalın Hatıllar

Resim 61: Ali Kandil Tekiri Kuşaklarındaki Madalyonlar

Resim 62:Ali Yamaç Tekiri

Resim 63: Ali Yamaç Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 64: Ali Yamaç Tekiri Ahşap Ayakların
Oturtulduğu Taş Paye, Yastık Taşı

3.12. İsmail Alkurt Tekiri

Katalog No: 12

Resim No:71-72

Çizim No: 16

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

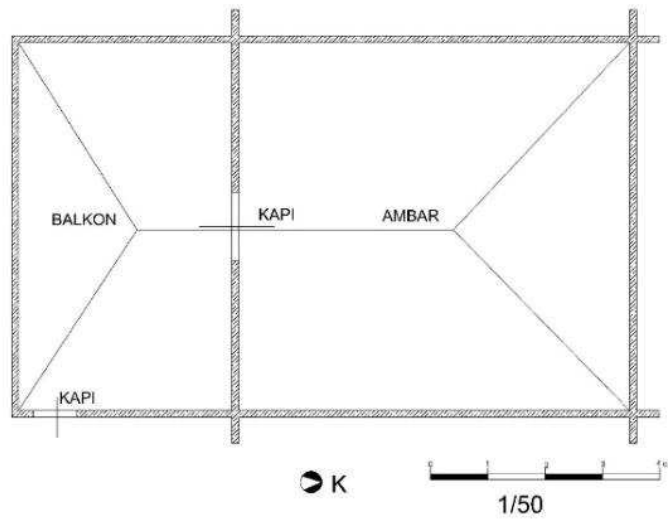
Yeri: Kasımağzı Mahallesi

Yapım Tarihi: Üzerinde tarihlendirme ibaresi yoktur. Yapının ait olduğu aileden Zeliha ALKURT, yapının 55 yıl önce yapıldığını söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayak ve aşakları betonları ile değiştirilmiştir. Kapalı balkonludur. Balkonun sonradan kapatıldığı tahtaların dikey şekilde metal çiviler ile çakılmasından anlaşılmaktadır. Giriş doğu cephesindeki balkon kapısından sağlanmaktadır. Ana mekana girişi sağlayan kapı güney cephededir. Ana mekanın tahta duvarları geçme tekniği ile üst üste dizilmiştir.(Resim 71)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 540 cm ve eni 270 cm'dir. Üst örtü kırma çatılıdır ve tenekeler ile örtülmüştür (Çizim 16).

Süslemeler kuşaklarda yer almaktadır. Bir sıra yanlara sarkmış çiçek motifli ve içlerinde yıldız bulunan madalyonlar münavebeli dizilmiştir. Hemen alt sırasında ise üçgen ve madalyon motifleri bulunmaktadır. (Resim 72).

Çizim 16:İsmail Alkurt Tekiri Planı

Resim 65: İsmail Alkurt Tekiri

Resim 66: İsmail Alkurt Tekiri Kuşaklardaki Üçgen ve Madalyonlar

3.13.Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 13

Resim No:73-75

Çizim No: 17

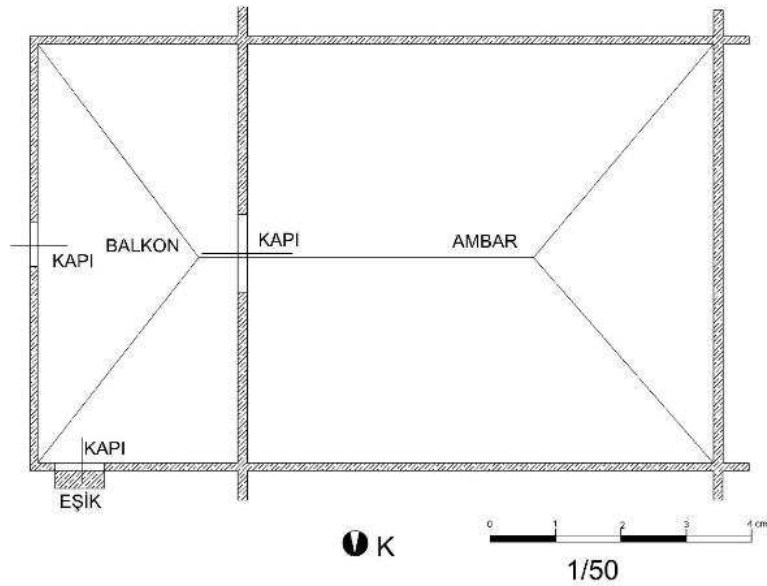
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri:Akçiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Tarih ibaresine rastlanmamıştır.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır (Çizim 17). Ayaklar ve aşakları betondandır. Muhtemelen çürüyen ahşapların yerine yapılmıştır. Balkon kapalıdır. Balkonun doğu cephesindeki kapıdan yapıya giriş sağlanmaktadır. Oldukça eğimli bir araziye yapılmıştır. (Resim 73-74)

Kırma çatılı yapı tenekeler ile örtülmüştür. Serender 5.24 m boya ve 3.16 m ene sahiptir. Kuşaklarda ahşap oyma tekniği ile yapılan yıldız ve artarda dizilmiş yarım daire oluştan zencirek motifleri yer almaktadır. (Resim 75).

Çizim 17:Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 67: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir

**Resim 68: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir Teneke İle
Kaplanmış Aşağı**

**Resim 69: Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekir
Kuşağındaki Süslemeler**

3.14.Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 14

Resim No: 76-78

Çizim No:18

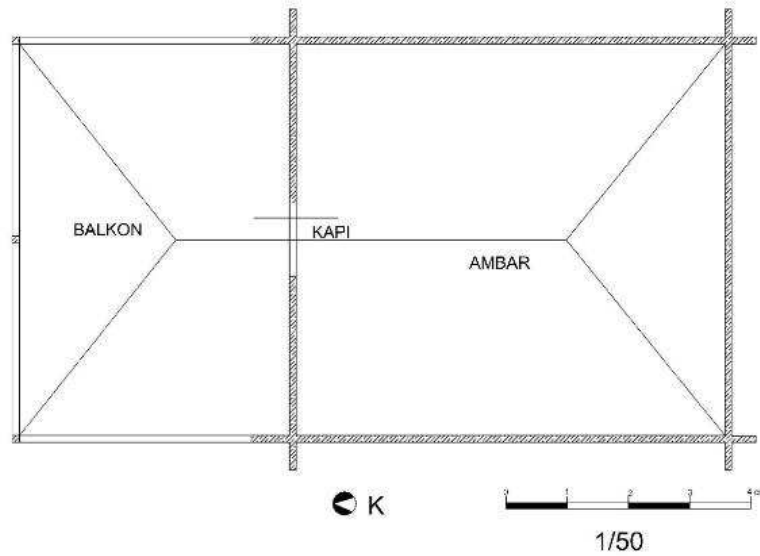
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Akçiriş Mahallesi

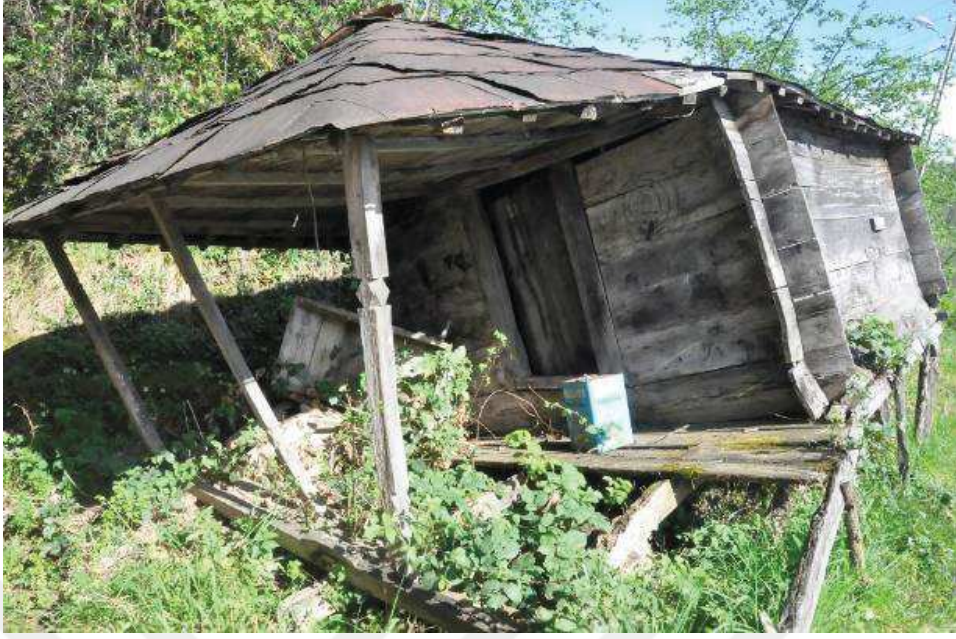
Yapım Tarihi: Bilinmiyor.

Tanım:Yapı altı adet ahşap ayak üzerine yapılmıştır. Aşaklar da ahşaptandır. Ancak çürümeye ve diğer etkenlere karşı koyamayan ayaklar kırılmış ve serenderin yıkılmasına sebep olmuştur (Resim 76). Kıırma çatının iskelet sistemi ahşaptan yapılmıştır ve teneke ile örtülmüştür. Muhtemelen teneke daha sonra uygulanmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı açık balkonludur (Çizim 18). Balkon kısmını örten çatı üç adet ahşap direk ile taşınmaktadır. Duvar tahtaları geçme tekniği ile üst üste dizilmiştir. Üst üste dizilen tahtaların arasında ahşap çiviler görülmektedir. Tahtalar delinerek geçirilen çivi ahşap duvarı sağlamlaştırmakta ve kayarak oynamasına engel olmaktadır (Resim 77-78). Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 18:Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 70: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekir

Resim 72: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekirin
Tahta Duvarlarına Uygulanan Ahşap Çivi Detayı

Resim 71: Akçiriş 21 Kapı Numaralı Tekirin Tahta
Duvarlarına Uygulanan Ahşap Çivi Detayı

3.15.Şakir Usta Tekiri

Katalog No: 15

Resim No: 79-81

Çizim No:19

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Karakaya Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapı üzerinde bir tarihlendirme ibaresi yoktur. Altmış üç yaşındaki Ali USTA, yapıyı babası Şakir USTA'nın yaptırdığını ve serenderin 70 yıllık olduğunu belirtilmektedir.

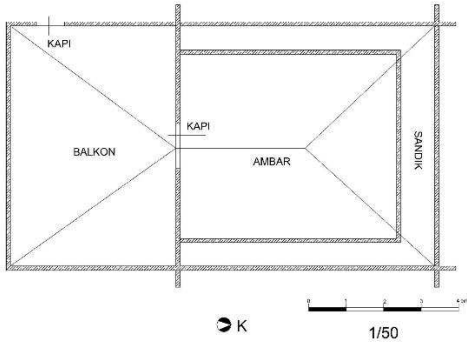
Tanım:Serender altı adet beton ayak üzerindedir. Aşaklar da betondan yaptırılmıştır. Ahşap ayak ve aşaklar betonları ile değiştirilmiştir. Balkon kısmı kapalıdır. Ali USTA balkonu 1996 yılında kapattırdığını söylemektedir.(Resim 79)

Dikdörtgen planlı yapıya giriş balkonun batı cehesindeki kapıdan yapılmaktadır (Çizim 19). Balkonun batı cephesinde pencere bulunmaktadır. Ana mekana giriş güney cephede balkona açılan kapıdan yapılmaktadır. Ana mekanın kuzey, doğu ve batı duvarlarını U şeklinde dönen ambarlar bulunmaktadır (Resim 80).

Ahşap geçme tekniği ile yapılan yapının sonradan kapatılan balkon kısmının tahtaları metal çiviler ile dikey şekilde tutturulmuştur.

Süsleme kapı sövelerinde ve kapı kanadında bulunmaktadır. Kapı sövelerinde ahşap oyma tekniği ile yapılan dikdörtgen çerçeveler vardır. Ancak çerçevelerin içerisi muhtemelen motifler ile doldurulacakken boş bırakılmıştır. Kapı kanadını sağlamlaştırmak üzere yatay şekilde uygulanan metal mızrak formundadır. (Resim 81)

Serenderin içerisinde gıda harici farklı kullanım eşyaları yer almaktadır.

Çizim 19:Şakir Usta Tekiri Planı

Resim 73: Şakir Usta Tekiri

Resim 74: Şakir Usta Tekiri Ana Mekan Duvarına
Asılı Duran U Şeklindeki Ambar Birimleri

Resim 81: Şakir Usta Tekiri Kapı Sövesi ve Kapı Kanadı

3.16.Kazım Söyler Tekiri

Katalog No: 16

Resim No: 82-86

Çizim No: 20

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kuzuluk Mahallesi

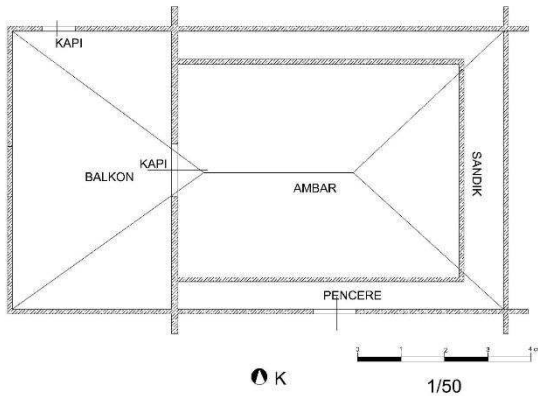
Yapım Tarihi: Üzerinde tarihlendirmeye ait bir gösterge yoktur. Yılmaz SÖYLER, yapıyı babası Kazım SÖYLER'in 1989 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Altı adet beton ayak üzerinde kondurulan tekirin aşakları taş yontularak yapılmıştır. Yılmaz SÖYLER, aşakları Gökçeköy Mahallesinden Kazım TOPAL'ın yaptığını söylemektedir. (Resim 82-83)

Ahşap ile yapılan serenderin tahtaları metal çiviler ile tutturulmuştur. Balkon kısmı da kapalıdır (Çizim 20). Sonradan kapatılmamıştır. Dolayısıyla iki kapalı bölüm halinde yapı inşa edilmiştir. Ana mekan bölümünün duvar tahtaları yatay şekilde köşelerdeki dört adet direğe çakılmışken balkon kısmının tahtaları dikey şekilde çakılmıştır. Ana mekan duvarlarına asılı şekilde sabitlenmiş U şeklinde ambarlar bulunmaktadır (Resim 84).

Yapının üst örtüsünün iskeleti ahşaptandır ve çinko ile örtülmüştür. Balkon tavanı ile üst örtü arasında kalan bölüm ana mekana açılmaktadır. Buraya çeşitli kullanım eşyaları konulmaktadır. (Resim 85-86)

Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 20:Kazım Söyler Tekiri Planı

Resim 75: Kazım Söyler Tekiri

Resim 76:Kazım Söyler Tekiri Direk ve Taştan Yapılmış Aşağı

Resim 77:Kazım Söyler Tekiri Ana Mekan Duvarına Sabitlenmiş Ambar Birimi

Resim 78:Kazım Söyler Tekiri Ahşap Örtü Sistemi

Resim 79: Kazım Söyler Tekiri Tavan Arası Bölümü

3.17. Osman Karagöz Tekiri

Katalog No: 17

Resim No: 87-90

Çizim No:21

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

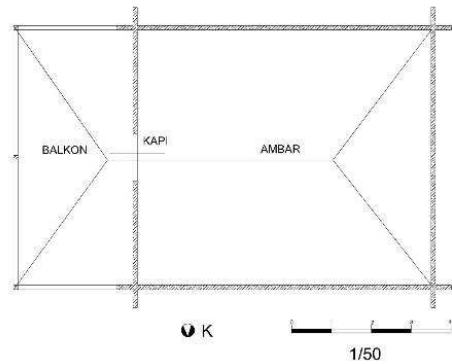
Yeri: Sütupınar Mahallesi

Yapım Tarihi: Serenderin doğu cephesindeki kapının hemen kenarında Arap rakamları ile ١٢٦٤ (1263) yazmaktadır. Hicri 1263 yılı miladi 1846 yılında denk gelmektedir. (Resim 87)

Tanım: Niyazi KARAGÖZ bu 173 yıllık serenderi dedesinin dedesi olan Osman KARAGÖZ'ün yaptırdığını söylemektedir. Ahşap direklerin ise 2017 yılında beton direklerle değiştirildiğini söylemektedir.(Resim 88)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.30 m ve eni 3.00 m'dir (Çizim:21). Balkon genişliği ise 1.50 m'ye 3.00 m'dir. Açık balkonlu serender altı adet ayak üzerinde kondurulmuştur. Ahşap aşaklar ise hala özgünlüğünü korumaktadır. Ahşap geçme tekniği ile yapılan yapının güney, kuzey ve batı cephelerinde kırma çatılı üst örtüyü destekleyen ahşap payandalar bulunmaktadır. Bu payandalar ahşap duvara el işi ile yapılan çivilerle tutturulmuştur (Resim 89).

Balkon kısmına uzanan üst örtüyü taşıyan üç adet ahşap direk bulunmaktadır. Yapıya giriş balkonun da yer aldığı doğu cephesinden yapılmaktadır. Yapının ahşap duvarlarının oturduğu uzunlukların kuşaklarında ve ahşap kapının sövelerinde ahşap oyma tekniği ile yapılan baklava dilimi formunda yıldız motifleri yer almaktadır (Resim 90).

Çizim 21:Osman Karagöz Tekiri Planı

Resim 80: Osman Karagöz Tekirinin Kapı
Kenarındaki Arap Rakamlarıyla 1263 Tarihi

Resim 81: Osman Karagöz Tekiri

Resim 82: Osman Karagöz Tekiri El İşiyle
Yapılmış Demir Çivi

Resim 83: Osman Karagöz Tekiri Kapı Sövelerindeki
Ahşap Süslemeler

3.18.Osman Şen Tekiri

Katalog No: 18

Resim No: 91-93

Çizim No:22

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Sinlice Mahallesi

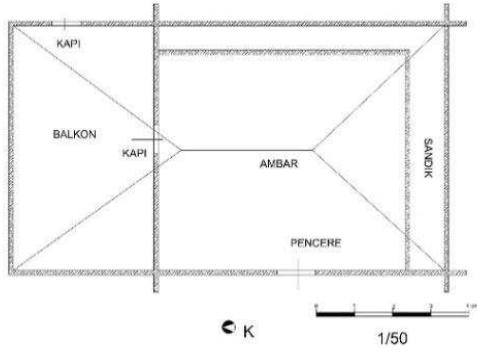
Yapım Tarihi: Üzerinde tarihlendirme ibaresi yoktur. Ali ŞEN, tekirin dedesi Osman ŞEN tarafından 1924 yılında yapıldığını söylemektedir.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı altı adet ayak üzerindedir. Çürüyen ahşap ayaklar beton ile kaplanarak güçlendirilmiştir. Taş yontularak yapılan aşaklar özgündür. Tekir ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Balkon kısmı sonradan kaplanmıştır ve tahtaları dikey şekilde çiviler ile çakılmıştır.(Resim 91)

Balkonun doğu cephesinden yapıya giriş yapılabilmektedir. Kapalı balkonludur. Balkona çeşitli kullanım eşyaları konulmuştur ancak ana mekanda mısırlar bulunmaktadır. Bu yapının işlevini tamamen kaybetmediğini göstermektedir. Eğimli bir araziye yapılan yapıya girişi sağlamak için araziden yapıya atılıp kaldırılabilen ahşap geçit kullanılmaktadır. Ana mekanın doğu ve güney duvarlarına sabitlenmiş L şeklinde ambar bulunmaktadır. Güney duvarında zemine oturtulmuş büyük ambar da bulunmaktadır. (Resim 92-93)

Balkon tavanı ile üst örtü arasında boşluk vardır. Bu boşluk ana mekana açılmaktadır. Buraya çeşitli kullanım eşyaları konulmaktadır.

Yapı balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümlüdür. Serender 5.80 m boyunda ve 3.06 m enindedir (Çizim 22). Kıрма çatının iskeleti ahşaptır ve çinko ile örtülmüştür. Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 22:Osman Şen Tekiri Planı

Resim 84: Osman Şen Tekiri

Resim 85:Osman Şen Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 86: Osman Şen Tekiri Zemine Oturmuş Şekilde
Duran Ambar (Sandık) Birimi

3.19.Mehmet Erata Tekiri

Katalog No: 19

Resim No: 94-96

Çizim No:23

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

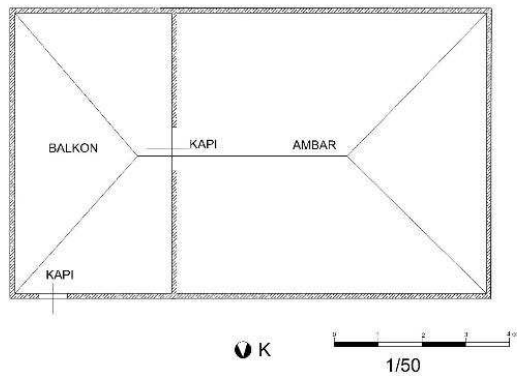
Yeri: Sinlice Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair gösterge yoktur. Safiye AYDIN yapıyı Mehmet ERATA'nın 1950 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Altı adet ahşap ayak üzerine yapılan yapının ayaklarından bir tanesi eski bir elektrik direği ile diğer üç tanesi de beton ile yenilenmiştir. Ahşap aşakların bulunduğu yapıda çürüyenleri yerine beton aşaklar da yapılmıştır. Yapının balkonu kapalıdır. Bu serenderde ahşap geçme tekniği kullanılmamıştır. Balkon bölümünün tahtaları dikey dizilerek, ana mekan bölümünün tahtaları da yatay dizilerek metal çivilerle tutturulmuştur. (Resim 94-95)

Yapının boyu 5.50 m ve eni 2.68 m'dir. Balkon da 1.85 m'ye 2.68 m'dir (Çizim 23). Giriş kapalı balkonun kuzey cephesindeki kapı ile sağlanmaktadır. Balkonda bir hasır bulunmaktadır. Bu hasır ana mekanda mısır dövüleceği zaman yapının alt katına serilmektedir. Dövülme esnasında üzerine dizili olduğu güdenelerinden ayrılan mısır taneleri zemin döşemesinin aralıklarından bu hasırın üzerine düşmektedir.(Resim 96)

Üst örtü kırma çatılıdır ve çinko kullanılmıştır. Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 23:Mehmet Erata Tekiri Planı

Resim 87:Mehmet Erata Tekiri Ahşap ve Beton Ayak ve Aşakları

Resim 88: Mehmet Erata Tekiri

**Resim 89:Mehmet Erata Tekirinde Tekirin
Alt Kısımına Serilen Hasır**

3.20.Mustafa Çolak Tekiri

Katalog No: 20

Resim No: 97-100

Çizim No:24

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

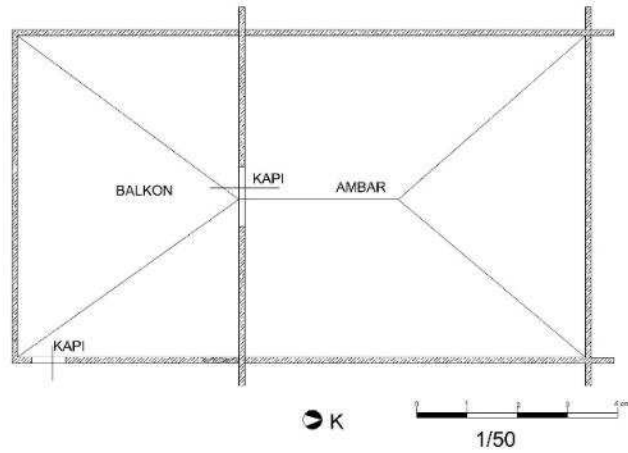
Yeri: Kuzuluk Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme ibaresi bulunmamaktadır. Hüseyin ÇOLAK yapıyı babası Mustafa ÇOLAK'ın 1974 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Mustafa ÇOLAK, bu yapının daha önce burada bulunan eski bir serenderin yerine yapıldığını söylemektedir. Ayakları ardıc ağacından yapılan serenderin aşakları eski yapıdan kalmıştır. (Resim 97-98)

Dikdörtgen planlı yapı kapalı balkonludur (Çizim 24). Ahşap geçme tekniği ile yapılan serenderin balkonu tahtaların dikey şekilde fabrikasyon çiviler ile tutturulması ile kapatılmıştır. Bu durum daha önce açık olan balkonun sonradan kapatıldığını göstermektedir (Resim 99).

Yapıya giriş balkon kapısından sağlanmaktadır. Ana mekanda ambarları bulunmamaktadır. Balkon tavanı ile üst örtü arasındaki boşluk ana mekana açılmaktadır. Serender esas işlevini kaybetmiştir ve içerisinde gıda harici kullanım eşyaları bulunmaktadır. Kıрма çatının iskeletleri ahşaptır ve çinko ile örtülmüştür. (Resim 100). Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 24:Mustafa Çolak Tekiri Planı

Resim 90: Mustafa Çolak Tekiri

Resim 91: Mustafa Çolak Tekiri Ayak ve Aşağı

Resim 92: Mustafa Çolak Tekiri Balkon Kaplaması

Resim 93: Mustafa Çolak Tekiri Ahşap Örtü Sistemi ve Tavan Arası Boşluğu

3.21.Sadettin Köse Tekiri

Katalog No: 21

Resim No: 101-103

Çizim No:25

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

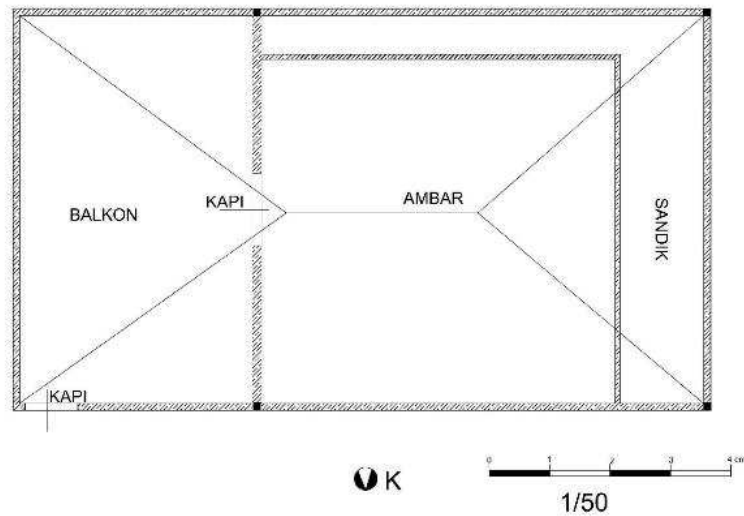
Yeri: Simenli Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme ibaresi bulunmamaktadır. Sadettin KÖSE yapının 1983 yılında yapıldığını söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet beton ayak üzerine konurulmuştur. Aşaklar saclardan yapılmıştır. (Resim 101)

Ahşap serenderde kurtboğazı tekniği yerine metal çiviler kullanılmıştır. Bu da yapının yakın tarihlerde yapıldığını göstermektedir. Dikdörtgen planlı yapının balkonu kapalıdır (Çizim 25). Giriş, balkonun kuzey cephesinden sağlanmaktadır. Ayaklar üzerinde yükseltile yapıya girişi kolaylaştırmak için beton ve taş kullanılarak yapılan beş basamaklı merdiven bulunmaktadır. Haşerelerin girişini engellemek için merdivenin yapı ile teması bulunmamaktadır. Ana mekana giriş balkona bakan cepheden sağlanır. İçeride batı ve güney duvarına sabitlenmiş ambarlar bulunmaktadır (Resim 102 – 103).

Süsleme bakımından sade yapı kırma çatılıdır ve çinko kullanılmıştır.

Çizim 25:Sadettin Köse Tekiri Planı

Resim 94: Sadettin Köse Tekiri

Resim 102: Sadettin Köse Tekiri Ana Mekan Bölümü
ve Doğu Duvarı Tarafındaki Ambar Birimi

Resim 103: Sadettin Köse Tekiri Güney Duvarına
Asılmış Ambar Birimi

3.22.Ali Halcı Tekiri

Katalog No: 22

Resim No: 104-107

Çizim No:26

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kalecik Mahallesi

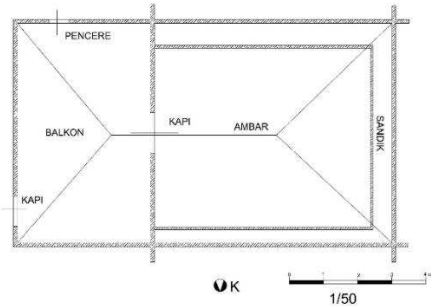
Yapım Tarihi: Yapıda tarihlendirme yoktur. Fehmi HALCI, yapıyı dedesi Ali HALCI'nın 1917-1918 yıllarında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Altı adet ahşap ayak üzerine yapılan dikdörtgen planlı yapının aşakları taş işlenerek yapılmıştır (Çizim 26). Taş aşakları Tonya ilçesinden Melikoğlu Usta yapmıştır. Ana mekanın tahta duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Daha önce açık olan balkonu Fehmi HALCI'nın babası Osman HALCI kapattırmıştır ve tahtaları dikey şekilde dizilere metal çivilerle tutturulmuştur.(Resim 104-105)

Yapının giriş kapısı doğu cephesindeki balkon kapısından sağlanmaktadır. Ana mekanın girişi de balkona bakan doğu yönündedir. Ana mekanda üç yönden U şeklinde sabitlenmiş ambarlar bulunmaktadır (Resim 106).

Kırma çatılı üst örtünün iskeletleri ahşaptır ve tenekeler ile örtülmüştür.

Süslemeler uzunluk kuşaklarında ve kapı sövelerinde yer almaktadır. Süslemeler ahşap oyma tekniği ile yapılan geometrik şekillerden oluşmaktadır. Kuşaklarda üçgen ve madalyonlar bulunmaktadır. Ana mekan kapısının sövelerinde zencirek ile yapılmış üçgen şeklinde şemse bulunmaktadır. Şemse salbektir. Salbekler de üçgen şeklindedir.(Resim 107-109)

Çizim 26:Ali Halcı Tekiri Planı

Resim 104: Ali Halcı Tekiri

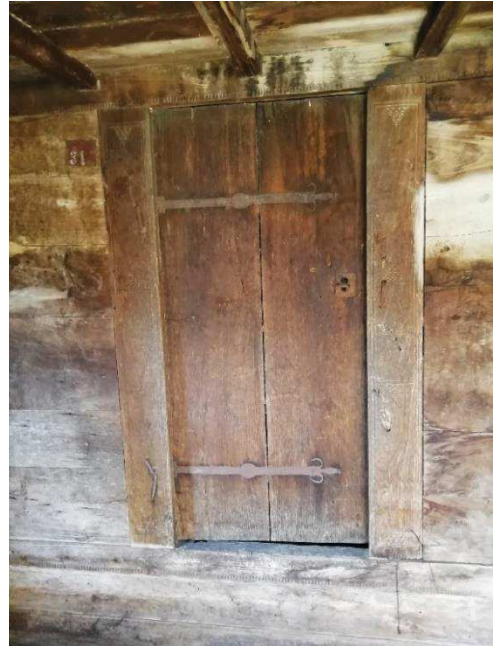
Resim 105: Ali Halcı Tekiri Taştan Yapılmış Aşaklar

Resim 106: Ali Halcı Tekiri Duvara Sabitlenmiş Ambar Birimleri

Resim 107: Ali Halcı Tekiri Kuşağındaki Süslemeler

Resim 108: Ali Halcı Tekiri Giriş Kapısı

Resim 109:Ali Hacı Tekiri Kapı Sövesindeki Salbekli Şemse

3.23.Kemal Kaya Tekiri

Katalog No: 23

Resim No: 110-114

Çizim No:27

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

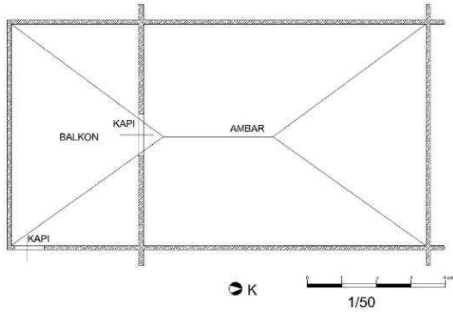
Yeri: Kalecik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda bir tarihlendirme ibaresine rastlanmamıştır.

Tanım: Aileden alınan bilgilere göre Sayvaçatak mahallesinden Kalecik'e getirilmiştir. Tekirler kurtboğazı geçme tekniğinde ve ahşap yığma olarak yapıldığından kolayca sökülerek başka bir yere taşınabilmektedir. (Resim 110)

Dikdörtgen planlı serenderin boyu 6.13 m ve eni 3.17 m'dir (Çizim 27). Her iki yandaki ayaklar arasındaki mesafe 2.40 m'dir. Yani ayaklar arası mesafe eşittir. Altı adet ayak üzerine yapılan yapının ayakları ahşaptır ve aşakları da taş işlenerek yapılmıştır (Resim 111). Kapalı balkonun tahtaları dikey şekilde dizilmiştir ve metal çivilerle tutturulmuştur. Buradaki tahtaların rengi de ana mekanın duvar tahtalarının rengine göre daha açıktır ve tahtalar daha yeni görünmektedir. Bu durum ve balkon tahtalarının çivilerle tutturulması açık balkonun sonradan kapatıldığını göstermektedir. Balkon bölümünün batı cephesinde dikdörtgen bir pencere de bulunmaktadır.(Resim 112) Serenderin zemini komar dalları ile örülmüştür. Bu örgü uzunlukların üzerine serilmiştir (Resim 113).

Uzunluğun dışa bakan yüzeyi yani kuşaklar oyma tekniği ile süslenmiştir. Uzunluk kuşaklarının hatılların üzerine denk gelen bölümlerinde üçgen ve madalyon motifleri yer almaktadır. Bu kuşaklarda oyma tekniği ile kartuşlar yapılmıştır ancak içleri doldurulmamıştır.(Resim 114)

Çizim 27:Kemal Kaya Tekiri Planı

Resim 95: Kemal Kaya Tekiri

Resim 96: Kemal Kaya Tekiri Ahşap Direkleri ve Taştan Aşağı

Resim 97: Kemal Kaya Tekiri Batı Cephesi ve Balkon Bölümündeki Penceresi

Resim 98: Kemal Kaya Tekiri Komar Ağacı Dallarıyla Yapılmış Zemin Döşemesi

Resim 99: Kemal Kaya Tekiri Kuşaklarındaki Üçgen ve Madalyon Motifleri

3.24.Selamet Cüre Tekiri

Katalog No: 24

Resim No: 115-120

Çizim No:28

Yeri: Gölkiş Mahallesi

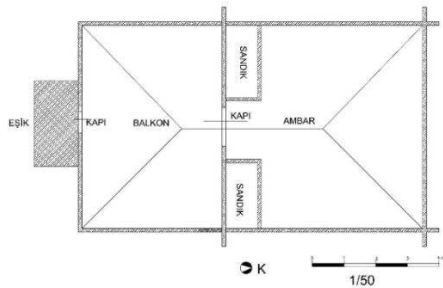
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yapım Tarihi: Yapının üzerinde bir tarihlendirme bulunmamaktadır.

Tanım: Yapı Selamet CÜRE'ye aittir. Altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ahşaptan, aşakları ise betondan oluşmaktadır. (Resim 115-116)

Dikdörtgen planlı yapının balkonu kapalıdır (Çizim 28). Balkonda bulunan koltuk, halı v.b. eşyalara bakıldığında buranın bir oturma odası niyetiyle de kullanıldığı görülmektedir (Resim 117). Balkon kapısının eşiği 70 cm kadar öne doğru uzanmaktadır. Ayaklar üzerinde yükseltelen yapıya girişi kolaylaştırmak için seyyar bir ahşap merdiven kullanılmaktadır. Yapının boyu 5.48 m ve eni 2.88 m'dir. Ana mekanda, ana mekan kapısının sağ ve sol kenarında zemine oturtulan iki adet ambar bulunmaktadır (Resim 118). Kapının el işiyle yapılmış demir kilit sistemi bulunmaktadır. Üst örtü iskeleti ahşaptır ve kırma çatıdır. Ahşap iskeletin üzeri tenekeler ile örtülmüştür. Ana mekan bölümüne açılan tavan arası boşluğu da bulunmaktadır (Resim 119).

Kuşaklarda ahşap oyma tekniği ile yapılan madalyon morifleri bulunmaktadır (Resim 120).

Çizim 28:Selamet Cüre Tekiri Planı

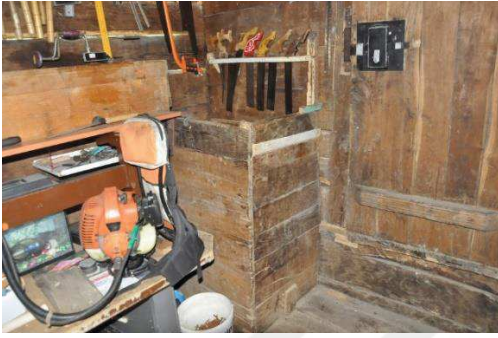
Resim 100: Selamet Cüre Tekiri

Resim 101: Selamet Cüre Tekiri Ahşap Ayağı ve Beton Aşağı

Resim 102: Selamet Cüre Tekiri Balkon Bölümü Bir Oda Gibi Hazırlanmış

Resim 103: Selamet Cüre Tekiri Ana Mekan Bölümündeki Ambar Birimi

Resim 104: Selamet Cüre Tekiri Üst Örtüsü ve Tavan Arası Boşluğu

Resim 105: Selamet Cüre Tekiri Kuşağındaki Madalyon Motifi

3.25.Hüseyin Aksoy Tekiri

Katalog No: 25

Resim No: 121-129

Çizim No: 29

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Sugören Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapım tarihi tespit edilememiştir.

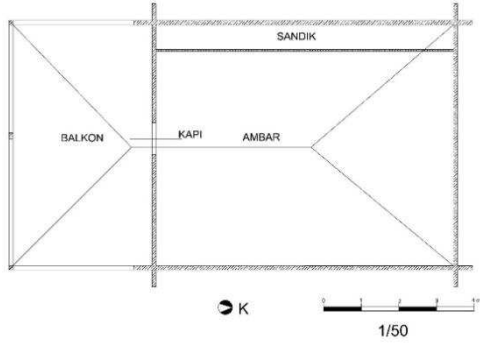
Tanım: Dikdörtgen planlı yapı altı adet ayak üzerinde yükseltilmiştir. Serenderlerin ayaklar ile yerden yükseltilmesinin nedeni suyun ve zararlı haşeratların yapıya kolayca ulaşmasını engellemektir. Fare gibi zararlı hayvanlar da ayaklar ile yapı arasına yerleştirilen aşaklar sayesinde tırmanışına devam edemez ve yere düşerler. Ayaklar ve aşaklar betondan yapılmıştır. Muhtemelen bunlar çürüyen ahşaplarının yerine yapılmışlardır.(Resim 121)

Serenderin boyu 5.96 cm ve eni 3.25 m'dir (Çizim 29). Ana mekana giriş kapısı balkon yönündedir ve 65 cm genişliğindedir. Ana mekanın kuzey duvarına sabitlenmiş ambarı bulunmaktadır. Duvar boyunca uzanan ambar 33 cm genişliği 30 cm derinliğe sahiptir (Resim 122).

Yapı planı balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölüme sahiptir. Kıрма çatılı üst örtünün iskelet sistemi ahşaptır ve çinko ile örtülmüştür.

Kuşaklarda, ana mekanın dış cephesinde, kapı sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniği ile yapılan süslemeler bulunmaktadır. Uzunluk kuşağında dağ ve yıldız motifleri, ardışık dizilmiş geometrik motifler bulunmaktadır. Ana mekan duvarı tahtalarının en alttakinin üzerinde ise zencirek motifi düğüm yapıp yay şeklinde uzanmaktadır.(Resim 123) Duvarların ortasından da benzer şekildeki zencirek motifi bir süsleme kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Burada ortasında yıldız bulunan madalyonlar birbirine geçirilmiştir. Zencirek ile yapılan yarım dairelerin içerisinde üçgen şeklinde adeta birer dağ motifi bulunmaktadır. (Resim 124) Kapı sövelerinde de birbirine geçirilmiş madalyonlar yer almaktadır. Bu motif ile kapı kanadında çerçeve oluşturulmuştur. Zencirek motifleri ile yarım daire ve daireler yapılmıştır. Kapı kanadının ortasına ise

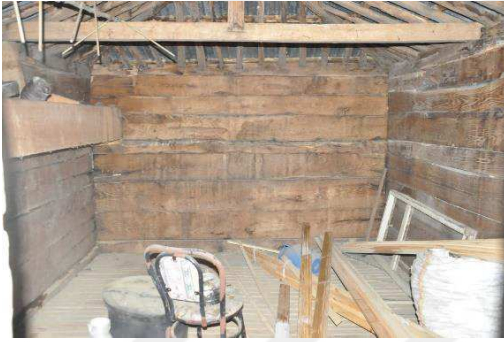
madalyon yapılmıştır. Ayrıca kapıyı sağlamlaştırmak için yatay şekilde yerleştirilen metal mızrak formundadır ve üzerinde motifler bulunmaktadır.(Resim 125-129)

Çizim 29: Hüseyin Aksoy Tekiri Planı

Resim 106: Hüseyin Aksoy Tekiri

Resim 107: Hüseyin Aksoy Tekiri Ana Mekan Bölümü ve Ambar (Sandık) Birimi

Resim 108: Hüseyin Aksoy Tekiri Kuşağındaki Düğümlü Zencirek Motifi

Resim 109: Hüseyin Aksoy Tekiri Cephesinin Ortasından Geçen Ahşap Süsleme Kuşağı

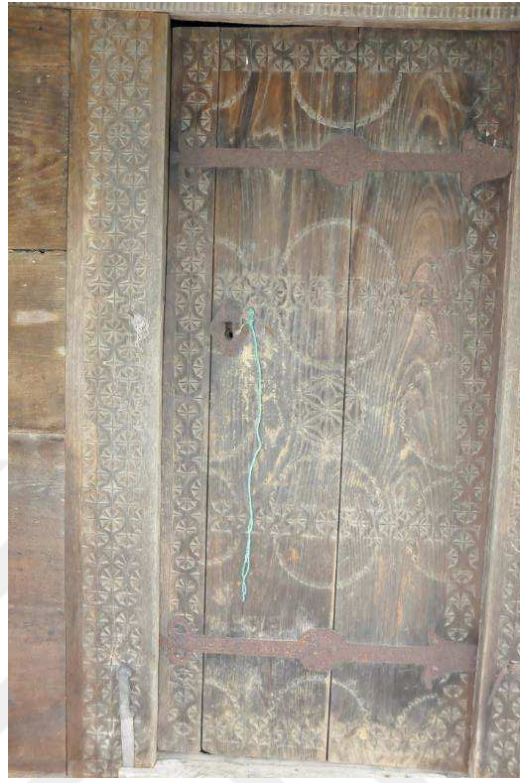
**Resim 110:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki
Ahşap Süsleme Detayı**

**Resim 111:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki
Süslemeler**

**Resim 112:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap
Süsleme Detayı**

**Resim 125: Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki
Ahşap Süslemeler**

**Resim 113:Hüseyin Aksoy Tekiri Kapısındaki Ahşap
Ahşap Süsleme Detayı**

3.26. Mustafa Aktaş Tekiri

Katalog No: 26

Resim No: 130-131

Çizim No: 30

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

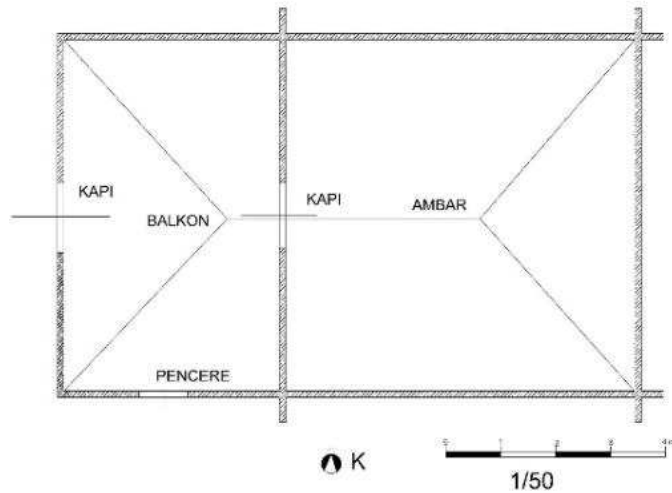
Yeri: Çetrik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair kitabe v.b. bulunamamıştır. Nizamettin AKTAŞ yapının 1958 yılında amcası Mustafa AKTAŞ tarafından yaptırıldığını söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayaklar ve aşakları betondan yapılmıştır. Muhtemelen çürüyen ahşaplarının yerine betonları yapılmıştır. Ahşap geçme tekniği ile yapılan serenderin balkonu kapalıdır. Balkonu kapatan tahtalar dikey şekilde ve metal çivilerle çakılmıştır. Giriş batı yönündeki balkon kapısından sağlanır. (Resim 130-131) Balkonun güney cephesinde dikdörtgen bir pencere bulunmaktadır.

Üst örtü kırma çatılıdır ve tenekeler ile örtülmüştür.

Serenderin boyu 5.35 m ve eni 2.78 m'dir (Çizim 30). Yapı zemini tahtalar ile aralık olacak şekilde döşenmiştir. Yapıda süslemeye rastlanmamıştır.

Çizim 30: Mustafa Aktaş Tekiri Planı

Resim 114: Mustafa Aktaş Tekiri

Resim 1151: Mustafa Aktaş Tekiri Ayağı ve Aşağı

3.27.Mehmet Öztürk Tekiri

Katalog No: 27

Resim No: 132-133

Çizim No:31-32

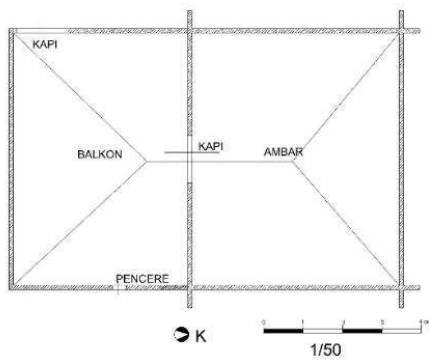
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Fidanbaşı Mahallesi

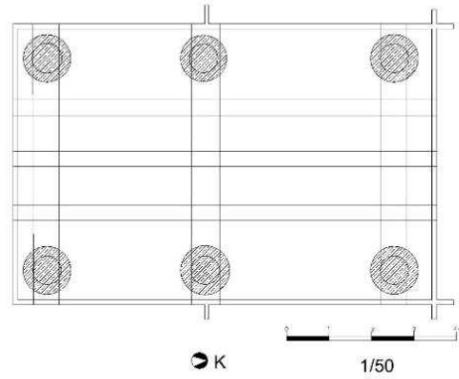
Yapım Tarihi: Yapım tarihi belli değildir. Mustafa ÖZTÜRK, yapıyı dedesi Mehmet ÖZTÜRK'ün yaklaşık 70 yıl önce yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ahşap ayaklar beton olanları ile değiştirilmiştir. Aşakları ahşaptandır ve özgündürler. Yapı planı kapalı bir balkon ve ana mekandan oluşur. Giriş güney yönündeki balkon kapısından sağlanır. İç kapıdan da ana mekana giriş sağlanır. Ana mekanın güney cephesinde 17 cm genişliğinde bir pencere açıklığı vardır. Balkon muhtemelen sonradan kapatılmıştır. Çünkü dikey dizilen tahtalar metal çiviler ile tutturulmuştur. Zemin ahşap tahtalar ile döşenmiştir. (Resim 132-133)

Üst örtü kırma çatılıdır, iskelet sistemi ahşaptandır ve tenekeler ile örtülmüştür. Yapının boyu 5.00 m ve eni 2.78 m'dir (Çizim 31-32). Balkonun genişliği 2.14 m'ye 2.78 m'dir. Yapıda süsleme unsuruna rastlanmamıştır.

Çizim 31:Mehmet Öztürk Tekiri Planı

Çizim 32:Mehmet Öztürk Tekiri Zemin Planı

Resim 116: Mehmet Öztürk Tekiri

Resim 117: Mehmet Öztürk Tekiri Beton
Direği ve Ahşap Aşağı

3.28.Mehmet Karabayır Tekiri

Katalog No: 28

Resim No: 134-139

Çizim No:33

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

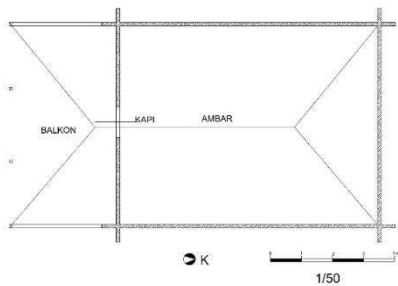
Yeri: Fidanbaşı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda bir tarihlendirme unsuruna rastlanmamıştır. Yaşı 90 olan Mehmet Ali KARABAYIR yapının yaklaşık 200 yıllık olduğunu söylemektedir.

Tanım: Altı adet ayak üzerine yükseltelen serender vaktiyle Çillioğulları adlı bir aileye aittir. Aile bir süre sonra Fidanbaşı'ndan göç etmiştir. Daha sonra ev ile evin yardımcı mimarisi olan serender Çillioğulları ailesinden satın alınmıştır. (Resim 134)

Ayaklar ve aşakları beton ile yapılmıştır. Bunlar ahşap olanları ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen planlı yapı açık balkonludur (Çizim 33). Ana mekanın kapısı ahşaptır ve el işiyle yapılmış kilit sistemine sahiptir. Üst örtü kırma çatıdır ve çinko ile örtülmüştür. Çinko eski örtünün yerine yapılmıştır.

Ahşap duvarların oturduğu uzunlukların kuşaklarında, kapı sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Kuşaklarda baklava desenleri vardır. Zencirek ile yarım daireler yapılmıştır. Kapı sövelerinde de içlerinde yıldız bulunan dikdörtgen baklava dilimleri yer almaktadır. Bu motifler kapı kanadında da yer almaktadır. Kapı kanadının ortasında iki büyük, iki tane de küçük madalyonlar yer almaktadır. (Resim 135-139)

Çizim 33:Mehmet Karabayır Tekiri Planı

Resim 118: Mehmet Karabayır Tekiri

Resim 119:Mehmet Karabayır Tekirinin Kuşağındaki

Resim 136:Mehmet Karabayır Tekiri Giriş
Kapısındaki Baklava Desenleri, Madalyonlar

Resim 137: Kapıdaki Süsleme Detayı

Baklava Dilimi Desenleri ve Yarım Daireler

Resim 120:Kapı Kanadındaki Madalyonlar

Resim 121:Kapı Kanadındaki Baklava Dilimli Desenler

3.29.Esma Yılmaz Tekiri

Katalog No: 29

Resim No: 140-141

Çizim No:34

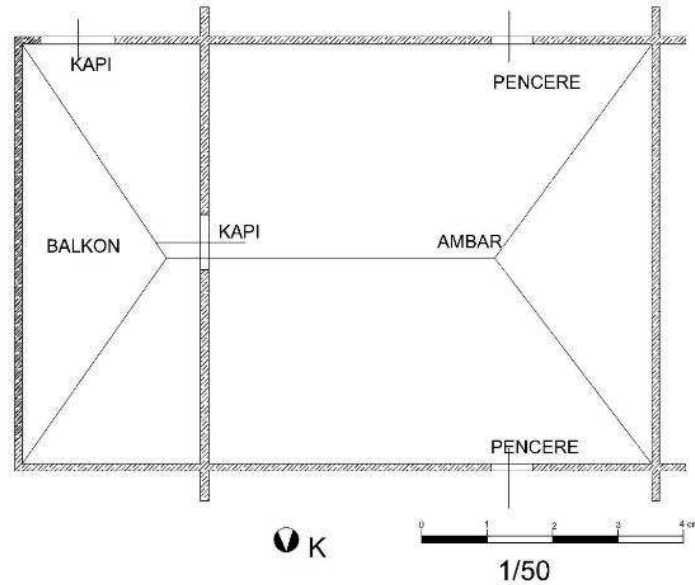
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Ağırtaş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda tarihlendirmeye dair kitabe v.b. bulunamamıştır.

Tanım: Yapı dikdörtgen planlıdır ve altı adet ahşap ayak üzerine yükseltilmiştir. Aşakları da ahşaptandır. Balkon kapalıdır. Tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Muhtemelen balkon sonradan kapatılmıştır. Giriş balkonun güney cephesinden sağlanmaktadır. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Güney duvarda açılan 32 cm genişliğinde bir pencere de bulunmaktadır. Pencereye ahşap parmaklıklar yapılmıştır.(Resim 140-141)

Üst örtü kırma çatılıdır ve tenekeler ile örtülmüştür. Yapının boyu 4.93 m'dir ve eni 3.23 m'dir (Çizim 34). Yapıda süslemeye rastlanmamıştır.

Çizim 34:Esma Yılmaz Tekiri Planı

Resim 122: Esmayılmaz Tekiri

Resim 123: Esmayılmaz Tekiri Güney Cephesindeki Pencere Açıklığı ve Ahşap Ayak ile Aşağı

3.30. Ali İhsan Özdemir Tekiri

Katalog No: 30

Resim No: 142-146

Çizim No:35

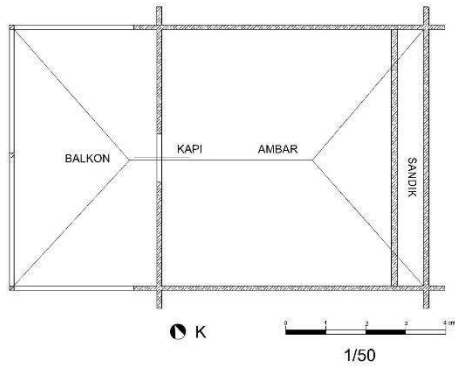
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Ağırtaş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıya ait tarihlendirme göstergesi v.b. bulunamamıştır.

Tanım: Serender dikdörtgen planlıdır ve altı adet ayak üzerine yapılmıştır (Çizim 35). Muhtemelen ahşap direkler ve aşakları betonlarıyla sonradan değiştirilmiştir.Yapının boyu 5.24 m ve eni 2.56 m'dir. Açık balkonlu bir serenderdir. Bir balkon ve bir ana mekandan oluşan yapıdır. Giriş batı yönünde ana mekana açılan kapı ile sağlanmaktadır. Kapının el işiyle yapılmış demir kilit sistemi de bulunmaktadır. (Resim 142) Ana mekanın doğu tarafındaki duvara sabitlenmiş bir ambar bulunmaktadır (Resim 143). Yapı kırma çatı ile örtülmüştür. Balkonun tavanı ile çatı arasındaki boşluk ana mekana açılır (Resim 144).

Kuşaklarda, kapı sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniği ile yapılan süslemeler bulunmaktadır. Kuşaklarda üçgen ve madalyon motifleri bulunmaktadır. Kapı sövelerinde küçük ve büyük madalyonlar ve üçgenler münavebeli olarak yerleştirilerek süsleme oluşturulmuştur. Kapı kanadında içte bir sıra yuvarlak geçmeli bordür, daha sonra elips şekillerinden oluşan ikinci bir zencirek sırası.(Resim 145-146)

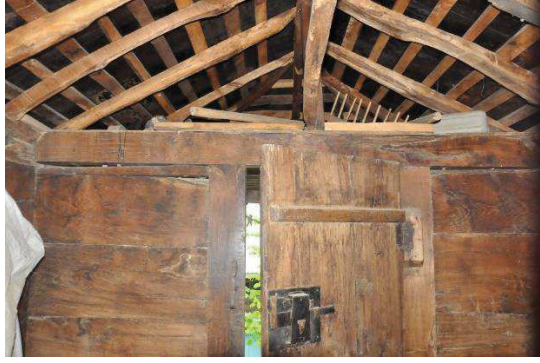
Çizim 35:Ali İhsan Özdemir Tekiri Planı

Resim 124: Ali İhsan Özdemir Tekiri

Resim 125: Ali İhsan Özdemir Tekiri Ambar Birimi

Resim 126: Ali İhsan Özdemir Tekiri Tavan Arası ve Giriş Kapısındaki Demir Kilit Sistemi

Resim 127: Ali İhsan Özdemir Tekiri Kuşağındaki Madalyon ve Üçgen Motifleri

Resim 128: Ali İhsan Özdemir Tekiri Kapısındaki Ahşap Motifler

3.31.Muhammet Boğaz Tekiri

Katalog No: 31

Resim No: 147-148

Çizim No:36

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Fidanbaşı Mahallesi

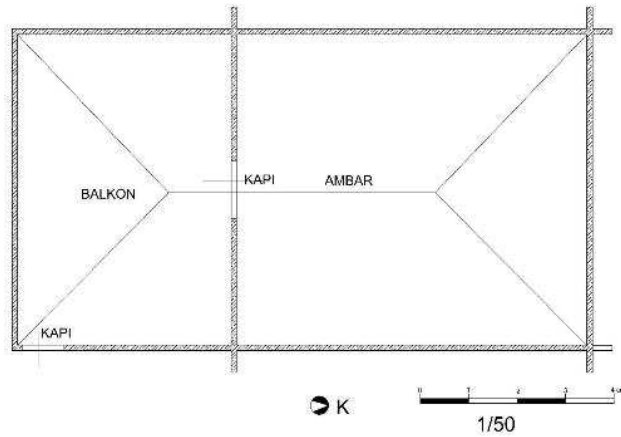
Yapım Tarihi:Serenderin yapım tarihi tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ahşaptır ve aşakları betondan yapılmıştır. Ahşap aşaklar muhtemelen betonları ile değiştirilmiştir. (Resim 147-148)

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Balkon muhtemelen sonradan kapatılmıştır. Çünkü dikey şekilde dizilen tahtalar çivilerle tutturulmuştur. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır.

Yapının boyu 6.00 m ve eni 3.12 m'dir (Çizim 36). Zemin aralık oluşturacak şekilde tahtalar ile döşenmiştir. Serendere giriş balkonun doğu cephesindeki kapıdan sağlanmaktadır. İç kapı ise ana mekanın balkona bakan cephesindedir.

Üst örtüsü kırma çatıdır ve çatı çinko ile kaplanmıştır. Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 36: Muhammet Boğaz Tekiri Planı

Resim 129: Muhammet Boğaz Tekiri

Resim 130: Muhammet Boğaz Tekiri

Ayağı ve Aşağından Görünüm

3.32.Süleyman Özdemir Tekiri

Katalog No: 32

Resim No: 149

Çizim No:37

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Çetrik Mahallesi

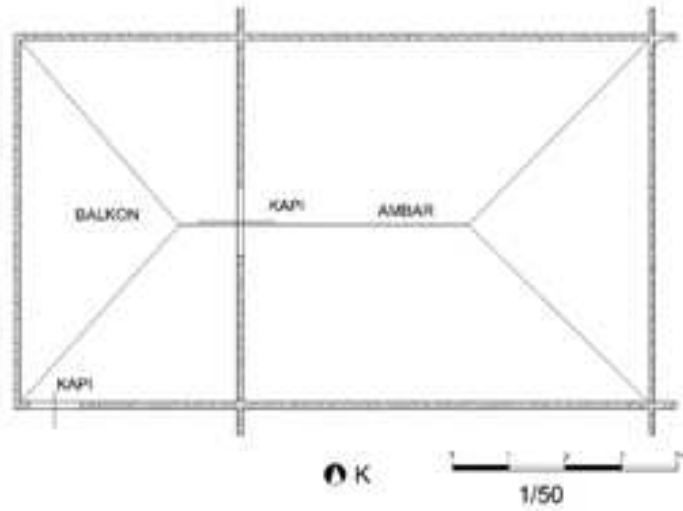
Yapım Tarihi: Yapının net tarihi belirlenememiştir. Emine ÖZDEMİR, yapıyı eşi Süleyman ÖZDEMİR'in yaklaşık 40 yıl önce yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Dikdörtgen planlı serender Süleyman ÖZDEMİR tarafından Kabasakal Mahallesinden Goguzoğlu Yakup Usta'ya yaptırılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı altı adet ahşap ayak üzerine yapılmıştır (Çizim: 37). Aşakları ahşaptır ancak aşakların çatlayıp dağılmasını önlemek için metal sac ile kaplanmışlardır. Ahşap geçme tekniği ile yapılan yapının balkonu muhtemelen sonradan kapatılmıştır. Balkonu kapatan tahtalar dikey şekilde dizilerek metal çiviler ile tutturulmuştur. (Resim 149)

Serenderlerde balkon çeşitli gıda ürünlerini kurutmak için kullanılmaktadır. Buraya sergen de denilmektedir.

Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 37:Süleyman Özdemir Tekiri Planı

Resim 149: Süleyman Özdemir Tekiri

3.33.Osman Yılmaz Tekiri

Katalog No: 33

Resim No: 150-151

Çizim No:38

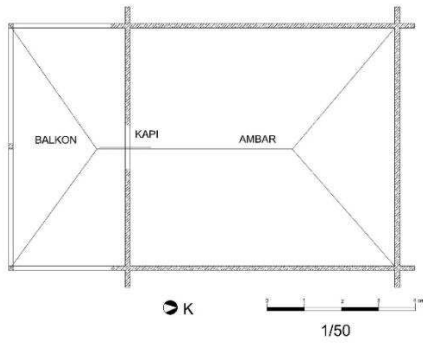
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Ağırtaş Mahallesi

Yapım Tarihi:Serenderin yapım tarihi belirlenememiştir. Yapıda tarihlendirmeye ait bir gösterge bulunamamıştır.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı kütesini altı adet ayak taşımaktadır (Çizim 38). Ayaklar ve aşaklar ahşaptandır.

Yapı ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Açık balkonlu bir tekirdir. Balkonun örten çatıyı taşıyan üç adet direk bulunmaktadır. Kırma çatıdır ve çatı tenekeler ile örtülmüştür. Ana mekanın zemini aralıklı olacak şekilde ahşaplar ile döşenmiştir. Balkon bölümü tahta döşelidir.(Resim 150-151)

Çizim 38: Osman Yılmaz Tekiri Planı

Resim 131: Osman Yılmaz Tekiri

Resim 1321: Osman Yılmaz Tekirinin Kuzey Doğudan Görünümü

3.34.Köksal Türkmen Tekiri

Katalog No: 34

Resim No: 152-154

Çizim No:39

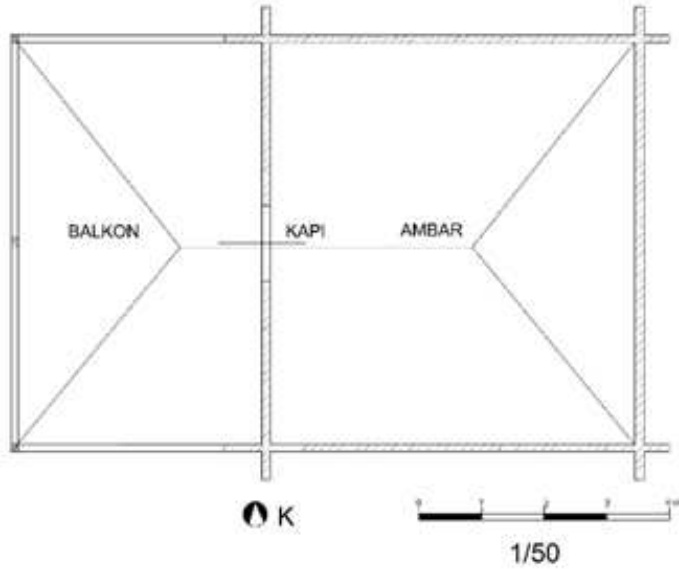
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kabasakal Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıya ait bir tarihlendirme ibaresi bulunamamıştır.

Tanım: Altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar betonarmedir. Aşakları taş işlenerek yapılmıştır. Yapı dikdörtgen planlıdır ve ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Boyu 5.05 m ve eni 2.30 m'dir (Çizim 39). Balkonun kuzey cephesi kapalıdır ve içine kışlık odunlar istiflenmiştir. Balkon bölümünde kurtboğazı tekniği yerine metal çiviler kullanılmıştır. (Resim 152-153)

Yapının üst örtüsü kırma çatılıdır ve tenekeler ile kaplanmıştır. Zemini tahtalar ile döşenmiştir (Resim 154). Süsleme bakımından sade bir mimaridir.

Çizim 39:Köksal Türkmen Tekiri Planı

Resim 1332: Köksal Türkmen Tekiri Balkon Bölümü

Resim 1343: Köksal Türkmen Tekiri

Kuzey Cephesi

Resim 1354: Köksal Türkmen Tekiri Aşağı

Resim 1365: Köksal Türkmen Tekiri Zemin Döşemesi

3.35. Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 355

Resim No: 156-158

Çizim No:40

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

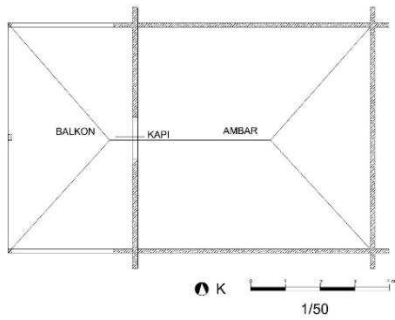
Yeri: Tepeağzı Mahallesi

Yapım Tarihi: Serenderin yapım tarihine ait bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayaklar ve aşakları betonarmedir. Muhtemelen çürüyen ahşapların yerine betonları yapılmıştır.

Dikdörtgen planlıdır. Yapı boyu 5.40 m ve eni 2.25 m'dir (Çizim 40). Balkon bölümü açıktır. Balkon bölümüne uzanan çatıyı taşıyan üç adet direk vardır. Ahşap geçme tekniği kullanılarak tahtalar üst üste yığılmıştır. Zemini komar dallarıyla örülerek yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır ve tenekeler ile örtülmüştür.(Resim 156-158)

Yapıda süsleme yoktur.

Çizim 40: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 156: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 137: Tekirin Kuzey Cephesi

Resim 138: Tepeağzı 73 B Kapı Numaralı Tekirin Zemin Döşemesi

3.36.Efendioğlu Murat Tekiri

Katalog No: 36

Resim No: 159-160

Çizim No:41

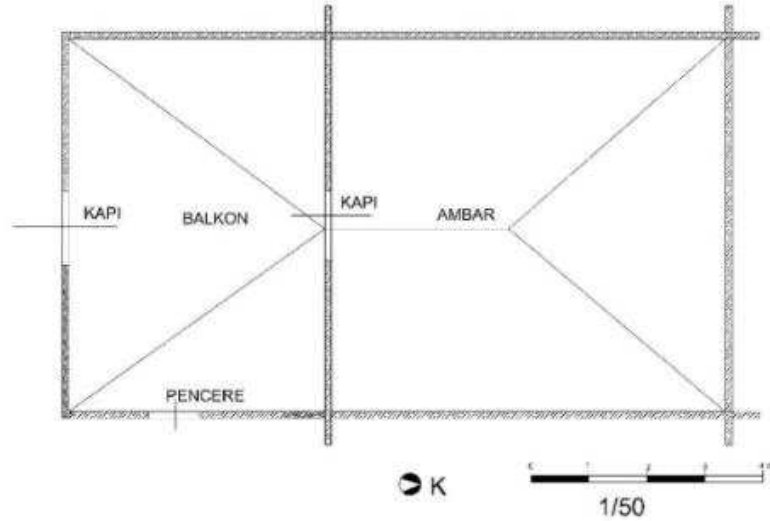
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Pelitçik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapım tarihine ait bir bilgiye ulaşamamıştır.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı kütlesi altı adet ayak üzerinde yükseltilmiştir (Çizim 41). Direkler betondandır. Muhtemelen çürüyen ahşap ayakların yerine yapılmışlardır. Aşakları hala ahşaptır. (Resim 159-160)

Ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Balkon bölümü kapalıdır ve tahtaları metal çiviler ile çakılmıştır. Muhtemelen balkon bölümü de sonradan kapatılmıştır. Ana mekana giriş kapısı balkon bölümündendir. Kıрма çatı çinko ile örtülmüştür.

Çizim 41:Efendioğlu Murat Tekiri Planı

Resim 159:Efendioğlu Murat Tekiri

Resim 139: Efendioğlu Murat Tekiri Ahşap Aşağı ve Komar Ağacı Dallarından Örölmüş Zemin Döşemesi

3.37.Murat Diner Tekiri

Katalog No: 37

Resim No: 161-162

Çizim No:42

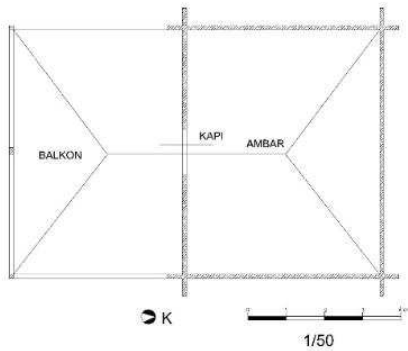
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Pelitçik Mahallesi

Yapım Tarihi: Serender üzerinde yapım tarihiyle ilgili bir bilgi edinilememiştir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar betonarmedir. Beton ayaklar muhtemelen çürüyen ahşap ayakların yerine yapılmıştır. Aşakları ahşaptır.(Resim 161-162)

Dikdörtgen planlıdır. Yapı boyu 4.90 m ve eni 3.25 m'dir (Çizim 42). Balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Balkon açıktır. Kıрма çatılıdır ve örtüde tenekeler kullanılmıştır.

Çizim 42: Murat Diner Tekiri Planı

Resim 140: Murat Diner Tekiri

Resim 141: Murat Diner Tekiri Ayağı ve Aşağı

3.38.Mustafa Özendi Tekiri

Katalog No: 38

Resim No: 163-167

Çizim No:43

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

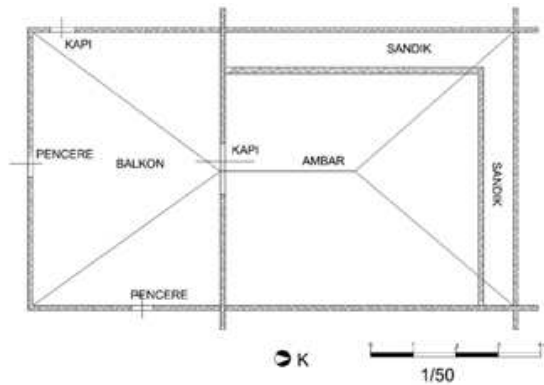
Yeri: Geyikli Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye ait bir bilgi bulunamamıştır. Hanife ÖZENDİ yapıyı kayınpederi olan Muhiddin ÖZENDİ'nin babası Mustafa ÖZENDİ'nin yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerindedir. Çürüyen ahşap ayakların yerine beton ayaklar yapılmıştır. Aşaklar ise ahşaptandır.

Dikdörtgen planlı yapı ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır (Çizim 43). Balkon bölümü sonradan kapatılmıştır, tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Giriş balkonun batı taraftaki kapıdan sağlanmaktadır. Ana mekana giriş kapısı da balkondandır. (Resim 163) İçeride kuzey ve batı duvarlara sabitlenmiş ambarlar bulunmaktadır (Resim 164). Ana mekan bölümünün zemini komar ağacı dalları örülerek yapılmıştır (Resim 165).

Üst örtü kırma çatılıdır. Ahşap iskelet sistemini örten ahşap plakalar bulunmaktadır. Çürüyen üst örtü tahtalarının üzeri tenekeler ile kaplanmıştır. Bu durum eski tekirlerin ahşap plakalarla yani hartama ile örtüldüğünü, teknolojinin gelişmesi ile çürüyen üst örtü tahtalarının yerine tenekelerin kullanıldığını göstermektedir. (Resim 166) Balkonun doğu ve güney cephelerinde pencere açıklıkları vardır. Ana mekan kapısının el işiyle yapılmış demir kilit sistemi bulunmaktadır (Resim 167).

Çizim 43: Mustafa Özendi Tekiri Planı

Resim 142: Mustafa Özendi Tekiri

Resim 143: Mustafa Özendi Tekiri Ana Mekan

Bölümündeki Büyük Ambar Birimi

Resim 144: Mustafa Özendi Tekiri Komar Ağacı

Dallarından Zemin Döşemesi

Resim 145: Mustafa Özendi Tekiri Örtü İskeletinin

Üzerine kaplanmış Ahşap Plaka Yani Hartama

Resim 146: Mustafa Özendi Tekiri El İşi Demir Kilit

Sistemi

3.39.Remzi Yirmibeş Tekiri

Katalog No: 39

Resim No: 168-169

Çizim No:44-45

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

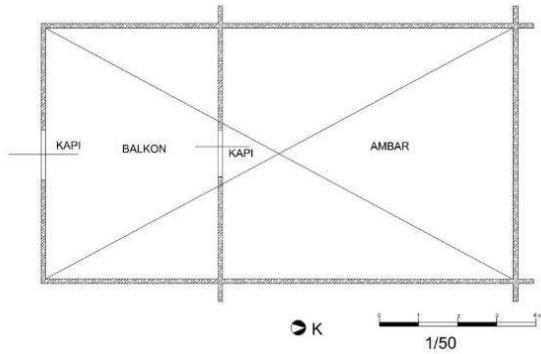
Yeri: Pelitçik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda inşa tarihiyle alakalı bir bilgi bulunmamaktadır.

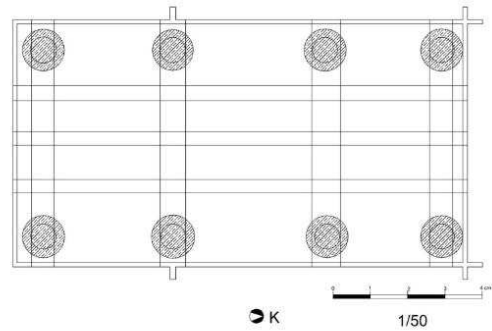
Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Çürüyen ahşap ayaklar ve aşaklar betonları ile değiştirilmiştir. Balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümlü bir yapıdır. Balkon kısmı düzensiz bir şekilde sonradan kapatılmıştır. (Resim 168)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.10 m ve eni 3.10 m'dir (Çizim 44-45). Balkon genişliği 2.10 m'ye 3.10 m'dir. Ana mekanın duvarları kurtboğazı tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır.

Süslemeler kuşaklarda bulunmaktadır. Ahşap oyma tekniği ile yapılan üçgen ve madalyonlar bulunmaktadır (Resim 169).

Çizim 44: Remzi Yirmibeş Tekiri Planı

Çizim 45: Remzi Yirmibeş Tekiri Zemin Planı

Resim 147: Remzi Yirmibeş Tekiri

Resim 169: Kuşakta Yer Alan Üçgen, Madalyon ve Zencirek Şeridi

3.40. Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 40

Resim No: 170-174

Çizim No:46

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Çetrik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıya ait bir tarihlendirme bilgisi tespit edilememiştir.

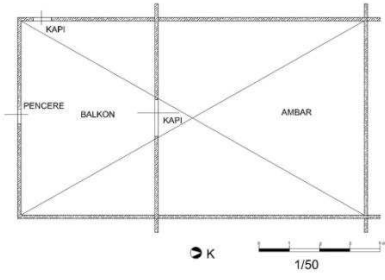
Tanım: Serender sekiz ayak üzerinde yükseltilmiştir. Yapının ayaklar üzerinde yükseltilmesinin sebebi serenderde saklanan gıdaların nemden ve zararlı hayvanlardan korunmasını sağlamaktır. Ayaklar ve aşaklar ahşaptan yapılmıştır. Aşaklar çatlayıp dağılmayı önlemek için metal sac ile kaplanmıştır. Bu saclar kırmızı renkte boyanmıştır. (Resim 170-171)

Serender dikdörtgen planlıdır (Çizim 46). Yapıyı taşıyan ayakların toprak zemin ile bağlantısını kesmek için taş payeler kullanılmıştır. Payeler ahşap direklerin geçebileceği şekilde oyulmuştur. Serenderin ağırlığı ile taşların toprağa doğru batmasını engellemek için taşın tabanı aşağıya doğru genişleyecek şekilde kesilmiştir. Taş payeye oturtulan ahşap ayakların hem toprağa doğru batması hem de topraktan alacağı nem ile çürümesi engellenmek istenmiştir.(Resim 172-173)

Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak tahtaların üst üste yığılması ile yapılmıştır. Balkon kısmının tahtaları dikey şekilde dizilen tahtaların çiviler ile çakılmasıyla sonradan kaplanmıştır. Giriş balkonun batı cephesindeki kapıdan sağlanmaktadır. Balkonun güney cephesinde de iki adet ahşap kanadı olan pencere bulunmaktadır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.78 m ve eni 3.02 m'dir.

Üst örtü kırma çatılıdır ve çinko ile örtülmüştür. Çatı kaplaması çinko ile sonradan değiştirilmiştir.

Süslemeler uzunluk kuşaklarında yer almaktadır. Ahşap oyma tekniği ile baklava dilimi desenleri ve madalyonlar yapılmıştır (Resim 174).

Çizim 46: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 148: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 14971: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Aşağı

Resim 150: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir
Ayaklarının Oturduğu Taş Paye, Yastık Taşı

Resim 151: Çetrik 70 A Kapı Numaralı Tekir Yastık Taşı

Resim 152: Tekir Kuşağındaki Ahşap Baklava Desenleri ve Madalyonlar

3.41.Sadık Köse Tekiri

Katalog No: 41

Resim No: 175-177

Çizim No:47

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

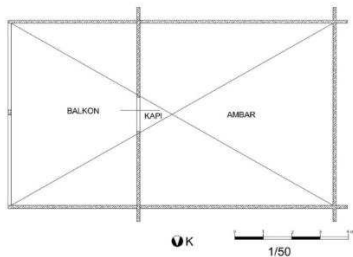
Yeri: Simenli Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıya ait tarihlendirme kitabesi v.b. tespit edilememiştir. Sadık KÖSE, tekirin bulunduğu yere satın alınarak taşındığını ve 100 yılı aşkın süredir var olduğunu söylemektedir.

Tanım: Dikdörtgen planlı ve sekiz ayaklı bir serenderdir (Çizim 47). Çürüyen ahşap ayakları yerine beton ayaklar yapılmıştır. Ahşap aşaklar da ayaklar değiştirildiği sırada sacdan yapılmışlardır. Yapının önünde yedi basamaklı, serender ile teması olmayan bir merdiven bulunmaktadır.(Resim 175-176)

Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon bazı gıdaların serilip kurutulmasında kullanılırken ana mekan işlenmiş gıdaların istiflenmesinde ve korunmasında kullanılmaktadır. Balkonun kuzey ve güney yönleri sonradan tahtalar ile kapatılmıştır. Balkon bölümüne doğru uzanan çatıyı üç adet direk taşımaktadır. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği ile tahtalar birbiri üzerine yığılarak yapılmıştır. Ana mekanın ahşap kanatlı demir kilit sistemli kapısı doğu yönündeki balkondan açılmaktadır. Zemini aralıklı şekilde örülen komar dallarından oluşmaktadır. Burada mısır taneleri serili durmaktadır. Bu da yapının işlevini tamamen kaybetmediğini göstermektedir (Resim 177). Kıрма çatının iskeleti ahşaptır ve sonradan çinko ile kaplanmıştır.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.77 m ve eni 2.45 m'dir. Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 47:Sadık Köse Tekiri Planı

Resim 153: Sadık Köse Tekiri

Resim 154: Sekiz Adet Ayak Üzerine Yükseltlen
Sadık Köse Tekiri

Resim 155: Sadık Köse Tekiri Beton Ayağı ve Sac Aşağı

Resim 156: Sadık Köse Tekiri Komar Ağacı Dallarıyla Örülmüş Ana Mekan Bölümü
Zemini ve Serili Duran Mısır Taneleri

3.42.Mustafa Karagöz Tekiri

Katalog No: 42

Resim No: 179-184

Çizim No:48

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Sütçınar Mahallesi

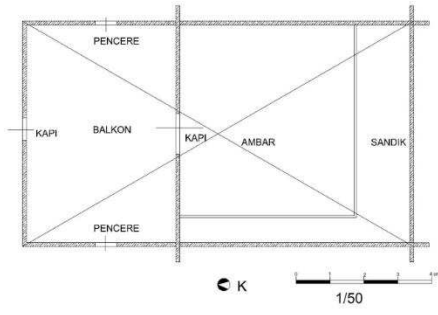
Yapım Tarihi: Yapım tarihiyle ilgili bir belge ve kitabe tespit edilememiştir. Niyazi KARAGÖZ, babası Mustafa KARAGÖZ'ün yapıyı Mustafa KOMUT'tan 1945 yılında satın aldığını söylemektedir.

Tanım: Sekiz ayaklı yapı satın alınarak bulunduğu yere getirilmiştir. Ahşap ayaklar ve aşakları Niyazi KARAGÖZ tarafından 1989 yılında değiştirilmiştir. (Resim 179)

Yapı dikdörtgen planlıdır, boyu 6.18 m ve eni 3.02 m'dir (Çizim 48). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Ana mekan bölümüne ambar da denilmektedir. Ancak bu bölümün içerisindeki gıda istiflemek için kullanılan küçük bölümlere de ambar denilmektedir. Kavram kargaşasına engel olmak için her bölüm ve ayrıntı için farklı adlandırmalar kullanılmaktadır. Yapının balkonu kapalıdır. Balkonun kuzey duvarında yapıya giriş kapısı, doğu ve batı duvarlarında demir parmaklıklı ve cam ile kapatılmış pencereleri bulunmaktadır. Balkonu kaplayan tahtalar metal çiviler ile tutturulmuştur. Yapı inşa edildikten çok daha sonra kapatılan balkonun aksine ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak tahtaları üst üste yığılmıştır (Resim 180). Kıрма çatılı üst örtü teneke ile kaplanmıştır ve ahşap iskelete sahiptir (Resim 181).

Ana mekanın güney ve doğu duvarlarına sabitlenmiş gıda istiflemek ve gıdaları korumak için kullanılan ambarlar bulunmaktadır (Resim 182).

Duvarların oturduğu uzunlukların kuşaklarında ahşap oyma tekniği ile yapılan baklava desenli şeritler bulunmaktadır. Ana mekan kapısının sövelerinde diğer bir çok tekirlerdekine benzer şekilde birbiri içine geçirilmiş ve içlerinde yıldız olan madalyonlar bulunmaktadır.(Resim 183-184)

Çizim 48: Mustafa Karagöz Tekiri Planı

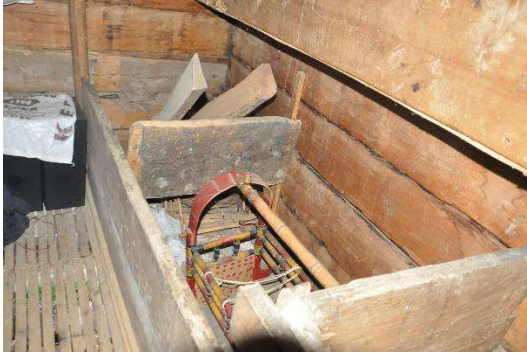
Resim 157: Mustafa Karagöz Tekiri

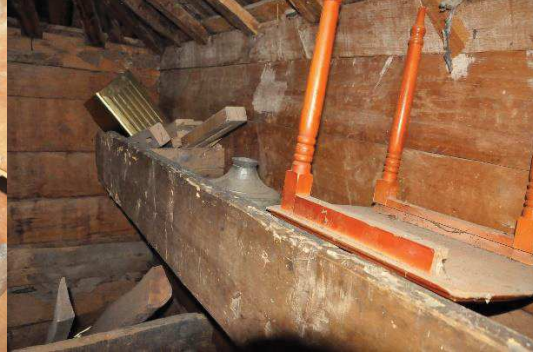
Resim 158: Mustafa Karagöz Tekiri Ahşap
Geçme Tekniği

Resim 159: Mustafa Karagöz Tekiri Kıрма Çatılı Üst Örtü

Resim 160: Mustafa Karagöz Tekiri Ambar Birimleri

Resim 161: Mustafa Karagöz Tekiri Kuşağındaki
Baklava Desenli Şeritler

Resim 162: Ana Mekan Kapısının Sövesindeki
Madalyon Motifleri

3.43.Nazmiye Daştan Tekiri

Katalog No: 43

Resim No: 185-190

Çizim No:49

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Gökçeköy Mahallesi

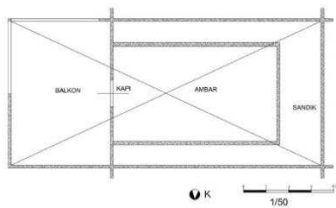
Yapım Tarihi: Yapılış tarihi ile alakalı bir belge bulunmamaktadır. 1960 yılında evlenerek Gökçeköy'e taşınan Nazmiye DAŞTAN, tekirin 20 yıl önce satın alınarak bulunduğu yere taşındığını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayakları ve aşakları ahşaptandır. Yine aynı köyden Pitoğlu Ahmet KOMUT'tan tekir satın alınarak bulunduğu yere taşınmıştır. Yapı ahşap geçme tekniği ile yapıldığından kolayca sökülüp başka bir yere taşınabilmektedir. (Resim 185-186)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 7.00 m ve eni 3.22 m'dir (Çizim 49). Kıрма çatılıdır ve üzeri sonradan çinko ile kaplanmıştır. Çatının iskeleti ahşaptır. Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkonun kuzey tarafı kapalıdır ve doğu yönünün yarısı kapalıdır. Muhtemelen sürekli kuzeyden esen rüzgarın yapının içerisine getirdiği yağmur sularının etkisi bu sayede azaltılmak istenmiştir (Resim 187). Balkonun sonradan kapatılan bu bölümlerin tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Ana mekan duvarlarını U şeklinde dönen ve duvara asılı olarak sabitlenmiş ambarlar bulunmaktadır (Resim 188)

Üst örtü kırma çatılıdır, iskelet sistemi ahşaptır ve sonradan çinko ile kaplanmıştır.

Ana mekan kapısının sövelerinde ahşap oyma tekniği ile yapılmış madalyon motifleri bulunmaktadır. Kapının üst sövesinde de ahşap oyma ile yapılmış baklava dilimli desen yer almaktadır. (Resim 189-190)

Çizim 49: Nazmiye Daştan Tekiri Planı

Resim 185: Nazmiye Daştan Tekiri

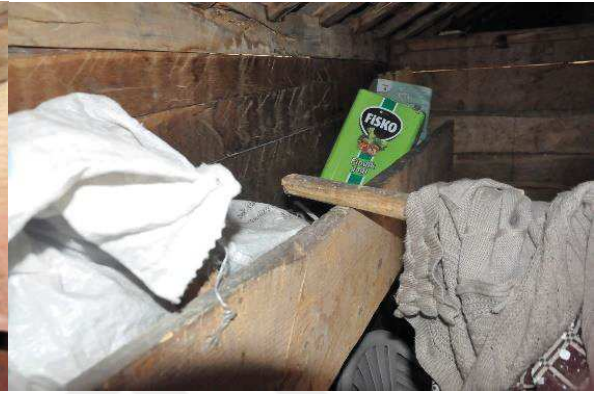
Resim 163: Nazmiye Daştan Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 164: Nazmiye Daştan Tekiri Balkon Bölümü

Resim 165: Nazmiye Daştan Tekiri Ambar Birimleri

Resim 189: Nazmiye Daştan Tekiri Kapısının

Üst Kısımındaki Baklava Dilimli Desen

Resim 166: Nazmiye Daştan Tekiri Kapı

Sövesindeki Madalyon

3.44. Mustafa Durmuş Tekiri

Katalog No: 44

Resim No: 191-195

Çizim No: 50

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Çamlıca Mahallesi

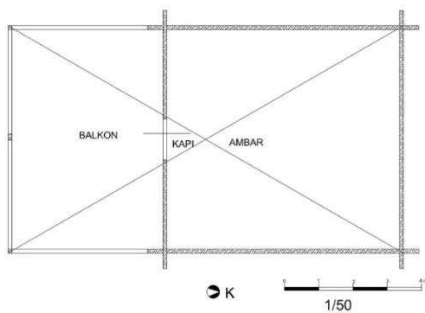
Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi elde edilememiştir.

Tanım: Sekiz adet ayak üzerinde yükseltelen yapı dikdörtgen planlıdır. Direkleri betondan yapılmıştır. Aşaklar ise taş işlenerek yapılmıştır. (Resim 191)

Yapı eğimli bir arazidedir. Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmuştur. Balkonu açıktır. Ahşap geçme tekniği ile yapılan serenderin boyu 6.16 cm ve eni 3.05 m'dir (Çizim 50). Yapı girişine balkondan ulaşılmaktadır. Balkonun doğu yönünde yapıdan bağımsız dört basamaklı merdiven girişi kolaylaştırmaktadır (Resim 192).

Kuşaklarda, ana mekan duvarının dış cephelerinde kuşak şeklinde ve kapı sövelerinde ahşap oyma tekniğiyle yapılmış süslemeler bulunmaktadır. Uzunluğun dışa bakan yüzeylerinde ortada madalyon, yanlarda üçgen, sonra yine madalyon münavebeli bir şekilde yapılmıştır (Resim 193)

Ana mekan duvarının ortasında bir süsleme kuşağı bulunmaktadır. Burada münavebeli olarak gövde üzerinde tek çiçek ve yanında gövdesiz yarım çiçekler bulunmaktadır. (Resim 194) Bu motifler zencirek ile çevçevelenmiştir. Tekirin kapı sövesinde de ahşap oyma tekniğiyle yapılmış kartuşlar bulunmaktadır. Bu kartuşların içerisinde madalyonlar bulunmaktadır (Resim 195).

Çizim 50: Mustafa Durmuş Tekiri Planı

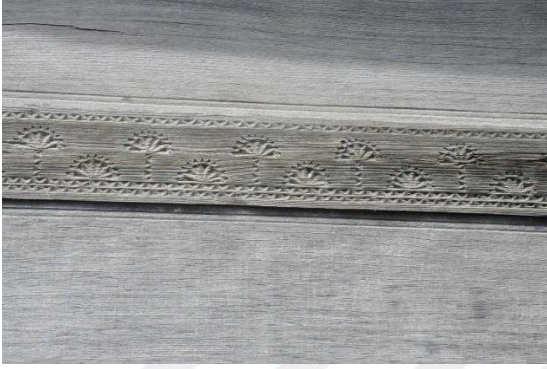
Resim 167: Mustafa Durmuş Tekiri

**Resim 192: Mustafa Durmuş Tekiri Yapıdan Bağımsız
Merdiveni ve Seyyar Tahta Köprüsü**

**Resim 1683: Mustafa Durmuş Tekiri Kuşağındaki
Bitkisel ve Geometrik Süslemeler**

**Resim 169: Mustafa Durmuş Tekiri Ana Mekan
Duvarının Ortasından Geçen Süsleme Kuşağı**

**Resim 170: Mustafa Durmuş Tekiri Kapı
Sövesindeki Madalyonlar**

3.45.Ali Gören Tekiri

Katalog No: 45

Resim No: 196-199

Çizim No:51

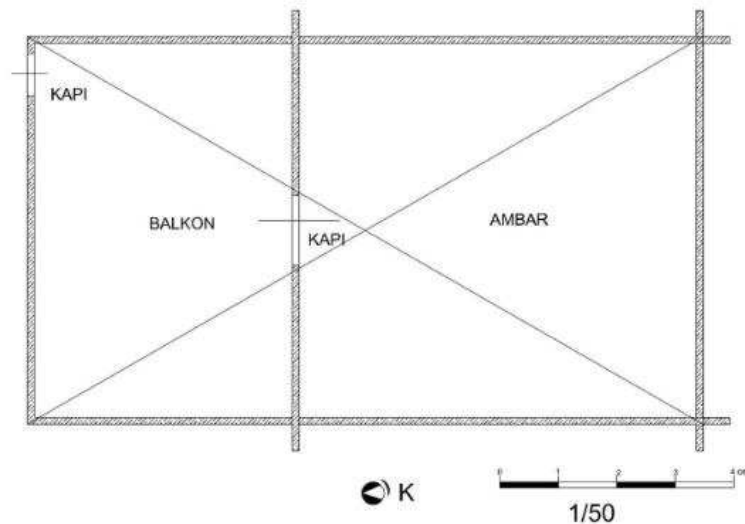
Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Sayvançatak Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapının üzerinde tarihlendirme ile alakalı bir bilgi tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı dikdörtgen planlıdır ve sekiz adet ayak üzerinde yükseltilmiştir. Yapının boyu 5.80 m ve eni 2.90 m'dir (Çizim 51). Ayaklar beton ile yapılmıştır. Aşakları özgündür ve ahşaptır. Aşakların dağılmaması için metal sac ile kaplanmışlardır. Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Ahşap geçme tekniği ile yapılan serenderin balkon bölümünün sonradan kapatıldığı tahtaların muntazam olmamasından ve metal çiviler ile tutturulmasından anlaşılabilmektedir. (Resim 196-197)

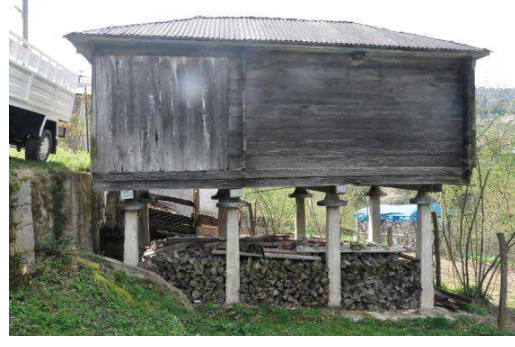
Kuşaklarda ahşap oyma tekniğiyle yapılan üçgen, ay yıldız ve üçgen şeklinde yapılmış dağa benzeyen motifler bulunmaktadır. (Resim 198-199)

Çizim 51: Ali Gören Tekiri Planı

Resim 171: Ali Gören Tekiri

Resim 172: Sekiz Adet Ayak Üzerine Yükseltilmiş
Ali Gören Tekiri

Resim 173: Kuşakdaki Üçgen, Ay Yıldız ve Dağ Motifleri

Resim 174: Ali Gören Tekiri Kuşağındaki
Ay Yıldız Motifi

3.46.Salih Koşgin Tekiri

Katalog No: 46

Resim No: 200-204

Çizim No:52

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

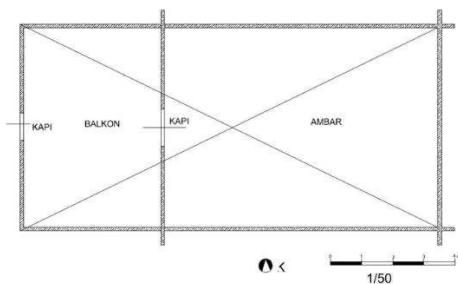
Yeri: Gökiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair belge bulunmamaktadır. Ayşe KOŞGİN 1938 doğumlu olduğunu, serenderin doğumundan bir yıl önce yani 1937 yılında yapıldığı bilgisini vermektedir.

Tanım: Salih KOŞGİN'in yaptırdığı serender dikdörtgen planlıdır ve sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar çürüyen ahşaplarının yerine betonları ile değiştirilmiştir. Aşakları taşın işlenmesiyle yapılmıştır. Balkon kapalıdır, giriş balkonun batı yönündeki kapıdan sağlanmaktadır. Balkonun güney cephesinde açılan pencere bulunmaktadır. Pencerenin demir parmaklıkları bulunmaktadır ve cam ile kapatılmıştır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır, iskeleti ahşaptır ve sonrada çinko ile kaplanmıştır.(Resim 200-201)

Yapının boyu 6.78 m ve eni 3.23 m'dir (Çizim 52). Ana mekan duvarlarına U şeklinde sabitlenen ambarları vardır (Resim 202).

Yapının duvarlarının oturduğu uzunlukların kuşaklarında ahşap oyma tekniği ile yapılan madalyonlar bulunmaktadır. İçinde uçları içe doğru bakan üçgenler olan kartuşlar da vardır. Bir kartuş bir madalyon münavebeli şekilde yapılmıştır. Kapı sövelerinde madalyon motifleri yer almaktadır. (Resim 203-204)

Çizim 52:Salih Koşgin Tekiri Planı

Resim 200: Salih Koşgin Tekiri

Resim 201: Salih Koşgin Tekiri Güney Cephesi

Resim 175: Salih Koşgin Tekiri Ana Mekanı ve Duvara Sabitlenmiş U Şeklindeki Ambar Birimleri

Resim 176: Salih Koşgin Tekiri Kuşağındaki Süslemeler

Resim 177: Salih Koşgin Tekiri Kapı Sövelerindeki Madalyonlar

3.47.Mustafa Çabuk Tekiri

Katalog No: 47

Resim No: 205-208

Çizim No:53

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

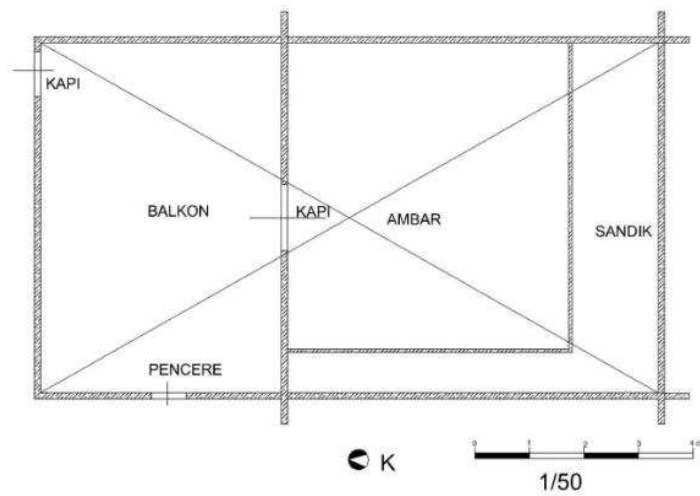
Yeri: Doğancı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapım tarihi ile alakalı kitabe v.b. belgeye rastlanmamıştır. Mustafa ÇABUK, yapıyı Hasan ÇABUK'un 1960'lı yıllarda yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayaklar ahşaptan, aşaklar ise taş işlenerek yapılmıştır. Aşakları Hasan ÇABUK yapmıştır.(Resim 205-206)

Balkonu kapalıdır ve dikey dizilen tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Dikdörtgen planlıdır (Çizim 53). Ana mekan duvarının tahtaları ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılmıştır. Giriş kuzey yönündeki balkon kapısından sağlanmaktadır. Balkonun batı cephesinden bir pencere açılmıştır (Resim 207). Pencerenin demir parmaklıkları bulunmaktadır. Üst örtü beşi çatılıdır.

Süslemeler uzunluk kuşaklarının hatılların üzerine denk gelen bölümlerine yapılmıştır. Ahşap oyma ile yapılan süslemeler içlerinde yıldız bulunan madalyonlardır.. (Resim 208)

Çizim 53:Mustafa Çabuk Tekiri Planı

Resim 178: Mustafa Çabuk Tekiri

**Resim 206: Mustafa Çabuk Tekiri Ahşap Ayakları
ve Taştan Aşakları**

**Resim 179: Mustafa Çabuk Tekiri Balkonun
Batı Cephesindeki Dikdörtgen Pencere**

**Resim 180: Mustafa Çabuk Tekiri Kuşağındaki
Madalyonlar**

3.48.Hakkı Bektaş Tekiri

Katalog No: 48

Resim No: 209-213

Çizim No:54

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

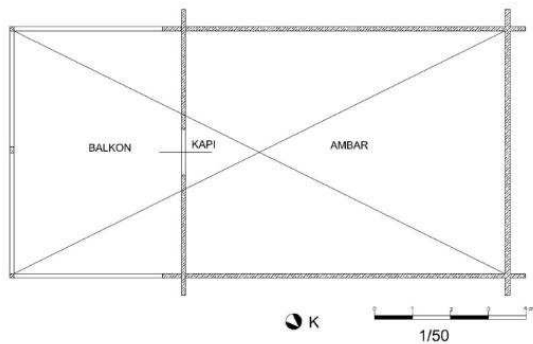
Yeri: Üzümlü Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarih belgesi tespit edilememiştir. Naim BEKTAŞ, yapıyı Hakkı BEKTAŞ'ın 1983 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Sekiz adet ayak üzerinde yükseltelen serender açık balkonludur ve dikdörtgen planlıdır (Çizim 54). Ancak çinko kepenk ile kapatılmıştır. Ayaklar ve aşaklar betondan yapılmıştır. Kırmızı boya ile boyanmışlardır.(Resim 209-210)

Serender ahşap geçme tekniği ile tahtalar üst üste yığılarak inşa edilmiştir. Zemin aralıklı şekilde tahtalarla döşenmiştir (Resim 211). Kıрма çatı örtülüdür (Resim 212).

Uzunluk kuşaklarında ortada bir madalyon yanlarda üçgen motifleri yer almaktadır. Üst üste ikişer adet yapılan bu süslemeler ayakların üzerine konulan hatıllara denk gelen bölümlere ahşap oyma tekniğiyle işlenmiştir.(Resim 213)

Çizim 54:Hakkı Bektaş Tekiri Planı

Resim 181: Ahşap Geçme Tekniği İle Yapılmış Hakkı Bektaş Tekiri

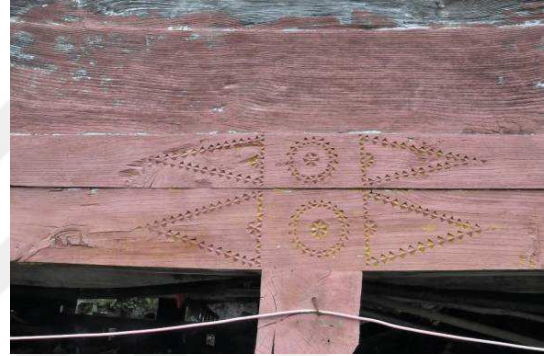
Resim 182: Hakkı Bektaş Tekiri

Resim 183: Hakkı Bektaş Tekiri Uzunluklarının
Üzerindeki Aralıklı Zemin Döşemesi

Resim 212: Hakkı Bektaş Tekiri Kıрма Çatısı

Resim 184: Hakkı Bektaş Tekiri Kuşağındaki Üçgen
ve Madalyonlar

3.49.Hüseyin Bektaş Tekiri

Katalog No: 49

Resim No: 214-219

Çizim No:55

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

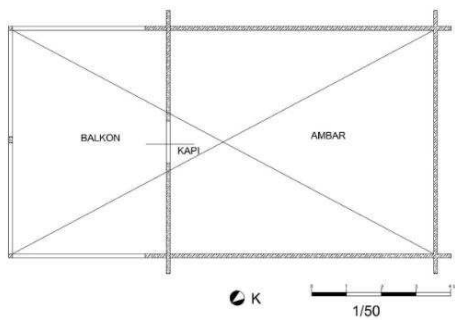
Yeri: Üzümlü Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde yapım tarihiyle alakalı bilgi tespit edilememiştir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Direkler ve aşakları betondan yapılmıştır. Muhtemelen çürüyen ahşaplar betonlarıyla değiştirilmiştir. Aşaklar metal sac ile kaplanmıştır.

Balkonu açıktır. Balkona doğru uzanan çatıyı taşıyan dört adet direk bulunmaktadır. Yapı ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Dikdörtgen planlıdır. Yapı boyu 6.16 cm ve eni 3.10 m'dir (Çizim 55). Giriş kapısı balkon tarafından açılmaktadır.(Resim 214-215)

Süslemeler uzunluk kuşaklarında, kapı sövesinde ve kapı kanadında yer almaktadır. Kuşaklarda zencirek motifleri ile yarım daire şekilleri ve dörtgenler oluşturulmuştur. Sövelerde baklava desenleri ve ortasında artı işareti olan madalyonlar bulunmaktadır . Kapıda elips şekillerinden oluşan zencirek motifleri yer almaktadır. Kapı kanadının ortasında içbükey çizgilerle düğümler oluşturulmuş madalyon yer almaktadır. Madalyon çiçeğe de benzemektedir. (Resim 216-219)

Çizim 55:Hüseyin Bektaş Tekiri Planı

Resim 185: Hüseyin Bektaş Tekiri

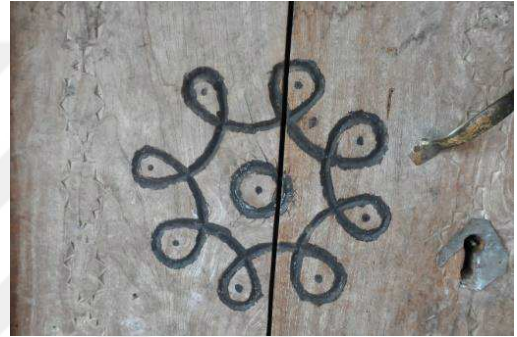
Resim 186: Tekirin Kuzey Batı Cephesi

Resim 187: Hüseyin Bektaş Tekiri Kuşağındaki
Çeşitli Zencirek Motifleri

Resim 189: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapısı

Resim 218: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı
Kanadındaki Madalyon

Resim 188: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı
Sövesindeki Artı İşaretli Madalyon

3.50.Mehmet Karadağ Tekiri

Katalog No: 50

Resim No: 220-221

Çizim No:56

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

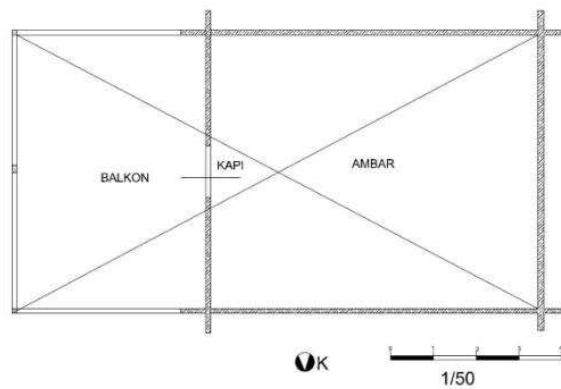
Yeri: Çamkiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde inşa tarihi ile alakalı kitabe v.b. belge tespit edilememiştir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Yapı bu ayaklar sayesinde yükseltilmiştir. Ayaklar ahşaptandır ve aşakları taş işlenerek yapılmıştır.

Yapı oldukça harap bir durumdadır. Serendere bitişik olarak içerisine sığırların kışın yemeleri için ot, çayır istiflenen mercek yapısı inşa edilmiştir. Odun, buzdolabı gibi bir çok eşya serenderin içerisine, altına doldurulmuş şekildedir. Serenderin sahibi Mehmet KARADAĞ, yapıyı 1960 yılında Dereköy Mahallesinden bulunduğu yere taşıdıklarını söylemektedir. İlk sahibi ise Dereköy Mahallesinden Hasan Ağa'nın Hasan adlı bir kişidir. Tekir, ahşap geçme tekniği ile yapıldığından kolayca sökülüp başka bir ere taşınabilmektedir. Balkonu açıktır. Balkondan üst örtüyü taşıyan üç adet direk vardır. (Resim 220)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.22 m ve eni 3.02 m'dir (Çizim 56). Kıрма çatı örtülüdür. Uzunluk kuşaklarında ve kapı sövelerinde ahşap oyma tekniği ile yapılan art arda dizilen üçgen motifleri bulunmaktadır (Resim 221).

Çizim 56:Mehmet Karadağ Tekiri Planı

Resim 220: Mehmet Karadağ Tekiri

Resim 190:Mehmet Karadağ Tekiri Kapısı ve Ahşap Süslemeler

3.51.Mustafa Yaşar Tekiri

Katalog No: 51

Resim No: 222-227

Çizim No:57

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

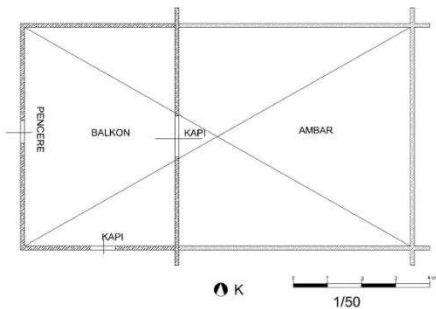
Yeri: Turaluşağı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapım tarihi ile alakalı kitabe v.b. belgeye ulaşılamamıştır. Fatma DEMİR, yapının yaklaşık 50 yıllık olduğunu, yapıyı Mustafa YAŞAR'ın babası İlyas YAŞAR tarafından yaptırıldığını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve aşakları beton ile yapılmıştır. Balkon kapalıdır. Tahtaları metal çiviler ile dikey şekilde tutturulmuştur. Ana mekanın ahşap duvar tahtaları kurtboğazı tekniği ile üst üste yığılmıştır.(Resim 222-223)

Ayaklar üzerine 15x15 cm kalınlığında dört adet büyük hatıl atılmıştır. Hatılların üzerine altı adet uzunluk yerleştirilmiştir. Zemin ahşapları aralık oluşturacak şekilde bu uzunlukların üzerine döşenmiştir. (Resim 224-225)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.20 m ve eni 3.10 m'dir (Çizim 57). Giriş balkonun güney duvarındaki kapıyla sağlanmaktadır. Balkonun batı cephesinden de pencere açılmıştır. Kuşaklarda ahşap oyma tekniği ile yapılan madalyon, sarkmış çiçek ve tek gövdeli çiçek motifleri bulunmaktadır. (226-227)

Çizim 57:Mustafa Yaşar Tekiri Planı

Resim 191: Mustafa Yaşar Tekiri

Resim 192: Kurtboğazı Tekniğiyle Yapılmış
Mustafa Yaşar Tekiri

Resim 193: Mustafa Yaşar Tekiri Ayağının
Üzerine Atılmış Hatıl (Dokurcun)

Resim 194: Mustafa Yaşar Tekiri Kuşağındaki
Üçgen ve Madalyonlar

Resim 195: Mustafa Yaşar Tekirinin Uzunlukları
Üzerine Aralıklı Döşenmiş Zemin

Resim 196: Mustafa Yaşar Tekiri Kuşağındaki
Çiçek ve Madalyon Süslemeleri

3.52.Sabri Tonk Tekiri

Katalog No: 52

Resim No: 228-229

Çizim No:58

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

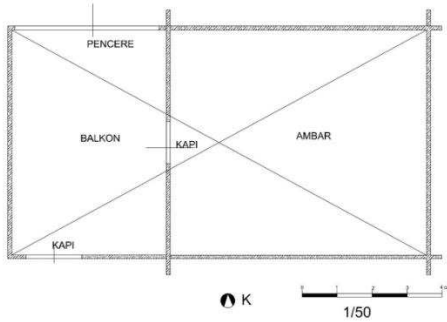
Yeri: Kabasakal Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıya ait tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerinde yükseltilmiştir. Ayaklar ve zararlı hayvanların tırmanarak gıdalara ulaşmasını engelleyen aşaklar beton ile yapılmıştır.

Balkon ile ana mekan bölümlerinden oluşan serenderin balkonu sonradan kapatılmıştır. Balkonun kuzey cephesini tamamen kapatan 26 gözlü pencere vardır. Balkonun güney cephesindeki kapıdan yapıya giriş sağlanmaktadır. Ana mekanın ahşap duvarları kurtboğazı tekniği ile tahtalar üst üste yığılarak yapılmıştır. Tahtalar 5 cm kalınlığında ve 20 cm enindedir.(Resim 228-229)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.02 m ve eni 2.80 m'dir(Çizim 58).

Çizim 58: Sabri Tonk Tekiri Planı

Resim 197: Sabri Tonk Tekiri

Resim 198: Sabri Tonk Tekiri Sonradan Kapatılmış Balkon Bölümünün Pencerelemi

3.53.Ali Demirtaş Tekiri

Katalog No: 53

Resim No: 230-234

Çizim No:59

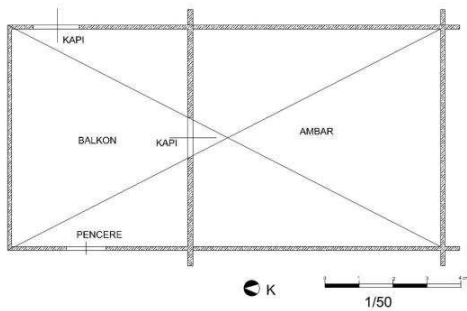
Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Dereköy Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapı üzerinde yapım tarihine ait kitabe v.b. belge bulunmamıştır.

Tanım: Sekiz adet ayak üzerine yapılan serender Uyrukoğlu Ali DEMİRTAŞ'a aittir. Ayaklar ve aşakları ahşaptandır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.66 m ve eni 3.00 m'dir (Çizim 59). Balkon ve ana mekan olarak iki bölümden oluşmuştur. Kapalı balkonun tahtaları dikey şekilde dizilmiştir ve çiviler ile çakılmıştır. Ana mekanın duvar tahtaları ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılmıştır. Giriş balkonun doğu cephesindeki kapıdan yapılmaktadır. Batı cephesinde ise pencere açıklığı bulunmaktadır. (Resim 230-233)

Kuşaklarda ahşap oyma tekniği ile yapılmış madalyon, boynu bükük çiçek ve tek gövdeli çiçek motifleri yapılmıştır. Yapıda ayrıca iki yana bakan üçgen ve ortasında madalyon bulunan süsleme de yer almaktadır.(Resim 234)

Çizim 59: Ali Demirtaş Tekiri Planı

Resim 199:Ali Demirtaş Tekiri

**Resim 200: Ali Demirtaş Tekiri Batı
Cephesindeki Dikdörtgen Pencere**

Resim 201: Ali Demirtaş Tekiri Ahşap Ayak ve Aşakları

**Resim 202: Ali Demirtaş Tekiri Ayağın Oturduğu
Paye, Yastık Taşı**

Resim 203: Ali Demirtaş Tekiri Kuşağındaki Süslemeler

3.54.Sami Bayraktar Tekiri

Katalog No: 54

Resim No: 235-239

Çizim No:60

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

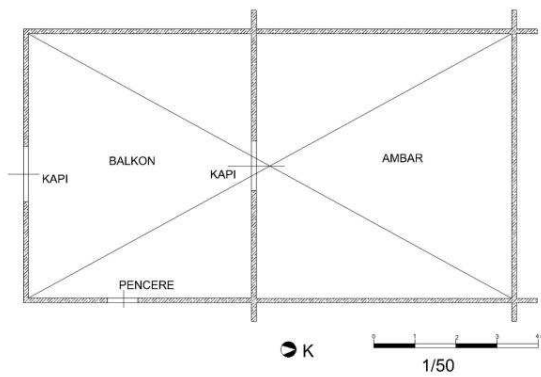
Yeri:Geyikli Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme belgesi bulunamamıştır. Mehmet BAYRAKTAR babası Sami BAYRAKTAR'ın serenderi 1972 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım:Yapı sekiz adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Ayaklar ahşaptan, yuvarlak aşaklar da taştan yapılmıştır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.25 ve eni 3.00 m'dir (Çizim 60). Yapının balkon bölümü kapalıdır. Balkonun doğu cephesinde pencere açıklığı bulunmaktadır. Güney cephesinde de yapıya giriş kapısı vardır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatılıdır.(Resim 235-237)

Yapının içerisinde ev eşyaları istiflenmiştir. İşlevini kaybetmiş bir ambar yapısıdır.

Kuşakta kartuş içerisinde ortasında madalyon bulunan iki adet üçgen motifleri yer almaktadır. Ayrıca kartuş ve büyük madalyonlar münavebelidir. (Resim 238) Kapı sövelerinde içlerinde çarkıfelek bulunan madalyonlar yer almaktadır. (Resim 239)

Çizim 60: Sami Bayraktar Tekiri Planı

Resim 204: Sami Bayraktar Tekiri

Resim 205: Sami Bayraktar Tekiri Doğu Cephesi

Resim 206: Sami Bayraktar Tekiri Taştan Aşağı

Resim 207: Sami Bayraktar Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 2089: Kapı Sövesindeki Madalyonlar

3.55.Ali Karaman Tekiri

Katalog No: 55

Resim No: 240-241

Çizim No:61

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

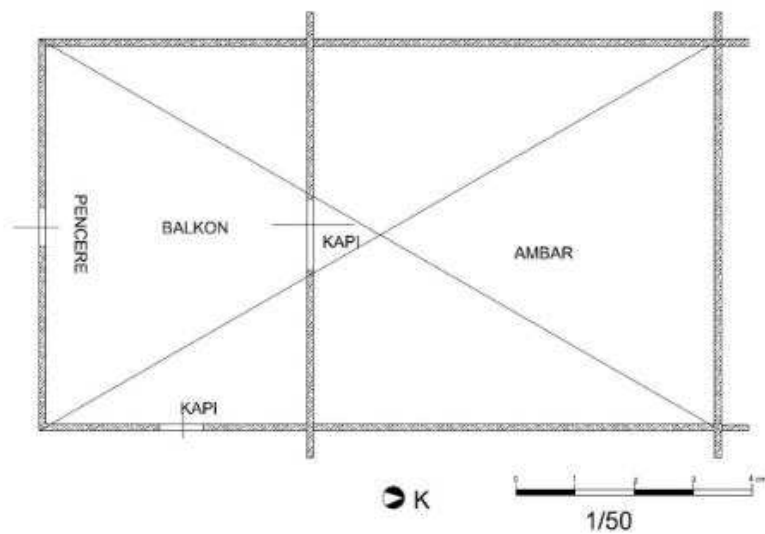
Yeri: Dorukkiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair kitabe v.b. tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar betondandır. Aşakları Bayburt taşı denilen taşlar işlenerek yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.00 m ve eni 2.93 m'dir (Çizim 61). Balkon kapalıdır ve tahtaları dikey dizilmiş, metal çiviler ile tutturulmuştur. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır. Örtü kaplaması çinko ile değiştirilmiştir. (Resim 240)

Kuşaklarda kartuşlar içerisinde iki adet üçgen ve ortalarında iki tane madalyonun yer aldığı süsleme bulunmaktadır. Ayrıca kartuş ile daha büyük madalyonlar münavebelidir. Bu süsleme biriminin hemen üst tarafında da iki yana çarkmış çiçek motifleri ve yine madalyonlar yer almaktadır. (Resim 241)

Çizim 61:Ali Karaman Tekiri Planı

Resim 209: Ali Karaman Tekiri

Resim 210: Kuşakta Yer Alan Madalyon ve Çiçek Motifleri

3.56.Mehmet Muhcu Tekiri

Katalog No:56

Resim No: 242-245

Çizim No:62

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Dereköy Mahallesi

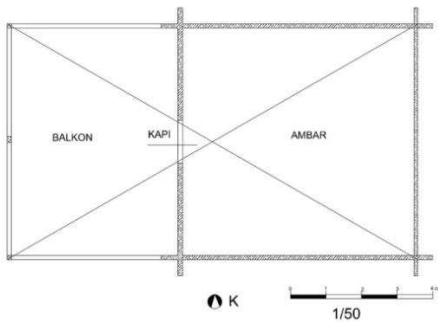
Yapım Tarihi: Yapıda tarihlendirmeye ait kitabe v.b. belge bulunmamaktadır.

Tanım: Yapı sekiz adet direk üzerine yapılmıştır. Ahşap direkler taş payeler üzerine oturtulmuştur. Aşaklar ahşaptır.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.98 m ve eni 3.17 m'dir (Çizim 62). Yapı ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Serenderin sahipleri bulunamadığından ve kapılar kilitli olduğundan serenderin içerisinde inceleme yapılamamıştır. Kıрма çatı çinko ile kaplanmıştır. Çatının çinko olması kaplamanın sonradan değiştirildiğini göstermektedir.(Resim 242)

Yapının balkonu açıktır ve balkondan üst örtüyü destekleyen üç adet direk bulunmaktadır.

Yapı zemini komar ağacı dalları ile örülerek döşenmiştir (Resim 243). Uzunluk kuşaklarında ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. İç içe geçmiş yıldız motifleri bir şerit halinde uygulanmıştır. Duvar tahtalarının tabanındaki süslemelerde de baklava dilimi desenleri ve birbirine geçirilmiş madalyonlar yer almaktadır. (Resim 244-245)

Çizim 62:Mehmet Muhcu Tekiri Planı

Resim 242: Mehmet Muhcu Tekiri

Resim 243: Zemin Döşemesi

Resim 244: Kuşaktaki Madalyon ve Baklava
Desenleri

Resim 245: Mehmet Muhcu Tekiri Kuşaklarındaki Süslemeler

3.57.Hüseyin Bayram Tekiri

Katalog No: 57

Resim No: 246-250

Çizim No:63

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

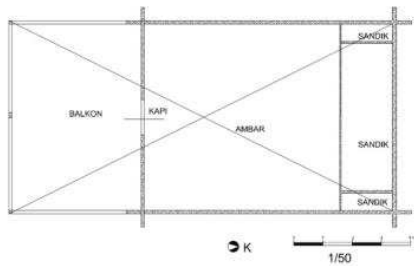
Yeri: Dereköy Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme kitabesi v.b. belge tespit edilememiştir.

Tanım:Sekiz adet direk üzerine yapılmıştır. Yapının ayakları ve aşakları özgündür ahşaptandır. Emine GÜNEY, dedesi Hüseyin BAYRAM'ın babası olan İdris BAYRAM'ın serenderi yaptırdığını söylemektedir. Balkonu açıktır. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Dikdörtgen planlıdır. Yapının boyu 6.90 cm ve eni 3.62 m'dir (Çizim 63). Balkon 2.27 m boyunda ve 3.62 m enindedir. (Resim 246)

Kırma çatı örtülüdür. Örtünün iskelet sistemi ahşaptır ve teneke ile kaplanmıştır. Balkon tavanı ile üst örtü arasındaki boşluk ana mekana açılmaktadır. Ana mekanın kuzey duvarına sabit ve zemine oturtulmuş ambar bulunmaktadır.(Resim 247-248) Balkon tarafından açılan kapı ile ana mekana girilmektedir. Ahşap kapı kanadının el işiyle yapılmış demir kilit sistemi vardır.

Kuşaklarda süslemeler bulunmaktadır. Ahşap oyma tekniği ile, birbirine geçirilmiş madalyon motifleri yer almaktadır. Baklava dilimi desenleri ise bir hasır gibi kuşakta yerini almıştır. Ayrıca madalyonlar da bulunmaktadır.(Resim 249-250)

Çizim 63: Hüseyin Bayram Tekiri Planı

Resim 211: Hüseyin Bayram Tekiri

Resim 212: Hüseyin Bayram Tekiri Ambar Birimleri

Resim 213: Tavan Arası Boşluğu

Resim 214: Hüseyin Bayram Tekirinin Kuşağındaki
Süslemelerden Görünüm

Resim 215: Kuşaklardaki Madalyon ve Baklava
Desenleri

3.58. Hasan Koral Tekiri

Katalog No: 58

Resim No: 251-253

Çizim No:64

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

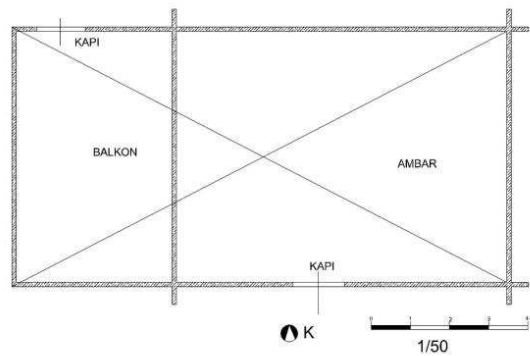
Yeri: Çamkiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Serenderde kitabe v.b. belge tespit edilememiştir.

Tanım:Sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Batı taraftaki iki ayak ile güney doğu taraftaki bir ayak beton ile değiştirilmiştir. Ortadaki ayaklar ahşaptandır. Aşaklar taş işlenerek yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.80 m ve eni 3.05 m'dir (Çizim 64). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkonu kapalıdır. Balkon tahtaları muntazam değildir ve metal çivi ile çakılmıştır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Ana mekanın güney cephesine ahşap kanatlı bir kapı açılmıştır. Balkonun batı cephesinden de bir kapı bulunmaktadır. Üst örtü kırma çatıdır. (Resim 251-252)

Kuşaklarda, ana mekan kapısının sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniği ile yapılan süslemeler bulunmaktadır. Kuşak üzerinde ortada bir madalyon yanlarda üçgenler ve yine madalyonlar yapılmıştır Ayrıca hilale benzeyen yarım daire şekilleri de yapılmıştır. Kapı sövelerinde yıldız ve çeşitli geometrik şekiller bulunmaktadır. Kapı kanadında daire içerisine alınmış madalyon da bulunmaktadır. Madalyon çiçeğe benzemektedir.(Resim 252 - 254)

Çizim 64:Hasan Koral Tekiri Planı

Resim 216: Hasan Koral Tekiri

Resim 217: Hasan Koral Tekiri Güney Cephedeki Kapı

Resim 218: Hasan Koral Tekiri Kuşaklarındaki Süslemeler

3.59.Mustafa Özkan Tekiri

Katalog No: 59

Resim No: 254-259

Çizim No:65

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Çarlaklı Mahallesi

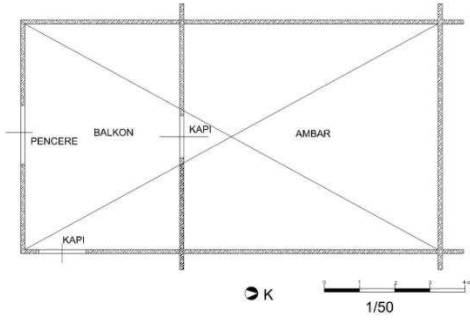
Yapım Tarihi: Serender üzerinde tarihlendirme ibaresi tespit edilememiştir. Mehmet Zeki ÖZKAN, serenderin dedesinin babası olan (Çavuş) Mustafa ÖZKAN zamanında yapıldığını söylemektedir. Mustafa ÖZKAN 1896 yılında doğmuştur ve 1920 yılında vefat etmiştir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ahşap ayaklar betonları ile değiştirilmiştir. Aşakları özgündür ve taş işlenerek yapılmıştır.

Yapıyı 1966 yılında rüzgar yerinden atmıştır ve tekrar yerine taşınarak yerleştirilmiştir. Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.30 m ve eni 3.10 m'dir (Çizim 65). Balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümden oluşan yapı dikdörtgen planlıdır. Balkon bölümü sonradan kapatılmıştır ve doğu cephesinden girişi bulunmaktadır. Balkonun kuzey cephesinde pencere açıklığı bulunmaktadır. Ana mekan girişi balkon tarafındandır. Üst örtü iskeleti ahşaptır. (254-255) Beton ile değiştirilen ayakların ahşap parçası ve taş payeleri hala yapının alt kısmında istiflenmiş bir şekilde durmaktadır (Resim 256)

Yapı içerisinde gıda haricinde birçok kullanım eşyası bulunmaktadır. Bu durumun yapının asıl işlevini kaybettiğini göstermektedir.

Kuşaklarda, ana mekan kapısının sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Uzunluk kuşaklarında iki yanda üçgen ve ortalarında bir madalyon motifleri yapılmıştır. Kapı sövelerinde ahşap oyma ile yapılan kartuşların içerisinde madalyon motifleri yer almaktadır. Kapı kanadı muntazam şekilde işlenmiştir. Kapı kanadı zencirek motifi ile beş bölüme ayrılmıştır. Üstteki iki ve alttaki iki bölümde ikişer adet madalyon bulunmaktayken ortadaki bölümde madalyon bir daire içerisine alınmıştır.(Resim 257-258)

Çizim 65: Mustafa Özkan Tekiri Planı

Resim 219: Mustafa Özkan Tekiri

Resim 220: Mustafa Özkan Tekiri Doğu Cephesi

Resim 221: Mustafa Özkan Tekiri Örtü Sistemi

Resim 222: Mustafa Özkan Tekiri Eski Taş Paye ve Ayağı

Resim 223: Ana Mekan Kapısındaki Madalyonlar

Resim 224: Mustafa Özkan Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon

3.60.Yakup Özkan Tekiri

Katalog No: 60

Resim No: 260-262

Yeri: Çarlaklı Mahallesi

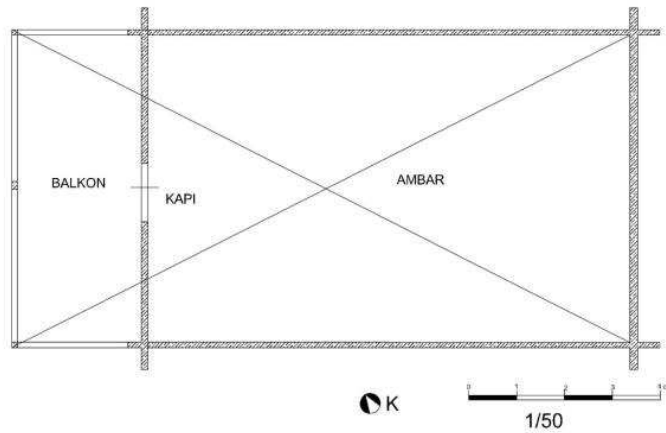
Çizim No:66

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde kitabe v.b. belge tespit edilememiştir.

Tanım: Sekiz adet ahşap ayak üzerine yapılan serenderin aşakları da ahşaptandır. Balkonu açıktır ve ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Boyu 6.76 m ve eni 3.25 m'dir (Çizim 66). Üst örtü kırma çatıdır ve tenekeler ile kaplanmıştır.(Resim 260)

Kuşaklarda, ana mekan kapısının sövelerinde ve kapı kanadının tüm yüzeyinde ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Kuşaklardaki madalyonlar iç içe geçirilerek sonsuzluk hissiye şerit halinde uzatılmıştır. Kapı sövelerinde de bu motifden yer almaktadır. Duvar tabanında da yarım daire oluşturan zencirek motifleri madalyonları içerisine alır. Bu benzer motifler kapı kanadının tüm yüzeylerinde de uygulanmıştır. Kapı kanadını sağlamlaştıran iki adet metal de yatay bir şekilde uygulanmıştır ve mızrak formundadır.(Resim 261-262)

Çizim 66:Yakup Özkan Tekiri Planı

Resim 225: Yakup Özkan Tekiri

Resim 226: Yakup Özkan Tekiri Kapıdaki
Süslemeler

Resim 227: Yakup Özkan Tekiri Kuşak Süslemesi

3.61. Ali Usta Tekiri

Katalog No: 61

Resim No: 263-265

Çizim No:67

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

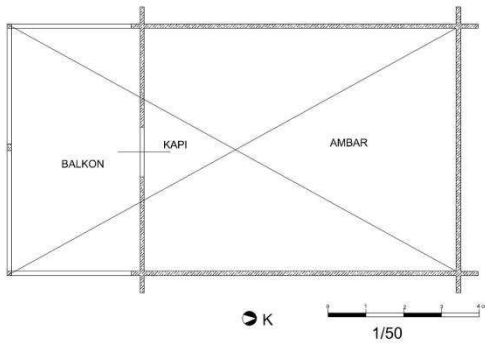
Yeri: Akçiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Ayakları ahşaptan yapılmıştır. Aşakları da özgündür ve ahşaptandır. (Resim 263-265)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.23 m ve eni 3.06 m'dir (Çizim 67). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon bölümü açıktır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Üst örtü kırma çatılıdır ve tenekeler ile kaplanmıştır. Zemini komar ağacı dalları örülerek döşenmiştir.

Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 67:Ali Usta Tekiri Planı

Resim 228: Ali Usta Tekiri

Resim 229: Ali Usta Tekiri Ahşap Ayağı ve Aşağı

Resim 230: Ali Usta Tekiri Aşağı

3.62.Fatma Güler Tekiri

Katalog No: 62

Resim No: 266-271

Çizim No:68

Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

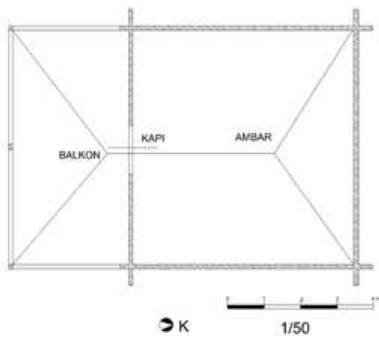
Yeri: Gökiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Serender üzerinde yapım tarihi ile ilgili bir belgeye rastlanmamıştır. Fatma GÜLER 83 yaşındadır ve serenderin yaklaşık 90 yıllık olduğunu söylemektedir.

Tanım: Şalpazarı'nın Gökiriş Mahallesinde yer alan tekir altı adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Yapıyı ve gıdaları hem nemden hem de zararlı hayvanlardan korumak için bu durum ideal bir çözüm olarak düşünülmektedir. Ayakları ve aşakları ahşaptandır. Çürüyen ahşap ayaklar yenileriyle değiştirilmiştir. Aşakları ise özgündür.(Resim 266)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 4.73 m ve eni 1.63 m'dir (Çizim 68). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon bölümü açıktır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Duvar tahtalarının kalınlığı 5 cm'dir. Kestane ağacından el hızarı ile kesilen tahtalar eğri biçimdedir (Resim 267). Tekiri yapan usta bu hafif yay çizen tahtaları muntazam bir şekilde üst üste yığmıştır. Ana mekanın içerisinde ambar birimleri yoktur (Resim 268). Üst örtü kırma çatıdır (Resim 269).

Süslemeler uzunluk kuşaklarında ve ana mekanın kapı sövelerinde yer almaktadır. Süslemeler ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır. Kuşaklarda zencirek ile oluşturulmuş dikdörtgen, üçgen ve daire motifleri vardır. Muhtemelen daire ve dikdörtgenlerin içerisi süslemeler ile doldurulacakken boş bırakılmıştır. Kapı sövelerinde çarkıfelek motif ve iç içe geçmiş madalyonlar bulunmaktadır.(Resim 270-271)

Çizim 68: Fatma Güler Tekiri Planı

Resim 231: Fatma Güler Tekiri

Resim 232: Fatma Güler Tekiri Batı Cephesi

Resim 233: Fatma Güler Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 234: Fatma Güler Tekiri Kırma Çatısı

Resim 235: Fatma Güler Tekiri Kapı Sövesindeki
Madalyonlar ve Çarkıfelek Motifi

Resim 236: Fatma Güler Tekiri Kuşağındaki Süsleme

3.63. Gdn Beşik Çatılı Tekir

Katalog No: 63

Resim No: 272-274

Çizim No:69

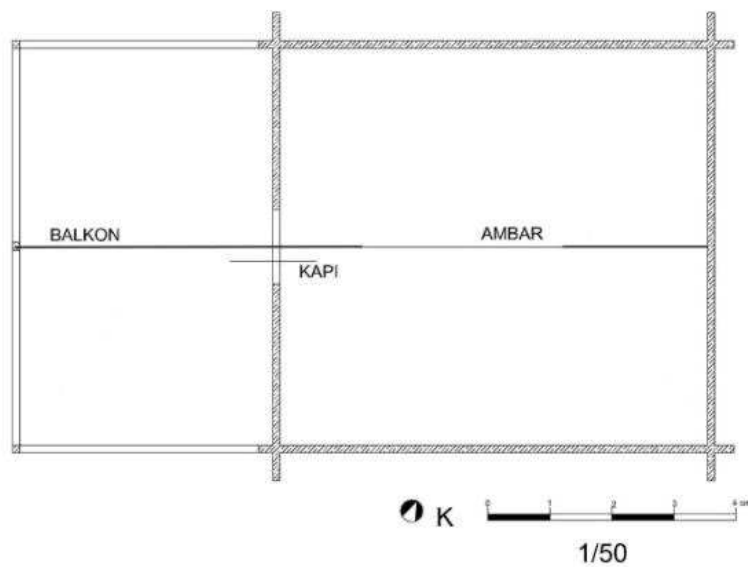
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Gdn Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir.

Tanım: Bu evin yardımcı mimarisi olan serenderin sahipleri muhtemelen gurbette yaşamaktadırlar. Kapı numarası olmayan serenderin sahipleri de tespit edilememiştir. Altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayakları betondur. Muhtemelen, çürüyen ahşap ayaklar betonları ile değiştirilirken ayakların dördünün aşakları yerine konulmamıştır. Taştan iki adet aşağı bulunan yapının iki adet aşağı da tekirin altında atıl bir şekilde bırakıldığı tespit edilmiştir.(Resim 272-274)

Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.60 m ve eni 2.70 m'dir (Çizim 69). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmuştur. Balkon bölümü açıktır. Ana mekanın ahşap duvar tahtaları ahşap geçme tekniği ile s üste yığılmıştır. Üst rts beşik çatılıdır. Balkon tavanı bulunmamaktadır ve direk çatı ile örtülmüştür. Uzanan çatıyı taşıyan  adet direk bulunmaktadır. Süsleme bakımından sadedir.

Çizim 69: Gdn Beşik Çatılı Tekir Planı

Resim 237:Güdün Beşik Çatılı Tekir

Resim 238: Güdün Beşik Çatılı Tekir Taştan Aşakları

Resim 239:Güdün Beşik Çatılı Tekirin Güney Cephesi

3.64.Mehmet Atalar Tekiri

Katalog No: 64

Resim No: 275-277

Çizim No:70-71

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

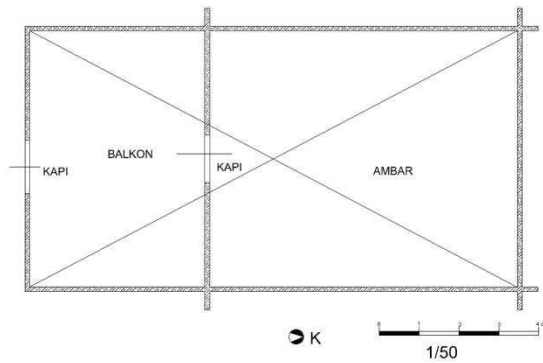
Yeri: G d n Mahallesi

Yapım Tarihi: Tarihlendirme ile ilgili bir belge tespit edilememiştir. Aliye ATALAR, eşi Mehmet ATALAR'ın serenderi 50 yıl önce satın aldığını söylemektedir.

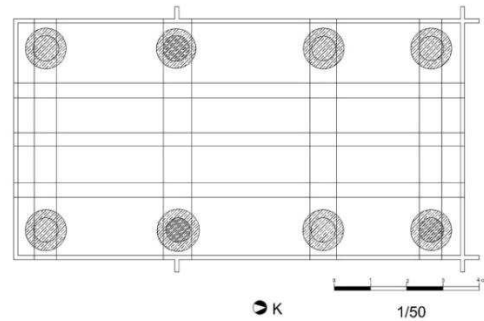
Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ahşap ayakların  r mesi sonucu yerlerine beton ayaklar yapılmıştır. Aşakları da metal sacdan yapılmıştır.

Serender satın alınıp bulunduğu yere taşınmıştır. Ahşap geçme tekniği ile yapılması bu durumu kolaylaştırmaktadır. Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 70-71). Balkonu  ivi kullanılarak tahtalar ile kapatılmıştır. Balkonu kaplayan tahtalar munzatom değildir. Balkonun kuzey cephesinden yapıya giriş kapısı bulunmaktadır. Serenderin boyu 6.43 m ve eni 3.40 m'dir. Ana mekanın zemini komar ağacı dalları örülerek döşenmiştir. Balkonun zemini tahta döşelidir. Kırmacı  rt l d r. (Resim 275-276)

Kuşaklarda iki yana sarkmış  i ek bezemeleri, madalyon ve kartuş içerisine alınmış üçgen motifleri yer almaktadır (Resim 277).

Çizim 70: Mehmet Atalar Tekiri Planı

Çizim 71: Mehmet Atalar Tekiri Zemin Planı

Resim 240: Mehmet Atalar Tekiri

Resim 241: Mehmet Atalar Tekiri Kuşak Süslemeleri

Resim 242: Mehmet Atalar Tekiri Tahta Döşeli Balkon
ve Komar Dallarlarıyla Örölmüş Ana Mekan Zemini

3.65. Tepeağı 4 A Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 65

Resim No: 278-279

Çizim No: 72

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

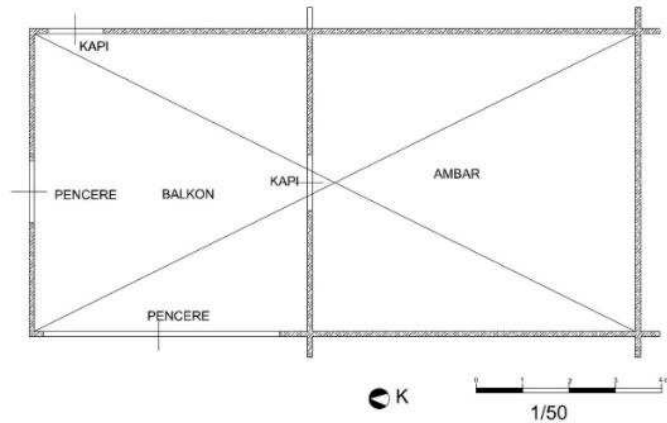
Yeri: Tepeağı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Muhtemelen gurbette olan serender sahiplerine ulaşılamamıştır.

Tanım: Sekiz adet ayak üzerine yükseltilen yapı dikdörtgen planlıdır. Ayaklar ve aşakları betonarmedir. Muhtemelen sonradan değiştirilmiştir.

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 72). Balkon kapalıdır ve batı cephesine 270 cm genişliğinde yedi gözlü pencere yapılmıştır. Kuzey cephesinden ise yapıya giriş kapısı bulunmaktadır. Balkon bölümü yüksek ihtimalle sonradan kapatılmıştır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile 5 cm kalınlığındaki tahtalar üst üste yığılarak yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır. (Resim 278)

Kuşaklarda ayaklar üzerine atılan hatılların üzerine denk gelen bölümlerinde iki yana bakan üçgen motifinin ortasında madalyon bulunmaktadır. Motifler ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır. (Resim 279)

Çizim 72: Tepeağı 4 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 243: Tepeağı 4 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 244: Tepeağı 4 A Kapı Numaralı Tekir Kuşak Süslemesi

3.66.Tepeağzı 74 B Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 66

Resim No: 280-284

Çizim No:73

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

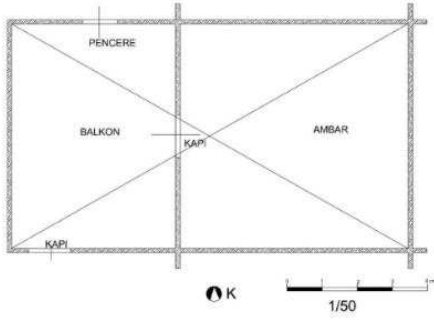
Yeri: Tepeağzı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Muhtemelen gurbette olan yapı sahiplerine ulaşılamamıştır.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve aşakları ahşaptandır. Ayaklar, toprak ile bağlantıyı kesmek ve ayakların toprağa batıp gitmesini engellemek için yastık taşlarına oturtulmuştur. Yapı eğimi bir araziye yapılmıştır.(Resim 280-281)

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Yapının boyu 5.98 m ve eni 2.95 m'dir (Çizim 73). Balkon bölümü muhtemelen sonradan kapatılmıştır. Buraya sergen yeri de denilmektedir. Mısır, fasulye v.b. kurutmak için kullanılmaktadır ancak yapının işlevi değiştiğinde bu bölüm kapatılabilmektedir. Balkonu kapatan tahtalar çiviler ile tutturulmuştur. Balkonun güney cephesinde yapıya giriş kapısı bulunmaktadır. Kuzey cephesinde de pencere açıklığı bulunmaktadır. Özgün halini koruyan ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak tahtaların üst üste yığılmasıyla oluşturulmuştur. Ana mekanın zemini komar ağacı dalları örülerek döşenmiştir. Üst örtü kırma çatılıdır, tenekeler ile kaplanmıştır.(Resim 282-283)

Kuşaklarda ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. İki yana bakan üçgenlerin ortasında madalyon bulunmaktadır. Şimdiye kadar tespit ettiğimiz tekirlerdeki süsleme kompozisyonları birbirine çok benzemektedir.(Resim 284)

Çizim 73:Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 245:Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 246: Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekirde
Ayağın Oturduğu Yastık Taşı

Resim 247: Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekirde
Balkonu Kapanan Tahtalar Çivilerle Tutturulmuş

Resim 248:Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekir
Zemin Döşemesi

Resim 249:Tepeağı 74 B Kapı Numaralı Tekir
Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon Süslemeleri

3.67.İbrahim Karagöz Tekiri

Katalog No: 67

Resim No: 285-287

Çizim No:74

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

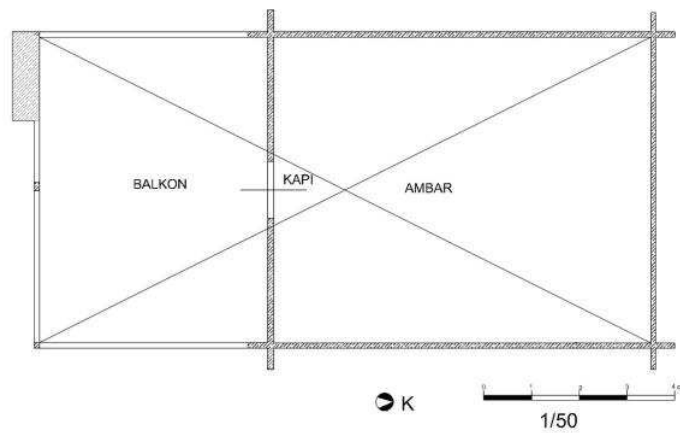
Yeri: Sütçınar Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde bir tarihlendirme ibaresi bulunmamaktadır. Tekirler resmi olarak kayıtlı da değildir. İbrahim KARAGÖZ, serenderin 1970 yılında Sayvançatak Mahallesi'nde yapıldığını ve Osman TÜRKMEN'den 1975 yılında satın alarak bulunduğu yere taşıdığını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayakları betonarmedir. Aşaklar ise taş işlenerek yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 74). Balkon bölümü açıktır. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniğiyle tahtaların üst üste dizilmesiyle yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır. Ana mekana giriş kapısı balkon tarafındadır. Yapının boyu 6.95 m ve eni 3.10 m'dir. (Resim 285-286)

Yapının uzunluk kuşaklarında ahşap oyma tekniği ile yapılmış madalyon bulunmaktadır. Ayrıca dikdörtgen kartuşlar ahşap oyma tekniği ile yapılmış ancak içleri boş bırakılmıştır.(Resim 287)

Çizim 74:İbrahim Karagöz Tekiri Planı

Resim 250: İbrahim Karagöz Tekiri

Resim 251: İbrahim Karagöz Tekiri Batı Cephesi

Resim 252: İbrahim Karagöz Tekiri Kuşak Süslemesi

3.68.Hikmet Karagöz Tekiri

Katalog No: 68

Resim No: 288-289

Çizim No:75

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Sütüinar Mahallesi

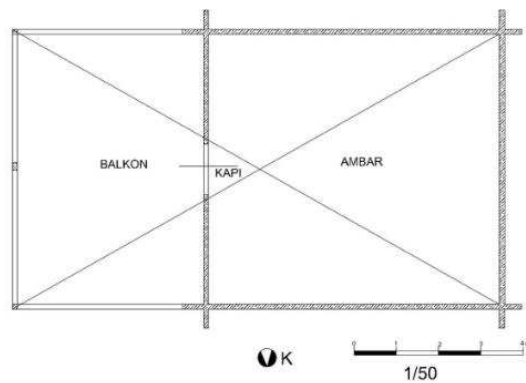
Yapım Tarihi: Yapı üzerinde bir tarihlendirme belgesine rastlanmamıştır. Gülizar KARAGÖZ serenderi amcası Hikmet KARAGÖZ'ün yaklaşık 50 yıl önce yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Ayakları betondandır ve aşakları taş işlenerek yapılmıştır.

Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşan yapının balkonu açık balkon tipindedir. Ana mekanın duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır. Yapı boyu 6.03 m ve eni 3.02 m'dir (Çizim 75). (Resim 288-289)

Yapı zemini komar ağacı dalları örülerek döşenmiştir. Balkon zemini tahtalar ile aralıksız döşenmiştir. Çünkü balkonda kurutulan mısırlar ana mekanda sopalar ile dövülmektedir. Bu esnada mısır taneleri zemin döşemesinin aralıklarından serenderin alt katına serilen hasırlara düşmektedir. Böylece mısır tanelerini ayırma işlemi tamamlanmaktadır.

Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 75:Hikmet Karagöz Tekiri Planı

Resim 253:Hikmet Karagöz Tekiri

Resim 254:Hikmet Karagöz Tekiri Kuzey Cephesi

3.69.Vahid Şekerci Tekiri

Katalog No: 69

Resim No: 290-291

Çizim No:76

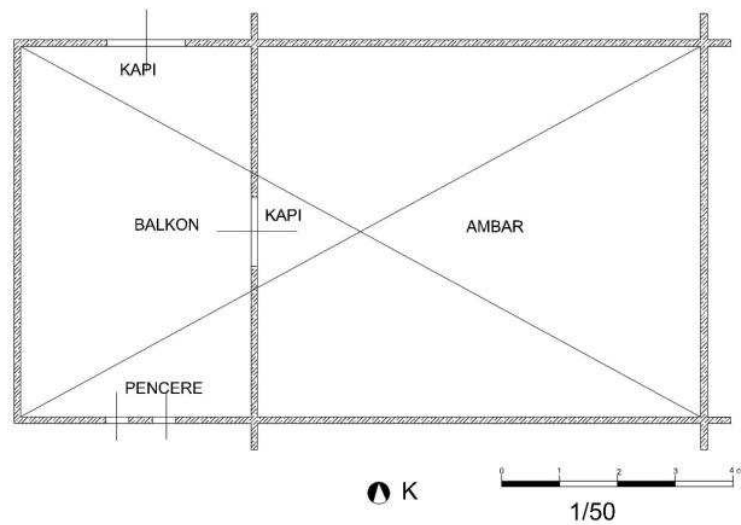
Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Turaluşağı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirme ibaresi tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine inşa edilmiştir. Ayakları ve aşakları ahşaptandır. Çürüyen ahşap ayaklar yeni ahşap ayaklar ile değiştirilmiştir..

Dikdörtgen planlı serender balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 76). Balkon bölümü kapalı yapılmıştır. Şaziye ŞEKERCİ, yapının Kayınpederi Vahid ŞEKERCİ tarafından yaptırıldığını ve balkon duvarlarının özgün olduğunu söylemektedir. Balkonun güney cephesinde 20 cm genişliğinde iki adet pencere bulunmaktadır. Batı cephesinde de 10 cm genişliğinde soba borusu deliği bulunmaktadır. Bu bölüm oda olarak da kullanılmıştır. Giriş kapısı balkonun kuzey cephesindedir. Yapı boyu 6.20 m ve eni 3.10 m'dir. Balkon genişliği 2.05 m'ye 3.10 m'dir. Kuzey cephesindeki tahta duvar çürüyerek zarar görmüştür. (Resim 290-291) Yapı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 76: Vahid Şekerci Tekiri Planı

Resim 255: Vahid Şekerci Tekiri

Resim 256: Vahid Şekerci Tekiri Güney Cephesi

3.70.Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 70

Resim No: 292-296

Çizim No:77

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

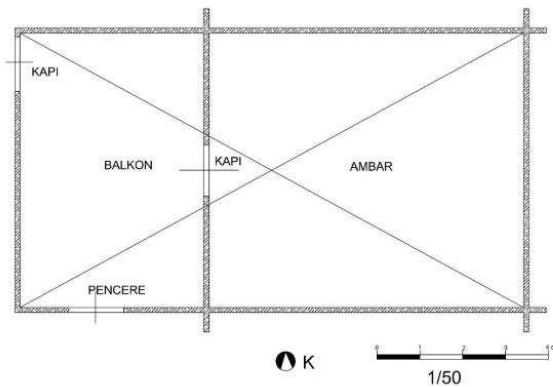
Yeri: Sugören Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda inşa tarihine dair bir belgeye rastlanmamıştır.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Yapının ayakları ahşaptır ve aşakları betondan yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 77). Ana mekan zemini aralıklı şekilde tahta döşenmiştir ve duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Balkon zemininin tahta döşemesi aralıksızdır. Balkon bölümü kapalıdır. Tahtaları dikey şekilde çivilerle çakılmıştır. Balkonun batı cephesinden yapıya giriş sağlanmaktadır. Güney cephesinde de pencere açıklığı bulunmaktadır. Üst örtü kırma çatıdır.(Resim 292-293)

Süslemeler kuşaklarda ve kapı sövelerinde bulunmaktadır. Kuşaklarda üçgen ve madalyon motifleri ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır. Kapı sövelerinde madalyonlar bulunmaktadır. Sövelerde içi boş bırakılan dikdörtgen de bulunmaktadır.(Resim 294-296)

Çizim 77:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 257:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir

Resim 258:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir

Resim 259:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Balkon Tavanı

Güney Cephesi ve Balkonun Kapatılış Şekli

Resim 295:Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Kuşağındaki Madalyonlar

Resim 2606: Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir Kapı Sövesindeki Madalyon

3.71.Ahmet Uçar Tekiri

Katalog No: 71

Resim No: 297-298

Çizim No:78

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

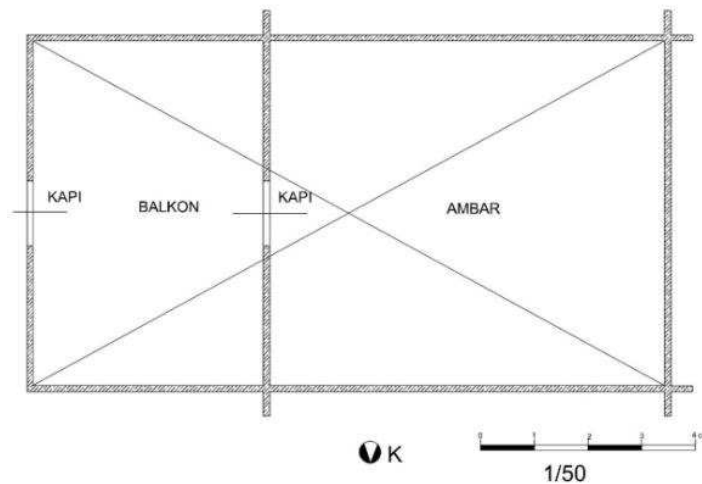
Yeri: Sinlice Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair bir belge tespit edilememiştir. Serenderin sahibi Ahmet UÇAR yaklaşık 80 yıllık olduğunu söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayakları betondandır ve aşakları taş işlenerek yapılmıştır. Eski hali ardıç ağacından olan ayaklar çürüyünce yerlerine beton ayak yapılmıştır.

Yapı dikdörtgen planlıdır, balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Balkon kısmı sonradan tahtalar ile kapatılmıştır. Buranın tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Ana mekanın duvarı ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Yapının boyu 6.23 m ve eni 3.13 m'dir (Çizim 78). Yapıya giriş balkonun ön cephesindeki kapıdan sağlanmaktadır. Yapıdan bağımsız olarak taş ile yapılan beş basamaklı merdiven girişi kolaylaştırmaktadır. Üst örtü kırma çatılıdır.(Resim 297)

Kuşaklarda ahşap oyma tekniği ile kartuşlar yapılmıştır. Ancak içleri boş bırakılmıştır (Resim 298).

Çizim 78:Ahmet Uçar Tekiri Planı

Resim 261: Ahmet Uçar Tekiri

Resim 262: Ahmet Uçar Tekiri Kuşak Süslemesi

3.72.Ahmet Köse Tekiri

Katalog No: 72

Resim No: 299-302

Çizim No:79

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

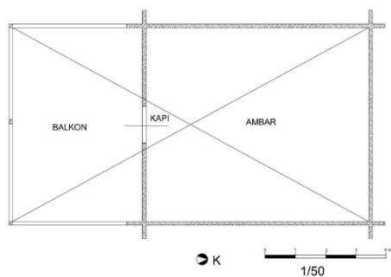
Yeri: Simenli Mahallesi

Yapım Tarihi: İnşa tarihi ile alakalı kitabe v.b. belge tespit edilememiştir. Sadettin KÖSE, yapıyı Ahmet KÖSE'nin 1970 yılında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve aşaklar beton ile yapılmıştır. Muhtemelen çürüyen ahşap ayak ve aşakların yerine bu beton olanları yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı serender balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Açık balkon tipine sahip yapı kurtboğazı tekniği ile yapılmıştır (Resim 299). Üst örtü kırma çatıdır. Yapı boyu 6.20 m ve eni 3.10 m'dir (Çizim 79). Ana mekanın zemini komar ağacı dalları ile örülmüştür, balkon zemini ise sık yerleştirilmiş tahtalar ile döşenmiştir. (Resim 300)

Kuşaklarda ve giriş kapısının üst sövesinde ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Giriş kapısının sövesinde madalyon ve iki yana sarkmış çiçek motifleri bulunmaktadır (Resim 301). Kuşaklarda dikdörtgen kartuşlar yapılmış ve her iki ucuna da içe bakan üçgen motifleri yapılmıştır. Bu kartuşların içerisi madalyon motifleriyle doldurulmuştur. İki kat olan süslemenin üst katında iki yana sarkmış bezemeleri kartuşlara yerleştirilmiştir. Kartuşun yanında bir madalyon ve sonra tekrar kartuş münavebeli şekilde yapılmıştır (Resim 302).

Çizim 79: Ahmet Köse Tekiri Planı

Resim 263: Ahmet Köse Tekiri

Resim 300: Ahmet Köse Tekiri Zemin Döşemesi

Resim 264: Ahmet Köse Tekirinin Kuşağındaki Madalyon
ve Çiçek Süslemeleri

Resim 301: Ahmet Köse Tekiri Kapı Sövesindeki
Süsleme

3.73.Mehmet Yanık Tekiri

Katalog No: 73

Resim No: 303-305

Çizim No:80

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

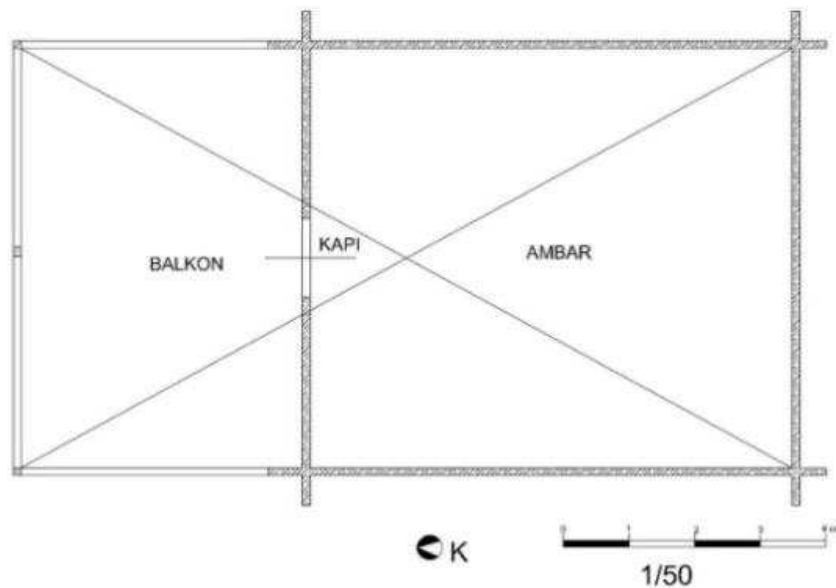
Yeri: Sayvançatak Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme kitabesi v.b. tespit edilememiştir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ahşaptan, aşaklar ise taş malzemeden yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı, balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Açık balkon tipine sahiptir ancak balkonun doğu cephesi ve batı cephesi sonradan kapatılmıştır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Üst örtü kırma çatıdır ve çinko ile kaplanmıştır. Muhtemelen sonradan çinko kaplanmıştır. Yapı boyu 6.15 m ve eni 3.20 m'dir (Çizim 80).(Resim 303)

Kuşaklarda üçgen, ortasında çarkıfelek bulunan madalyonlar ve iki yana sarkmış çiçek motifleri bulunmaktadır. Kapı sövelerinde madalyon ve iki yana sarkmış çiçek motifleri ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır (Resim 304-305).

Çizim 80: Mehmet Yanık Tekiri Planı

Resim 265: Mehmet Yanık Tekiri

Resim 266: Mehmet Yanık Tekiri Kuşak Süslemesi

Resim 267: Mehmet Yanık Tekiri Sövedeki Süslemeler

3.74.Mustafa Metin Tekiri

Katalog No: 74

Resim No: 306-308

Çizim No:81

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

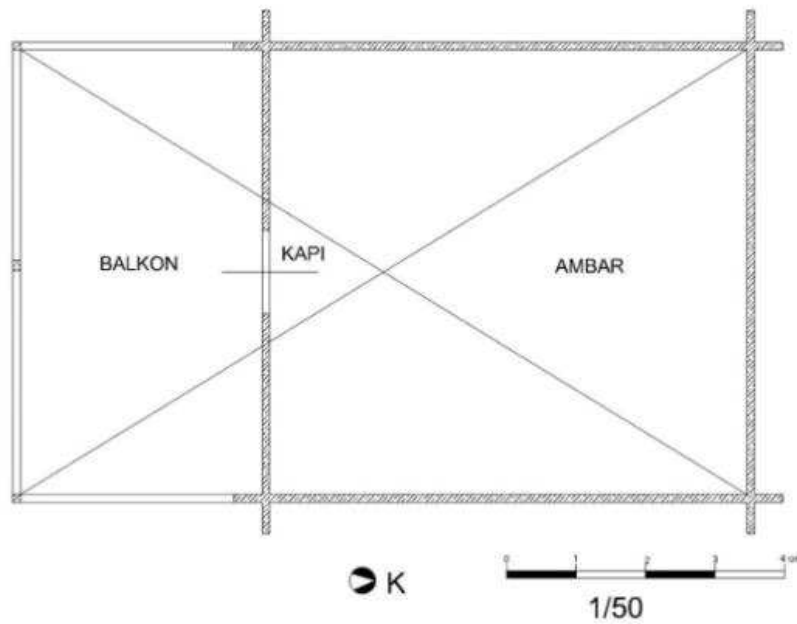
Yeri: Kireç Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıda tarihlendirme tespit edilememiştir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar beton ile yapılmıştır. Aşaklar taş malzemeden yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.55 m ve eni 3.04 m'dir (Çizim 81). Açık balkon tipine sahiptir. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır ve zemini komar ağacı dalları ile örülmüştür. Üst örtü kırma çatıdır. (Resim 306)

Kuşaklarda tek gövdeli çiçek bezemeleri ve madalyonlar bulunmaktadır (Resim 307). Kapı sövelerinde içerisinde altı kollu yıldız bulunan madalyonlar yer almaktadır (Resim 308).

Çizim 81:Mustafa Metin Tekiri Planı

Resim 268: Mustafa Metin Tekiri

Resim 307 Mustafa Metin Tekiri Kuşagındaki
Madalyonlar

Resim 308: Mustafa Metin Tekiri Kapı Sövesindeki
Madalyon

3.75.Muhammet Yılmaz Tekiri

Katalog No:75

Resim No: 309-311

Çizim No:82-83

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

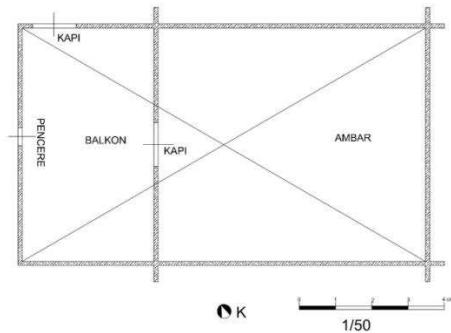
Yeri: Kalecik Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Sakine YAVUZ, serenderi babası Muhammet YILMAZ'ın 1955 yılında yaptırdığını söylemektedir. Bölgede bu tür yapılar belgelendirilmediğinden ve üzerine kitabe, tarih v.b. yazılmadığından ilk inşa tarihleri ile alakalı somut belge etmek imkansızlaşmaktadır.

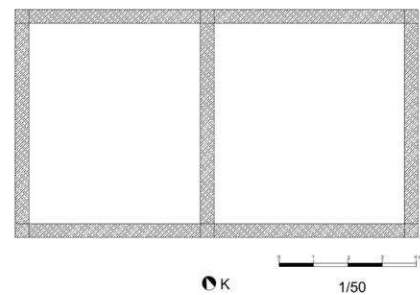
Tanım: Yapı altı ayaklı beton platform üzerindedir. Çürüyen ahşap ayaklar yerine betonarme kullanılmıştır. Ahşap hatılların da kaldırıldığı yapı beton platform üzerine yerleştirilmiştir.

Ambar yapısı balkon ve ana mekan olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Balkon bölümü sonradan kapatılmıştır. Balkonun kuzey cephesinde kapı girişi, batı cephesinde de pencere açıklığı bulunmaktadır. İç mekan kapısı balkon tarafındadır. Balkonda dikey dizilen tahtalar çiviler ile tutturulurken ana mekan duvarlarının yapımında ahşap geçme tekniği kullanılmıştır. Üst örtü kırma çatılıdır. Yapı boyu 5.87 m ve eni 3.14 m'dir (Çizim 82-83). (Resim 309-310)

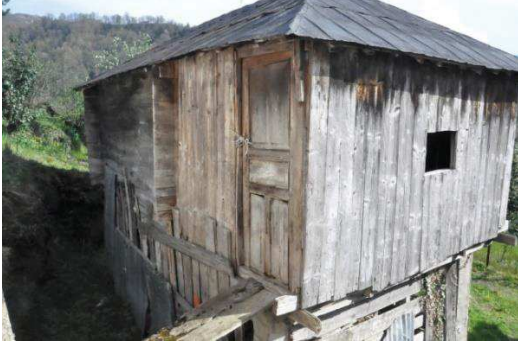
Ahşap tahta duvarların oturduğu uzunlukların kuşaklarında iki ucunda içe doğru bakan üçgenler olan kartuşlar bulunmaktadır. Kartuşlar arasında madalyon motifi de yer almaktadır. Süslemeler ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır. (Resim 311)

Çizim 82: Muhammet Yılmaz Tekiri Planı

Çizim 83: Muhammet Yılmaz Tekiri Zemin Planı

Resim 2699: Muhammet Yılmaz Tekiri
Muhammet

Resim 27010: Beton Platform Üzerindeki
Yılmaz Tekiri

Resim 311: Muhammet Yılmaz Tekiri Kuşağındaki Üçgen ve Madalyonlar

3.76. Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 76

Resim No: 312-316

Çizim No:84

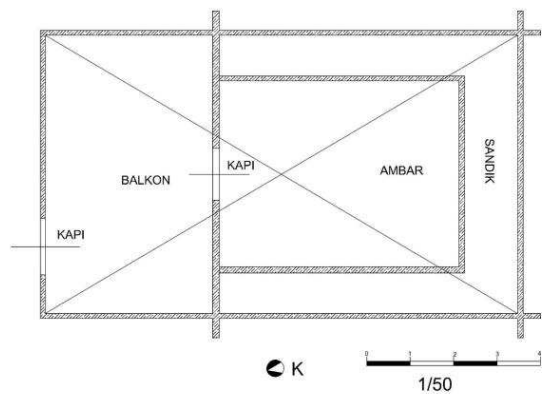
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Çarlaklı Mahalesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Ethem ŞAHİN, yapının Karakaya Mahallesinden Mustafa HİDİR'a 1948 yılında getirildiğini söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar betondur, aşakları ise kare şeklinde kesilmiş metal saclardan yapılmıştır. Özgün aşaklar ahşaptandır. Balkon sonradan tahtalar ile kapatılmıştır. Kuzey bölümü ise çinko ile kaplanmıştır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır ve doğu cephesinde ahşap parmaklıklı pencere açıklığı bulunmaktadır. Güney taraftaki köşelerde ahşap geçme tekniği uygulandığı için oluşan tahta artırımları kesilmiştir ve metaller ile kaplanmıştır. Giriş kuzey taraftaki kapıdan sağlanmaktadır. Serender eğimli bir araziye yapılmıştır. Kıрма çatılıdır. Yapı boyu 3.32 m ve eni 5.76 m'dir (Çizim 84). İçeride duvarlara sabitlenmiş U şeklinde ambar bulunmaktadır. Serender gıda saklama ve koruma işlevini kaybetmiştir. İçeride gıda haricinde birçok kullanım eşyası bulunmaktadır. (Resim 312-315)

Yapının dış cephesinde süsleme bulunmamaktadır. Ana mekan kapısının sövelerinde içlerinde yıldız olan baklava dilimleri bulunmaktadır (Resim 316).

Çizim 84: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 312: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir

Resim 313: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir
Pencere Açıklığı

Resim 314: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir
Ana Mekan Bölümü

Resim 315: Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir
Ambar Birimi

Resim 316: Kapı Sövelerindeki Süslemeler

3.77.Abdullah Usta Tekiri

Katalog No: 77

Resim No: 317-320

Çizim No:85

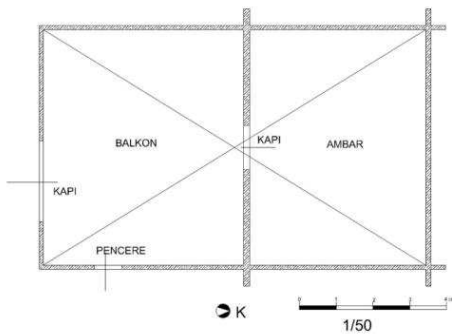
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Akçiriş Mahallesi

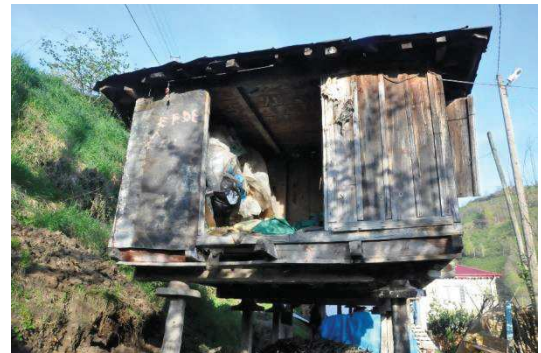
Yapım Tarihi: Yapıyla alakalı tarihlendirmeye dair belge tespit edilememiştir.

Tanım: Altı adet ahşap ayak üzerine yapılmıştır. Ahşap aşakları da özgündür. Balkonu kapalıdır. Balkon tahtaları dikey dizilmiş ve çiviler ile tutturulmuştur. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.26 m ve eni 2.91 m'dir (Çizim 85). Kuzey cephesinde yapıya giriş kapısı olan balkonun batı cephesinde pencere açıklığı bulunmaktadır. Ana mekanın zemini komar ağacı dalları örülerek yapılmıştır. Balkon zemini ise sık döşenen tahtalardan oluşmuştur. Kıрма çatı örtülüdür.(Resim 317-318)

Kuşaklarda, ana mekan kapısının sövelerinde ve kapı kanadında ahşap oyma tekniği ile yapılmış süslemeler bulunmaktadır. Kapı kanadının ortasında içerisinde çarkifelek olan büyük bir madalyon bulunmaktadır. Bu madalyonun etrafında da daha küçük boyutta sekiz adet içlerinde çarkifelen olan madalyon bulunmaktadır. Kapı sövelerinde ve kapı kanadının etrafında içlerinde yıldız bulunan madalyon ve yarım madalyonlar bulunmaktadır (Resim 319) Kuşaklarda zencirek motifleri ve madalyonlar bulunmaktadır (Resim 320)

Çizim 85: Abdullah Usta Tekiri Planı

Resim 317:Abdullah Usta Tekiri

Resim 318:Abdullah Usta Tekiri Doğu Cephesi

Resim 320:Abdullah Usta Tekiri Zencirek ve Madalyonlar

Resim 319:Abdullah Usta Tekiri Kapı Kanadı

3.78.Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 78

Resim No: 321

Çizim No:86

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

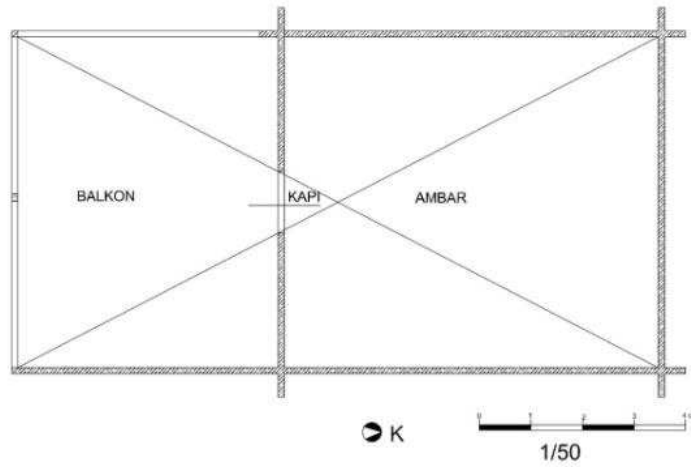
Yeri: Akçiriş Mahallesi

Yapım Tarihi: Tarihlendirme ile alakalı belge tespit edilememiştir. Serender sahiplerine ulaşılammıştır.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerinde yükseltilmiştir. Ayaklar ve aşakları beton ile yapılmıştır. Muhtemelen çürüyen ahşap ayaklar betonları ile yenilenmiştir. Çürüyen aşaklar betonları ile değiştirilmiştir. Özgün aşaklar hala tekirin alt tarafında yerde durmaktadırlar.

Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon bölümü açık tiplidir. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile yapılmıştır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 6.53 m ve eni 3.26 m’dir (Çizim 86). (Resim 321)

Kuşaklarda ahşap oyma ile yapılmış üçgen ve yıldız motifleri bulunur. Kapı sövelerinde de şerit ve yıldız motifleri bulunmaktadır. Kapı kanadı süsleme bakımından sadedir.

Çizim 86: Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 321:Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekir

3.79.Mehmet Söyler Tekiri

Katalog No:79

Resim No: 322

Çizim No:87

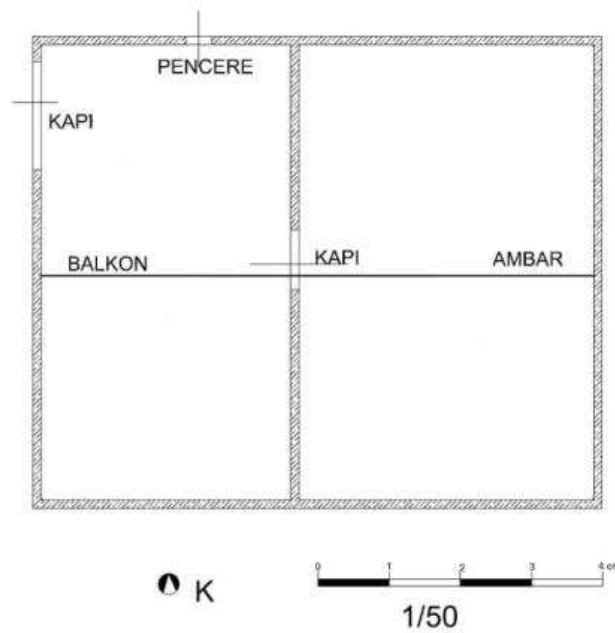
Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kuzuluk Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Yılmaz SÖYLER, serenderi dedesi Mehmet SÖYLER'in 1950 yıllarında yaptırdığını söylemektedir.

Tanım: Serender altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayakları ve aşakları ahşaptandır. Çivili bir tekirdir. Yani ahşap geçme tekniği kullanılmamıştır. Ana mekanı oluşturan tahtalar dört köşeye konulan ahşap direklere çiviler ile tutturulmuştur.(Resim 322)

Dikdörtgen planlı yapı geç dönem tekiridir (Çizim 87). Çünkü çivi kullanımı teknolojinin gelişmesi ile sonradan başlamıştır. Tekir balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon bölümünü kapatan tahtalar da çiviler ile tutturulmuştur. Üst örtü beşik çatılıdır.

Çizim 87:Mehmet Söyler Tekiri Planı

Resim 322: Mehmet Söyler Tekiri

3.80.Zeki Muhcu Tekiri

Katalog No: 80

Resim No: 323-324

Çizim No:88

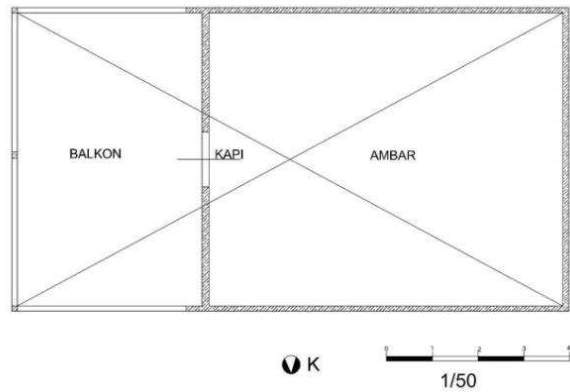
Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Gökçeköy Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapıyla ilgili tarihlendirmeye dair bir belge tespit edilememiştir. Yapının sahibi Zeki MUHCU, serenderi Muhammet MUHCU ile beraber 1997 yılında yaptıklarını söylemektedir.

Tanım: Serender sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Çürüyen ardıc ayaklar beton ayaklar ile değiştirilmiştir. Ahşap aşaklar da değiştirilerek betondan yapılmıştır. Beton aşaklar kalıp kullanılarak yapılmaktadır. Yapı zemininin düzgün bir şekilde oturtulabilmesi için her iki ayağın üzerine 15x15 cm kalınlığında ahşap hatıllar atılmıştır. Bu hatıllara yörede dokurcun da denilmektedir. Bu kalın hatılların üzerine de dikey şekilde ve eşit aralıklarla 5 adet uzunluk dizilmiştir. Yapı boyu 6.08 m ve eni 3.15 m'dir (Çizim 88). (Resim 323-324)

Serender balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmuştur. Balkon bölümü açıktır. Balkon kış aylarında cablama ve çadırlar ile geçici olarak kapatılmaktadır. Ahşap duvarın tahtaları çiviler kullanılarak birbirine tutturulmuştur. Bu geç dönem serenderinde kurtboğazı tekniği kullanılmamıştır. Ana mekan bölümünde ambar bilimi bulunmamaktadır. Yapıda süsleme bulunmamaktadır.

Çizim 88: Zeki Muhcu Tekiri Planı

Resim 323:Zeki Muhcu Tekiri

Resim 324: Aşak Kalıbı

3.81.Ayşe Ergin Tekiri

Katalog No: 81

Resim No: 325-327

Çizim No:89

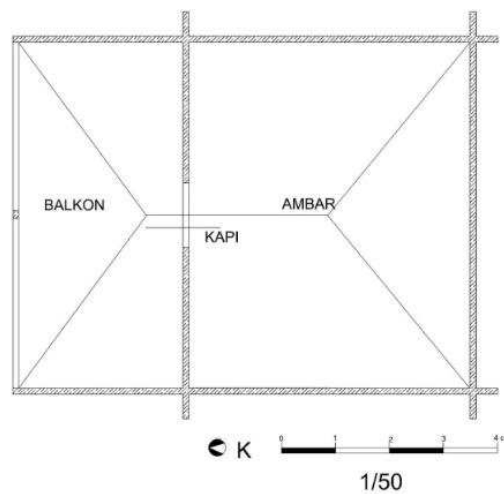
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kabasakal Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapım tarihine ait bir bilgiye ulaşılammıştır.

Tanım: Dikdörtgen planlı yapı altı adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Yapının yuvarlak aşakları bulunmamaktadır. Muhtemelen çürüyen ahşap ayaklar betonları ile değiştirilirken aşakları yerine takılmamıştır.

Ana mekanın duvarları ahşap tahtaların köşelere konulan direklere çivi ile tutturulması ile yapılmıştır. Balkonun doğu cephesi kapalıdır. Giriş kapısı balkon tarafındandır. Yapı boyu 4.50 m ve eni 2.43 m'dir (Çizim 89). Ana mekanda ambarlar bulunmamaktadır. İçeride gıda haricinde çeşitli kullanım eşyaları yer almaktadır. Tarımın azalması ve teknolojinin etkisiyle dolap v.b. aletlerin çıkması serenderlerin işlevinin bitmesine veya işlevlerinin değişmesine neden olmuştur. Üst örtü kırma çatıdır. Çatının iskelet sistemi ahşaptır ve teneke ile kaplanmıştır. Balkonun ahşap döşemeli tavanı ve çatı örtüsü arasında kalan boşluk ana mekana açılmaktadır. Buraya çeşitli eşyalar konulabilmektedir. (Resim 325-327) Süsleme bakımından sade bir yapıdır.

Çizim 89: Ayşe Ergin Tekiri Planı

Resim 325: Ayşe Ergin Tekiri

Resim 326: Ayşe Ergin Tekiri Ana Mekan Bölümü

Resim 327: Ayşe Ergin Tekiri Tavan Arası

3.82.Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir

Katalog No: 82

Resim No: 328-329

Çizim No:90

Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

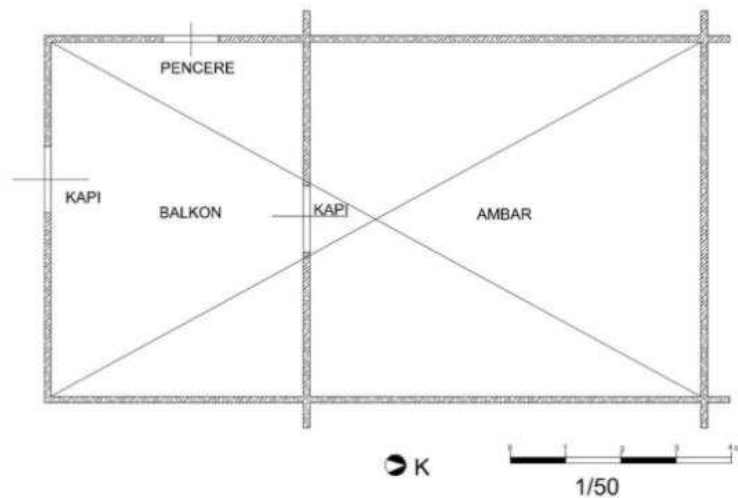
Yeri: Geyikli Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapı üzerinde tarihlendirme belgesi tespit edilememiştir. Muhtemelen gutbet hayatı yaşayan serender sahiplerine ulaşılammıştır.

Tanım: Sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve aşakları betondan yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır (Çizim 90). Balkon bölümü ahşap tahtalar ile kapatılmıştır. Balkonun batı cephesinde pencere bulunmaktadır. Pencerede demir parmaklıklar vardır ve cam ile kapatılmıştır. Balkon muhtemelen sonradan kapatılmıştır, tahtaları metal çiviler ile çakılmıştır. Balkonun güney cephesinde de yapıya giriş kapısı bulunmaktadır. Yapıya girişi kolaylaştırmak için taş malzemeden yapılmış serenderden bağımsız sekiz basamaklı merdiven bulunmaktadır.(Resim 328)

Kuşaklarda iki yana bakan üçgen ve ortalarında madalyon motifleri bulunmaktadır (Resim 329)

Çizim 90: Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir Planı

Resim 328:Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir

Resim 2719:Kuşaktaki üçgen ve madalyon motifleri

3.83.Mustafa Özdin Tekiri

Katalog No: 83

Resim No: 330-332

Çizim No:91

Tip: Açık balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Düzköy Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapı ile ilgili tarihlendirmeye dair bilgi bulunamamıştır. Ahmet ÖZDİN, 1938 doğumlu olduğunu yapıyı babası Mustafa ÖZDİN'in yaptırdığını ve kendini bildiğinden beri yapının burada olduğunu söylemektedir.

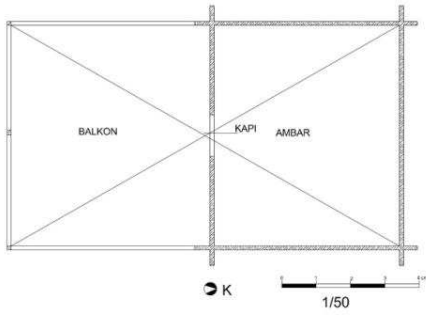
Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine oturtulmuştur. Ayaklar betondan yapılmıştır. Aşakları ise hala özgündür ve ahşaptandır.

Yapı balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Gürgen ağacından yapılan tahtalar ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılarak ana mekanın duvarları oluşturulmuştur. Balkonu açıktır. Ana mekanın kuzey yöndeki duvarı ile bitişik ve zemine oturmuş şekilde duran ambar bulunmaktadır. Kapı kanadında el işi ile yapılmış demir kilit sistemi bulunmaktadır. Dikdörtgen planlı yapının boyu 5.97 m ve eni 3.30 m'dir (Çizim 91).(Resim 330-331)

Ana mekanın zemini aralık oluşturacak şekilde tahtalar ile döşenmiştir. Balkonun ahşap tahta döşeli tavanı ile çatı örtüsü arasında kalan boşluk ana mekana açılmaktadır. Buraya çeşitli eşyalar konulmaktadır. Üst örtü kırma çatılıdır, iskelet sistemi ahşaptır ve tenekeler ile kaplanmıştır.

Serender işlevini kaybetmiştir, içeride gıda haricinde çeşitli kullanım eşyaları konulmuştur.

Kapı sövelerinde içerisinde sekiz kollu yıldız olan baklava dilimleri bulunmaktadır (Resim 332).

Çizim 91: Mustafa Özdin Tekiri Planı

Resim 330: Mustafa Özdin Tekiri

Resim 331: Mustafa Özdin Tekiri Demir Kilit Sistemi

Resim 332: Mustafa Özdin Tekiri Kapı
Sövesindeki Süsleme

3.84.Ahmet Yılmaz Tekiri

Katalog No: 84

Resim No: 333-336

Çizim No:92 **Tip:** Kapalı balkonlu, altı ayaklı

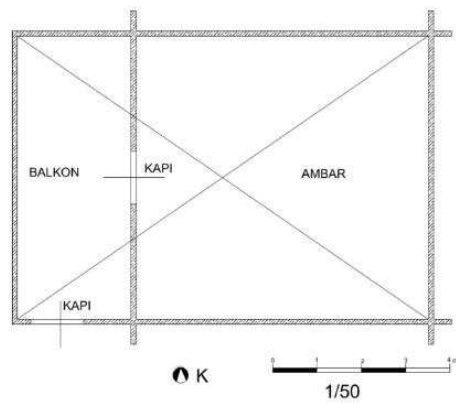
Yeri: Düzköy Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapının üzerinde kitabe v.b. belge tespit edilememiştir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yükseltilmiştir. Ayaklar ve aşakları ahşaptan yapılmıştır.

Dikdörtgen planlı yap balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmuştur (Çizim 92). Balkon bölümü sonradan kapatılmıştır, tahtaları yenidir ve çiviler ile tutturulmuştur. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği kullanılarak tahtaların üst üste dizilmesiyle yapılmıştır. Balkonun güney cephesinden yapıya giriş bulunmaktadır. Ana mekana balkon tarafından açılan bir giriş kapısı bulunmaktadır. Ana mekan kapısı yapının batı cephesindedir. Kapı kanatları ahşaptır. Ana mekan kapısının demir kilit sistemi bulunmaktadır.(Resim 333)

Hatıllar üzerine atılan ve duvarların üzerine oturduğu uzunluklar çantı tekniği ile üst üste konulmuştur ve sağlamlaştırmak için el işiyle yapılmış demir çiviler kullanılmıştır. Ahşap geçme tekniği ile birbiri üzerine yığılan tahtalar arasında ahşap çivi de kullanılarak duvar sağlamlaştırılmıştır. Oldukça eski bir yapıdır. Üst örtü kırma çatıdır. (Resim 334-336)

Çizim 92:Ahmet Yılmaz Tekiri Planı

Resim 333: Ahmet Yılmaz Tekiri

Resim 334: Ahmet Yılmaz Tekirinde Uzunluk Ağacı
Hatların Üzerine Çantı Tekniği İle Oturtulmuş

Resim 335: Ahmet Yılmaz Tekirinde Uzunluk Ağacı,
Hatla El Yapımı Demir Çivi İle Tutturulmuştur

Resim 336: Ahmet Yılmaz Tekirinde Tahta Duvar Ahşap Çivi İle Sağlamlaştırılmış

3.85.Hasan Karagül Tekiri

Katalog No: 85

Resim No: 337-338

Çizim No:93

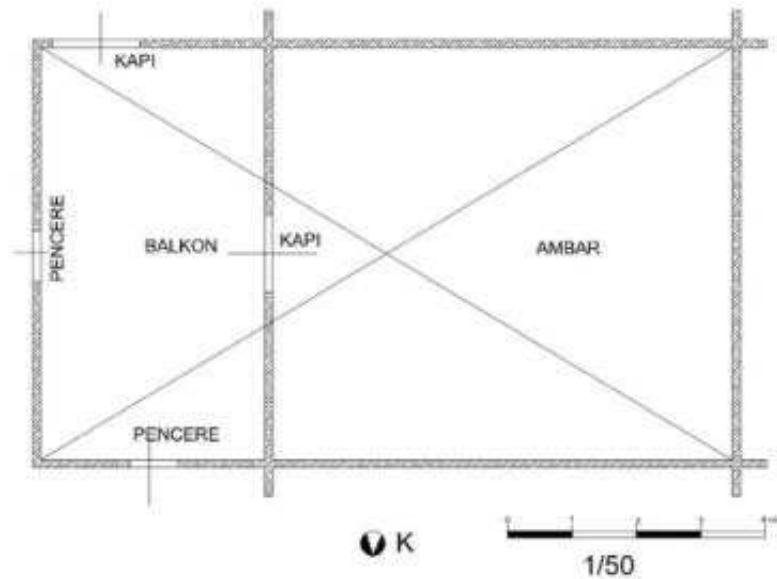
Tip: Kapalı balkonlu, sekiz ayaklı

Yeri: Düzköy Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde yapım tarihi ile alakalı bilgi tespit edilememiştir. Ayşe KARAGÜL, 1943 doğumlu olduğunu ve kendini bildiğinden beri yapının var olduğunu söylemektedir.

Tanım: Yapı sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayaklar ve aşakları ahşaptan yapılmıştır.

Dikdörtgen planlıdır (Çizim 93). Balkon ve ana mekan bölümlerinden oluşmaktadır. Balkon kısmı tahtalar ile kapatılmıştır. Bu bölümün tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Asıl özgün taraf olan ana mekanın tahtaları ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılmıştır. Ana mekanın balkon tarafından giriş kapısı bulunmaktadır. Balkon kapatıldıktan sonra güney cepheden de giriş kapısı açılmıştır. Balkonun kuzey ve doğu cephesinde pencere açıklıkları bulunmaktadır.(Resim 337-338)

Çizim 93:Hasan Karagül Tekiri Planı

Resim 337: Hasan Karagöl Tekiri

Resim 338: Hasan Karagöl Tekiri Pencere Açıklığı

3.86. Abdullah Kurukız Tekiri

Katalog No: 86

Resim No: 339-340

Çizim No:94

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

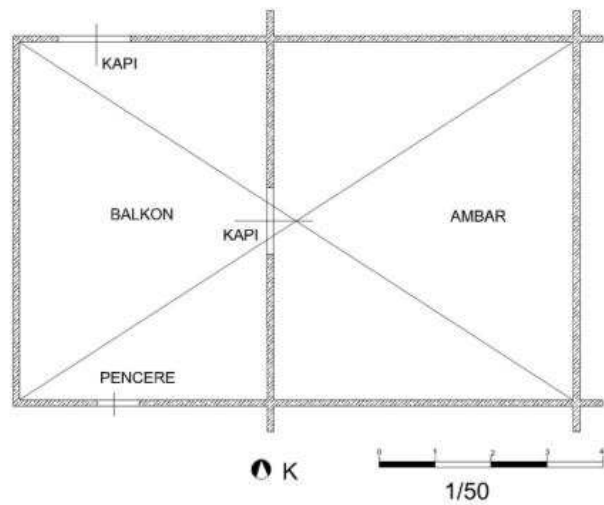
Yeri: Kasımağzı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye dair belge tespit edilememiştir. Şalpazarı Belediye Başkanı Refik KURUKIZ, kendilerine ait olan yapıyı babası Abdullah KURUKIZ'ın yaptırdığını ve yaklaşık 50 yıllık olduğunu söylemektedir.

Tanım: Yapı altı adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayakları ahşaptan, aşakları ise taş işlenerek yapılmıştır. Ayaklar taş payeler üzerine oturtularak toprak ile bağlantısı kesilmeye çalışılmıştır. Bu sayede ahşabın erken çürümesi önlenmek istenmiştir.

Balkon bölümü ahşap tahtalar ile kapatılmıştır. Bu bölümün tahtaları dikey şekilde dizilerek çivilerle tutturulmuştur. Balkonun güney cephesinden pencere açılmıştır. Kuzey cephesinde yapıya giriş kapısı bulunmaktadır. Ana mekan duvarları ahşap geçme tekniği ile oluşturulmuştur. Dikdörtgen planlı yapının boyu 3.00 m ve eni 2.98 m'dir (Çizim 94).(Resim 339-340)

Üst örtü kırma çatılıdır ve çinko kaplaması daha yenidir.

Çizim 94: Abdullah Kurukız Tekiri Planı

Resim 339:Abdullah Kurukız Tekiri

Resim 27240:Abdullah Kurukız Tekiri Geçme Tekniğindeki Ahşap Çivi

3.87.Mican Karaca Tekiri

Katalog No: 87

Resim No: 341-348

Çizim No:95

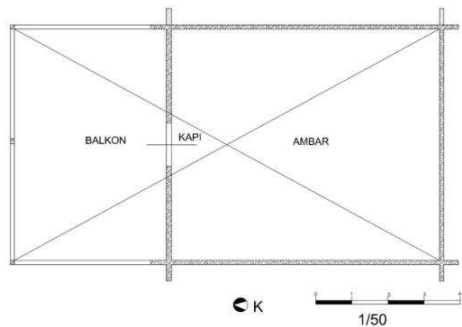
Tip: Açık balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Kasımağzı Mahallesi

Yapım Tarihi: Yapı üzerinde tarihlendirmeye ilgili bir belge bulunmamaktadır. Hikmet KARACA, yapıyı 1948 yılında dedesi Mican KARACA'nın Halloğlu Celal KIRAN'dan satın alarak bulunduğu yere taşıdığını söylemektedir.

Tanım: Yapı dikdörtgen planlıdır ve altı adet ayak üzerine yapılmıştır (Çizim 95). Hikmet KARACA, 1966 yılında çürüyen ahşap direkleri yeni ahşap direklerle değiştirmiştir. Serenderi 2012 yılında rüzgarın devirmesi sonucu beton ayak direkleri yapılmıştır ve yapı bu ayaklar üzerine yükseltilmiştir. Aşakları hala özgündür ve ahşaptan yapılmışlardır. İçeride bulunan ambarlar sökülüştür. İçeride mısırlar bulunan yapı işlevini hala kaybetmemiştir. Üst örtü kırma çatıdır ve iskelet sistemi ahşaptan yapılmıştır. Balkon ve ana mekan bölümünden oluşan yapı açık balkonludur. Giriş kapısı balkon tarafındandır. Kapı kanadı ahşaptır ve el işçiliğiyle yapılmış demir kilit sistemine sahiptir. (Resim 341-344)

Kuşaklarda ve kapı sövelerinde ahşap oyma tekniğiyle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Kuşaklarda zencirek motifi bulunmaktadır. Zencirekten yarım daire motifleri yapılmıştır ve bu motifler iç içe geçmiştir. Kapı sövelerinde de zencirek motifi bulunmaktadır.(Resim 345-348)

Çizim 95:Mican Karaca Tekiri Planı

Resim 341: Mican Karaca Tekiri

Resim 342: Mican Karaca Tekiri Doğu Cephesi

Resim 343: Mican Karaca Tekiri Ana Mekandaki
Mısır Koçanları

Resim 344: Mican Karaca Tekiri Kapı Kanadındaki
Demir Kilit Sistemi

Resim 345: Tekir Kuşağındaki Zencirek Motifleri

Resim 346: Kuşaktaki Zencirek ve Madalyon Motifi

Resim 347: Kuşaktaki Zencirek Motifleri

Resim 348: Sövelerdeki Zencirek Motifi

3.88. İbrahim Yanık Tekiri

Katalog No: 88

Resim No: 349

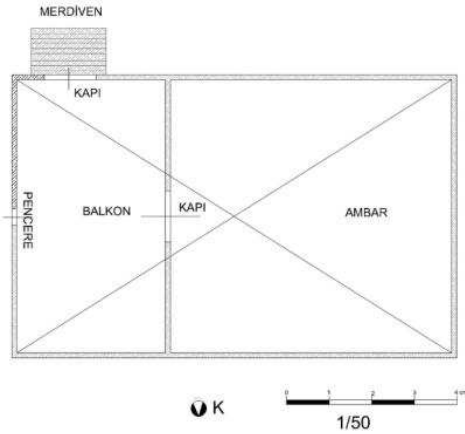
Çizim No:96

Tip: Kapalı balkonlu, altı ayaklı

Yeri: Sayvançatak Mahallesi

Yapım Tarihi:Yapı üzerinde bir tarihlendirme belgesi bulunmamaktadır.

Tanım: Altı adet ayak üzerinde yükseltilmiştir. Ayakları ve aşakları beton ile yapılmıştır. Ahşap geçme tekniği kullanılmayan yapının duvarını oluşturan tahtaları çiviler ile tutturulmuştur. Dikdörtgen planlı yapı balkon ve ana mekan bölümü bulunmaktadır (Çizim 96). Balkon kısmı kapalıdır. Balkonun güney cephesinden giriş kapısı bulunmaktadır. Batı cephesinde de pencere açıklığı bulunmaktadır. Kıırma çatı örtülüdür. Süsleme bakımından sade bir yapıdır. Yapıdan bağımsız bir şekilde yapılmış dokuz basamaklı beton malzemeden yapılmış merdiveni bulunmaktadır. (Resim 349)

Çizim 96:İbrahim Yanık Tekiri Planı

Resim 349: İbrahim Yanık Tekir

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

4.1.Mimari Özellikleri

Serenderler (tekirler) ev mimarisinden bağımsız olarak altı veya sekiz ayak üzerine ahşap geçme bir diğer adıyla kurtboğazı tekniğiyle ahşap tahtaların üst üste yığılması suretiyle yapılan ambar yapılarıdır.

Bölgedeki serenderler eğimli araziler kazılarak oluşturulan düz platformlar üzerine yapılmışlardır. Altı veya sekiz ayak üzerine yükseltilmişlerdir. Ayakların özgün halleri ahşaptır. Ayakların hem toprağa batmaması hem de topraktan aldığı nem sebebiyle çürümemesi için taştan yapılan payeler toprağa yerleştirilir. Bu payelere yörede yastık taşı denilmektedir. Bu payelerin üst kısmı ahşap ayakların geçebileceği şekilde oyulmaktadır. Ayaklar bu payelere yerleştirilmektedir. (Resim 350) Ayakların üzerine, zararlı hayvanların geçişini engellemek için yuvarlak tekerlekler konulmaktadır. Bu tekerlekler halk arasında aşak ve tekir de denilmektedir. Şalpazarı’nda serenderlere tekir adını veren bu aşaklar olmuştur (Resim 351)

Resim 350: Serenderin ayakları taş payeye oturtulmuştur

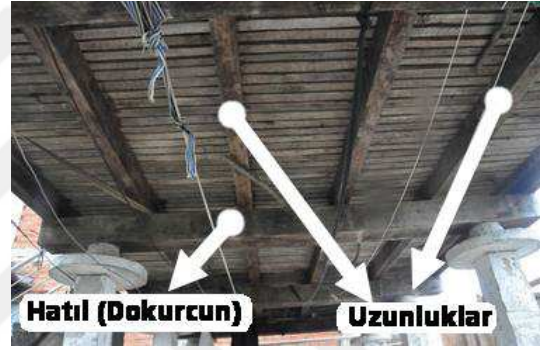
Resim 351: Ayağın üst kısmına yerleştirilmiş aşak

Örneklerde de bahsedildiği üzere tarihi eski olan serenderlerin aşakları genelde ahşaptan yapılmaktadır. “Mustafa Özkan Tekiri” ve “Ahmet Uçar Tekiri” örneklerinde olduğu gibi taş malzemeden yapılan aşaklar da mevcuttur. “Ayşe Ergin Tekiri” örneğinde olduğu gibi çürüyen ahşap aşakların yerine beton aşaklar da yapılabilmektedir. Tekir; yuvarlak, tekerlek anlamlarına gelmektedir. Aşaklar serenderlerde sütun başlığı gibi dursa da taşıyıcı bir eleman değildir. Sadece zararlıların gıdalara ulaşmasını engellemek için konulan bir eklentidir.

Her iki ayağın üzerine enlemesine 15x15 cm kalınlıklarında ahşap hatıllar atılmaktadır (Resim 351). Hatılların ayakların üzerine denk gelen bölümleri oyulmaktadır ve ahşap çiviler ile ayaklara sabitlenmektedir. Bu hatıllar hem ayaklara bağlantı sağlayarak ayakların daha güçlü durmasını sağlamaktadır hem de üzerine inşa edilecek yapının ağırlığının yapılara eşit bir şekilde dağıtılmasını sağlamaktadır. Dikdörtgen planlı serenderde enine koyulan kalın hatılların üzerine boydan boya ve eşit aralıklar ile beş veya altı tane ahşap uzunluk yerleştirilmektedir (Resim 352). Bu uzunluklar hatılların birbirine bağlanmasını da sağlar. Taş payelerin üzerine yerleştirilmiş ayaklar hatıllar ile birbirine bağlanmış ve bu hatıllar da uzunluklar ile birbirine bağlanmıştır. İşte bu sayede ana yapıya güçlü bir temel oluşturulmuştur.

Resim 352: Ayağın Üzerine Atılmış Hatıl (Dokurcun)

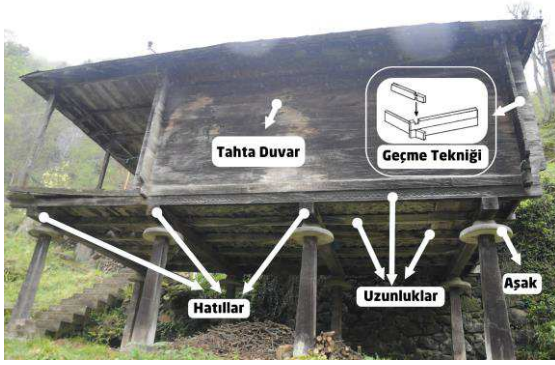

Resim 353: Hatılın üzerine atılan uzunluklar

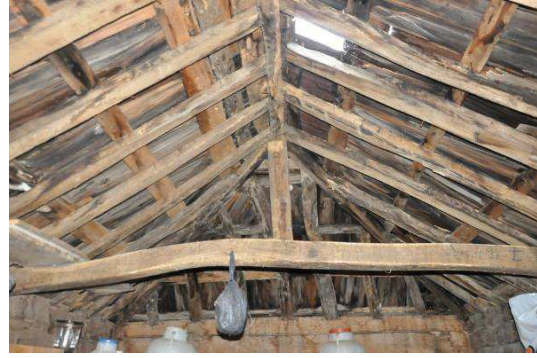
Sıra duvarın inşa edilmesine gelmiştir. Duvar, kenarda kalan uzunlukların üzerine inşa edilmektedir. Ahşap tahtalar kurtboğazı tekniği ile birbiri üzerine yığılarak duvar inşa edilir (Resim 353). Geçme tekniği ile duvarlar yapıldıktan sonra ahşap çatı yapılmaktadır.

Şalpazarı'ndaki tekirlerin üst örtüleri genelde kırma çatılıdır. “Mehmet Söyler Tekiri” ve “Güdün Beşik Çatılı Tekir” örneklerinde olduğu gibi bazı tekirlerde beşik çatı da kullanılmıştır. Şalpazarı'ndaki serenderler kırma çatılı ve beşik çatılılardır.

“Mustafa Özendi Tekiri” örneğinde tespit ettiğimiz gibi eski yıllarda tekirlerin üst örtü kaplaması hartama yani ahşap plakalar ile yapılmaktadır. Yağmur, kar v.b. doğal etkilerin ilk uğradığı yapıya kol kanat geren ahşap örtü kolayca çürüyebilmektedir. Bu nedenle teknolojinin gelişmesinin verdiği imkânla üst örtü kaplamaları teneke ve çinkolar ile değiştirilebilmiştir. Bu durum da tekirlerin çatısının özgünlüğünü kaybetmesine yol açmıştır. Ancak yapı daha korunaklı bir hale gelmiştir.(Resim 354)

Resim 354: Serenderin Bazı Mimari Elemanları

Resim 355: Ahşap Plaka (Hartama) Örnekleri Hala Durmaktadır – Mustafa Özendi Tekiri

Ana mekan bölümlerinin zeminleri döşenirken aralık bırakılmaktadır. Buralar “Nihat Bektaş Tekiri” örneğinde olduğu gibi komar ağacı dalları örülerek döşenebilmekte ve “Ali Kandil Tekiri” örneğindeki gibi ahşap tahtalar ile de döşenebilmektedir. Bu durum işlevseldir. Çünkü tekirin balkonunda kurutulan mısırlar kurutulduktan sonra ana mekana alınmaktadır. Ana mekana alınan mısırlara bir sopayla dövülerek mısır taneleri ayrılmaktadır. Bu mısır taneleri tekirin zeminindeki aralıklardan aşağıya düşerek kolayca ürün elde edilmektedir.(Resim 355-356)

Resim 356: Komar dallarıyla örülmüş zemin döşemesi

Resim 357: Ahşap ile aralıklı döşenmiş zemin

Tespit ettiğimiz tekirlerde ana mekana açılan tavan arası bölümleri de bulunmaktadır. Kazım Söyler Tekirinde olduğu gibi balkon bölümünün tavan döşemesi ile üst örtü arasında kalan bölüm tavan arasını oluşturmaktadır. Bu bölüm ana mekana açılmaktadır ve buraya çeşitli eşyalar konulabilmektedir (Resim 358).

Şalpazarı’nda yer alan tekirler için genelde özel bir merdiven inşa edilmemektedir. Ahmet Uçar Tekiri örneğindeki gibi taş malzemeden beş basamaklı ve İbrahim Yanık Tekiri örneğindeki gibi beton malzemeden dokuz basamaklı, yapıdan bağımsız merdivenler yapılabilmektedir. Osman Karadağ Tekiri örneğinde olduğu gibi eğimli arazi

kullanılarak yapıya giriş kolaylaştırıldığı gibi Selamet Cüre Tekiri örneğindeki gibi seyyar ahşap merdivenler de kullanılmaktadır. Sonuç olarak, ayaklar üzerinde yükseltilebilir serendere girişi kolaylaştırmak için tek tip bir merdiven uygulaması bulunmamaktadır. Arazi yapısı ve eldeki imkanlar merdivenin veya yapıya girişin şeklini belirlemektedir. İmkanların artması ve teknolojinin gelişmesi serenderler için betonarme merdiven yapımına da imkan vermiştir. (Resim 359)

Resim 358: Tavan arası boşluğu ve buraya konulmuş

Resim 359: Yapıdan Bağımsız Merdiven

Eşyalar

Serenderlerin özgün hallerinde ayaklar “Kemal Kaya Tekiri” örneğinde olduğu gibi ahşaptan yapılmaktadır. Ancak “Hava Yamaç Tekiri” örneğinde olduğu gibi çürüyen ahşap ayaklar değiştirilerek tekir yapılarını daha sağlam hale getirmek amacıyla betondan yapılmaktadır.

İçerisine girebildiğimiz serenderlerden 23 adetinin içerisinde ağzı açık sandık da diyebileceğimiz ambar bölümleri bulunmaktadır. Bu bölümlere yiyecek istiflenmektedir. Bu ambarlar iç mekanda yapının duvarına asılı şekilde sabitlenmektedir. “Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir” örneğinde olduğu gibi duvara üç yönde U şeklinde sabitlenmiş ambarlar bulunmaktadır. “Hava Yamaç Tekiri “ örneğindeki gibi iç mekanın arka tarafında zemine sabitlenmiş daha büyük ve geniş ahşap ambar bölümleri de bulunmaktadır. “Mustafa Çolak Tekiri”, “Ayşe Ergin Tekiri”, ve “Mican Karaca Tekiri” örneklerinde ise ambar birimleri bulunmamaktadır. Serenderlerin ana mekanları tek bölüm halindedir ve oda v.b. bölümler bulunmamaktadır. Sadece sandık şeklindeki ambar birimleri ve ana mekana açılan balkon tavanı ile üst örtü arasındaki boşluk bulunmaktadır (Resim 360). Bahsettiğimiz gibi kimi serenderlerde de ambar birimleri bulunmamaktadır.

Resim 360: Duvara Asılı Şekilde Duran Ambar (Sandık) Birimi – Sadettin Köse Tekiri

Erken dönem tekirleri ahşap geçme tekniği kullanılarak yapıldığı gibi günümüze yakın tarihlerde yapılan tekirler tahtaların çivi ile tutturulmasıyla da yapılabilmektedir. Çivili tekire İbrahim Yanık Tekiri örnektir. Çivili tekirlerin yapılmasına teknolojinin gelişmesiyle fabrikasyon çivilerin çok rahat bulunabilmesi etkili olmuştur.

Haşim Karpuz'un araştırmasına göre Norveç'te tekire benzer ahşap yığma tekniğinde, ayakların üzerine inşa edilen loftlar bulunmaktadır. Haşim Karpuz, loftların zemin katları ambar olarak kullanılırken üst kat ise ailenin kızlarının kaldığı bölüm olarak kullanılmakta olduğunu, bazen de zemin katlarının misafirhane olarak kullanıldığını söylemektedir. İki veya üç katlı loftlar bulunduğu gibi Rize ve Artvin'de de iki veya üç katlı serenderler bulunmaktadır.¹⁰⁶ Ksenophon'un Anabasis kitabında da Mossionoi'lerin ahşap evlerinin üst katının ambar olarak kullanılmaktadır.¹⁰⁷ Şalpazarı'ndaki serenderler ise tek katlıdır ve bazen tekirler oda niyetine de kullanılmıştır. Ancak bu istisnai bir durumdur.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, İngiltere'de bulunan granary denilen ambar yapılarının aşakları da serenderlerin aşaklarına benzemektedir. İspanya'daki horrero yapılarını da buna örnek olarak göstermek mümkündür. Finlandiya Helsinki'de bulunan bir ambar da ayaklar üzerine kurt boğazı tekniğiyle ahşap yığma şeklinde yapılmıştır, hem loft hem de seredere benzemektedir (Resim 361). Uşak ilimizde de benzer mimaride ahşap ambarlar bulunmaktadır. Benzer teknikte ahşap yapılar Japonya'dan İspanya'ya dek

¹⁰⁶ Haşim Karpuz, 1999, a.g.e., s.73-82

¹⁰⁷ Ksenophon, a.g.e., s.208

yapıldığı söylenmektedir.¹⁰⁸ Özellikle serender mimarisine benzeyen yapıların ön Türklerin ve Türklerin yoğun yaşadığı bölgelerde görülmesi ilgi çekiciyken İngiltere’de görülen ve tekirlerdekinin neredeyse aynısı olan aşaklar düşündürücüdür. (Resim 362)

Resim 361: Norveç Folkemuseum’da yer alan bir loft¹⁰⁹

Resim 362: İngiltere’de yer alan tahıl ambarı ve ayakların üzerine konulan aşaklar, staddle.¹¹⁰

Samsun İkiztepe’de M.Ö. 4500-2500’de Geç Kalkolitik Çağ’a ait olan ve çantı tekniği kullanılarak yapılan Büyük Yapı, ahşap geçme tekniğinin kullanıldığı serender mimarisinin menşeyini Anadolu’ya yaklaştırmıştır. Ancak ahşap geçme tekniği kullanılan serender mimarisinin tarihi menşeyini konumlandırmak şimdilik mümkün görünmemektedir.

Karadeniz’deki serenderler, çalışmamızda da gördüğümüz üzere Türkiye ve dünyanın birçok noktasında benzerleriyle yer almaktadır. İnsani ihtiyaçları karşılamak için yapılan serenderlerin kullanım amacı ve mimari benzerlikleriyle dünyanın birçok noktasında görülmesi bu mimarinin menşeyine ulaşılmasını da güçleştirmektedir. Serendere benzer mimari ülkemizde Karadeniz’in dışında Uşak ilimizde de bulunmaktadır. Meydan ambarı denilen bu yapılar serender gibi ahşap geçme tekniği ile inşa edilmektedir ve gıda saklamak için kullanılmaktadır (Resim 363).

Çanakkale Cazgirler köyünde yer alan ahşaptan yapılmış iki katlı bir ambar bulunmaktadır (Resim 364). Cazgirler’deki bir diğer ambar da benzer şekilde yapılmıştır, iki katlıdır. Bunlarda ahşap geçme tekniği kullanılmamıştır, çivili bir ambarlardır (Resim 365). Bu ambarlar da Uşak’taki meydan ambarları gibi taş kaideler üzerine oturmaktadırlar. Bölgeye Karadeniz’deki gibi fazla yağmur yağmaması ve dolayısıyla çok

¹⁰⁸Yusuf Burak Dolu, a.g.m., ss. 230-243

¹⁰⁹ <https://www.flickr.com/photos/zug55/10381139275> Erişim Tarihi: 05.06.2019

¹¹⁰ <http://lloegr.com/photos/staddle.htm> Erişim Tarihi: 05.06.2019

nem olmaması, mısır koçanı dövmek gibi bir derdin olmaması belki de bu ambarların ayaklar üzerinde yükseltilmesini engellemiştir. Serenderlere benzeyen bir diğer ambar yapısı Kastamonu Kasabaköy’de bulunmaktadır (Resim 366). Bu yapı iki katlıdır ve ahşap geçme tekniği ile inşa edilmiştir. Yapının ikinci katına ahşap bir merdiven ile çıkılmaktadır. Bu üç yapının mimarisi serenderlere benzediği gibi Norveç’te yer alan loftların mimarisine de oldukça benzemektedir (Resim 367-368).

İspanya’daki ambar yapısı olan horrerolar ayaklar üzerinde yükseltilmektedir ve haşeratın gıdaya ulaşmasını engellemek için tıpkı serenderde olduğu gibi yapıda aşaklar kullanılmaktadır (Resim 369-370). Endonezya’da yer alan ahşap ambar yapısı lumbunglar da ayaklar üzerinde yükseltilmekte ve aşaklar kullanılmaktadır (Resim 371). Bu durum serender mimarisinin ve mimari elemanlarının benzerlerinin Türkiye dışında da kullanıldığını göstermektedir.

Resim 363: Uşak Yenice Köyü Meydan Ambarı¹¹¹

Resim 364: Çanakkale Çan Cazgirler

(Zekiye UYSAL arşivinden.)

¹¹¹ Selahattin Polat, a.g.m., s.235

Resim 365: Çanakkale – Çan – Çazgirler
(Zekiye UYSAL arşivinden.)

Resim 366: Kastamonu Kasabaköy
(Zekiye UYSAL arşivinden.)

Resim 367: Norveç Folkmuseum'da Bulunan Loft¹¹²

Resim 368: Karadeniz'de bir Serender¹¹³

¹¹² Norsk Folkemuseum, <http://norskfolkemuseum.no/berdalsloftet> (Erişim Tarihi:22.15.2017)

¹¹³ Haber7, <http://ekonomi.haber7.com/foto-galeri/25730-karadenizin-serender-evleri/p3> (Erişim Tarihi:22.15.2017)

(Erişim

Resim 369: İspanya'da bulunan taşan horrero ve yuvarlak aşakları¹¹⁵

Resim 370: Ahşap horrero ve ahşap geçme tekniği¹¹⁴

Resim 371: Endonezya'da Bir Ambar Yapısı Lumbung¹¹⁶

¹¹⁴Ku, Kuriosias, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreo-singular-symbols-of-spain.html>> (Erişim Tarihi: 09.01.2019)

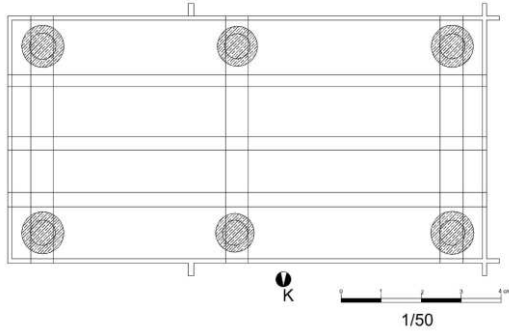
¹¹⁵Ku, Kuriosias, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreo-singular-symbols-of-spain.html> (Erişim Tarihi: 09.01.2019)

¹¹⁶Leo Aoi Hosoya, a.g.e., s.55

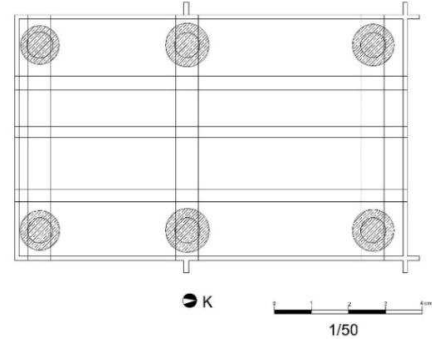
4.1.1. Tipoloji

Serenderleri ayak sayısına göre veya balkon çeşitlerine göre tiplere ayırmak mümkündür.

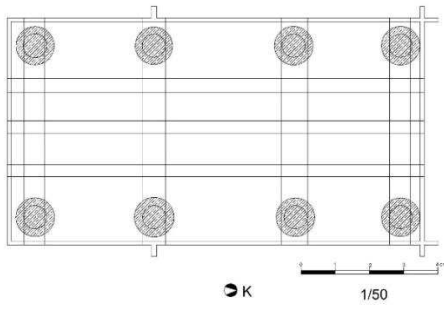
Serender tipolojisi ayak sayılarına göre şu şekilde değerlendirilmiştir. Tespit ettiğimiz serenderlerin tümü altı veya sekiz ayak üzerine yapılmıştır. Seksen sekiz adet tekirin 49 tanesi 6 adet ayak üzerine yapılmıştır. Altı ayaklı tipteki serenderlerin boyutları ortalama 4 ve 5 m'dir. Örneğin altı ayaklı tekirlerden Akçiriş 25 Kapı Numaralı Tekiri 5.24 m, İsmail Alkurt Tekiri 5.40 m, Osman Karagöz Tekiri 5.30 m, Ayşe Ergin Tekiri 4.50 m, Cafer Metin Tekiri (Çizim 97) m, Bahri Metin Tekiri (Çizim 98) 5.06 m, Mehmet Öztürk Tekiri 5.00 m boyutlarındadır. Geriye kalan tekirlerin 39 tanesi ise sekiz adet ayak üzerine yapılmıştır. Ayak sayısı arttıkça serenderlerin boyutları büyümektedir. Dolayısıyla sekiz ayaklı serenderlerin boyutları altı ayaklı serenderlere göre daha büyüktür. Sekiz ayaklı tipteki serenderler genelde ortalama 6 ve 7 m boyutlarındadır. Örneğin sekiz ayaklı tekirlerden Nazmiye Daştan Tekiri 7.00 m, Mustafa Durmuş Tekiri 6.16 m, Salih Koşgin Tekiri 6.78 m, Hüseyin Bektaş Tekiri 6.16 m, Remzi Yirmibeş Tekiri (Çizim 99) 6.10 m, Mehmet Atalar Tekiri (Çizim 100) 6.43 m boyutlarındadır. Şalpazarı'nda dört adet ayak üzerine yapılan bir tekire rastlanmamıştır.

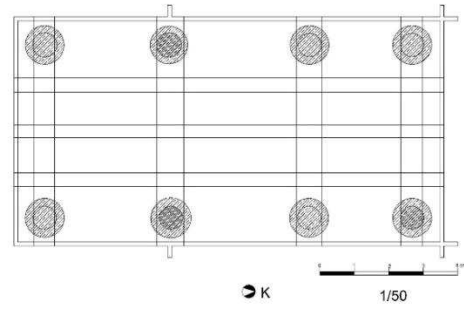
Çizim: 97 Cafer Metin Tekiri Zemin Planı – Altı Ayaklı

Çizim 98: Bahri Metin Tekiri Zemin Planı – Altı Ayaklı

Çizim 99: Remzi Yirmibeş Tekiri Zemin Planı –
Sekiz Ayaklı

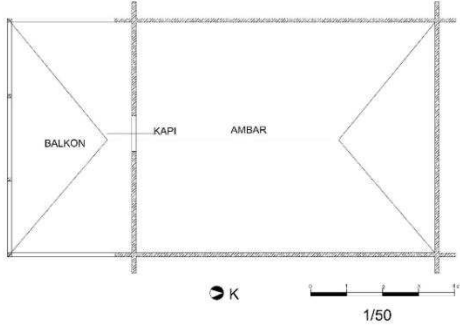

Çizim 100: Mehmet Atalar Tekiri Zemin Planı –
Sekiz Ayaklı

Serender yapısı balkon çeşitlerine göre şu şekilde tiplere ayrılmıştır. Serenderler, balkon ve ana mekan bölümü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Şalpazarı’nda yapılan serenderlerin genelinin özgün halinde balkon bölümü açık tiptedir. Mısır, fasulye gibi gıdaların serilip kurutulduğu bu bölüm yapı işlevini kaybettikten sonra ahşap tahtalar ile kapatılmıştır. Bu bölüm artık, gerek çeşitli eşyaların konulduğu yer olarak gerekse de Vahit Şekerci Tekirinde olduğu gibi oda olarak da kullanılabilir hale gelmiştir. Sonradan kapatılan balkon bölümleriyle beraber iki tip ortaya çıkmıştır. Bu iki tip, Osman Karadağ Tekiri ve Mehmet Karabayır Tekiri (Çizim 101 – Resim 372) gibi açık balkon tipli ve İsmail Alkurt Tekiri ile Vahid Şekerci Tekiri (Çizim 102 – Resim 372) gibi kapalı balkon tiplidir. Şalpazarı’nda tekirlerin balkonuna tekir sıvası da denilmektedir. Balkon bölümü mısır ve çeşitli gıdaların kurutulmasında kullanılmaktadır. Yapıların 55 adeti kapalı balkon tipindedir. Geriye kalan 33 adeti ise açık balkon tipindedir. Serenderlerin bazılarının balkonları sonradan kapatılmış olsa da serender mimarisinde bir değişiklik ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Şalpazarı’ndaki serenderleri plan tipolojisi açısından açık balkonlu ve kapalı balkonlu serenderler olarak ikiye ayırmak mümkündür. “Vahid Şekerci Tekiri” örneğinde serenderin sahipleri kapalı balkonunun özgün olduğunu söylemektedir. Ancak bu serenderin ana mekan bölümü geçme tekniği ile yapılırken, balkon bölümünün tahtaları dikey olarak dizilmiş ve çivilerle tutturulmuştur. Dolayısıyla kapalı balkonun özgün olup olmadığı bir muammadır. Sonuç olarak, tespit ettiğimiz 88 adet serenderin 55 adeti kapalı balkonlu plan tipinde, 33 adeti ise açık balkonlu plan tipindedir.

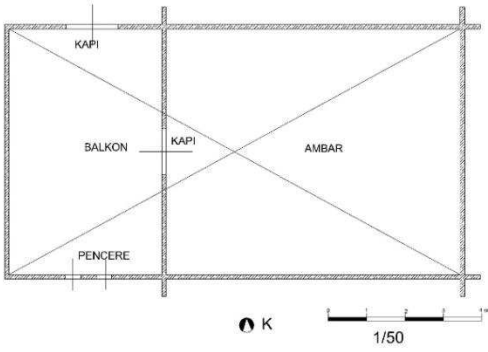
Erken tarihli tekirlerin hemen hepsi açık balkonludur. Ancak serenderlerin zamanla işlevini de kaybetmesi sonucu açık balkonlar yapının fazla nem almaması için ahşap tahtalar ile kapatılmıştır ve ortaya bu iki tip serender ortaya çıkmıştır. Kapalı balkon

şeklindeki adlandırmamızın sebebi ise balkonların özgün halinin açık olmasından kaynaklanmıştır.

Çizim 101: Açık Balkonlu Mehmet Karabayır Tekiri Planı

Resim 372: Açık Balkonlu Mehmet Karabayır Tekiri

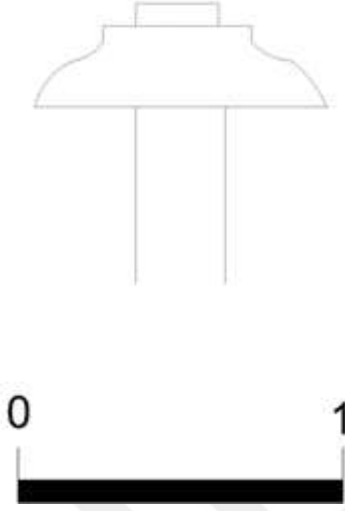
Çizim 102: Kapalı Balkonlu Vahid Şekerci Tekiri Planı

Resim 373: Kapalı Balkonlu Vahid Şekerci Tekiri

4.2.Malzeme ve Teknik

Bu yapılar büyüklüklerine göre 4,6 ya da 8 ayak üzerine yapılan, ortalama ebatları 3x7 metre olan fındık, mısır, buğday, meyve gibi ürünlerin depolandığı ambarlardır. Ayrıca mısırı saklamanın yanı sıra kurutma işlevi için de kullanılmaktadır. Ana işlevi gıda ürünlerini haşerelerden ve çürümekten koruyarak depolamak olan serenderlerin bu anlamdaki en önemli parçası, Şalpazarı'nda serendere adını veren tekir, bir diğer ve yörede sık kullanılan adıyla aşak eklentisidir (Çizim 103 - Resim 374). Bu eklenti sayesinde fare v.b. canlılar direği tırmanrsa da aşağıya geldiklerinde ters dönerek tırmanışı devam ettiremeden aşağıya düşmektedirler. Serenderler tamamen çivisiz ve ahşap geçme tekniği

yöntemi ile yapılmaktadırlar.¹¹⁷Ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılan duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi geçirilmektedir ve duvar sağlamlaştırılmaktadır.

Çizim 103: Aşak

Resim 374: Mustafa Aktaş Tekiri Aşağı

Yapılarda ahşap, metal sac ve teneke, taş, cam, beton, boya malzemeleri kullanılmıştır. Ahşap ana malzeme olarak kullanılmıştır. Ahşap; ayaklarda, aşaklarda, ayaklar üzerine atılan hatıllarda, uzunluklarda, duvarın oluşturulmasında, çatı iskeletinde, kapı ve pencere kanatlarında kullanılmıştır (Resim 375 - 378). Demir; kapı kilit sisteminde, el yapımı ve fabrikasyon çivi malzemeleri olarak, pencere parmaklıklarında, kapı menteşelerinde kullanılmıştır. Metal sac ve teneke; aşakların kaplanmasında, çatının kaplanmasında kullanılmaktadır. Üst örtülerde zeytinyağı kutusu v.b. malzemelerden açılarak yapılmış tenekeler kullanılmıştır.(Resim 379-380 malzeme yapıdan bağımsız yapılan merdivenlerde, aşaklarda, ayakların toprak ile bağlantısının kesilmesinde ve ayakların sağlamlaştırılmasında kullanılmaktadır. Beton malzeme ise tekirlerin direkleri yapıdan bağımsız merdivenlerin yapımında, aşaklarda, çürüyen ahşap ayakların yerine de kullanılmıştır. Örtü sisteminde ve süslemelerde kısmen boya kullanılmıştır. (Resim 381-386) Cam malzeme pencerelerin örtülmesinde kullanılmıştır.

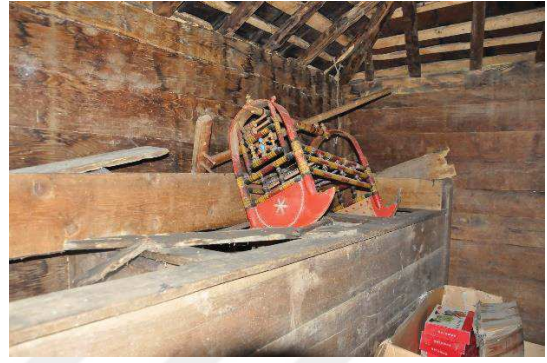
Tekirlerin ahşap ayakları, sağlamlaştırılmak ve toprak ile bağlantısını kesmek için yörede yastık taşı denilen taş payelere oturtulmuştur. Ahşaptan yapılan tekir ayakları çürüyünce beton direklerle değiştirilebilmektedir. Ayakların uçlarına, zararlı böcek ve hayvanların tekire çıkmaması için huniye benzer aşaklar konulmaktadır. Aşakların ortası

¹¹⁷Atalay Yılmaz, *Karadeniz'in incisi: Serander (Nayla)*, Trabzon Dernekler Birliği, İstanbul 2007, ss.13-14

delinmekte, ayakların uçları da aşağı açılan delik kadar inceltilmekte ve aşaklar ayağın ucuna geçirilmektedir. Aşakların taşıyıcı bir özelliği yoktur. Bu aşaklar yuvarlaktır, tekir de yuvarlak teker anlamına gelmektedir. Şalpazarı'nda serenderlere tekir denilmesinin sebebi de bu aşaklardır.

Resim 375: Çatıda ahşap kullanımı

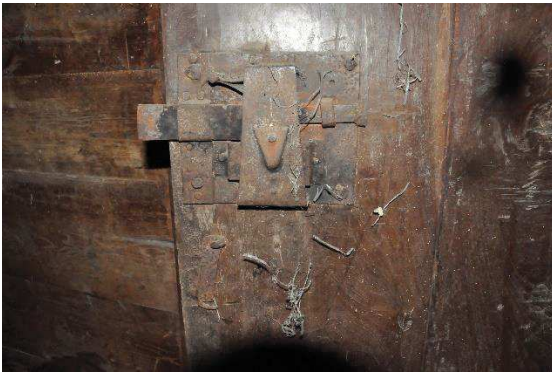
Resim 376: Ahşap ambar birimi

Resim 377: Ahşap direk ve aşaklar

Resim 378: Duvar, balkon direkleri, kapı kanadı v.s. ahşap kullanımı

Resim 379: Demir kilit sistemi

Resim 380: Demir çivi

Resim 381: Aşak sac ile sarılmıştır

Resim 382: Örtü sisteminde teneke kullanımı

Resim 383: Örtü sisteminde çinko ve boya kullanımı

Resim 384: Ayağın oturtulduğu taş paye, yastık taşı

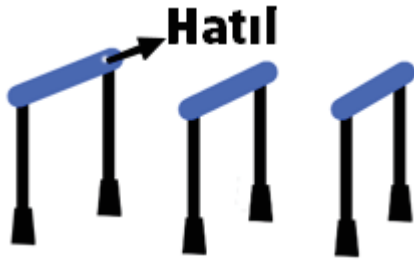
Resim 385: Beton malzeme ile yapılmış merdiven

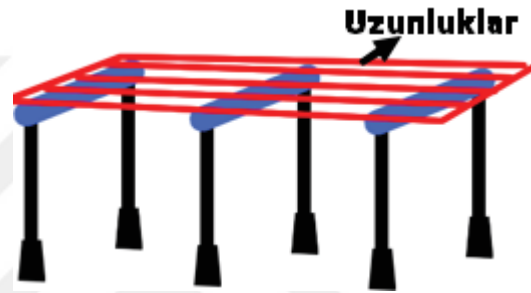
Resim 2: Beton direk ve aşaklar

Serenderlerin boyuna göre ayaklar temele ikişer ikişer eşit aralıklarla dizilerek sabitlenmektedir. Ayakların birbiri ile bağlantısını sağlamak ve ayakları sağlamlaştırmak için enlemesine ikişer ayak üzerine 15x15 cm kalınlıklarında ahşap hatıllar atılmaktadır. Bunlara yörede dokurcun da denilmektedir. Çizimde mavi renkte gösterilmiştir (Çizim 104). Altı ayaklı serenderlerde enlemesine atılmış üç adet dokurcun, sekiz ayaklı serenderlerde de dört adet dokurcun bulunmaktadır. Bu dokurcunların üzerine de boydan boya 10x10 cm kalınlıklarında ahşap cablamalar atılmaktadır. Cablama; ince, uzun

yontulmuş ve köşeli ahşaplardır. Bunlara uzunluk da denilmektedir. Uzunluklar çizimde kırmızı renkte gösterilmiştir (Çizim 105). Uzunlukların üzerinde de yapının zemini oluşturulmaktadır. Serenderin zemini aralıklı şekilde döşenmektedir. “Abdullah Usta Tekiri” örneğindeki gibi komar ağacı dalları eşit mesafeler konulan çıtalardan bir alttan bir üstten olmak üzere geçirilerek zemin döşemesi örülmektedir. “Sugören 30 Kapı Numaralı Tekir” örneğinde de olduğu gibi bazı serenderlerde zemin döşemesi, ahşap tahtaların mısır tanelerinin geçebileceği aralıklarla dizilmesiyle oluşturulur. Buradaki amaç, ana mekan bölümünde mısır koçanlarının ahşap sopalarla dövülerek ayrılan mısır tanelerinin alttaki bölüme serilen hasırlara düşmesini sağlamaktır.

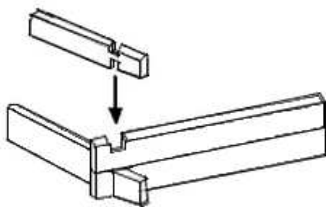

Çizim 104: Ayakların üzerine konulan hatıllar

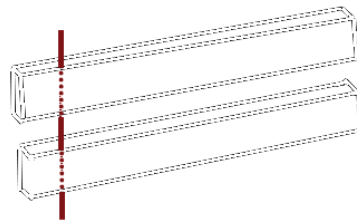

Çizim 105: Hatılların üzerine atılan uzunluklar

Yapının ana mekan duvarları ahşap tahtalar ile yapılmaktadır. Bu tahtalar kurtboğazı da denilen ahşap geçme tekniği ile birbirine bağlanarak üst üste yığılmaktadır. Kurtboğazı tekniğinde tahtanın iki tarafına boğaz açılmaktadır. Boğaz açılan tahta boğaz açılmamış tahtaya geçirilmektedir. Yine boğaz açılmamış bir tahta daha bu boğaz açılmış tahtaya geçirilmektedir. Bu şekilde boğaz açılmış ve boğaz açılmamış tahtalar üst üste yığılmaktadır (Çizim 106). Tahtaların birbirinin üzerinde daha sağlam durması ve kaymaması için bu tahtalara enlemesine delikler açılmaktadır. Bu deliklerden uzun ahşap çiviler geçirilerek tahta duvar sağlamlaştırılmaktadır (Çizim 107 – Resim 387).

Çizim 106: Ahşap Geçme Tekniği

Çizim 107: Duvar tahtalarının arasına delik açılarak tahta çivi ile sağlamlaştırılır

Yapılar kırma çatı veya beşik çatı ile örtülmüştür. Günümüzde tekirlerin örtüleri teneke veya çinko ile kaplanırken saha araştırması sırasında edindiğimiz bilgiye göre eski yıllarda üst örtü ahşap plakalar yani hartama ile kaplanmaktadır. Bu plakalar ağaçların el hızarı ile kesilerek elde edilen tahtalardan hazırlanmaktadır. Bu hartamalara yağ da sürülerek yağmurdan ve kardan etkilenmemesi sağlanmaya çalışılmıştır. Ana mekan bölümünün tavanı döşenmemektedir. Ancak balkan bölümlerinin tavanı döşenmiştir. “Nihat Bektaş Tekiri” örneğinde olduğu gibi balkon bölümünün tavanı döşenmektedir. Bu sayede tavan boşluğu oluşmaktadır. Bu boşluk ana mekan bölümüne açılmaktadır ve burası çeşitli eşyaları saklamak için kullanılabilmiştir. Açık balkonlu serenderlerde balkona doğru uzanan üst örtüyü taşımak için ahşap direkler kullanılmıştır.

“Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir” örneğindeki gibi bazı serenderlere duvarın ahşap tahtaları kesilerek pencere oluşturulmuştur. Bu pencereler gayri nizamidir. İhtiyaca göre adeta rastgele açılmışlardır. Pencereelerde herhangi bir estetik kaygı bulunmamaktadır. (Resim 388)

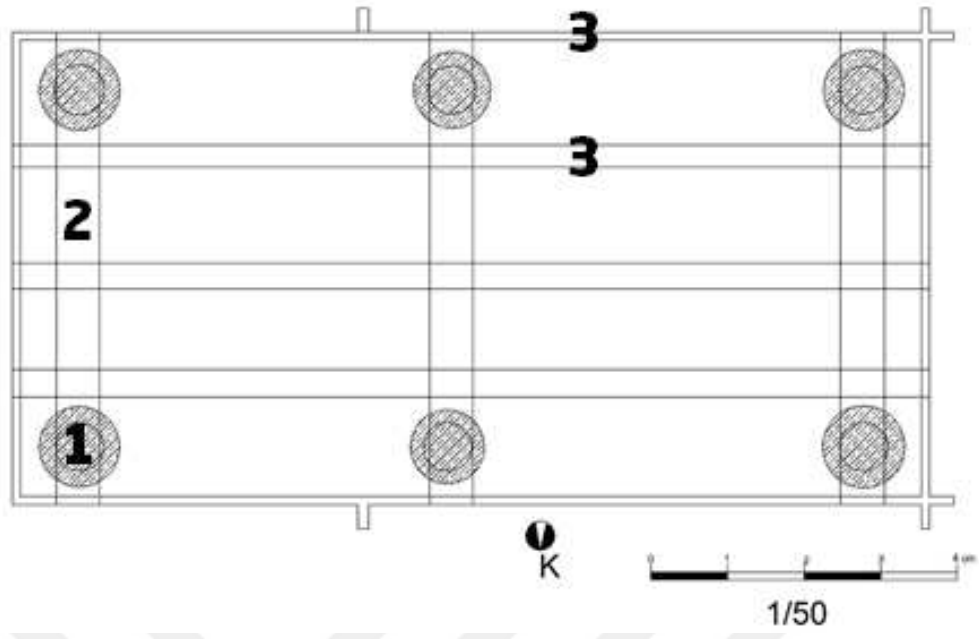

Resim 387: Kurtboğazi ahşap çivi ile sağlamlaştırılmıştır

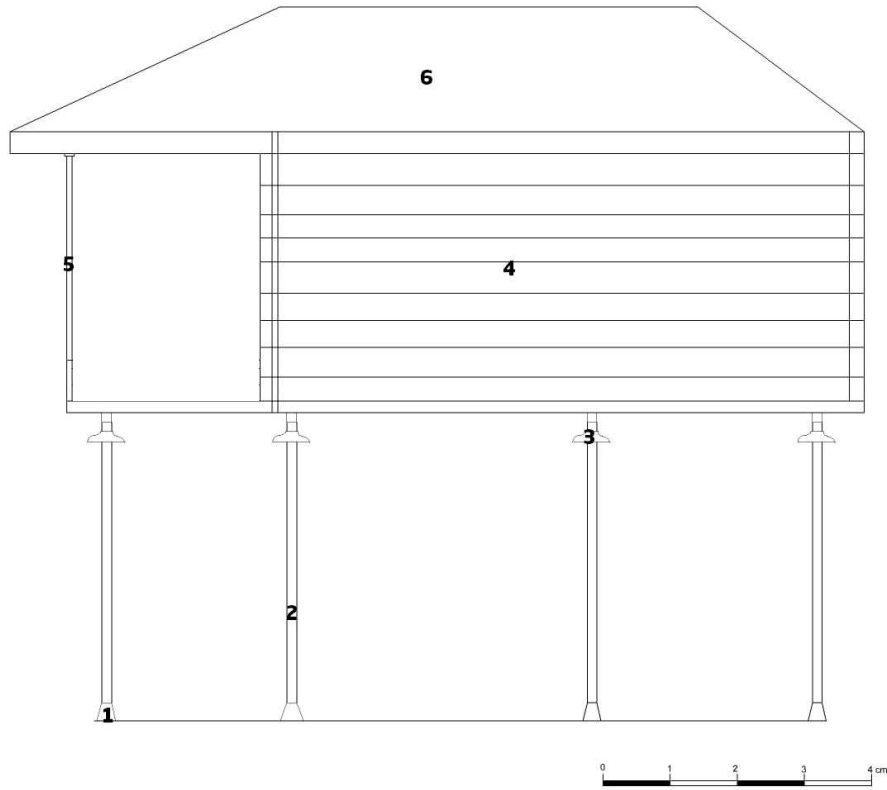
Resim 388: Ahşap Parmaklıklılı Pencere Açıklığı

Serenderin mimari malzemelerini daha iyi tanımak açısından aşağıda bir çizim şeması da hazırlanmıştır. (Çizim 102 – 103)

Çizim 106: Zemin Şeması

- 1.Aşak.
- 2.Hatıl, dokurcun.
- 3.Uzunluk

Çizim 107: Serender Şeması

1. Paye, yastık taşı.
2. Serenderi taşıyan direk.
3. Aşak.
4. Ahşap geçme tekniği ile üst üste yığılan tahta duvar.
5. Açık balkonlu tekirde balkona doğru uzanan örtü sistemini taşıyan direkler.
6. Örtü sistemi.

4.3. Süsleme Özellikleri

Yapıların 34 tanesinde süsleme bulunmamaktadır. Geriye kalan 54 yapıda ahşap oyma tekniği ile yapılmış geometrik ve bitkisel karakterli süslemeler bulunmaktadır.

Süslemelerin hemen hemen hepsi ahşap oyma tekniği ile yapılmıştır. Tekirler üzerindeki uzunlukların kuşaklarında, kapı sövelerinde ve kapı kanatlarında görülmektedirler. Bu süslemeleri genel olarak geometrik karakterli olanlar ve bitkisel karakterli olanlar olmak üzere iki grupta inceleyebiliriz. Motifler hemen hemen tüm tekirlerde benzerlik göstermektedir. Şalpazarı'nda bulunan tekirlerde adeta süsleme birliği vardır. Aşak üzerine atılan hatılların uçlarının alt kısmında sütun başlığını andıracak şekilde ahşap oyma tekniğiyle yapılmış süslemeler görülebilmektedir.

4.3.1. Geometrik Karakterde Olan Süslemeler

Bunlar daha çok zencirek motifleri şeklindedir. Zencirekler çeşitli şekillerdedir. Ali İhsan Özdemir tekiri kapı kanadında içte bir sıra yuvarlak geçmeli bordür, daha sonra elips şekillerinden oluşan ikinci bir zencirek sırası, en dışta ise küçük ve büyük madalyonların ve üçgenlerin münavebeli olarak yerleştirilmesiyle oluşturulan süsleme görülmektedir (Resim 389). Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekirde ise altta ve üstte ince bordür halinde baklava desenli şerit görülmektedir. Bunun ortasında da bir madalyon yer alır. Alt kısımda ise ortada bir madalyon yanlarda üçgenler görülmektedir (Resim 390). Hasan Koral Tekirinde de uzunlukların kuşakları üzerinde ortada bir madalyon yanlarda üçgenler ve yine madalyonlar yapılmıştır (Resim 391). Bu düzenlemeye bir de hilale benzeyen yarım daireler eklenmiştir (Resim 392). Mustafa Durmuş Tekirinin kuşağında yine ortada madalyon, yanlarda üçgen, sonra yine madalyon münavebeli bir şekilde yapılmıştır (Resim 293). Hakkı Bektaş Tekirinin uzunluğu üzerinde ortada bir madalyon yanlarda da üçgenler yer almaktadır (Resim 394). Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekir üzerinde ise ortada madalyon ve yanlarda üçgenler yer almaktadır (Resim 395).

Zencireklerin bir kısmı yarım daire şekillerinden oluşmaktadır. Hüseyin Bektaş Tekirini buna bir örnektir (Resim 396). Bazen de bu yarım daireler Nihat Bektaş ve Mican Karaca tekirlerinde olduğu gibi iç içe geçmektedir (Resim 397-398).

Madalyonlar kapı kanatları üzerinde daha büyük şekilde yapılmışlardır. Havva Yamaç Tekirinde olduğu gibi, burada dairesel karakterli bir süsleme görülmektedir (Resim 398). Hüseyin Bektaş Tekiri kapı kanadında ise içbükey çizgilerle düğümler oluşturulmuş madalyon yer almaktadır (Resim 399). Hüseyin Bektaş Tekiri kapı sövesinde dairesel bir madalyon ve içerisinde artı (+) işareti görülmektedir (Resim 400). Sami Bayraktar Tekiri kapı sövelerinde de yine madalyon motifleri yer almaktadır. İçerisinde ise çarkı felek motifleri dikkati çekmektedir. (Resim 401). Osman Karadağ tekirinin kapı kanatlarında ortadaki madalyonun altında ve üstünde ortadakiler küçük olmak üzere yanlarda birer tane adeta dağ gibi düşünülmüş üçgen motifler göze çarpmaktadır. Madalyonun her iki yanında uçları ok ucu şeklinde düzenlenmiş birer yarım daire yer almaktadır (Resim 402). Tespit ettiğimiz tekirlerden sadece Ali Halcı Tekirinin kapı sövesinde salbeki şemse süslemesi yer almaktadır (Resim 403). Kadir Akgül Tekirinin ana mekan kapısının bulunduğu cephede kırmızı renkte boya ile yapılmış çeşitli geometrik şekiller ve Arap harfleri ile yazılmış yazılar yer almaktadır (Resim 404-406).

Resim 389: Ali İhsan Özdemir Tekiri Kapı Kanadındaki Zencirek Motifleri

Resim 390: Akçiriş 44 A Kapı Numaralı Tekirin Kuşağındaki Şerit ve Madalyon Süslemeleri

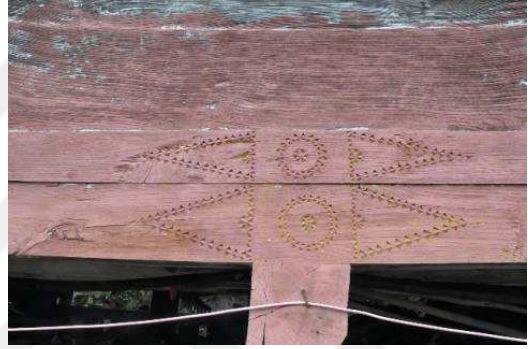
Resim 391: Hasan Koral Tekirinin Kuşağındaki Üçgen ve Madalyon Süslemeleri

Resim 392: Hasan Koral Tekiri Kuşağındaki Üçgen, Madalyon ve Hilale Benzeyen Yarım Daireler

Resim 393: Mustafa Durmuş Tekirinde Madalyon ve Üçgen Motifleri

Resim 394: Hakkı Bektaş Tekirindeki Üçgen ve Madalyon Motifleri

Resim 395: Geyikli 195 A Kapı Numaralı Tekirindeki Üçgen ve Madalyon Motifleri

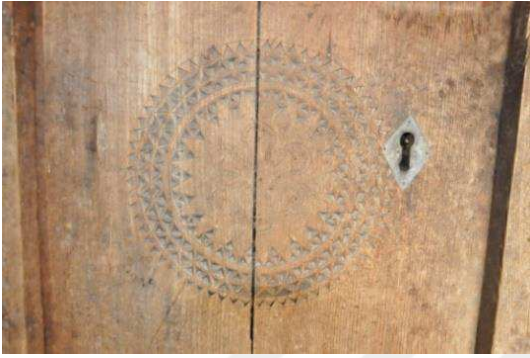
Resim 396: Hüseyin Bektaş Tekiri Yarım Daire Oluşturan Zincirek Motifleri

Resim 397 Nihat Bektaş Tekiri Yarım Daire Oluşturan
Zencirek Motifi

Resim 398: Mican Karaca Tekiri Yarım
Daire Oluşturan Zencirek Motifi

Resim 399: Hava Yamaç Tekiri Kapı Kanadındaki
Dairesel Karakterli Madalyon Motifi

Resim 400: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı
Kanadındaki Madalyon

Resim 401: Hüseyin Bektaş Tekiri Kapı Sövesinde
Madalyon ve İçerisindeki Artı İşareti

Resim 402: Sami Bayraktar Tekiri Kapı
Sövesindeki Madalyonlar

Resim 403: Osman Karadağ Tekiri Kapı Kanadı

Resim 404: Salbekli Şemse

Resim 405: Kadir Akgül Tekirinde Boya İle Yapılmış Geometrik Şekiller

Resim 406: Kadir Akgül Tekirindeki Arapça Yazılar

4.3.2.Bitkisal Karakterde Olan Süslemeler

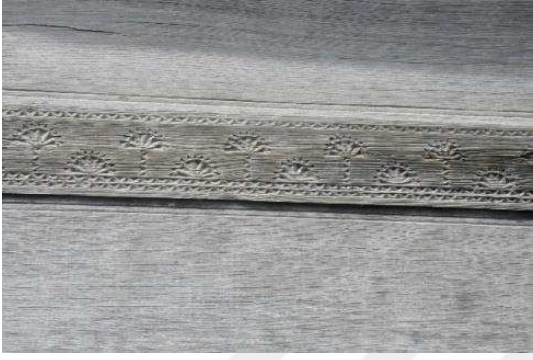
Bu tarz süslemeler geometrik karakterlilere göre Şalpazarı'nda tespit ettiğimiz tekirlerde daha az tercih edilmiştir. Bir ağaç dalı ya da çiçek motifi iki yana sarkmış şekilde verilmiştir. Çiçek şekline benzeyen ama hangi çiçek olduğu belli olmayan motifler görülmektedir. Mustafa Durmuş Tekirinde iki yana sarkmış daha çok çiçek almaktadır (Resim 407). Sami Bayraktar Tekiri kapı sövelerinde de iki yana sarkmış çiçek motiflerini görmekteyiz (Resim 408). Mustafa Durmuş tekirinde ise münavebeli olarak bir gövde üzerinde tek çiçek ve yanında gövdesiz yarım çiçekler dikkati çekmektedir (Resim 409).

Resim 407: Mustafa Durmuş Tekirinin Kuşağında
İki Yana Sarkmış Çiçek Motifi

Resim 408: Sami Bayraktar Tekiri Kapı
Sövesinde İki Yana Sarkmış Çiçek Motifi

Resim 409: Mustafa Durmuş Tekirinin Duvarında
Yer Alan Süsleme Kuşağındaki Bitkisel Motifler

SONUÇ

Sonuç olarak, kışlık gıda malzemelerinin saklanması ve korunması için Doğu Karadeniz’de yoğun olmak üzere tüm Karadeniz’de kullanılan dört, altı, sekiz ayaklı ahşap ambar yapıları olan serenderler günlük hayatta önemli bir yer tutmaktadır.

Yaptığımız araştırmada Trabzon’un Şalpazarı ilçesinde seksen sekiz adet serender tespit ettik. Bu yapılar evlerin dışında ve kırsal yaşamda yardımcı mimariler olarak yapılmışlardır. Bu yapılara genellikle merdiven ile çıkılmaktadır. Balkon ve ana mekan olmak üzere iki adet bölümden meydana gelmişlerdir. Serenderlerin bazısının balkonu sonradan kapatılmıştır, açık balkonlu ve kapalı balkonlu plan tiplerinde tekirler ortaya çıkmıştır.

Tekiler ortalama 2.80 – 3.00 m enlerinde ve 5 ile 6 m boylarındadır. Bu yapıların hepsi ahşaptan yapılmıştır ve ayaklar üzerinde yükseltilmiştir. Üst örtü iskeletleri ahşaptır. Özgün hallerinde üst örtü Mustafa Özendi Tekiri örneğinde de görüldüğü gibi ahşap plakalar ile kaplanmıştır. Ancak teknolojinin de etkisiyle üşüt örtü Ali Yamaç Tekirindeki gibi metal teneke ve Nihat Bektaş Tekirindeki gibi çinko ile kaplanmıştır. Tespit ettiğimiz tüm tekirlerde üst örtü kaplaması günümüzde teneke veya çinkodur.

Seksen sekiz adet tekirin sadece 34 tanesinde süsleme bulunmamaktadır. Elli dört adetinde ise Mustafa Metin Tekiri, Abdullah Usta Tekiri, Mican Karaca Tekiri örneklerindeki gibi kapı sövelerinde, kapı kanatlarında ve duvarın bindiği uzunluğun dışa bakan yüzeylerindeki kuşak bölümlerinde ahşap oyma tekniği ile yapılmış geometrik ve bitkisel süslemeler bulunmaktadır. Süsleme Özellikleri bölümümüzde isimlerini verdiğimiz 12 adet tekirde bitkisel bezeme olarak çiçek motifleri bulunmaktadır.

Maalesef tekirlerin genelinde herhangi bir kitabe yer almamaktadır. Sadece Osman Karagöz Tekiri kapısının kenarında Arap rakamları ile 1263 tarihi yazmaktadır.

Yapıları inşa eden ustalar hakkında net bir bilgi edinemedik. Yapılarda kitabe bulunmaması bu bilgiyi edinememizde önemli bir etkidir. Şalpazarı’nda tespit ettiğimiz serenderlerin genelini yapım tarihi net değildir. Bazı serenderlerin ne zaman yapıldığı hakkında yapı sahiplerinin söyledikleri ile bilgi edinebildik. Yapım tarihi en net olan serender Sütçınar Mahallesinde bulunan Osman Karagöz Tekiridir. Çünkü bu tekirde Arap rakamları ile 1263 tarihi yer almaktadır. Miladi 1846 yılına denk gelen tarihe göre serender 173 yıllıktır. Ailelerden aldığımız bilgilere göre en eski

diyebileceğimiz tekirler; Fidanbaşı Mahallesinde 200 yıllık olduğu düşünülen Mehmet Karabayır Tekiri, 100 yıllık oldukları düşünülen Çamlıca Mahallesindeki Hava Yamaç Tekiri, Kızılüzüm Mahallesindeki Nihat Bektaş Tekiri, Simenli Mahallesindeki Sadık Köse Tekiri, Gökiriş Mahallesinde 90 yıllık olduğu düşünülen Fatma Güler Tekiri, Sinlice Mahallesinde 80 yıllık olduğu düşünülen Ahmet Uçar Tekiri ve 1924 yılında yapıldığı düşünülen Osman Şen Tekirleri bulunmaktadır. Bu sıraladığımız en eski tekirler ahşap geçme tekniği ile yapılmışlardır.

Üzerinde tarihlendirmeye dair kitabe tespit edilemeyen tekirlerin sahiplerinden aldığımız bilgilere göre en geç tarihli tekir 1997 yılında Gökçeköy Mahallesinde yapılan Zeki Muhcu Tekiridir. Bu tekirin ana mekan duvarlarını oluşturan tahtalar yatay şekilde dizilerek çiviler ile tutturulmuştur. Kuzuluk Mahallesinde 1989 yılında yapıldığı düşünülen Kazım Söyler Tekiri, 1983 tarihinde yapıldıkları düşünülen Simenli Mahallesindeki Sadettin Köse Tekiri ve Kızılüzüm Mahallesindeki Hakkı Bektaş Tekiri ve 1950’de yapıldığı düşünülen Kuzuluk Mahallesindeki Mustafa Çolak Tekiri örneklerinde ahşap geçme tekniği kullanılmamıştır. Bu geç tarihli serenderlerde duvar tahtaları fabrikasyon metal çiviler ile tutturulmuştur. Geç tarihli diyebileceğimiz 1974 yılında yapıldığı düşünülen Kuzuluk Mahallesindeki Mustafa Çolak Tekiri ve 1960 yılında yapıldığı düşünülen Doğancı Mahallesindeki Mustafa Çabuk Tekiri ahşap geçme tekniği ile yapılmışlardır. Ancak biraz önce yukarıda verdiğimiz ve yapım tarihleri hakkında sahiplerinden bilgi edinebildiğimiz erken tarihli tekirlerin özgün haldeki ana mekan duvarlarında çivi yerine ahşap geçme tekniği kullanılırken, geç tarihli tekirlerde ahşap geçme tekniği yerine çiviler kullanılabilmıştır. Buna teknolojik gelişmelerinin etki ettiğini söylemek mümkündür.

İncelediğimiz örneklerle diyebiliriz ki serenderler; yiyecekleri kurutmak, bozulmadan saklamak için buzdolabı, derin dondurucu gibi teknolojik aletlerin bulunmadığı dönemlerde bölgede yoğun olarak kullanılmıştır. Serenderlerin alt kısımları, kışlık odunların ıslanmaması için istiflendiği yer olarak kullanıldığı görülmüştür. “Bahri Metin Tekiri” örneğinde bu durumu görmek mümkündür.

Teknolojik gelişimin etkisiyle buzdolabı gibi teknolojik aletler meydana çıkmıştır. Ayrıca hazır yiyeceklere ulaşmak oldukça kolaylaşmıştır. Günümüzde bakkal, market ve pazarlara her türlü meyve, sebze ve gıda ürünleri gelmektedir. Bu ürünlere kırsaldaki insanlar da kolayca ulaşabilmektedir. Bunların etkisinin yanı sıra ihtiyaçların farklılaşması sebebiyle insanlar gurbete gidip para kazanmak zorunda kalmıştır. Ayrıca

arazilerin de çocuklar arasında bölünmesi tarım arazilerinin artık bir aileye yetemeyecek kadar küçülmesine yol açmıştır. Tüm bu sebepler bir araya geldiğinde bölgede tarımsal üretim düşmüştür. Tarım arazilerinin büyük bir bölümü de ormanlar ile kaplanmıştır. Birçok tarım arazisine de fındık dikilmiştir. Bunların bir sonucu olarak da serenderlere olan ihtiyaç ya tamamen bitmiş ya da azalmıştır. Artık kullanılmayan serenderler zamanla çürümekte ve yok olmaktadır. Tarımsal alanda ihtiyaç duyulmayan serenderler “Çarlaklı 76 B Kapı Numaralı Tekir” ve “Mustafa Özdin Tekiri” örneklerinde olduğu gibi asıl işlevleri değişmiştir. Artık bazı serenderler yiyeceklerin saklandığı yer olarak değil de kırsal yaşamda gerekli olan bidon, kazma, kürek, sepet v.b. eşyaların konulduğu yer olarak kullanılmaya başlanmıştır. “Osman Şen Tekiri” ve “Mican Karaca Tekiri” örneklerinde görüldüğü üzere yiyecek saklama işlevini kaybetmeyen serenderler az da olsa görülmektedir.

Serender mimarisinin çok geniş bir alanda yayılış göstermesi bu mimarinin menşei hakkında bilgi edinmeyi de güçleştirmektedir. Dünya mirası halindeki bu mimarinin Türkiye’de kalan bölümü ise zamana karşı yarışmaktadır. Samsun İkiztepe’deki buluntular bizleri bunca heyecanlandırırken gözümüzün önündeki serenderler çürüyüp yok olmanın eşiğine gelmişlerdir. Norveç Folkmuseum’da yapıldığı gibi Türkiye’de de serenderler bir açık hava müzesinde toplanması ve burada korunmaları gerekmektedir. Asıl işlevleri sona eren serenderler birkaç yıl içerisinde yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadırlar. Bu sebeple bazı serenderleri bir müzede toplamak elzemdir.

KAYNAKÇA

- Acun, Fatma (1999). Tarih Boyunca ‘Pontus’. İstanbul: *Milli Mücadele Döneminde Giresun Sempozyumu*, s.19-34
- Arık, Murat (2008). *Esik Kurganı, Buluntuları ve Kültür Tarihi Açısından Değerlendirilmesi*. T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Al, Seda vd. (2010). A Sustainable Building in Eastern Black Sea Region of Turkey: Serander. *Research Journal of International Studie*, S.17, s.41-49
- Bokovenko , A.Y.Alekseev vd. , (2002). Some Problems In The Study of the Chronology of the Ancient Nomadic Cultures in Eurasia (9TH - 3RD Centuries BC). *Geochronometria, Journal on Methods and Applications of Absolute Chronology* , S.21, s.143-149
- Bilgi , Önder (1999). Samsun-İlkiztepe arkeolojik kazıları Tepe III çalışmaları (1995 dönemi sonuçları)”,*Anadolu Araştırmaları Dergisi*, S.15, s.137-165
- Çay, Abdülhaluk (2002) İlhami Durmuş, “İskitler”, *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:1, Ankara,s.575-596
- Çevik, Naile Salman, (2014). Özgün Seramik Uygulamalarda Karadeniz Ahşap Mimarisinin Konstrüksüyon Özelliklerinin Bireysel Yorumları. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*,S.42,s.155-165
- Çoruhlu, Yaşar (2002). Hun Sanatı. *Türkler Ansiklopedisi*”,Cilt:4,Ankara, s.54-76
- Çoruhlu, Yaşar (2012). Arkeolojik Kazı Sonuçlarına Göre Türklerde Mezarlara At Gömme Geleneği. Tarih Ve Medeniyetler Tarihi Bildiriler. Ankara: *Atatürk Kültür Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu*,S.1, s.1051-1069
- Dönmez, Şevket; Dönmez, Emine Naza (2007). *Geç Kalkolitik Çağdan Günümüze Orta Karadeniz Bölgesi Kıyıları Kırsal Kesiminde Geleneksel Ahşap Mimari. Vita*. İstanbul: Ege Yayınları, s.219-236
- Demir, Timur (2008). *Anadolu’da Kimmer-İskit İz ve Etkileri*. T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara

- Demir, Necati (2003). Serendi / Serender Kelimesi Üzerine. *Türk Dili Dergisi*, S.617, s.443- 447
- Demir, Necati (2005). *Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nin Tarihi Alt Yapısı*.
Ankara: Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları
- Demir, Necati (2009). “Türk Tarihinin Ve Kültürünün Kaynağı Olarak Kaya Üzeri Resimler (Petroglifler) Ve Yazılar”, *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*, S.1, N:1, s.5-19
- Demir, Necati (2012). Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde Çepni Türkmenleri ile Güvenç Abdal Ocağı'nın Kuruluşu. *Türk Kültürü ve Hacıbektaş Veli Araştırma Dergisi*, S.63, s.77-110
- Dolu, Yusuf Burak (2015). Kocaeli ve Çevresinde Çandı (Ahşap Yığma) Teknikle Yapılmış Camiler. *Uluslararası Gazi Akçakoca ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu*, Kocaeli: Kocaeli Belediyesi Yayını, s.1685-1701
- Doğanay , Serkan (2014). Ulaşım Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: Trabzon Limanı ve Hinterlandı. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Emecen, Feridun Mustafa (2010). *Doğu Karadeniz'de Bir Vadi Boyu Yerleşmesi Ağasar Vadisi: Şalpazarı-Beşikdüzü*. Trabzon: Serender Yayınevi
- Emir, Osman (2008). *Prehistorik Dönemden Roma Dönemine Kadar Trabzon ve Çevresi*.
T.C. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum
- Eroğlu, Engin (2006). Kimmer ve İskitlerin Anadolu'daki Ticari Hayata Etkileri Üzerine Bir Yorum. *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, S: 7, Ahlen, Germany, s.37-47
- Emir, Osman (2012). Eski Çağlarda Doğu Karadeniz Bölgesi'nin Jeopolitik Önemi. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Cilt:13, S.13, s.9-26
- Ergin, Soner Abdullah (2010). *Tekirdağ İlindeki Toprak Mahsulleri Ofisine Ait Buğday Depolarının Durumu ve Geliştirme Olanakları*. T.C. Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ

- Güler, Koray (2013). Doğu Karadeniz Kırsal Mimarisinden Bir Örnek: Rize-Fındıklı Aydınoğlu Evi. *VIII. Uluslar Arası Sinan Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Edirne: Trakya Üniversitesi Yayınları
- Hosoya, Leo Aoi (2016). Traditional Raised-Floor Granary and Rice Production Cycle in Bali: Past, Present, and Future of Balinese Agriculture. Rijeka, Croatia: Agricultural and Biological Sciences, *Alternative Crops and Cropping Systems. InTech*, s.47-59
- Gürsoy, Muzaffer (2013). Doğu Kazakistan Tabagatay Yamacındaki Şilikti Baygetöbe Kurganı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, S.1/3, s.40-54
- Işıkkaya, Ali Devrim (2015). Loft Tipi Konutların Başkalaşım Süreci Bağlamında Türkiye’de Loft Kavramının Analizi: Levent Loft Örneği. *Megaron Dergisi*, S.10 (2), s. 205-223
- İnan, Kenan (2003). Trabzon’un Osmanlılar Tarafından Fethi. *KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.14, s.71-84
- Karpuz, Haşim (1987). Halk Mimarimizde Ahşap Yığma ‘Çantı’ Yapılar. *III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Ankara: Başbakanlık Basımevi, Cilt:5, s.165-181
- Karpuz, Haşim (1999). ‘Serender’ ve ‘Loft’: Türk ve Norveç Halk Mimarisinde Eş Değerlikli İki Yapı. *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt:19, S.1-2, s.71-82
- Karpuz, Haşim (2002). “İslam Öncesi Türk Sanatının İslami Döneme Etkisi”. *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt:6, Ankara, s.39-42
- Ksenepon, (2014). *Anabasis (Onbinlerin Dönüşü)*. Çev: Sinem Ceviz, İstanbul: Parola Yayınları
- Kutlu, Cemil (2016). Erzurum: Çayelinden Erzurum’a. *Atatürk Üniversitesi Yayınları*
- Koca, Salim (2002). Türklerin Göçleri ve Yayılmaları. *Türkler Ansiklopedisi*. Cilt:1, Ankara, s.651-663

- Köktürk, Şahin (2002). Trabzon'un Beşikdüzü İlçesinde Serender'in Köy Hayatındaki Yeri ve Bir Serender Numunesi. *Erdem Dergisi*, Cilt:13, S.38, Ankara,s.361-371
- Novruzlu, Aziz (2017). Kimmer Kültürüne Bir Bakış, Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.18, S.32,s.225-224
- Marsadolov, Leonid (2002). M.Ö. XI-VII. Yüzyıllarda Sayan Altay Göçebeleri. *Türkler Ansiklopedisi*. Cilt:1,Ankara,s.526-532
- Okur, Mehmet (2007). Pontos Meselesinin Ortaya Çıkışı ve Karadeniz Bölgesi'ne Pontosçu Faaliyetler", *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*,S.14,s.1-28
- Öksüz , Melek (2005). Kuruluşundan 19. yy'a Kadar Trabzon Tarihine Kısa Bir Bakış. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S.5,s.11-25
- Özgüner, Orhan (1970). *Köyde Mimari Doğu Karadeniz*. Ankara :Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yayınları
- Polat, Selahattin (2016). Uşak İlinde Bir Ev Eklentisi Olarak Ambarlar. *Marmara Coğrafyası Dergisi*,S.34,s.230-243
- Şengül , Fatih (2008). Homeros'a Göre Kimmer Kavim Adı Etimolojisi, *Karadeniz Araştırmaları*, Cilt:5, S. 17,s.33-42
- Sümer, Faruk (1999). *Oğuzlar (Türkmenler)*. İstanbul: Türk dünyası Araştırmaları Vakfı
- Sevin, Veli (2003). *Anadolu Arkeolojisi*. İstanbul: Der Yayınları, s.107
- Tansuğ, Kadriye (1949). Kimmerlerin Anadolu'ya Girişleri ve M.Ö. 7'nci Yüzyılda Asur Devletinin Anadolu ile Münasebetleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, S. 4,s.535-550
- Tarhan, Taner (2002). Ön Asya Dünyasında İlk Türkler: Kimmerler ve İskitler. *Türkler Ansiklopedisi*,Cilt:1, Ankara,s.597-610
- Tuna, Celal (2000). *Mağaradan Kente Anadolu'nun Eski Yerleşim Yerleri*. İstanbul: İletişim Yayınları, Cilt:1

- Usta, Gülay; Onur, Dilara; Ziyrek, Burcu Efe (2012)The İmpact Of Physical and Socio-Cultural Factors On Structuring Vernacular Dwellings in Eastern Black Sea Region. *Scientific Researchand Essays (SRE)*,S.7(8),s.839-851
- Uzun, Enver (2015). Trabzon’da Yiyeceklerin Saklanma Yöntemleri. *Uluslararası Karadeniz Havzası Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, C.1, S.1,s.113-120
- Yüksel, Ayhan (2004). Doğu Karadeniz’de Rum Yerleşmesinin Niteliği: Ayanlar ile Rum Ahali Arasında Arazi ve Emlak Anlaşmazlığı Örneği. *Osmanlı Araştırmaları Dergisi* S.24, İstanbul , s.365-373
- Yılmaz, M. Ali (2013). Demir Çağı’nda Samsun: Kazılar ve Yüzey Araştırmaları Işığında Genel Bir Bakış. Samsun: *Samsun Sempozyumu-Samsun’a Bir Parantez Açıyoruz*, 13-16 Ekim 2011, Cilt 1, s.99-115
- Yılmaz, Atalay (2007). *Karadeniz’in incisi: Serander (Nayla)*. İstanbul: Trabzon Dernekler Birliği

İnternet Kaynakları

- Demir, Necati (2007). Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi’nde Serendi / Serender’ler.
<http://www.necatidemir.net/images/demir/bkosem/serender.pdf>, Erişim Tarihi:20.05.2017
- MGM. Meteoroloji Genel Müdürlüğü,
https://www.mgm.gov.tr/FILES/genel/makale/13_turkiye_iklimi.pdf , Erişim Tarihi:08.01.2019
- Marianne Workman, Stabbur (Storenhouse On Pillars),
<https://www.steinfjell.com/November%202013%20Posten.pdf> s.11, [Erişim Tarihi:10.05.2019
- Norsk Folkemuseum, <<http://norskfolkemuseum.no/en/rolstad> , Erişim Tarihi:24.12.2018
<http://naturalhomes.org/timeline/norwegian-loft.htm> , Erişim Tarihi:24.12.2018
- TDK,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=veritbn&kelimesec=307502, Erişim Tarihi:22.05.2017

TDK

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategoril=derlay&kelime1=hartama, Erişim Tarihi:10.05.2019

Trabzon İl Kùltür ve Turizm Mùdùrlùğü,

<http://www.trabzonkulturturizm.gov.tr/TR,57626/salpazari.html>, Erişim Tarihi: 21.05.2017

<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/serander> , Erişim Tarihi: 22.05.2017

The Hùrreo – Singular Symbol of Spain, <http://www.kuriositas.com/2011/07/horreo-singular-symbols-of-spain.html>, Erişim Tarihi: 09.01.2019

Tùrk Dil Kurumu,

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategoril=derlay&kelime1=serender , Erişim Tarihi: 22.05.2017

https://www.picbon.us/landing_page.php?mediaId=1563775206064297146&userId=

Erişim Tarihi:07.05.2019

Tùrkiye İklimi, https://www.mgm.gov.tr/FILES/genel/makale/13_turkiye_iklimi.pdf,

Erişim Tarihi:08.01.2019

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : Kandemir, Ercan
 Uyuğu : Türkiye Cumhuriyeti
 Doğum Tarihi ve Yeri : 01.01.1991 - Şalpaarı
 Telefon : 0545 504 5955
 Faks :
 E-mail : ercankan.61@outlook.com

Eğitim

<i>Derece</i>	<i>Eğitim Birimi</i>	<i>Mezuniyet Tarihi</i>
Yüksek lisans	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	
	Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı	2019
Lisans	Kayseri Erciyes Üniversitesi – Sanat Tarihi	2014
Lise	Şalpaarı Çok Programlı Anadolu Lisesi	2009

İş Deneyimi

<i>Yıl</i>	<i>Yer</i>	<i>Görev</i>
.....		

Yabancı Dil

İngilizce (Orta)

Yayınlar

.....